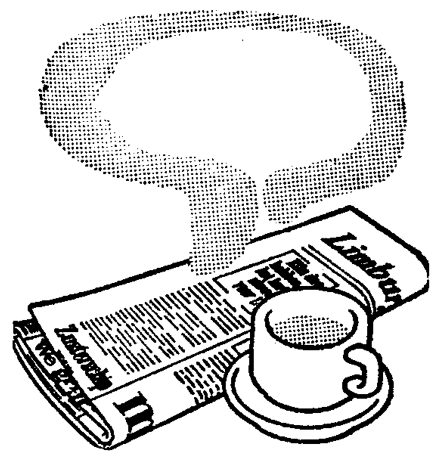
imburgs agblad

Vrijdag 24 december 1971.
53e jaargang no. 302.

Directeur-Hoofdredacteur: Drs. J. P. S. van Neerven - Uitgave: Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad N.V. - Abonnementsprijs per kwartaal *f* 20,70, per maand *f* 6,94, per week *f* 1,61 - Giro 1035100

HET WEER VANDAAG

DE BILT

Veel bewolking met wat regen of motregen en maximumtemperaturen omstreeks 9 graden. Tot matig of krachtig toenemende wind tussen zuidwest en west.

AKEN

Vrij veel bewolking met nu en dan regen. Maximumtemperaturen van 4 tot 7 graden. Meest zwakke wind uit zuidwest tot noordwest.

In Europa:

		max. temp.
Amsterdam	geheel bew.	10
Zuid-Limburg	geheel bew.	10
Brussel	zwaar bew.	10
Londen	geheel bew.	10
Mallorca	half bew.	16
Parijs	motregen	10
Rome	geheel bew.	11

Hoe vieren zij Kerstmis?

Het geld is zo belangrijk niet. De aansluiting bij de maatschappij wel, voor mensen die om welke reden dan ook er buiten staan. Hoe vieren zij Kerstmis?

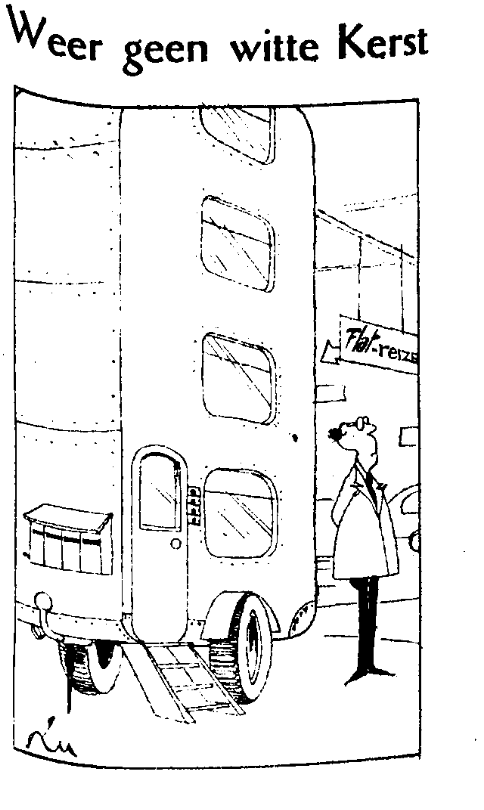
VRIJUIT

VERDER IN DIT NUMMER

Een kerstverhaal, een reportage over het hedendaagse Jeruzalem, een aflevering van de bokkerijders, het kindersprookje Kladje, en twee pagina's met ideeën voor de Eerste en Tweede Kerstdag.

- Show, radio en tv
- Voetstap van Leo
- Sportreportages
- Denksporten
- Puzzel van de week
- Jeugdrubriek Kort Gort

Weer geen witte Kerst

Kerstmis in eigen land

DEN HAAG, 24 december. — Veel Nederlanders brengen dit jaar de Kerstdagen elders in eigen land door. Met name Limburg, de Achterhoek, de Veluwe, Drente en Zeeland hebben over gebrek aan belangstelling niet te klagen. Volgens de provinciale VVV van Limburg in Valkenburg zijn de bungalows, die zich lenen voor een wintervakantie — en dat zijn er heel wat in onze provincie — volgeboekt. Ook de hotels en pensions zijn goed bezet, hoewel er nog wat ruimte is.

Bij de provinciale VVV's bestaat de indruk, dat de trek naar buiten de laatste jaren flink toeneemt. Vroeger was het met de feestdagen rond Kerst en Nieuwjaar nog „dood in de pot", maar sinds enkele jaren is een tendens waarneembaar, dat het met deze feestdagen steeds drukker wordt.

Kerstweer wordt het dit jaar niet. Maar wat dat betreft zitten we niet alleen, omdat zeker in driekwart deel van Europa eenzelfde weertype heerst met normale of bovennormale temperaturen. In de wintersportcentra blijft de vorst- en sneeuwgrrens ongewoon hoog liggen, namelijk boven de 2000 meter. Eerste Kerstdag worden temperaturen verwacht van 6—8 graden boven normaal en Tweede Kerstdag van 4—6 graden boven normaal. De kansen op een droog weekeinde zijn niet groot.

Kerstmis is dit jaar in nóg een opzicht anders, omdat ook de handel een drukte beleeft als nooit tevoren. Er zijn miljoenen-omzetten in Kerstartikelen geboekt, de kaarsenfabrikanten konden slechts ten dele aan de vraag voldoen en kerstbomen zijn er meer verkocht dan in vorige jaren. Naar schatting zal Nederland dit jaar ongeveer 20 miljoen besteden voor de aanschaf van kaarsen, 25 miljoen voor kerstbomen uitgeven en 7 miljoen voor kerstartikelen.

Topdrukte Bethlehem

BETHLEHEM, 24 december. — Het aantal pelgrims en toeristen dat dit jaar in de geboorteplaats van Jezus Christus: Betlehem, kerstmis viert bereikte gisteren een nieuw rekord.

Paus in mineur

Alle hotels in de geboorteplaats en in het dichtbij gelegen Jeruzalem zijn volgeboekt. In een uur tijd landden vier Jumbojets met gasten op het vliegveld Lod bij Tel Aviv. Het Israëlische ministerie van toerisme schat het aantal kerstgangers op 35.000 van wie er 10.000 Bethlehem bezoeken. Er zijn pasjes nodig om deze plaats te bezoeken; de militaire bewaking is met het oog op eventuele Arabische guerrilla-acties versterkt.

In zijn gebruikelijk kerstrede zegt paus Paulus VI te betreuren dat de kersttijd verstoord wordt door conflicten overal ter wereld. Nadat hij kerstwensen van de kardinalen in ontvangst had genomen, zei de paus o.a. dat zijn positie van hoofd van de katholieke kerk hem de plicht gaf te waken over de vrede en te trachten de vrede te herstellen. Hij leverde kritiek op verwerping van kerkelijke tradities, het in twijfel trekken van kerkelijk gezag, pogingen om wereldlijke democratische procedures te kopiëren en de geneigdheid bij katholieken een gemakkelijker houding tegenover de godsdienst aan te nemen. Paulus VI weet dit o.a. aan „een zekere dubbelzinnigheid in de algemene interpretatie van de leer van het 2de Vaticaanse concilie.

NA GESPREK MET MINISTER ENGELS

Burgemeester Feij sluit tv-station

Van onze correspondent

DEN HAAG, 24 december — Burgemeester drs. F. Feij van Melick-Herkenbosch, die in het landelijke nieuws is gekomen omdat hij als eerste lokale omroep bedreef via de kabels van centrale wijkantennes, stopt zijn activiteiten.

Hij heeft gisteravond in een gesprek met CRM-minister Engels de indruk gekregen dat de minister dezer dagen voorlopig ook experimenten met lokale omroep zal verbieden, in afwachting van een algehele regeling van de problematiek van de regionale omroep in Nederland.

Minister Engels heeft de burgemeester niet verweten dat deze gebruik heeft gemaakt van een leemte in de uitvoering van de Omroepwet, waardoor nog geen regels bestaan voor het gebruiken van kabelnetten. Wel heeft de burgemeester te horen gekregen, dat zijn tv-uitzendingen de minister in tijdnood hebben gebracht. Minister Engels wil de toezegging van zijn voorgangster Klompé nakomen dat eerst de Tweede Kamer zich moet uitspreken, zowel over de organisatie van de regionale omroep in Nederland als over het gebruik van kabelsystemen.

Het kabinet-Biesheuvel heeft aanvankelijk besloten een nota over de regionale omroep, die in het kabinet-De Jong is blijven hangen, uit te stellen omdat er toch geen geld voor regionale omroep is. Nu blijkt dat regionale, resp. lokale omroep kan worden bedreven zonder gebruikmaking van het omroep- en STER-geld en zonder gebruikmaking van zenders, is de minister verplicht op korte termijn met de regeling van een en ander bij de Tweede Kamer te komen. Burgemeester Feij: „De minister liet uitkomen dat hij het vervelend vindt dat wij in Melick de indruk wekken de Kamer buiten spel te zetten."

De burgemeester heeft de minister nog gevraagd door te mogen gaan met de experimenten met lokale kabelomroep, zo deze in afwachting van de regeling van het totale complex van vraagstukken toch nog zouden worden toegelaten, maar de minister heeft dit niet willen toezeggen. De heer Feij weet niet of hierbij een rol speelt dat zijn experimenten een proeftuin zijn van grote commerciële belangen van Philips en van het uitgeversconcern VNU. „De minister wilde wel precies weten hoe de werkgroep, die de uitzendingen heeft voorbereid, in elkaar zit. Hij liet uitkomen dat hij bij mogelijke regionale omroep buiten de Hilversumse NOS om, uitgaat van de voor een streek of stad representatieve culturele instellingen, waarover de Omroepwet spreekt", aldus drs. Feij.

Burgemeester drs. F. Fey van Melick-Herkenbosch (rechts) had gisteren in Den Haag een gesprek met CRM-minister Engels.

Voor sommigen 300 km lopen

Vluchtelingen massaal naar Bangla Desj

NEW DELHI, 24 dec. (Rtr., AFP, AP) — India begint maandag met de massale repatriëring van de 10 miljoen vluchtelingen naar Bangla Desj. De bedoeling is, dat alle vluchtelingenkampen in India over twee maanden zijn ontruimd. Indiase regeringsautoriteiten hebben gisteren deze plannen bekendgemaakt, na overleg met VN-functionarissen, die aanvankelijk op 1 januari met repatriëren wilden beginnen. Per dag zouden gemiddeld 160.000 mensen overgebracht moeten worden naar de steden en dorpen waar zij vandaan komen.

Van de 10 miljoen vluchtelingen zijn er naar schatting 6,5 miljoen ondergebracht in 850 kampen die langs de grens met Bangla Desj liggen; de anderen zijn in kampen in het binnenland gehuisvest. De meeste vluchtelingen zullen naar huis gaan zoals zij gekomen zijn: te voet. Voor zwakke mensen, zieken en kinderen zijn legervoertuigen ter beschikking gesteld. Alle repatrianten krijgen voor één week voedsel en geld mee. Sommigen zullen 300 kilometer moeten lopen voordat zij thuis zijn.

Uit Rawalpindi is gisteren vernomen, dat sjeik Moedjiboer Rachman na zijn ontslag uit de gevangenis van Lyallpoer in een huis in Rawalpindi is ondergebracht. Spoedig zouden er gesprekken beginnen tussen president Bhoetto en sjeik Moedjiboer; ook zou een delegatie van het Rode Kruis komen praten. Pakistan heeft gisteren in navolging van India de voormalige nawabs (vorsten) en prinsen al hun titels en privileges ontnomen.

Felix Rutten overleden

ROME, 24 dec. — Op 89-jarige leeftijd is in Rome, waar hij al 50 jaar verbleef, de schrijver Felix Rutten overleden, die in Sittard werd geboren. Rutten bezocht het gymnasium te Sittard en te Rolduc en studeerde letteren te Leuven, Luik en Utrecht. Hij was lange jaren werkzaam als reisjournalist. Van zijn hand verschenen talrijke boeken, gedichten en toneelstukken. Felix Rutten is enige tijd gehuwd geweest met de schrijfster Marie Koenen.

Rutten was al maanden ziek. De laatste tijd verbleef hij in een ziekenhuis. De schrijver wordt vandaag op het Campo Serano in Rome begraven.

Zie verder LD-PROVINCIE

Antilliaanse gulden 5 pCt duurder

WILLEMSTAD, 24 december. — De Antilliaanse gulden zal ten opzichte van de dollar met 5 pct worden gerevalueerd. Dit heeft de Antilliaanse regering bekendgemaakt. De officiële goudwaarde van de Antilliaanse gulden is vastgesteld op 0,454407 gram fijn goud of NAF 1,79 per dollar.

In Rotterdam, Nieuwkoop en Horst

Ton buit bij drie roofovervallen

ROTTERDAM, 24 dec. — Bij drie gewapende roofovervallen in Rotterdam, Nieuwkoop en Horst, is gisteren voor een ton buitgemaakt. De daders zijn in alle gevallen spoorloos. In de garage van een scheepvaartkantoor in Rotterdam beroofden twee mannen gistermorgen onder dreiging met een revolver de 22-jarige kassière van een tas met negentigduizend gulden. De twee mannen, vermoedelijk Ambonezen verdwenen in een grijze „Taunus", die buiten met draaiende motor en een man achter het stuur stond te wachten. De politie zette onmiddellijk een uitgebreide klopjacht in, maar deze leidde niet tot resultaat. De kassière, mevrouw F. J. van der Berg-Middendorp, moest volkomen overstuur in een ambulance naar een ziekenhuis worden gebracht.

De twee mannen wachtten in de garage van het scheepvaartkantoor de auto op, waarin de kassière met de geldtas en een beveiligingsman van het kantoor zat. Ze gingen pas tot actie over nadat de begeleider naar zijn afdeling was gegaan en de kassière voor de lift stond om naar de boekhoudafdeling op de derde etage te gaan. Ze stond daar overigens niet alleen, maar samen met nog drie personeelsleden. Een van de twee mannen drukte de kassière een revolver in de nek en eiste de tas met geld, terwijl de andere overvaller met zijn revolver de drie personeelsleden onder schot hield.

Flobertgeweer

De rijkspolitie van de groep Horst heeft gisteren eveneens een vergeefse klopjacht gehouden op twee onbekende jongemannen van circa 20 jaar, die bij een gewapende roofoverval op de Nederlandse Kredietbank in **HORST** met achtduizend gulden de benen namen. Onder bedreiging met iets dat op een flobertgeweer leek stormde het tweetal tegen 10.30 uur het bankgebouw aan het Lambertusplein in het centrum van Horst binnen, waar op dat moment geen klanten aan de balie stonden. Onder de kreet „Geld, overval, snel" werd kassier Timmermans gedwongen een greep in de kassa te doen. De twee mannen, naar hun spraakaccent vermoedelijk Noordlimburgers, waren met halsdoeken en zonnebrillen gemaskerd. Zij verdwenen in een rode Fiat 850 richting Venlo.

Deze auto, die in de nacht van dinsdag op woensdag in Helden was gestolen, werd korte tijd later onbeheerd teruggevonden in het Horster kerkdorp Hegelsom.

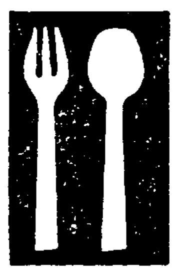
De derde overval had gisteravond plaats in Nieuwkoop (Z.-H.). Een tot dusver onbekende man beroofde hier het postagentschap. Hij eiste van de postkantoorhouder onder bedreiging van een pistool geld. Deze gaf de man een bedrag van ongeveer veertienhonderd gulden.

MIEP VRIJ

HEERLEN, 24 dec. — Miep Fransen is vrij. Ze zal de Kerstdagen bij haar opgeluchte ouders in Heerlen kunnen doorbrengen. Gisteravond werden de deuren van de gevangenis te Montpellier, waar de 28-jarige analiste een gevangenisstraf van vier maanden heeft uitgezeten op verdenking van hasjsmokkel, voor haar geopend. Charl Schwietert, redacteur van KRO-Brandpunt, wachtte haar hier op. Vandaag zal Miep wellicht al in Heerlen arriveren. Haar vrijlating is te danken aan een onbekende, die de 14.000 gulden die aan het door de Franse douane geëiste bedrag van 27.000 gulden ontbraken, heeft voorgeschoten in de hoop dat dit bedrag alsnog door acties ten gunste van Miep kan worden bijeengebracht. De 27.000 gulden waren wegens invoerrechten verschuldigd.

kolom links

KERST-BOOMSTAM

● *Een Frans kerstdiner is niet kompleet zonder de traditionele „buche de noël", de kerstboomstam als dessert. Vaak is die van gebak, maar men maakt hem ook wel van ijs, en dat is wel wat eenvoudiger. U hebt er een langwerpig stuk goed stevig bevroren vanille-ijs voor nodig. Verder een blikje gezoete kastanjepurée, bittere chocoladerepen, zwarte koffie en wat aanpassende garnering. Smelt één reep in enkele lepels warme zwarte koffie, met wat suiker, en evt. een scheutje rum. Roer deze massa door de kastanjepuree en laat dit afkoelen. Strijk de kastanjepuree om het ijs heen en trek er met een vork ribbels in, als van boombast. Strooi daarop de geraspte tweede chocoladereep, bestuif die met poedersuiker (sneeuw) en versier de boomstam bijvoorbeeld met kleine suikeren paddestoeltjes van de banketbakker, chocoladeblaadjes en rode en groene Franse vruchtjes.*

tekst vandaag

● *„Het spreekt vanzelf, dat er in Spanje ook dierenvrienden en -beschermers zijn, die aan de stieregevechten zo snel mogelijk een eind willen maken. Hun stem is echter een van een roepende in de woestijn. Zij komen eenvoudig niet aan bod omdat censuur is ingesteld op alles wat met stieregevechten te maken heeft. In de Spaanse pers zal men tevergeefs naar kritiek op stieregevechten zoeken. Maar wij in Nederland mogen onze stem wel verheffen. Onze geestverwanten in Spanje zullen ons dankbaar zijn wanneer zij bij ons een klankbord ook voor hun grieven vinden. Door eensgezind in woord en geschrift onze stem tegen stieregevechten te verheffen, kunnen wij de openbare mening beïnvloeden en ertoe bijdragen, dat aan deze barbaarse methode van openbare dierenmishandeling een einde wordt gemaakt. Zolang de toeristenstroom in de arena rijkelijk vloeit is geen verandering te verwachten. Maar wanneer het ons gelukt, die stroom in te dammen, zijn we aan de winnende hand. En als die stroom eenmaal is opgedroogd, is het voor goed met de stieregevechten gedaan. Laten wij daar ons streven oprichten".*

Uit: Onze strijd tegen stieregevechten in „Vermaak en Dierenleed", orgaan van het Nederlands Jack Londen Verbond. Winternummer. Redactie en administratie: J. W. B. Eggink, Vondellaan 30, Rijswijk (Z.H.)

foto vandaag

● *In New Londen, Connecticut rust postophaler Edward Mack even in een brievenbus uit, voor hij verder gaat. De mensen kunnen wel even wachten op hun brieven, denkt hij. En zo is het ook.*

uitspraak

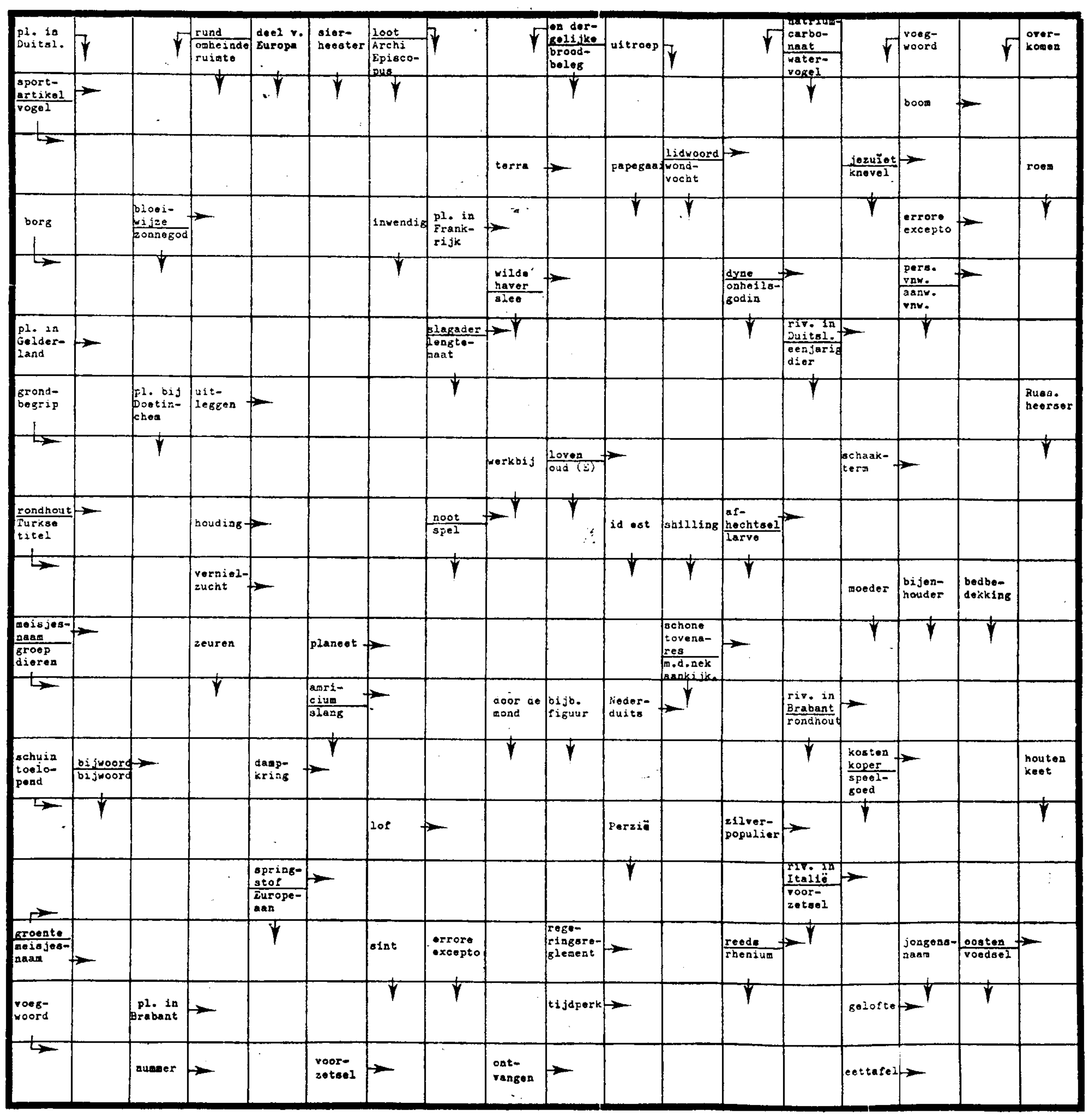
„Ik heb het niet op die drop-outs die alles tegelijk willen weggooien, ook al het nuttige. Je weet wel, in een hutje op de hei gaan zitten, water uit de grond pompen en zelfgekweekte radijs eten. Die mensen moesten maar eens bedenken, dat als het zó doorgaat en iedereen die het niet meer ziet, er alleen maar uitstapt, er over tien jaar geen hutjes op de hei meer zijn met schoon water uit de pomp. En dat hun radijsjes ook al niet zó best meer willen groeien" (Frank Zappa).

gehOOrd

● *kerstmis: met geen den te beschrijven*

En meneer Quinten meent:

● *zalig kerstbeest!*

De winnares van de puzzel van de vorige week is mevrouw E. van Dieteren-Werry, Tacitusstraat 2, Heerlen.

Onder de inzenders van een goede oplossing van de puzzel van vandaag wordt een boeke- of platebon ter waarde van f 25,— verloot.

Inzendingen uitsluitend per briefkaart, die ons uiterlijk woensdag moeten bereiken sturen aan: Redactie-secretariaat, Limburgs Dagblad, Nobelstraat, Heerlen.

Oplossing van zaterdag

```
W  Z  B KD  SP  B
ASPERGESOEP TESSE
LARIE N EK EER AH
ETNOLOGIE IONIUM A
ED  REGEREN L  RA
ARRE GIER VEKEN EG
BANAAN  LI L ADEL
R GENIALITEIT R Y
REDE IGLO ENERGIEK
PEER S MINNEKOZEN
D DAAR RE   O   O
VE ST DEOPENSTAD
HEXSPOOR PLANTESAP
ALT IRA SLAG  G AL
DR R  DRAGLINE D
ALINEA S EDELE A
```

oplossing van gisteren

```
AK   RI KA
MOORDENAAR
POKEREN PEN
BERK O E ONS
ARDENNEN TA
E RAKI O  E
MAN ENERGIE
ZERO ND GANG
T OM EKER A
VERTE LILA
ERA STYL GOD
T TAKT ENE
```

schuins

Dit jaar blijft er tijdens de kerstdagen niet veel ruimte over tussen voorgerecht en nagerecht. Andere jaren kon je er dagen over doen. Je begon aan het voorgerecht, at steevast door en was tegen de tijd dat de kerstdagen voorbij waren klaar met het nagerecht. Dit jaar zal het haasten zijn. Als je niet snel begint met het voorgerecht loop je een goede kans dat je aan het nagerecht helemaal niet toekomt. Ja, eigenlijk kun je nauwelijks beginnen aan het voorgerecht, want als je het goed bekijkt heb je dit jaar geen echte kerstdagen. Goed, je hebt de zaterdag en de zondag, maar waar blijven de donderdag en de vrijdag? Of de maandag en de dinsdag? Ik geloof dat het niet past dit jaar een kerstdiner aan te richten. Een paar keer ontbijten ligt me meer voor de hand. Na twee keer ontbeten te hebben hebben we de kerstdagen achter de rug.

mensje

opgaan

● *Slechts weinigen hebben ooit een zonsopgang gezien. Een van de geweldigste openbaringen van de natuur gaat zodoende aan de meeste mensen voorbij. Ik moet bekennen dat ik zelf ook geen vroege opstaander ben die desnoods uren slaap tekort komt, als hij maar de opgaande zon kan zien.*
Toch kun je je erover verbazen dat het opgaan van de zon praktisch een onbekend iets is. Dit natuurgebeuren wordt nauwelijks waargenomen. Niettemin loont het de moeite om er, al is het maar één keer in je leven, eens 'n keer vroeg uit je bed voor te komen.

geschilderd

● *Een geschilderde zonsopgang zal iedereen wel 'ns gezien hebben. De zon steekt zijn hoofd boven de horizon. De mist trekt op, het land wordt zichtbaar.*
Zelden heb ik een mysterieuzer zonsopgang gezien dan in een schilderij van de Engelse schilder J. M. W. Turner (1775-1851). Het schilderij heet: Sunrise.
Als je dit ziet besef je dat een van de grootste mysteries van de natuur het opgaan van de zon is.

hemel

● *De hemel in zijn geheel trouwens gaat aan de mensheid voorbij. Wie kijkt er nog naar de sterren? Of naar de maan? Vroeger waren de reizigers en zeilers afhankelijk van sterren en andere hemellichamen. We kunnen het er zonder. We hebben onze horloges.*
Maar wat is een horloge voor 'n ding, vergeleken met 'n hemellichaam? Wat hebben we in de plaats van zon, maan en sterren teruggekregen? Ja, enkele smartlappen. Enkele sentimentele liedjes, waarin over de zon en de maan gekweeld wordt.

stad

● *Maar laten we eerlijk zijn: als je in de stad woont heb je weinig kans dat je ooit sterren te zien krijgt.*
Daarvoor dien je op het platteland te zijn, liefst in het vrije veld, aan alle kanten open. Dan heb je een schouwspel boven je hoofd waarop je niet uitgekeken raakt.
De enige keer dat je nog eens wat van de hemel ziet is als je horizontaal tijdens de zomermaanden aan het strand ligt. Als je tenminste je ogen niet dicht doet. Met je zonnebril op kun je dan een stukje blauwe hemel ontdekken. Dat maakt je dan gelukkig. Een zalig geluksgevoel komt over je. Maar dat is dan ook waarschijnlijk een van de weinige keren dat je iets van de hemel ziet.

zon

● *Om nog iets over die zonsopgang te zeggen: ze wordt heel wat minder gezien dan zonsondergang. Die kennen we allemaal wel. Onze hele kunst in de westerse beschaving zit vol zonsondergang-motieven. Klaarblijkelijk zijn we liever bedroefd dan blij. Want altijd als we naar een ondergaande zon kijken weten we dat ook wij zelf eens ondergaan.*
Maar de jubel om het opgaan van de zon, het geboren worden van de mens, die kennen we weinig in onze tijd en in onze beschaving.
Gelukkig dat er een kerstfeest is.

journaal

natuur als speelplaats

De Weense jeugd die op straat was aangewezen om rovertje of Indiaantje te spelen, krijgt in een westelijke voorstad ruimte om zich uit te leven. Prof. Friedrich Woess van het instituut voor landschap- en tuinarchitectuur heeft voor de nieuwe speelplaats twee vroegere steengroeven in een heuvelachtig begroeid gebied met kleine grotten gekozen. De nieuwe avontuurlijke speelplaats, die hij uniek in de wereld noemt, ligt precies boven het wijndorp Sievering. Hij beslaat vier ha en is dus groot genoeg voor allerlei soorten spelletjes. „Natuurlijk werd de gehele speelplaats niet uitsluitend op het tekenbord ontworpen. Schoolkinderen werden uitgenodigd naar het gebied en u kunt mij geloven, ze hebben genoten", zegt de professor. Twee klassen zijn onlangs naar het speelgebied gebracht, waar zij volkomen vrij in hun spel werden gelaten. Zij mochten zelfs een kampvuur aanlggen. De enige bewegingsbeperking werd gevormd door de met touw afgezette delen die als gevaarlijk worden beschouwd. Vanaf speciale waarnemingsposten hebben volwassenen en onderwijzers de kinderen in hun spel gevolgd.

op hol

In de omgeving van Volos, een havenplaats in Midden-Griekenland, heeft maandag een machinist tevergeefs getracht een „op hol geslagen" locomotief te achterhalen. Door een onopgehelderde oorzaak zette de locomotief zich in beweging, terwijl de machinist even weg was. Toen deze de verdwijning bemerkte, zette hij per taxi de achtervolging in. Het mocht hem echter niet baten: voor zijn ogen reed de locomotief door een stootblok de zee in.

ons zonnestelsel

Er zijn aanwijzingen dat tijdens het ontstaan van ons zonnestelsel, ongeveer 4,6 miljard jaar geleden, zich geweldige stormachtige gebeurtenissen hebben voorgedaan. De zon zou ongeveer 200 maal sneller om zijn as gedraaid hebben als nu — eens in de drie uren tegenover nu eens in de 27 dagen, en onder meer daardoor slingerden er geweldige hoeveelheden geëlektrificeerde gassen uit de zonnemassa, zodat de zon binnen een paar miljoen jaren ongeveer éénderde van zijn massa verloor. Door deze „wind" werden de planeten Mercurius, aarde en Mars van hun oorspronkelijke atmosfeer beroofd en raakten Mercurius en delen van de maan zo heet dat zij smolten.

Kleinere hemellichamen met doorsneden tot 150 km, zoals die in de asteroïdengordel voorkomen (de rotsfragmenten die tussen Mars en Jupiter rond de zon draaien) moeten zeker geheel gesmolten geweest zijn. Dat gebeurde door elektrische inductie op enrme schaal. Door de gassen ontstond een magnetisch veld dat miljoenen jaren achtereen als een gigantische generator elektrische stromen opwekte in de planeten en asteroïden. Deze werden op dezelfde manier „opgewarmd" als een elektrische kachel.

Dit nieuwe onderdeel van de theorie over het ontstaan van ons zonnestelsel is opgesteld door een groep geleerden van het onderzoekcentrum Ames van de Nasa, onder leiding van dr. Charles Sonnett. De groep heeft een diepgaand mineralogisch onderzoek verricht aan meteorieten, die in die periode blijkbaar in vloeibare toestand verkeerden waarin ijzer en nikkel in bijna zuivere vorm uitsmolten. Bepaalde andere meteorieten vertoonden dit helemaal niet. Om de oorzaak daarvan te weten te komen bestudeerde de groep de soort sterren die „theta tauri" genoemd worden. Deze zijn in wolken gas en stof gehuld en verliezen snel massa, waardoor zij volgens bepaalde geleerden worden beschouwd als voorbeeld van sterren in vroege ontwikkeling. De zon zou 4,6 miljard jaar geleden eveneens zo'n ster geweest zijn en gaandeweg tot een normale ster zijn ontwikkeld.

gepraat

„Ik heb bij mijn inkopen voor het kerstfeest ook een muziekplaatje gekocht. We luisteren er nu al de hele dag naar. Mijn man vindt het ook erg mooi. Het is een concert met blokfluit van Vivaldi. Heb je ooit gehoord van een zekere Rampal, dat is de fluitist. Wat het wonderlijke is van deze muziek, dat is de vreugde die er van uit gaat. Een heerlijke vreugde zoals je nog maar weinig te beluisteren krijgt. Hoor je het? Wacht ik haal de telefoon wat dichterbij de pick-up. We waren juist bezig met het versieren van de kerstboom en die muziek brengt ons echt in de stemming van een intieme feestelijkheid. Ik weet niet, hoe ik het moet uitdrukken. Misschien lijkt het je een beetje, nou ja, een beetje idyllisch en naïef ... maar het is werkelijk zo. Ook de kinderen houden ervan. We maken kleurprenten die we naar vrienden en familie zenden met wensen voor kerstmis en nieuwjaar. We zijn al helemaal in de sfeer en die muziek doet de rest. Ik had nog nooit wat van Vivaldi gehoord. Je zegt dat Rampal een van de beste fluitisten is in de wereld? Dat moet ik mijn man vertellen. Onze keus was dus heus reusachtig. Muziek is toch wel een vorstelijk geschenk. Ik had dat nog nooit tevoren ontdekt."

tom poes en de ombrenger

7347. Een koude wind dreef donkere wolken voor zich uit, terwijl hij huilend om de torens van Bommelstein joelde.
„Er kon wel eens sneeuw komen", zei Tom Poes, die heer Bommel buiten aantrof. „Maar wat is er? Voelt u zich niet lekker?"

„Ik ben in de stad geweest", legde heer Ollie uit. „En daarom heb ik hoofdpijn, net als iedereen. Maar nu ga ik zegenrijk werk verrichten door de aanmaak van gasmaskers. Samen met Super, je weet wel".
„Super?" herhaalde Tom Poes. „Gasmaskers? Hm".
„Niks hm", hernam heer Bommel enigszins wrevelig. „Super is wel een ruwe bolster, maar een blanke pit!

Dat blijkt toch maar uit dit plannetje, zeg nu zelf". „Hm", herhaalde Tom Poes. Heer Ollie verschoot van kleur, maar voordat hij uit kon vallen hield er een ommobieltje bij hen halt, en de heer Dorknoper steeg er uit. „Het gaat om een kennisgeving, die ik enigszins vergeten was", sprak hij. „Door de duizeligheid. Het moet herfstgriep wezen, zegt de burgemeester. Maar daar gaat het nu niet om. Uw aanvrage 7325 is door de Adviesraad voor het Consumptiewezen doorgegeven aan de Consumptieraad voor het Advieswezen; met een gunstige aanbeveling".
„O", zei heer Bommel zonder begrip. „Dat zal wel niet zo best zijn".
„Integendeel,", mompelde de ambtenaar eerste klasse. Hij greep het muurtje vast om niet te vallen en vervolgde met dikke stem: „Ik moet van u eh 3 flo-florijnen ontvangen. Leges... Aanvrage v-van masgaskers".
Verder kwam hij niet; zijn ogen begonnen vreemd te raaien en met een plof kwam hij voor heer Ollie op de grond terecht. „Hij heeft zijn motor aan laten staan", zei Tom Poes tot zichzelf. „De OM is de oorzaak van alle ellende".

arman en ilva

huon de neveling

de steensnoepers

Goede Chinese oogst

PWKING — China heeft voor het tiende achtereenvolgende jaar een goede oogst gehad. Volgens het persbureau Nieuw-China overtrof de totale opbrengst dit jaar het recordcijfer van 1970 evenals het gemiddelde per hectare. Ook de resultaten in veeteelt, visserij en bosbouw waren beter dan in voorgaande jaren. De successen zijn volgens Nieuw-China te danken aan „de organisatie van het werk in de communes, waardoor met name ernstige natuurrampen te boven konden worden gekomen, en aan de leer van Mao".

Weer ontploffing

LYON — Gistermorgen is in een kleurstoffenfabriek te Saint-Fonds bij Lyon een droogoven geëxplodeerd. Acht arbeiders werden gewond, twee van hen zijn er ernstig aan toe.

Spaans praat-record

MADRID — Emilio Begoa. een nieuwslezer van de Spaanse omroep, heeft gistere na 72 uur achter elkaar te hebben gesproken, er het zwijgen toe gedaan. Emilio sprak in een nationale uitzending voor de inzameling van gelden voor de armen. Glimlachend. maar nauwelijks meer in staat te spreken, fluisterde hij, dat hij eerst een glas cognac zou nemen voor zijn keel en vervolgens flink zou uitslapen.

Kersttoeristen

JERUZALEM — Israel verwacht met de kerstdagen een record aantal toeristen. De afgelopen twee dagen zijn er al 10.000 gearriveerd, en er worden er voor vanavond nog 35.000 verwacht. Het luchtverkeer op Lod bij Tel Aviv is zo intensief, dat sommige vliegtuigen lang moeten rondcirkelen, voordat ze toestemming krijgen te landen. Onder de toeristen bevinden zich talrijke koorverenigingen uit Zweden en Amerika, die naar Bethlehem of Nazareth gaan. Het gemeentebestuur van laatstgenoemde stad heeft laten weten dat „het kerstfeest dit jaar het meest spectaculaire sinds mensenheugenis wordt".

Militairen met pensioen

DJAKARTA — Volgend jaar zullen 20.000 Indonesische militairen gepensioneerd worden. Het hoofd van de sociale verzekeringsmaatschappij van de Indonesische strijdkrachten, kolonel Matradji, lichtte de maatregel toe. Hij zei dat zij strookt met het regeringsbeleid, het Indonesische leger dat een half miljoen man sterk is, te verjongen.

Leburton probeert het

BRUSSEL — De socialist Leburton is de nieuwe Belgische kabinetsformateur. Na het echec van oud-premier Eyskens moet hij nu proberen een nieuwe regering samen te stellen uit de christendemocraten van de CVP en zijn eigen Belgische Socialistische Partij. De BSP heeft de formatiepoging van Eyskens laten mislukken op het punt van de culturele autonomie. Als Leburton zijn partij enkele concessies kan laten doen, zal er in feite een wezenlijk verschil ontstaan tussen de oude regering van Eyskens en het nieuwe kabinet-Leburton: in plaats van een Vlaamse christendemocraat heeft België dan een Waals sprekende, socialistische premier.

Aanslag op huis premier

CANBERRA — Twee mannen hebben in Canberra geprobeerd, de woning van de Australische premier, William McMahon, in brand te steken. Ondanks een vuurgevecht met de politie wisten de brandstichters in een auto te ontkomen. Op het moment van de aanslag waren de premier en zijn echtgenote niet thuis. In de afgelopen maanden is al vier keer een poging gedaan, om het huis van de premier in brand te steken.

„Het is gauw kerstmis, ik vergeef het ze allemaal!"

QUIZMASTER KULI ONDER GROF (DUITS) GESCHUT

Van onze correspondent

BONN, 24 dec. — Als de joviale showmaster Hans Joachim Kulenkampff de lieveling van het televisie-publiek wordt genoemd, dan is hij dat ook werkelijk, want aan 'gemoed' ontbreekt het naar men weet Duitsers niet. Deze heerser over het Duitse gemoed is totaal verbitterd. Hij heeft verklaard: „Ik heb de hel van een Russische winter overleefd, ik zou ook de onchristelijke haat van deze partij overleven. Het is gauw kerstfeest. Ik vergeef het ze allemaal".

HANS JOACHIM KULENKAMPFF
...CDU: even plomp als massief propaganda gemaakt ...

Oorzaak van die uitbarsting is een belevenis, die nu al dagen lang als de „kwestie-Kulenkampff" door de Duitse pers rolt. Het begin was een politiek feitje in zijn zaterdag uitgezonden Eurovisiequiz „Hallo Nachbarn" (niet in Nederland uitgezonden, maar ongetwijfeld door velen gezien).

Kulenkampff heeft de gewoonte in dat programma een brokje politiek te verwerken en dat doet het uitstekend, ook in de Bondsrepubliek. Dat onverplichte gedoe uit de sprookjeswereld van ouderwetse Kulenkampff-shows is nu eenmaal uit de tijd. In zijn komende uitzending komt Engeland aan de beurt, afgelopen zaterdag was het Duitsland. Omdat in alle aangesloten landen Willy Brandts „Ostpolitik" enige bekendheid geniet, werd de deelnemers aan de quiz te raden gegeven, welk percentage van de Duitse bevolking voorstander van die politiek zou zijn. Daarvoor had het televisiebedrijf een grote opniepeiling laten uitvoeren. Wel, de verrassende uitslag was: 63± is voor. Het deed Kulenkampff zichtbaar plezier dat te kunnen meedelen. Hij verscheen vlak voor de lens om de uitslag als een kerstcadeau aan Willy Brandt aan te bieden. „En", stelde hij verheugd vast, „slechts 7% van de ondervraagden had geen mening. „Wij, de massa, zijn dus niet zo politiek ongeïnteresseerd als wordt beweerd".

Al voordat de uitzending was afgelopen, hing de reactie aan de lijn. Erg opzienbarend is dat ook niet. Er schijnen honderden kijkers te reageren op een niet bevallende kleur sokken en over de vorige uitzending van „Hallo Nachbarn" was een aantal circusdirecteuren boos geworden. Serieuzer werd het, toen het officiële protesttelegram van de CDU binnen kwam. Kulenkampff had „even plomp als massief" propaganda voor de politiek van de regeringspartijen gemaakt.

De eerste persreactie lag toen voor de hand. Zondag vroeg Springers grote blad „Welt am Sonntag" zich in een forse kop op de voorpagina af: „Schandaal om Kuli?". De zaak was op gang gekomen en wie gelooft dat men in deze stille dagen voor de kerst op zoek was naar een originele vervanger voor het monster van Loch Ness vergist zich: het was bittere ernst. Kulenkampff moest worden gemuilkorfd, politiek hoort in het journaal.

PLEZIER

Toegegeven, Kulenkampff (wiens sympathieën voor Willy Brandts SPD bekend zijn) had er plezier in. En zijn tegenwerping, dat hij de quizkandidaten ook naar Barzel had gevraagd, houdt geen steek. Hij informeerde inderdaad bij het internationale gezelschap wie de oppositiekandidaat voor bondskanselier was. Barzels naam kwam de spelers maar moeilijk over de tong.

Het getuigt van hysterie en huichelarij, wanneer het hoofd wordt geëist van de man, die men maar wat graag een voor Brandt ongunstige uitslag van de enquête had horen voorlezen. Kuli als propagandist van Willy Brandt, als de man die de verkiezingscampagne voor 1973 al vast is begonnen, als de showmaster die op staande voet de laan uit moet, die „op penetrante wijze heeft getracht reclame te maken voor de regeringspolitiek" (aldus de CDU uit Bonn), aan de klachten komt geen eind.

Kuli mag blijven, dat heeft de televisie al duidelijk verklaard. De beste troost is voor hem waarschijnlijk de kolossale betekenis die de grote mannen van de politiek toekennen aan de invloed van een showmaster op het miljoenenpubliek. Met zulke Kuli's zijn verkiezingen te winnen.

Bij de kritiek op Kulenkampff heeft gisteren ook de Beierse zusterpartij van de CDU, de CSU, zich aangesloten. Deze partij gaat echter verder: „Ook de Nederlander Rudy Carrell, de Zwitser Guido Baumann en de Oostenrijker Dietmar Schönherr" maken propganda voor Willy Brandt en diens politiek. De manier waarop deze populaire televisiesterren als een soort „lichte cavalerie van Willy Brandt" aan het werk zijn en ontspanningsprogramma's van de Duitse televisie misbruiken, is voor de CSU langzamerhand onverdraaglijk. De partij eist dan ook dat er een eind aan wordt gemaak.

Kloof in gesprek niet overbrugd

Kans op acties metaal groter

DEN HAAG, 23 dec. — De kans op acties in de metaalindustrie is gisteren vergroot, nadat woensdag in een vergadering van de voorzitters der werknemers- en werkgeversorganisaties in die bedrijfstak was gebleken dat de bij de CAO betrokken partijen elkaar niet hebben kunnen vinden.

De vergadering van woensdag was een voortzetting van een gesprek dat de heren A. Prins (namens de werkgevers) en A. Groenevelt (namens de werknemers) maandag hadden gevoerd. De Federatie Metaal- en Electrotechnische Industrie (FME) zond gisteren aan al haar leden richtlijnen voor de situatie op en na 1 januari aanstaande, als er geen CAO meer van kracht is. Maandag jongstleden al gaven de samenwerkende vakorganisaties in de metaalindustrie de werknemers in een eerste pamflet hun visie op het verloop van de onderhandelingen. Gisteren lieten zij opnieuw een pamflet uitreiken.

De beleidsorganen der werknemersorganisaties houden op of omstreeks 4 januari speciale vergaderingen, waarop definitieve besluiten over acties zullen worden genomen.

Om in geval van acties niet de kans te lopen door de werkgevers voor de rechter te worden gebracht. hebben de metaalbonden mr. M. Rood uit Amsterdam tot hun juridisch adviseur voor de eventuele acties benoemd.

DUBLIN — In het Ierse stadje Ballyshannon hebben zich ernstige incidenten voorgedaan na de arrestatie — op woensdagavond — van drie militante republikeinen, die in het bezit waren van wapens en munitie. IRA-leden belegerden het politiebureau, waar het drietal werd vastgehouden. Het leger moest eraan te pas komen, om het bureau te ontzetten en de toegangen tot de stad vrij te maken, die door betogers waren geblokkeerd teneinde te beletten, dat de drie arrestanten naar Dublin werden vervoerd.

Sinistere grap

GRONINGEN, 24 dec. — Een gefingeerde overlijdensadvertentie heeft de gemoederen in De Punt onder de Drentse gemeente Vries danig opgeschrikt.

„Door een noodlottig ongeval werd heden uit ons midden weggerukt, onze innig geliefde zoon en broer Fre Brink, op de bloeiende leeftijd van 18 jaar". Deze advertentie stond woensdag, ondertekend door de ouders, in het Nieuwsblad van het Noorden.

Een springlevende Fre Brink, woensdagavond in zijn ouderlijke woning aan de Oosterveldweg in De Punt: „Ik was er echt wel even kapot van, toen ik de advertentie zag. Ik heb er 's avonds niet van kunnen eten".

De advertentie is de climax van een reeks onsmakelijke „grappen" vaaraan Fre Brink en de 18-jarige Roelie Buiter in Vries nu al ruim een jaar blootstaan. Het tweetal kreeg sinds november vorig jaar steeds brieven toegestuurd met scheldwoorden, enveloppen met gebruikte condooms en ander fraais, terwijl in het Nieuwsblad van het Noorden een huwelijksadvertentie van Roelie en Fre verscheen. Het bleek een kwalijke grap; evenals enige tijd later, toen werd aangekondigd dat Fre Brink vader was geworden van een dochter. Niet Roelie Buiter was in dat geval de moeder, maar een ander meisje in Vries.

Sinds de krant woensdag was bezorgd, heeft de telefoon bij de buren van de familie Brink niet stilgestaan. Familie en vrienden belden op om de ouders hun deelneming te betuigen. Het meisje in Zevenhuizen, met wie Fre sinds korte tijd verkering heeft, belde ook vol angst op. Het onsmakelijke van de „grap" schuilt mede hierin, dat Fre inderdaad vorig jaar een ernstig ongeluk heeft gehad. Hij liep onder meer een schedelbasisfractuur op. De steller van de advertentie, die telefonisch aan het Nieuwsblad is opgegeven met de mededeling dat de rekening naar de ouderlijke woning van Fre moest worden gestuurd, moet dit geweten hebben. Ook de namen waren juist opgegeven.

Liefdesbrieven

De hele misère begon vorig jaar november na de verjaardag van Roelie Buiter. Het meisje kreeg liefdesbrieven van Fre, die op zijn beurt dergelijke brieven van Roelie kreeg. De brieven waren geschreven met groene inkt, in een gebrekkig handschrift. De politie heeft inmiddels een heel dossier: briefkaarten, brieven en advertenties. Er zijn proeven genomen met handschiftvergelijking, maar deze hebben tot nu toe niets opgeleverd.

Opperwachtmeester Stoppels in De Punt denkt na de advertentie van woensdag sterk aan het inschakelen van de grafologische dienst in Den Haag.

ANWB-leden krijgen 10 procent korting bij huur van auto

DEN HAAG, 24 dec. — Met ingang van 1 januari 1972 kunnen leden van de ANWB 10% korting krijgen bij het huren van een auto in binnen- of buitenland, indien zij boeken bij de ANWB of direct bij het verhuurbedrijf (Interrent). De leden moeten hun lidmaatschapskaart tonen. Het verhuurbedrijf heeft vestigingen in alle Europese landen, behalve in die van het oostblok.

Elk ANWB-kantoor fungeert als boekingskantoor. De korting wordt gegeven op dag- en kilometerprijs, maar niet op BTW en verzekeringspremie.

In het buitenland kan een ANWB-lid voor autoverhuur krediet krijgen tot een maximumbedrag van 300 dollar. Daarbij behoeft geen borgsom te worden gestort. De rekening behoeft pas te worden voldaan als men in Nederland is teruggekeerd.

Bij normaal huren moet bij het afsluiten van een huurcontract een borgsom worden gestort. Bij huur met een hulpverleningsaspect wordt echter wel krediet gegeven en zal het verhuurbedrijf met de hoogste prioriteit een huurwagen leveren. Teineinde aan deze voorwaarde meer inhoud te geven. zal in 1972 worden begonnen met een proefneming. waarbij door het verhuurbedrijf huurauto's bij de wegenwacht wordt gestationeerd.

Politie spoort op film daders van rellen op

TUBBERGEN 24 dec. — Tot dusver heeft de rijkspolitie nog geen verdere arrestaties verricht naar aanleiding van de ongeregeldheden bij de stemming voor de ruilverkaveling. Men is druk bezig de foto's en filmbeelden te bestuderen die de 21ste december door politiefunctionarissen zijn gemaakt. Ook persfoto's worden zorgvuldig nagezien teneinde de identiteit van mogelijke verdachten te onthullen.

Dat er nog een reeks van arrestaties komt. staat vast. De politieactiviteit is er thans vooral op gericht de man te vinden. die een Rijssense politieman met een mes in de rug heeft gestoken. Getuigen zijn al verhoord. „We hebben een redelijk vermoeden. wie het is", aldus mr. W. L. de Walle. officier van justitie. „maar nog onvoldoende bewijs om tot arrestatie over te gaan".

Degenen. die brandbommen hebben gegooid. zullen stellig ook worden gearresteerd en vervolgd als de politie achter hun identiteit kan komen.

Waarom is er dan niemand gearresteerd tijdens de rellen? Mr. De Walle: „Het was onverantwoord de mensen individueel in de massa te sturen. We moesten ook denken aan hun lijfsbehoud".

Arrestatie van Grieken brengt licht in scala roofovervallen

Van onze redactie in Amsterdam

AMSTERDAM, 24 dec. — Roofovervallen in Amsterdam, Utrecht en Loenen aan de Vecht zijn opgelost na de arrestatie van twee Grieken. Nog minstens vijf leden van hun bende worden nog gezocht. De politie kent hun identiteit.

Inspirator van de roversbende moet de 36-jarige V. K. zijn geweest. Hij werkte indertijd bij de machinefabriek Verschure in Amsterdam-Noord en tipte, toen hijzelf voor een ander zaakje in een huis van bewaring zat, een paar kompanen, dat geregeld grote geldtransporten werden uitgevoerd bij Verschure.

Op 12 juni 1969 sloeg de bende toe en werden twee geldlopers van Verschure overvallen. Buit: ruim 160.000 gulden. Een van de twee overvallers zit thans in een gevangenis in Lyon. Tijdens het onderzoek — dat tot ver in het buitenland werd gedaan en waarbij de overvalcentrale bij het ministerie van justitie een belangrijk steunpunt was — ontdekte de politie dat K. een bagagekluis aanhield in Utrecht. De kluis werd geopend en er kwamen twee pistolen en patronen tevoorschijn. Een huizoeking in K.'s onderkomen in Schermerhorn volgde. Opnieuw werden wapens en munitie gevonden.

Objecten

De recherche houdt het voor zeker dat K.'s bende verantwoordelijk is voor de volgende rooffovervallen:

- 12 juni 1969: geldtransport Verschure. Amsterdam-Noord. Buit: 160.000 gulden;
- 20 oktober 1971: postkantoortje Lijnbaansgracht in Amsterdam: buit: 10.000 gulden uit geldladen plus 461 gulden. zijnde de AOW die een bejaarde Amsterdammer juist had opgehaald en die hem door de rovers uit handen werd getrokken;
- 4 november 1971: postkantoor aan de Duurstedelaan in Utrecht. Buit: 30.000 gulden;
- 5 november 1971; postkantoor Loenen aan de Vecht. Buit: een paar duizend gulden;
- 19 november 1971: postkantoortje aan de Plantage Middenlaan in Amsterdam. Rover door de beheerder verjaagd.

De recherche vermoedt dat de lijst van overvallen waaraan de bende debet zou zijn, hiermee lang niet compleet is. Ze zoekt daarom ijverig verder. Doorgaans werden voor de overvallen gestolen auto's gebruikt en vermomden de rovers zich met bivakmutsen.

Felle fabrieksbrand in Vijfhuizen

HAARLEMMERMEER, 24 dec. — Een felle brand heeft in de nacht van woensdag op donderdag in twee uur tijds een lampekappenfabriek en een atelier te Vijfhuizen in de as gelegd.

Eerder had de brandweer meegedeeld. dat de kunststoffenfabriek Kopako. gelegen naast de lampekappenfabriek, in vlammen was opgegaan. Mede door assistentie van de brandweer van Haarlem was het vuur tegen een uur bedwongen. De schade wordt voorlopig geschat op een half miljoen gulden. De oorzaak is nog niet bekend.

PERSONEEL
opleiding promotie

Van miljoenen joden is niet eens de as meer over

Hart van Polen is dood

Van onze correspondent

WARSCHAU, december — Midden tussen gigantische nieuwe woonwijken ligt aan de Okopovastraat in Warschau de oude joodse begraafplaats. Omgeven door een rode bakstenen muur rust hier een stuk typisch Poolse cultuur, dat nu onherroepelijk in de geschiedenis is verzonken. Drie kilometer lang en anderhalve kilometer breed strekt zich deze dodenstad uit over een drassig stuk grond vol bomen en slordig struikgewas. In deze donkere kille decemberdagen wasemt alles van dood en verderf, maar in de zomer moet het hier een oase zijn van groen en vogels temidden van de betonnen woonreuzen rondom.

Het is het grootste Joodse kerkhof ter wereld. Vele generaties lang heeft een bloeiende joodse gemeente hier haar doden te rusten gelegd: 800.000 zijn het er, volgens schatting van de doodgraver Pinir, die hier al vele jaren zijn werk doet. De eerste grafstenen vermelden het jaar 1820, de laatste dateren van 1971, maar dat zijn er maar enkele, want er wonen thans in Warschau, na de progrom van Hitler en na de anti-semitische excessen onder het communisme, nog maar een paar honderd joden.

Plunderingen

Tussen de lange rijen grafstenen lichten hier en daar lege plekken op. Daar zijn de kisten met de stoffelijke resten uitgegraven en op verzoek van familieleden naar Israël overgevlogen. De 81-jarige Pinir noemt uit het blote geheugen hun namen op als van dierbare kinderen, die hem ontrouw zijn geworden. Waarom ze dat werden zegt hij niet, maar dat blijkt bij een wandeling over dit macaber stukje aardbodem ook totaal overbodig te zijn.

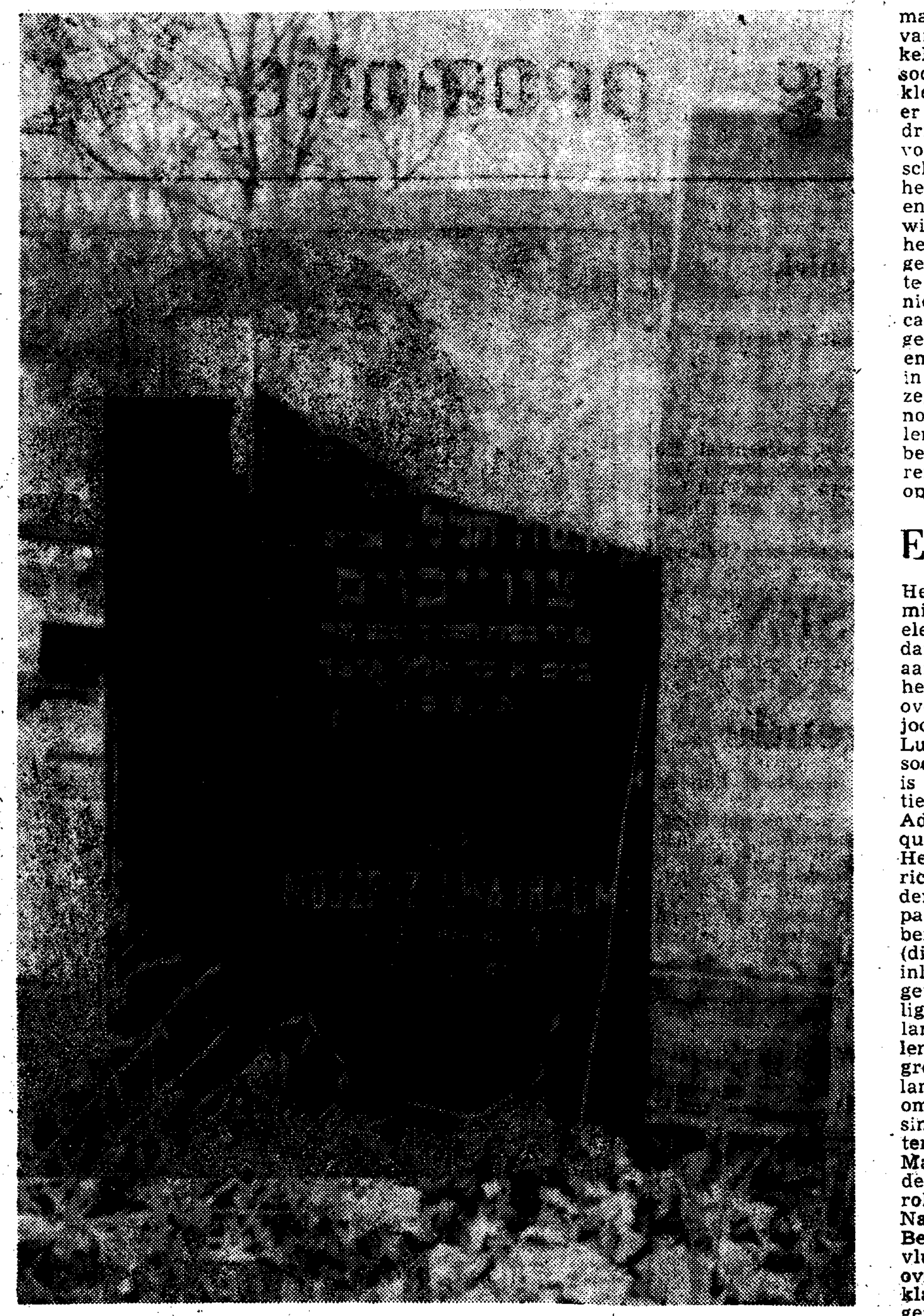
Het kerkhof wordt sinds vele maanden systematisch geplunderd en leeggeroofd. Afgezien van wat er in de laatste jaren is bijgekomen, is verder bijna geen van de graven nog ongeschonden. In de oudste gedeelten is het de tijd zelf, die alles aan flarden knaagt. In de vochtige grond zijn de graven gaan verzakken met als gevolg dat de stenen omvallen en breken. Schots en scheef ligt alles door elkaar: afgebrokkeld marmer, scherven van beelden en smeedwerk, omgewaaide bomen, alles overwoekerd door mos en varens. Paden zijn er niet meer te bekennen.

In de nieuwere gedeelten is de mens zelf de grote vernietiger. Polen is arm, de mensen verdienen er weinig, zonder bijverdienste redden ze het niet, de zwarte handel tiert er welig. Alles wat niet direct tot de eerste levensbehoefte hoort is duur en moeilijk te krijgen, zo ook marmer en graniet. Wie een fatsoenlijk graf wil hebben met een fatsoenlijke steen wordt naar de zwarte markt verwezen. Daar kan je schitterende marmeren en granieten platen bestellen in elke gewenste kleur, variërend in prijs van 20.000 tot 40.000 zloty. Het gemiddelde maandloon in Polen: 2000 zloty.

Nou niet gaan vragen wie zoiets kan betalen, want het Poolse geldwezen is voor niet-ingewijden een onontwarbaar labyrinth. Alleen al voor de dollar zijn er zo'n zes, zeven officieuze koersen en iedere koers heeft wel een zoon of zuster in Amerika. En ook niet gaan vragen waar al dat mooie marmer op de zwarte markt dan wel vandaan komt. Een verweerde steen van een halve eeuw geleden, even in de slijpmachine en hij fonkelt gloednieuw. „Als een spiegel" zegt Pinir.

Op de joodse begraafplaats staat het kostbare materiaal al keurig opgestapeld klaar wachtend op transport. In een hoek in de achtermuur, waar geen bezoeker zich door de woeste rotzooi meer heen waagt, is anderhalf jaar geleden met dynamiet een enorm gat gemaakt, zo groot dat twee volwassen mannen er rechtop in kunnen staan. Precies op die plek loopt er een grote betonnen autoweg langs. In het zand ernaast ziet men nog de sporen van de zware vrachtwagen, die hier iedere nacht parkeert. Een man of vijf, een paar dekens en zware kabels — en je sleept in een nacht voor een half miljoen zloty mee. Een enkele keer schijnt ook het graf zelf te worden geopend. Er heerst in Polen een ware hysterie naar goud als veilig waardebezit nu ook de dollar aan het kelderen is. Zijn de rovers op jacht naar gouden kiezen en trouwringen? Ingewijden achten het in ieder geval niet uitgesloten dat er echte lijkenschennis wordt bedreven.

Het staat als een paal boven water — ook niet-joden geven dat toe — dat hier een goed georganiseerde bende aan het werk is. Daarom heeft de praeses van de joodse gemeente het gat in de muur ook niet willen dichtmetselen. „Morgen hebben we een gat twee meter verderop", zegt hij schouderophalend. Al diverse keren is er aangifte bij de politie gedaan. Die raast dan meteen met grote auto's naar het kerkhof, gaat alles nauwkeurig opmeten en schrijft de schade in een dik boek op, compleet met stempels en handtekeningen. Maar de politie heeft het nooit de moeite waard gevonden 's nachts een wachtpost bij de achtermuur te zetten en de daders in hun kraag te grijpen.

Een van de vele geschonden graven op het joodse kerkhof van Warschau. Rovers die zelden of nooit achterhaald worden, sluipen bij voorkeur 's nachts over de begraafplaats en verdwijnen heimelijk met stukken marmer, die zij van de grafstenen af slaan.

Levensbehoeften

Het is half vier 's middags. In de flatgebouwen rond dit donkere eiland van bomen en stenen gaan de lichten aan, want het schemert al vroeg in december in Polen. Warschau bereidt zich voor op de feestdagen. De Marszalkowska, de brede hoofdstraat, is versierd met bonte eluminatie. Het gigantische cultuurpaleis, door Stalin aan het Poolse volk cadeau gedaan voor zijn heldhaftige houding in de oorlog, baadt in een zee van licht. De etalages zijn goed voorzien, je kunt er zelfs cosmetica uit West-Duitsland en sinaasappelen uit Afrika kopen. Ruim 25 jaar na het eind van de oorlog begint het regime er eindelijk in te slagen de bevolking van de gewoonste levensbehoeften te voorzien.

Nog moeten twee volwassenen gemiddeld samen één kamer delen, en moet een jong getrouwd stel 25.000 zloty (een jaarloon) op tafel leggen om op de wachtlijst voor een eigen woning te worden gezet. Die woning zal dan 25 vierkante meter groot zijn en ze zullen er vier, vijf, zes jaar op moeten wachten, al die tijd nog eens 100 zloty per maand betalend. Nog is de kwaliteit van de aangeboden waren in de winkels vaak inferieur. Als je een scheut sodawater in je whisky giet, dan verkleurt die door alle chemicaliën die ze er in moeten stoppen om het water drinkbaar te maken. Maar er daagt voor de mensen aan de horizon een schemer van hoop. Partijleider Gierek heeft ze hogere lonen, meer woningen en meer televisietoestellen beloofd. Hij wil het communisme vermenselijken, heeft hij op het grote partijcongres gezegd. De Polen zouden hem maar al te graag willen geloven. Heeft Gierek niet ook in Kattowice, waar hij zijn carrière begon, goed voor de mensen gezorgd? Daar stonden straatlantaarns en reden er auto's, toen ze die elders in het land alleen nog maar van horen zeggen kenden. Kattowice was en is nog steeds het visitiekaartje van Polen. Maar de Polen zijn al zo vaak bedrogen uitgekomen in de laatste jaren en de laatste eeuwen. Geloof is er op kerstmis 1971 niet meer bij.

Emigranten

Het hart van Polen is dood. Van de miljoenen joden, die er het intellectuele zuurdeeg vormden, en die meer dan duizend jaar een onschatbaar aandeel in zijn wordingsgeschiedenis hebben gehad, is niet eens de as meer over. De beroemde epoque van het joods-Poolse Marxisme, die Rosa Luxemburg met de oprichting van de socialistische beweging heeft ingeleid, is onder de huidige generatie definitief afgesloten. De communistenleider Adolf Warski is in de Sovjetunie geliquideerd, evenals zijn medestrijder Henryk Kowski. Alfred Lampe, de oprichter van de Verenigde Poolse Arbeiderspartij, zoals de communistische partij in Polen heet, is dood. Andere beroemde joden, zoals Bermann, Domb (die in de oorlog aan het hoofd van de inlichtingendienst stond), Minc (vroegere vice-premier en econoom) en Billig (de ideoloog van de partij) zijn al lang bij het regime in ongenade gevallen, maar mogen niet naar Israël immigreren. Zij allen hebben hun leven lang voor het socialisme gestreden, omdat ze alleen daarvan een verlossing van de rassendiscriminatie hoopten. Ook zij zijn bedrogen uitgekomen.

Maar niet alleen in de politiek speelden de joden in Polen een beslissende rol, ook in wetenschap en cultuur. Namen als die van de historicus Marc Berard of van de naar Amerika gevluchte actrice Ida Kaminska bezitten over de hele wereld een magische klank. Wie van hen niet dood is, is gevlucht en wie niet kan vluchten, wordt psychisch geliquideerd. Er is weinig veranderd — denkt de bezoeker — sinds Polen als provincie van de tsaar met zijn spookachtige bureaucratie de elite sloopte. Geen ander volk heeft zoveel emigranten de wereld opgejaagd als de Polen.

Of het land deze chronische aderlating zal overleven? Of het socialisme zonder de bevruchting van het joodse intellect de revolutie kan redden? Gierek heeft zijn concept als een prachtig verpakt cadeautje de bevolking aangeboden, maar of de inhoud meer bevat dan alleen frasen zal pas over vele maanden, misschien jaren blijken. Gierek heeft geen vakmensen en geen jonge flexibele ideologen, die de bevolking mee kunnen krijgen. Zelfs economische experts in Polen uiten zich over de realisering van zijn beloofde gouden bergen bijzonder kritisch. Warschau is weliswaar uit het puin van de tweede wereldoorlog herrezen en dat is op zich een bijna bovenmenselijke prestatie geweest, want 85 procent van de huizen was totaal vernield. Maar van de 30 miljoen Polen van voor de oorlog zijn zes miljoen omgekomen, en daarvan waren drie miljoen joden.

Sleutelwoord

„Het sleutelwoord", aldus een wijze oude Pool, die de lijdensgeschiedenis van zijn land in alle denkbare variaties zelf aan den lijve heeft ondervonden, „het sleutelwoord voor ons arme geknechte volk luid: verzoening". Maar daarvan valt in het huidige Polen, ondanks feestverlichting en kerstgans, weinig te merken. De mensen zijn apathisch en verbitterd. Wat er aan joden nog over is, wacht — ziek en oud op het einde. Op één van de weinige grafstenen op de begraafplaats, die nog ongeschonden overeind staan, is met wit krijt (en versierd met hakenkruizen) geschreven: Smiercskopom. Het is een schandkreet, die maar in één andere taal navenant kan worden weergegeven: (Jude verrecke!) De haat is gebleven.

DEN HAAG

ROB DAMOISEAUX

Is er nog een kans dat de „Achtste" in 1975 start?

DEN HAAG, 24 december. — De meerderheid van de Tweede Kamer heeft deze week bij de eindstemmingen over de begroting van Onderwijs de Limburgers laten weten, dat zij geen behoefte heeft aan een motie, waarin aan de regering wordt verzocht maatregelen te nemen om de achtste medische faculteit in Maastricht uiterlijk in 1975 van start te laten gaan. Dat zou een jaar eerder zijn dan het „uiterlijk" van minister De Brauw.

Wat betekent het verwerpen van een dergelijke motie nu eigenlijk? Betekent het inderdaad, dat de achtste in Maastricht niet eerder dan 1976 haar poorten voor de medische studenten opent? Als ik de oppositie moet geloven, komt het daar wel op neer. Mr. H. Masman, de woordvoerder van de PvdA, liet weten dat de voorbereidingscommissie-Tans alle mogelijkheden voor een start in 1975 ziet, mits men kan rekenen op voldoende en tijdig toegezegde financiële steun.

Volgens de heer Masman is de commissie-Tans redelijk tevreden met de bijna tien miljoen gulden die voor volgend jaar op de begroting van Onderwijs voor de achtste zijn opgenomen. Als nu begin volgend jaar de definitieve toezegging aan de commissie zou worden gedaan, dat men in 1973 in elk geval op drie miljoen zou mogen rekenen, dan zou de start in 1975 gered zijn (uiteraard moet dan het geld in 1974 en volgende jaren ook rijkelijk stromen).

Deze uitdrukkelijke financiële toezegging heeft minister De Brauw van wetenschapsbeleid niet willen doen. Hij heeft er weer eens op gewezen, dat de startdatum van de achtste niet alleen van de financiën afhangt, maar ook van het aantrekken van gekwalificeerd stafpersoneel. Dit laatste was eerder dit jaar ook al uitdrukkelijk gezegd door prof. dr. P. J. Thung, hoogleraar in Leiden en lid van de Werkgroep planning medisch wetenschappelijk onderwijs.

Het gaat dus op dit moment om de financiën èn om het aantrekken van de staf. De belangrijkste woordvoerder van de regeringspartijen in deze zaak, dr. G. ter Woorst (KVP), heeft tijdens de debatten vorige week aan minister De Brauw uitdrukkelijk gevraagd of hij aan Maastricht de hoogste prioriteit zou geven als in deze voorwaarden een gunstige verbetering zou optreden. De minister deed dat vorige week (in eerste instantie) nogal schoorvoetend, waarop de heer Ter Woorst er deze week bij de voortzetting van de debatten nog eens uitdrukkelijk op terugkwam.

Het antwoord van de minister luidde als volgt: „Ik wil met Limburg mijn best doen om zo enigszins mogelijk in 1975 ... Hij voegde daar later nog aan toe, dat hij niet met lege handen naar Maastricht was geweest en ook niet van plan was dat in de toekomst te doen.

Dit was voor alle regeringspartijen voldoende toezegging om de motie van de oppositie niet te steunen. Dat lijkt misschien vreemd, omdat vorige week een motie over de schrijftafels als steun in de rug van minister Langman wèl de stemmen van de regeringspartijen kreeg. Ook deze motie zou toch een steun in de rug van minister De Brauw kunnen zijn?

Nee, is dan de redenering van de KVP. Dr. Ter Voorst zei me desgevraagd in de wandelgangen van de Tweede Kamer uit de toezegging van minister De Brauw heel duidelijk te begrijpen, dat er echt wel een reële kans is om in 1975 te beginnen. „Minister De Brauw kent zijn zaakjes. Hij weet hoe alles ervoor staat en ik ben er heilig van overtuigd, dat hij zich tot het uiterste zal inspannen om die start te versnellen. Ik acht meer dan vijftig procent kans aanwezig, dat de start van de achtste in 1975 kan plaats hebben. Daar heb ik echter geen motie voor nodig, want die geeft een onjuist beeld. Die wekt verwachtingen, die misschien toch niet helemaal waargemaakt kunnen worden.

De heer Ter Woorst zette dat desgevraagd nader uiteen: „Kijk, als je nu als regeringspartijen die motie steunt, dan denkt in Limburg iedereen dat er geen enkel probleem meer is. Dan komt die achtste er gewoon zonder meer in 1975. Daarop kunnen we de minister echter niet vastleggen. We weten op dit moment nog niet voldoende over de financiële kanten en over de problemen van de technische staf".

Het komt er dus op neer, dat de heer Ter Woorst en de KVP een slag om de arm houden.

Nu lijkt het me aan de vooravond van Kerstmis niet het juiste moment om onvriendelijke gedachten te krijgen. Ik wil ze dan ook onderdrukken, alhoewel ik toch even de vraag kwijt moet of de KVP bang is de minister te moeten dwingen, als onverhoopt zou blijken, dat hij het toch niet redt in 1975. Maar snel weg van deze gedachte. Laten we aan de vooravond van Kerstmis vriendelijk en optimistisch gestemd blijven.

De start van de achtste medische faculteit in Maastricht zal uiterlijk in 1976 plaats vinden. Minister De Brauw spant zich tot het uiterste in om te trachten de aanvangsdatum een jaar te versnellen. Insiders van de regeringspartijen zien daarin alle mogelijkheden aanwezig. De heer Ter Woorst zelfs meer dan vijftig procent. Laten we hopen, dat de heer Ter Woorst gelijk krijgt.

Eén ding moet me echter toch van het hart en wel aan het adres van minister De Brauw. Hij heeft dinsdag in de Tweede Kamer gewezen op de bouwstroom die op gang komt door de start van het academische ziekenhuis in Maastricht. Hij noemde dat erg belangrijk voor de werkgelegenheid in Limburg. Dat is inderdaad waar. Die bouwstroom zal aan vele honderden mensen werk bieden (de minister spreekt zelfs over duizenden). Maar ... werk waar men in Limburg om eft te springen.

Op 30 november waren in Limburg ruim 1250 bouwvakkers zonder werk, tegenover een vraag van ruim 450. Bij het handels- en kantoorpersoneel stond een arbeidsreserve van totaal ruim 850 tegenover een vraag van nog geen 200 in de boeken van de gewestelijke arbeidsbureaus.

Het zo juist verschenen rapport van de Regionale raad voor de arbeidsmarkt spreekt over een aanbod van 400 technische beambten tegenover een vraag van 12 en van een aanbod van 700 administratieve beambten tegenover een vraag van 114. Voor 1976 (de uiterlijke startdatum van de achtste) wordt gerekend op een latent aanbod van 1700 beambten die nog uit de mijnindustrie vrijkomen.

Als men in Zuid-Limburg spreekt over de noodzaak van een snelle start van de achtste in verband met de herstructurering denkt men niet alleen aan bouwvakkers.

Hoe bruikbaar is militaire macht voor politieke doelen?

DE ESCALATIE VAN DE ON-VREDE

Onlangs is in Londen een boekje verschenen van een Schotse hoogleraar, John Erickson. Het heet „Soviet Military Power" en het beoogt enig inzicht te geven in de gedachtenwereld van hen, die met de leiding van het Russische militaire apparaat zijn belast. Er staat natuurlijk ook een hoofdstuk in over de Sovjetvloot, lange tijd de Assepoester van de Russische strijdkrachten en nu opeens een der meest geduchte formaties op de wereldzeeën. Het aardige van de studie is, dat prof. Erickson uiteenzet hoe de opbouw van de Rode Vloot een noodzakelijk gevolg was van ontwikkelingen op het terrein van de Amerikaanse strategie.

Toen in 1956 de 46-jarige admiraal Sergei Gorsjkov, een van de grootste vlootvoogden van onze tijd, het bevel over de Russische marine aanvaardde, ging men er algemeen van uit dat zich het meerendeel van de acties, die zijn zeestrijdkrachten zouden uitvoeren, ging afspelen onder dekking van vliegtuigen, die hun bases hadden op het land. De kruisers van de Kynda-klasse, die toen in aanbouw waren, en de door dieselmotoren voortgestuwde onderzeeboten pasten in die conceptie wonderwel.

Maar in de daarop volgende vijf jaar werden twee dingen duidelijk. De Verenigde Staten brachten vliegdekschepen in de vaart die in staat waren veel grotere afstanden af te leggen dan vroegere typen en hun door kernenergie voortgestuwde onderzeeboten konden ook opereren buiten de poolzeeën. Amerikaanse aanvalscarriers zouden belangrijke delen van de Sovjetunie onder schot krijgen, wanneer zij posities innamen aan de zuidkust van Noorwegen en in het oostelijk bekken van de Middellandse Zee.

Rode Vloot

Ook een van de Polaris-onderzeeboten ging een immense dreiging uit. Bovendien hadden de Amerikanen een onderwateropsporingssysteem ontwikkeld, dat de bestaande Sovjetonderzeeboten het leven bijzonder zuur zou kunnen maken. Voor de Russische oppervlakteschepen was het natuurlijk onbegonnen werk om, onder constante dreiging van luchtaanvallen, 400 zeemijlen af te leggen teneinde een strategisch gevaar voor de zuidkust van Noorwegen uit de weg te ruimen.

Ook de dieselonderzeeboten zouden, als ze gedwongen werden aan de oppervlakte te varen, een gemakkelijk doelwit vormen. Admiraal Gorsjkov moest andere maatregelen kunnen nemen. En naarmate meer onderdelen van de Amerikaanse „afschrikkingsmacht" zee kozen, werd het plan voor de Russische vlootopbouw koortsachtig gewijzigd en omgebouwd. Er kwamen oppervlakteschepen met andere mogelijkheden en met kracht werd de produktie ter hand genomen van door kernenergie voortgestuwde onderzeeboten.

Wanneer vandaag de dag iemand als de Amerikaanse admiraal Elmo R. Zumwalt jr., „Chief of Naval Operations", zich zorgen maakt over de uitbreiding van de Rode Vloot, en wanneer admiraal Hyman G. Rickover zich afvraagt waar dat allemaal naar toe gaat, dan zullen ze niet altijd bedenken, dat er in de Russische krachtsontplooiing óók een stuk reactie zit op Amerikaanse nieuwigheden. Dit „raectieve karakter" van de Sovjetbewapening wordt tegenwoordig ook wel aangeduid als het „faseverschil", dat optreedt tussen de Amerikaanse en Russische strijdkrachten.

De Verenigde Staten hebben geruime tijd voorgelegen in het uitwerken van de consequenties, die de opstelling tegenover elkaar van twee kernstrijdmachten meebracht. Niet zo algemeen bekend is, dat ze de besprekingen met de Sovjetunie over een vermindering van de strategische bewapening (de zgn. SALT-conferenties, die afwisselend worden gehouden in Wenen en Helsinki, hebben aangegrepen om ook het strategisch denken aan de overzijde zo up-to-date mogelijk te maken.

Zo voeden de supermogendheden elkaar, uit welbegrepen eigenbelang, op tot een verantwoordelijk omspringen met de vervaarlijke wapens die tot hun beschikking staan.

Van meer algemene betekenis is het faseverschil, dat een groot deel van de gebeurtenissen van 1971 heeft beheerst, namelijk het Amerikaans-Russische verschil van opvatting over het gebruik van militaire macht tot het bereiken van politieke doelen. De Verenigde Staten hebben zes jaar lang een „beperkte oorlog" in Viëtnam gevoerd met het doel een veronderstelde opmars van het communisme tot staan te brengen en in Saigon een niet-communistische regering op de been te houden. Zes jaar lang hebben de politieke en militaire dilemma's zich voor Amerika opgehoopt. De zgn. „beheerste escalatie" van militair geweld heeft geen succes gebracht, het Amerikaanse thuisfront heeft het begeven en de vooruitzichten in Viëtnam wijken nauwelijks af van wat ze in 1964 waren.

Nixon-doctrine

Onder de invloed van die omstandigheden is de zgn. Nixon-doctrine tot stand gekomen, die leert dat de Verenigde Staten nog wel bereid zijn andere landen te helpen hun onafhankelijkheid te bewaren, maar dan toch liever met economische en politieke dan met militaire middelen. Het is een doctrine van de kat uit de boom kijken en vooruitgeschoven posities opheffen. President Nixon is niet alleen bezig zijn legers terug te trekken uit Viëtnam, hij vermindert ook de militaire aanwezigheid van zijn land in Korea, Thailand, Japan, Okinawa en de Philippijnen. Natuurlijk spelen hierbij ook financiële overwegingen een rol. Maar de diepere ondergrond wordt toch gevormd door de overtuiging, dat de Amerikaanse buitenlandse politiek niet langer behoefte heeft aan de imposante expeditielegers van weleer.

Het merkwaardige is nu, dat de Sovjetunie blijkbaar nog in een heel andere richting denkt. In de jaren zestig heeft de Rode Vloot niet alleen haar mogelijkheden uitgebreid om naar afgelegen punten op de wereldbol te varen, ze is ook maar al te graag bereid geweest de vlag met de hamer en de sikkel te tonen. De Russische strategen hebben zich bases verschaft rond het oostelijk bekken van de Middellandse Zee en ze zijn tot over hun oren betrokken geraakt in het conflict tussen Israël en de Arabische landen. Misschien zijn ze aanvankelijk nooit van plan geweest de bemanningen te leveren voor Egyptische straaljagers en raketbatterijen voor de luchtafweer. Maar toen Nasser in januari 1970 in Moskou kwam smeken om protectie tegen de Israëlische luchtaanvallen diep in zijn eigen land, toen konden ze haast niet anders. Dat dergelijke „commitments" een drijfzandkarakter dragen, met andere woorden dat de ene toezegging de andere uithaalt, is een les die de Amtrikanen in Viëtnam al eerder hebben geleerd.

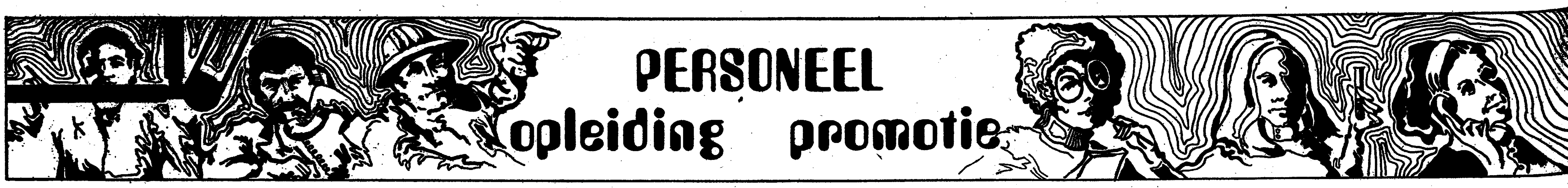
Tot dusver heeft India het in zijn conflict met Pakistan afgekund zonder een nader beroep te doen op het vriendschapsverdrag, dat in augustus is gesloten met de Sovjetunie. Zou dat echter nog veranderen, dan komen Brezjnew c.s. wellicht voor de noodzaak hun militaire rol in de wereld alsnog uit te breiden. En hoe de verschillende stukjes van de legpuzzel bij elkaar horen, blijkt nog eens extra, als men berichten leest, dat de Russen op het ogenblik president Sadat aan de korte teugel houden, omdat ze niet kunnen hebben dat de vliegvelden in de Nijldelta — waar hun transportvliegtuigen met wapens tussenlandingen maken op weg naar India — het mikpunt worden van Israëlische bommenwerpers.

Geen ontspanning

Waar de opvattingen van de beide supermogendheden over het politieke nut van macht overzee (met uitzondering van Europa?) blijkbaar zo sterk uiteenlopen valt de mogelijkheid van instabiliteit en zelfs van ernstige moeilijkheden niet te ontkennen. Welke factoren geven te denken dat het hier slechts gaat om een faseverschil?

In Afrika heeft de Sovjetunie geen onverdeeld genoegen beleefd van haar partijkiezen in de Congolese en Nigeriaanse machtsstrijd. Ook in Moskou zal op een gegeven moment wel gewaarschuwd worden tegen het gevaar van overextension" (het tegelijkertijd aanvaarden van teveel militaire verplichtingen overzee) zoals dat vroeger al in Washington is gedaan.

Stellig zal het slechts weinig Sovjetburgers verborgen blijven dat het voeren van een wereldstrategie geweldige sommen verslindt die ze eventueel heel wat plezieriger voor iets anders zouden kunnen besteden. En aan de andere kant staat ook niet vast dat de Amerikanen op den duur zo'n strikte abstinentie zullen handhaven als 't Nixon-doctrine nu suggereert. De admiraals hebben tenminste al uitgerekend, dat er, als er wat minder wordt uitgegeven voor het leger, er wat meer overschiet voor de vloot en de tactische luchtstrijdkrachten. Want die zullen immers de last van de Nixon-doctrine voornamelijk moeten torsen. En dat bevestigt weer eens de oude ervaring, dat er geen ontspannings- of vredestheorie kan zijn, of een beetje militair destilleert daaruit een argument voor hogere defensie uitgaven.

GEVRAAGD

POETSVROUW

voor enkele dagen per week. – Hoog loon.
RESTAURANT CHINA, Markt 20, Kerkrade

SPAR, afdeling Zuid-Limburg

roept sollicitanten op voor de functie van

WINKELVERZORGER

Leeftijd tot 25 jaar, ervaring in de levensmiddelenbranche strekt tot aanbeveling.
Wij bieden U:

— een plaats in een jong team
— een goed salaris
— goede sociale voorzieningen.

Sollicitaties schriftelijk te richten aan:
Directie SPAR, afdeling Zuid-Limburg,
Frederikstraat 5 te Hoensbroek.

SPAR

---

meisjes van 17 jaar en zeven maanden

Op 1 februari begint in het grote streekziekenhuis St. Laurentius de nieuwe opleiding tot verpleegster. Wie op die datum 17 jaar en 7 maanden (of ouder) is en een diploma MAVO of MMS bezit - dan wel tenminste 4 jaar middelbaar onderwijs heeft gevolgd - kan aan deze opleiding deelnemen.

Het beroep van verpleegster is een beroep dat veel voldoening geeft maar dat hoge eisen stelt. Omdat in de

opleiding tot verpleegster

theorie en praktijk zijn gecombineerd, kom je al snel met deze beide kanten van je nieuwe beroep in aanraking.

Vanaf het begin van de opleiding wordt een goed salaris betaald volgens de regeling voor particuliere ziekenhuizen. Kost en inwoning (eigen kamer) zijn vrij, onregelmatige diensten worden vergoed en het eerste uniformpakket is voor rekening van het ziekenhuis.

Meisjes die op 1 februari a.s. jonger zijn dan 17 jaar en 7 maanden kunnen in dienst treden als

aspirant leerling-verpleegster

Alle gewenste inlichtingen worden gaarne verstrekt door het Hoofd Verplegingsdienst, zr. M. C. Jansen. Schrijf een korte brief of bel op: (04750) 1066, toestel 203.

St. Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6, Roermond.
Telefoon (04750) 1066

MUIJS EN DE WINTER's BETONBOUW N.V.

vraagt

CHEF-INKOPER

Onze voorkeur gaat uit naar een medewerker met inkoop- en calculatie-ervaring.

CALCULATOR

H.T.S.-niveau en veelzijdige ervaring zijn vereist.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:
RIJKSWEG ZUID 105 c — GELEEN. x

Verpleegkliniek Heerlen
Henri Dunantstraat 3, Heerlen
(tel. 045—719181)

In onze moderne verpleegkliniek worden momenteel 250 langdurig zieke mensen verpleegd en verzorgd. Medio 1972 zullen wij, als de nieuwbouw gerealiseerd is, nog 150 bejaarden gaan opnemen die een bijzondere zorg nodig hebben.
Omdat de verzorging van deze mensen een zeer belangrijke plaats inneemt, doen wij een beroep op

JONGE MENSEN

die dit werk een warm hart toedragen en willen deelnemen aan onze opleiding tot:

ziekenverzorgende

om aldus op verantwoorde wijze deze mensen te kunnen verzorgen.
In maart aanstaande beginnen wij weer met de opleiding. Indien u dan 17 jaar bent of wordt en tenminste drie jaar vervolgonderwijs na de lagere school heeft gehad, kunt u hiervoor in aanmerking komen door schriftelijk te solliciteren bij de geneesheer-direkteur. Daarna zullen wij graag in een persoonlijk onderhoud de nodige informatie geven en nader ingaan op uw vragen omtrent opleiding, salaris etc.

BOUWBEDRIJF S.M.B.

vraagt voor zijn projekten in Duitsland

- TIMMERLIEDEN
- IJZERVLECHTERS
- HANDLANGERS

Hoog loon - gunstige sociale voorzieningen.

Inlichtingen en aanmelden:
1) Bouwbedrijf S.M.B. Spoorlaan 29, Valkenburg. Telefoon 04406—2647
2) De heer Feenstra, Joost v.d. Vondelstraat 84, Heerlen Telefoon 045—716622.
3) De heer v.d. Sluys, uitsluitend telefonisch na 20.00 uur 045—254189. x

---

VERPLEEGKLINIEK HEERLEN
Henri Dunantstraat 3,
Heerlen
(Telefoon 045—719181)

In onze moderne verpleegkliniek waar 260 somatische zieken worden verpleegd, verzorgd en gereaktiveerd, hebben wij op korte termijn plaats voor een:

waarnemend hoofd

van een verpleegafdeling (38 bedden)

Enige ervaring in een soortgelijke funktie strekt tot aanbeveling.

Aanstelling en salariëring zal geschieden in de rang van waarnemend hoofdverpleegkundige.

Serieuze kandidaten kunnen schriftelijk solliciteren bij de direktie van onze verpleegkliniek. Desgewenst zal de adjunkt-direktrice, mejuffrouw E. M. Brasker, u gaarne vooraf telefonisch alle inlichtingen verstrekken (en wel van maandag tot en met vrijdag, vanaf 10.30 uur).

Belangrijke Duitse meubel- en kastenfabriek zoekt

DYNAMISCHE VERKOPERS

voor de provincies Limburg, Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland.

Sollicitaties te richten aan nr. 3735 bureau dezer.

Schwimmbadbau Dehl Aachen

sucht für sofort:

2 Heizungsmonteure
1 Installateur
1 Elektriker

Hoher Lohn und Auslösung.
Bei eigenen Wagen Kilometergeld.

Melden bei:
H. DE GAVARELLI,
Vasco da Gamastraat 12, Heerlen.

Stedelijke Raad voor het Jeugdbeleid Maastricht

roept sollicitanten op voor de functie

STAFFUNCTIONARIS ml./vr.

in PART-TIME dienstverband.

Zijn/haar taak zal inhouden het initiëren en begeleiden van projekten voor jeugd tot 16 jaar, b.v. tiener-instuiven, kinderspeelplaatsen, hobby- en jeugdclubs, vakantiewerk etc.
Daarnaast zal begeleiding van en samenwerken met professioneel en vrijwillig kader in buurtprojekten een deel van de taak zijn.
Opleiding:
Sociale academie, Mikojel of gelijkwaardige opleiding.
Ervaring in het werk gewenst.

Solicitaties en inlichtingen:

Directeur Stedelijke Raad,
Rechtstraat 5, Maastricht.
Telefoon 043 - 11 8 11

Officier ter Koopvaardij, een beroep met vele pluspunten!

Shell Tankers N.V., de grootste tankvaartrederij van Nederland met een vloot die in de komende jaren nog een aanzienlijke uitbreiding zal ondergaan, biedt U:

1. een opleiding op een hogere zeevaartschool voor haar rekening
2. na enkele jaren ervaring reeds vrij grote persoonlijke verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
3. werk in een gezond milieu
4. bij gebleken geschiktheid gedurende loopbaan reële mogelijkheden voor plaatsing in walfuncties bij het eigen bedrijf of bij andere maatschappijen van de Koninklijke/Shell Groep in Nederland of in het buitenland
5. vrije keuze van woonplaats in Nederland, met vergoeding van reiskosten
6. de mogelijkheid Uw echtgenote mee te nemen tijdens het varen
7. de zekerheid dat het bereiken van de hoogste rang (gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige) regel is en geen uitzondering
8. uitstekende pensioenregeling op 55-jarige leeftijd

Vereiste vooropleiding:
voor stuurman:
minimaal MAVO-4 met wis- en/of natuurkunde, of vergelijkbare opleiding
voor werktuigkundige:
minimaal MAVO-4 met wis- en/of natuurkunde, of vergelijkbare opleiding, of MTS
Ook mogelijkheid tot plaatsing van:
stuurlieden - in het bezit van diploma AS, BS of S III
werktuigkundigen - in het bezit van diploma Verkl. MVD, AM, BM, MVD of Ass.

Onderstaande bon, na invulling, in een ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Antwoordnummer 159, Rotterdam,
voor het verkrijgen van nadere inlichtingen.
U kunt ook bellen: 010 - 145 144, toestel 2068.

Bon Gaarne ontvang ik inlichtingen over opleiding/plaatsing als stuurman/werktuigkundige.

Naam: ____________
Adres: ____________
Woonplaats: ____________
Telefoon: ____________
28

SHELL TANKERS N.V.
Shell-Gebouw, Hofplein 20, Rotterdam

Gemeente Roermond

Bij de Gemeentelijke Zwembaden kan geplaatst worden een

2e zweminstructeur

Vereist zijn het diploma (hulp)zwemonderwijzer (K.N.Z.B. en het diploma zwemmend redden K.N.B.R.D.

Salaris afhankelijk van opleiding en ervaring van f 772,— tot f 1.052,— plus 10% onregelmatigheidstoeslag.

De gebruikelijke rechtspositieregelingen zijn van toepassing (premie AOW/AWW zijn voor rekening van de gemeente). Sollicitaties binnen 14 dagen te richten aan burgemeester en wethouders van Roermond, onder vermelding van de letters ZW in de linker bovenhoek van de sollicitatiebrief.

Munstergeleen

De „Xaveriusstichting" vraagt per 1 februari 1972 (of zo spoedig mogelijk daarna) ten behoeve van haar „XAVERIUS-SCHOOL" voor z.m.o.k. Abshoven 27 te Munstergeleen

EEN ONDERWIJZER

(met 4l b, aant. f, en hoofd akte-r)
Vanzelfsprekend vereist dit meer individueel onderwijs de bereidheid om ook buiten de schooluren werkzaamheden in het belang van de hem toevertrouwde schoolgroep (ten hoogste 18 leerlingen) te verrichten.

Sollicitaties te richten aan: Dhr. M. P. Bemelmans, h.d.s., Prins de Lignestraat 57 te Geleen. (04494-[illegible])

VAN KUIJK

Fabrikante van modieuze damesbovenkleding.

Wegens uitbreiding van onze activiteiten in België is er plaats voor

een bekwame buitenlandse vertegenwoordiger

Voor deze belangrijke functie is vereist dat de kandidaat beschikt over:

☆ Internationale verkoopervaring
☆ Goede spreekvaardigheid in de Franse Taal.
☆ Algemene kennis van de textiel-branche.
☆ De nodige pioniersgeest om een modisch artikel op de juiste plaats te brengen.
☆ Leeftijd 30-35 jaar.

De renumeratie is in overeenstemming met de importantie van deze functie.
Met de hand geschreven sollicitatie-brieven worden ingewacht met bijsluiting van recente pasfoto.
WOERDEN, JOHAN DE WITTLAAN 13, TEL. 03480-2841 *
P.O. 28

Voor 1 juli geen ontslagen bij Van Gelder

AMSTERDAM, 24 dec. (GPD) — Voor 1 juli 1972 zullen er bij Van Gelder Zonen (VGZ) geen ontslagen vallen. Voor die datum zullen er ook geen bedrijfsonderdelen worden gesloten. De reorganisatieplannen gaan door, maar niet in het tempo van drastische saneringen, dat de raad van bestuur eerder had voorzien. Dit heeft het bestuur van Van Gelder de vakbonden in een vertrouwelijk gesprek verzekerd. Oorzaak van het uitstel is de voorgenomen intensieve samenwerking met het Amerikaanse concern Crown-Zellerbach.

Die samenwerking zal het hele bedrijf van Van Gelder bestrijken en betekent dat het Amerikaanse bedrijf financieel aanzienlijk gaat steunen. Het wordt uitdrukkelijk geen overname. De verwachting is, dat Crown-Zellerbach een belangrijk minderheidsbelang zal nemen in Van Gelder, en zich tegelijkertijd wil wapenen tegen overname van Van Gelder door derden. Het afweermiddel tegen zo'n „overval" zal kunnen bestaan uit het uitgeven van niet-royeerbare certificaten.

Crown-Zellerbach ziet in Van Gelder een belangrijk Europees steunpunt en is daarom bereid er geld in te steken. Specialisten van het Amerikaanse concern hebben Van Gelder inmiddels helemaal doorgelicht en een herstructureringsrapport opgesteld, met enkele belangrijke conclusies, waarmee Van Gelder het eens kan zijn. Beide bedrijven

• Minder ontslagen

Hoeveel mensen er bij Van Gelder zullen moeten gaan afvloeien, is nog niet bekend. Aanvankelijk zouden er maximaal 1300 man van de 5800 nog in dienst zijnde personeelsleden moeten vertrekken. Het is niet onmogelijk dat dit aantal kleiner wordt, nu Crown-Zellerbach de helpende hand is komen rijken.

zijn echter nog niet over alle zaken akkoord.

Die hulp betekent overigens dat de fusie met de Koninklijke Nederlandse Papierfabriek Mastricht nu helemaal van de baan is. Zoals gemeld raakten eerdere besprekingen daarover in een impasse omdat Maastricht al te drastisch wilde amputeren.
Proost en Brandt, ook eerder bij fusiebesprekingen met Van Gelder betrokken, trok zich in een vroeger stadium al terug. Dat de fusie met de Koninklijke Nederlandse Papierfabriek uiteindelijk niet is doorgegaan kan Crown-Zellerbach alleen maar verheugen. Tijdens besprekingen had het al met lede ogen aangezien, dat door een eventuele fusie het Canadese concern MacMillan een vinger achter het belangrijk geachte Europese steunpunt Van Gelder zou krijgen.

Of Van Gelder de krantepapiersector uiteindelijk gaat afstoten, zoals eerder als wenselijk werd gezien, staat nu nog niet vast. Van de zijde van de vakbonden werd na afloop van de vertrouwelijke besprekingen meegedeeld, dat de raad van bestuur van Van Gelder verzekerd heeft dat Crown-Zellerbach geen bod op de aandelen Van Gelder zal doen.

Tussen Van Gelder en het Amerikaanse Crown-Zellerbach bestaan al jaren banden in de vorm van drie joint-ventures: Crown Van Gelder papierfabrieken in Velsen (ponskaarten), Crown Van Gelder papier SA in Freiburg (Zwitserland) en Crown Van Gelder plasticfilmindustrie NV in Apeldoorn (op plastic gebaseerde verpakkingen).

Van Gelder maakt al geruime tijd een moeilijke tijd door. Na over 1969 nog een dividend te hebben uitgekeerd van negen procent kreeg het bedrijf naast de conjuncturele problemen steeds ernstiger te maken met het achteruitlopen van het krantepapierverbruik en de dalende prijzen daarvan. Bovendien beinvloedden de sterk stijgende grondstoffenprijzen de hogere lonen en de duurdere energie de resultaten steeds nadeliger. Dit leidde in 1970 tot een nettoverlies van 3,7 miljoen en in het eerste halfjaar van 1971 tot een verlies van 7,6 miljoen. Daarom werd tot reorganisatie besloten.

Tijdens een jaarvergadering zei de voorzitter van de raad van bestuur, drs. A. Habbema, te verwachten dat in 1973, als de reorganisaties hun vruchten gaan afwerpen, het concern weer uit de rode cijfers zou komen. Op deze vergadering werd tevens een aandeelhouderscommissie in het leven geroepen.

ADVIESKOERSEN

BUITENLANDS BANKPAPIER

AMSTERDAM, 24 dec. — De adviesko ersen voor buitenlands bankpapier geldend in Amsterdam op heden luiden:

Amerikaanse dollars 3.23-3.29
Engelse ponden 8.27-8.47
Belgische frcs 7.12-7.27
W.-Duitse M 99.50-101.00
Deense kr. 45.25--46.75
Italiaanse lires 53.00-55.50
Portugese escudos 11.85-12.45
Canadese dlrs 3.22-3.29
Franse frcs 62.10-63.60
Zwitserse frcs [illegible]
Zweedse kr. 66.00-67.50
Noorse kr. 47.75-49.25
Oostenrijkse sch. 13.80-14.05
Spaanse pesetas 4.90-5.15

OESO ziet weer zon achter de wolken

PARIJS, 24 dec. — De internationale monetaire overeenkomst zal ertoe bijdragen, dat de voornaamste industrielanden zich volgend jaar zullen kunnen verheugen in een krachtige groei en dat het tekort op de Amerikaanse betalingsbalans kleiner wordt. Dit zegt de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in haar halfjaarlijkse prognose van de internationale economische ontwikkeling. Het belangrijkste resultaat van het Akkoord van Washington zal, volgens OESO, zijn, dat het vertrouwen van de zakenlieden groter wordt door het verdwijnen van de monetaire onzekerheid.

De invloed van de regeling op het Amerikaanse betalingsbalanstekort — de voornaamste oorzaak van de internationale geldcrisis — is moeilijk nauwkeurig te voorspellen, maar de verbetering zal eerder zes a zeven miljard dollar bedragen dan de negen miljard, die Washington voor ogen staan. Het zal bovendien enige tijd duren voor de pariteitsveranderingen volledig doorgewerkt zijn en 1974 wordt waarschijnlijk het eerste jaar met een betalingsevenwicht, zo meent de OESO.

De organisatie voorspelt, dat de zeven grootste landen van de OESO in de eerste helft van 1972 een reële economische groei van 5,25 procent te zien zullen geven. In de tweede helft van het jaar zou de groei kunnen toenemen tot 5,5 procent. De zeven landen zijn de Ver. Staten, Canada, Frankrijk, West-Duitsland Italië, Engeland en Japan. Ze nemen bijna 85 procent van de produktie van alle OESO-landen voor hun rekening.

De krachtigste ontwikkeling zal zich, volgens verwachting van OESO, voordoen in Noord-Amerika, waar zowel de Ver. Staten als Canada zich de komende maanden in een groei van naar schatting zes procent zullen kunnen verheugen. Ook in West-Duitsland en Italië, twee landen waar men zich op het ogenblik grote zorgen maakt over de stagnatie van de groei en de toenemende werkloosheid, zal zich een verbetering voordoen, terwijl het groeipercentage in Japan vermoedelijk dichtbij het record van elf procent zal komen.

• Waakzaam Europa

OESO vertrouwt, dat de overige grote handelslanden niet al te zeer zullen lijden onder de deflatoire gevolgen van de grote verbetering der Amerikaanse betalingspositie. Het hoge peil van de Amerikaanse economische en de afschaffing van de invoertoeslag van tien procent brengen met zich mee dat de expansie wordt gestimuleerd door de invoer.

De Amerikaanse vraag zal de economische bedrijvigheid in andere landen steunen. OESO gelooft, dat deze andere landen zullen kiezen voor corrigerende maatregelen als er zich een vertraging van de economische ontwikkeling zou voordoen die de werkgelegenheid in gevaar brengt. Zij wijst erop, dat verscheidene grote landen, Frankrijk en West-Duitsland bijvoorbeeld, al hebben laten weten dat ze op deze manier zullen handelen als dat nodig is.

OESO waarschuwt dat de inflatie, gemeten aan de mate waarin zij voor een waardevermindering van het bruto nationaal produkt zorgt, in de eerste helft van 1972 tot ongeveer 4,5 procent zal toenemen. In de tweede helft van dit jaar bedraagt de inflatie naar schatting 5 procent.

In het OESO-overzicht wordt de verwachting uitgesproken, dat het akkoord van Washington tot gevolg zal hebben, dat grote bedragen uit andere landen van de organisatie naar de Ver. Staten zullen stromen. Door het gokken op een devaluatie van de dollar is ongeveer 25 miljard dollar uit de Ver. Staten weggestroomd.

Eierexport gestegen

ZEIST, 24 dec. — Nederland heeft in november ruim 114 miljoen eieren uitgevoerd, een kwantum, dat sinds maart 1970 niet meer was bereikt. De gemiddelde exportprijs die eind november op ruim f 15 per 100 stuks lag, bereikte rond 10 december een top van f 18,-. Daarna daalde de notering weer tot ongeveer f 17,-. De wnd. voorzitter van het Produktschap voor Pluimvee en Eieren, de heer J. Verkuil, verwacht, dat de prijzen zich na de feestdagen op een iets lager niveau zullen stabiliseren.
De uitvoer van slachtgevogelte beliep tot en met november ruim 202 miljoen kilo (+ 14 procent) ter waarde van f 495 miljoen (+ 5,5 procent). Volgens de heer Verkuil is de marktsituatie voor braadkuikens op het ogenblik verre van bevredigend door het uitblijven van afzetmogelijkheden in landen buiten de EEG, hetgeen duidelijk tot uiting komt in de exportprijzen. Hij verwacht voor januari 1972 enige verbetering met iets hogere prijzen.
Tevreden toonde de heer Verkuil zich over de uitvoer van kalkoenen dit jaar tot nu toe ruim 6,8 miljoen kilo, bijna anderhalf keer zoveel als in 1970. In totaal heeft Nederland tot en met november voor f 731,7 miljoen aan pluimveehouderijproducten geëxporteerd, f 7,- miljoen minder dan in de eerste elf maanden van het vorig jaar.

Beursoverzicht

Lusteloos

AMSTERDAM, 24 dec. — Ook donderdag heeft de lusteloze stemming op de Effectenbeurs zich voortgezet. Alle internationals begonnen met een lagere openingskoers. De winst die Hoogovens in enkele dagen wist te behalen werd weer voor een belangrijk deel teniet gedaan. Het fonds opende f 2.30 lager. Olies verloor f 1, maar kon spoedig toch weer opklimmen tot boven de f 110. AKZO was twee dubbeltjes lager en Philips f 0.10. Unilever zakte f 0.30 in.

De cultuurmaatschappijen openden nagenoeg onveranderd. De banken waren een weinig lager. Heineken was nogal in trek met f 2 winst. Met uitzondering van Scheepvaart Unie, dat f 0.60 lager opende, kon in de scheepvaarthoek winst genoteerd worden, zij het zeer bescheiden.
De staatsfondsenmarkt opende verdeeld met kleine winsten voor hoogrentende waarden.
Nu meer duidelijkheid bestaat over de samenwerking tussen Crown Zellerbach en Van Gelder, mocht donderdag weer gehandeld worden in Van Gelder. Woensdag werd volstaan met het opgeven van een biedkoers van f 75; de koers werd nu f 82. (f 64.00).
In beurskringen wordt verwacht dat Ogem Stokvis zal overnemen. ASW, een 37 pct-belang van Stokvis, werd bijna 4 pnt hoger. De verzekeringsfondsen stonden onder druk. Belangrijke verschuivingen bij de internationals kwamen niet meer voor.

Den handel in Amerikaanse aandelen op het Damrak is inmiddels hervat. Voorlopig blijft het bij de oude omrekeningskoers van f 3,60 zodat de valutaverschillen in het achterblijven van de Amsterdamse noteringen op die van Wall Street in rekening werden gebracht.

De laatste dagen was het disagio in Amsterdam reeds gestadig tot ca 10 pct. opgelopen. Ook bij de hervatting van de handel werd de nieuwe koersverhouding gulden/dollar in een koersverschil op de beurs van ca 10 pct verrekend. De beurs was overigens nogal positief over de houding van Wall Street en daardoor geneigd de advieskoersen hoger te stellen.
De belangstelling is zeer behoorlijk. Naar verluidt ligt het wel in de bedoeling op vrij korte termijn op de nieuwe omrekeningskoers voor de dollar van ca f 3,25 over te stappen. Het grote disagio, dat nu in Amsterdam tegenover Wall Street bestaat, zal dan weer kunnen verdwijnen, waardoor de situatie van voor mei toen de gulden nog niet zweefde, zal worden hersteld.

VVV TEGEN TOERISTEN-BELASTING

EINDHOVEN, 24 dec. — De VVV van het Brabantse grensdorp Baarle-Nassau heeft gedreigd zichzelf te zullen opheffen als de gemeenteraad het voorstel van B. en W., om een toeristenbelasting te gaan heffen, [illegible] stel luidt om van verblijfstoeristen een kwartje per overnachting te heffen. Voorts wil men van woonforensen, die in het dorp meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning ter beschikking hebben, belasting gaan heffen op de vloeroppervlakte van hun woning, hetgeen aan deze forensen 40-300 gld. per jaar kan gaan kosten. Het gemeentebestuur rekent op een jaaropbrengst uit deze belastingen van ca. 50-duizend gld.

De VVV protesteert met steun van de plaatselijke middenstand en de vijf campingbedrijven tegen deze heffingen, omdat men vreest in een nadelige concurrentiepositie te zullen komen te verkeren t.o.v. de aangrenzende toeristendorpen Chaam en Alphen, doordat toeristen daarheen of naar Belgische campings zullen uitwijken. Zij verwijten B. en W. bovendien het voorstel binnen zes dagen er door te hebben willen drukken zonder ruggespraak met de VVV en de overige belanghebbenden.

BEDRIJFSLEVEN

• VEZELS

Door het akkoord van Washington heeft onze industrie weer grond onder de voeten gekregen — aldus het Westduitse Farbwerke Hoechst — maar dat betekent nog niet, dat daarmee de moeilijkheden in de prijsontwikkeling van chemische vezels en de slechte rentebiliteit van de baan zijn. Door de revaluatie van de D-mark blijft de export onder hoge druk staan. De produktieprijs-index voor chemische vezels (1962 = 100) was in november van dit jaar gedaald tot 37,8 (november 1970 : 40,1). Dit cijfer is ultimo december gestegen tot 39,2 (dec. '70 : 38,5).

Naar hoeveelheid heeft het jaar 1971 niet teleurgesteld. De totale produktie steeg in Westduitsland in dit jaar met ca. 50-duizend ton tot 782-d.t., ofwel met 8 pct., welk percentage ongeveer gelijk is aan de ontwikkeling van de tectielindustrie. Daar prijsverhogingen niet konden worden doorgevoerd steeg de geldopbrengst echter onbeduidend, van 3,9 tot ca. 4-miljard mark. Over de toekomstverwachtingen op korte termijn laten groot-producenten als Hoechst, Glanzstoff of Rhodiaceta zich zeer voorzichtig uit.

• PENDEL

Sedert 1959 is het aantal Belgische grensarbeiders, dat dagelijks in Frankrijk gaat werken, meer dan gehalveerd. Jaarlijks dunnen hun gelederen uit met gemiddeleld 21.000 mensen. Indien deze tendens blijft aanhouden, zullen er in 1980 geen Belgische pendelaars naar Frankrijkijk meer zijn.

De Belgisch-Franse grensstreek raakt steeds meer geïndustrialiseerd en ook de betere lonen houden de grensgangers in eigen land. Het aantal pendelaars is gedaald van ruim 45-duizend in 1959 tot iets meer dan 20-duizend thans. Veel van de opengevallen plaatsen worden nu in de Franse industrie ingenomen door Portugezen, van wie er jaarlijks 65-duizend op de Franse arbeidsmarkt worden toegelaten. Andere oorzaken voor het wegblijven van de Belgen zijn: De revaluatie van de Belgische frank, slechte verstandhouding tussen de Belgische en Franse ziekenfondsen en het feit, dat er in Frankrijk geen gewaarborgde CAO-lonen bestaan.

• STAAL

Van januari tot en met september van dit jaar is de nettowinst van Hoogovens gedaald met 26,6 procent en teruggelopen van f 127,4 miljoen tot f 93,5 miljoen. De bedrijfswinst in IJmuiden daalde met 26,8 procent. Dit deelde drs. P. Justus Jacob namens het Hoogovenbestuur mee in een rede tijdens een kerstlunch voor het personeel.

Hij stelde, dat de algemene economische situatie reden tot ongerustheid geeft, doordat thans de neiging om door middel van protectionistische maatregelen de eigen nationale belangen te beschermen, weer de kop opsteekt.
Over de voorgenomen fusie tussen Hoogovens en Hoesch zei de heer Justus Jacob, dat deze bijdrijven gezamenlijk thans de derde plaats innemen [illegible] produktie van meer dan 11 miljoen ton. De gezamenlijke omzet bedraagt ruim zes miljard gulden. Het personeelsbestand is ruim 70.000. De belangrijkste voordelen van de beoogde fusie vloeien voort uit de mogelijkheid tot een optimale afstemming van investeringen en produktie te komen. Voor het personeel in IJmuiden zal er geen wezenlijke verandering door de voorgenomen fusie ontstaan.

• AUTO'S

Door het wegvallen van de 10 pct. extra invoerbelasting in Amerika zullen Volkswagens daar nu weer goedkoper kunnen worden. De prijs zal dalen tot iets beneden 2-duizend dollar (ca. 6500 gld.) Na de invoering van het extra invoerrecht was de catalogusprijs voor het VW standaardmodel gestegen van 1978 tot 2109 dollar.

• ZEEP

Honen Lever Co., waarin Unilevergroep een meerderheidsbelang heeft, heeft de Japanse regering verzocht goedkeuring te verlenen aan haar plan om toiletzeep te gaan produceren, waarbij gebruik zal worden gemaakt van de technische kennis van Unilever.

Honen Lever wil samen met Mitsuwa Soap een maatschappij oprichten met een kapitaal van 10 miljoen yen, zo heeft Honen bekendgemaakt. Mitsuwa zal zich belasten met de produktie van de zeep, die onder het Unilever merk „Lux" verkocht zal worden. De productie zal 2500 ton per jaar bedragen. Honen verwacht dat volgende maand de goedkeuring verleend zal worden.

• AUTO'S

Het vrachtautobedrijf Saab-Scania Nederland NV te Zwolle, heeft besloten haar kabine-fabriek in Meppel belangrijk uit te breiden. In deze fabriek worden de cabines voor alle types vrachtauto's, die in Zwolle worden geassembleerd, gebouwd. In deze uitbreiding wordt vier miljoen gulden geïnvesteerd, en zal de bestaande produktiecapaciteit aanzienlijk kunnen worden verhoogd.

Op het ogenblik zijn in Meppel 100 man in dienst. Naarmate de produktie kan worden vermeerderd kunnen eventueel meer mensen in dienst worden genomen. In de nieuwe fabriek zal o.m. een compleet nieuwe lakstraat worden geïnstalleerd.

DSM KOOPT MEERDERHEID IN COLUMBIA NITROGEN

PITTSBURGH, 24 dec. — De Amerikaanse maatschappij PPG Industries Inc. heeft erin toegestemd haar belang van 51 procent in Columbia Nitrogen Corp. te verkopen aan DSM (Staatsmijnen), zo heeft zij bekendgemaakt. DSM bezit de overige 49 procent reeds. Over de voorwaarden is niets meegedeeld.

BEURS VAN AMSTERDAM

ACTIEVE AANDELEN		
AKZO	58,60	58.30
Alg. Bank Nederl	280.50	280.00
AMRO-bank	59.30	59.00
A'dam Rubber	35.50	35.10
Deli Mij.	86.50	—
Dordtsche Petrol.	702.00	698.00
idem 7% pr.	700.50	695.00
Heinekens bel. & beh.	236.00	236.00
Heinekens Bier	241.50	243.00
HAL	82.80	83.00
Hoogovens	61.60	59.90
HVA	69.50	69.00
KLM	120.50	122.00
Kon. Petr.	110.80	110.20
KNSM	106.00	106.30
Nat. Nederl.	63.00	62.80
Phs. v. Ommeren	275.50	275.50
Philips	33.00	33.00
Robeco	224.50	224.00
Rolinco	165.00	164.50
Scheepsv. Unie	72.50	72.70
Unilever	115.00	114.70

OBLIGATIES

Staatsleningen

Nederl.	25-j. '69	8	100.70	100.90
idem	15-j. '71	8	100.70	100.60
idem	7-j. '69	8	102.00	101.90
Nederl.	1971-96	7¾	99.30	99.60
idem	'69	7½	98.60	98.60
idem	'66-1	7	95.10	95.10
idem	'68-1	6½	90.30	90.40
idem	'66	6¼	91.30	91.50
idem	'67	6	87.10	87.10
idem	'65-1	5¾	88.10	88.20
idem	'64-1	5¼	85.80	85.80
idem	'64	5	83.40	83.40
idem	'58	4½	86.30	86.30

x laten
d ex dividend
e ex claim
a gedaan en bieden
$ gedaan en laten
b bieden

Converteerbare Obligaties			
AKZO	4¾	76.00	76.75
AMRO bank	5⅛	103.25	103.25
Borsumij	3¼	94.00	96.00
Elsevier	7¾	124.00	124.00
Gelder Pap.	4¾	—	87.50
Gelderl.-Tielens	8¼	98.80	98.90
Gist Brocades	5¾	83.00	86.00
v.d. Grinten '69	6⅛	91.30	91.30
Hoogovens	5¼	75.90	76.00
KLM	5¾	77.00	77.00
Meelf. Ned.B.'66	6¼	92.50	91.50
Philips '70	6⅛	95.70	96.00
Ph. Gloeil. fabr.	4¾	84.40	84.25
Ver. Glas	7	106.00	105.00

AANDELEN

Bank-Cred. Verzeker.

AMEV n.r. cert.	88.60	85.30
AMFAS-groep cert. f.	74.20	74.00
Ass. C. St. R'dam c.	72.30	72.50
Cultuurbank	90.50	91.00
Delta-Lloyd cert. f.	52.00	50.20
Eerste Ned.-Nillmij c.	117.00	118.80
Kas Associatie	68.00	67.50
Mees en Hope	118.10	117.80
Ned. Credietb. a. b.	38.30	38.30
Ned. Middenstandsb.	114.50	115.70
Slavenburg's bank f.	224.00	224.40
Friesch-Gron. Hyp.B.	423.00	426.00
Westl-Utr. Hyp. Bank	222.00	222.00

AANDELEN

Handel Industr. & Div.

ACF	226.00	226.00
Albert Heyn	153.00	152.80
Alg. Hand. Onr. Goed	147.00	148.00
Alg. Vrucht. Imp. Mij	161.00	161.00
Amalga holding f 20	38.50	39.00
A'dam Droogdok Mij	143.00	143.00
A'dam Rijtuig Mij.	140.00	139.00
A.N.I.E.M. nat. bez.	74.00	74.90
Arnhemsche Schb	117.50	119.00
Asselbergs IJzer	104.80	103.00
Autom. Screw Works	89.20	94.00
Auto-Industr. R'dam	170.00	168.00
Ballast-Nedam Gr.	42.00	41.50
B.A.M. Ver. Bedr.	79.80	79.00
Batenburg	223.00	222.00
Beek A.L.V.	96.50	95.00
Beers' Zonen	255.00	255.50
Befo B.	131.00	130.00
Begemann Mach.	109.00	112.00
Bensdorp Intern.	295.00	290.00 l
Bergoss Tapijt	171.00	164.00
Berkels' Patent	188.00	188.00
Blijdenst-Willink	47.00	47.00 b
Boer Drukk. Uitgev.	285.00	282.00
Bols Lucas	132.00	131.00
Borsumij-Wehrv 400	187.50	187.50
Bos Kalis WM-f. 10,-	84.60	84.00
Bank onroer. zaken	390.00	390.00
Braat Bouwstoff.	205.00	203.00
Bredero Vast Goed	231.00	227.00
idem Ver. Bedr. nrc	227.00	224.00
Bredero V. Goed nrc	—	—
Bredero V. Bedr. nrc	296.00	296.00
Bührmann-Tetterode	49.50	50.20
Calvé nrc	—	—
Calvé Delft nrc	730.00	726.00
idem 6% c.pr.wd.nrc.	133.00	133.00
Centr. Suikermij	419.00	422.00
Ceteco Hand-Ind.	181.90	181.90
Chamotte Unie	149.00	149.00
Cindu-Key & Kram.	70.00	69.00
Crane Nederland	138.00	138.00
Dagra	154.00	155.00
Desseaux Tapijt	62.40	61.50
Dikkers & Co.	69.00	70.00
Dorp & Co.	179.00	179.00
Drentsch-Overijs. H.	126.00	135.00
Dröge Wol	137.00	136.00
Duiker Apparaten B	70.00	71.00
ECONOSTO	41.10	42.50
Elseviers Uitg. Mij.	390.00	385.00
EMBA	135.80	135.5
Enkes	137.00	135.00 l
E.N.O.T.	271.00	270.00
Erdal Wasverwerk.	194.80	190.00
Europe Hotel	350.00	—
Figee Haarlem Mach.	114.00	114.00
Fokker	26.10	26.50
Ford	860.00	—
Furness f 20	69.00	68.00
Gelder Papier	75.00 b	82.70
Idem p	75.00 b	82.70
Gelderl.-Tielens	32.00	31.00 l
Gero Nat. Bez. c.	86.00	88.00
Giessen De Noord	129.00	128.00
Gist-Brocades	47.50	47.50
Goudsmit Ed.	103.90	104.00
Grasso's Machines	98.00 b	101.00
Grinten Venlo	151.50	151.50
Grofsmederij K ned.	56.00	57.00
Hagemeijer & Co.	111.00	—
Halberg Machines	84.00 l	78.00
Hatema-Texopr.	163.50	163.50
idem 5 pct p.wd	98.00	97.50
Hellingma	265.00	266.00
Hero Conserven	168.00	168.00
Hoek's Machines	533.00	530.00
Holec	125.00	124.00
Holl. Beton Groep	68.50	68.00
Homburg B	78.30	78.00
Hoogenbosch Schoen.	164.00	162.00
Hoogenstraat Cons.	89.00	—
Hooimeyer Zn.	114.00	114.00
I.H.C.-Holland	382.00 b	382
Industriële Mij.	175.00	173.00
IBB-Kondor gr.	79.00	78.80
Interlas	428.00	428.00
Internatio-Mueller	51.40	51.20
Int. Gewap. Beton-B.	213.00	218.00 b
Inventum	172.50	—
Jean Heybroek	74.50	75.00
Kemo Corset	152.20	—
Kempen & Begeer	48.00	—
Key Hout	230.00	233.00
Kleno Suikerwerk	212.00	211.00
Kloos & Zn.	130.00	131.00
Kluwer Uitgev. Mij.	173.10	173.00
KBB (Bijenkorf Beh.)	83.00	82.00
KBB (id.) 6% cum pr.	—	—
K.F. vh Alex Adam	—	—
K.N. Papier Maastr.	116.00	115.50
K.N. Textiel Unie c	27.80	27.80
Koudijs Voeder nrc	85.00	85.00 b
Krasnapolsky	44.50	43.80
K.V.T. Tapijt	215.00	216.50
Kwatta Chocolade	133.00	130.00
Landré/Glunderman	128.00	130.00
Leidsche Wolspinn.	252.00	251.50
Lindeteves	226.00	226.00
Lijempf	46.50	46.00
Lijm-Gelatine Delft	93.00	95.00
Macintosh Stein	89.00	89.90
Mätubel	47.60	46.80
Meel Ned. Bakkerij	194.00	194.00
Mees' Bouwmater. B	74.00 l	74.80
Metaverpa B	—	266.00 b
Meteoor Beton	365.00	367.00
Molukse Handel	21.30	21.30
MOSA Maastricht	65.00	66.00
Mulders Fabr.	87.00	87.50
Mijnbouwk. Werk.cv	242.50 b	240.00 b
Naarden Ch. en N. C.	60.00	58.50
Naeff Gebr.	—	—
Nedap Apparaten	220.00	218.50
Nederhorst Ver.Bedr.	47.50	47.80
Ned. Bontweverij	—	—
Ned. Dagblad Un.	122.00	123.00
Ned. Springstoff. c.	212.00 b	210.00
Nelle Wed. v.	277.00	275.00
Netam B	79.00	218.50
Nieaf	75.00 l	74.00 b
Nierstrasz	115.50	115.00
Nrd. Europ. Houth.	160.00	163.00
Norit	130.50	129.50
Nutricia N.R.C.	352.00	351.00
Nyma	24.60	24.80
Nijverdal-t. Cate	67.00	65.00
Overzeese Gas	76.50	73.60
Orenst & Koppel	—	250.00
Oving	174.00	—
Pakhoed Hold. nrc	89.90	89.90
Palembang Cult.	75.50	75.50
Palthe	81.00	81.00
Pont Hout	172.00	175.00
Porceleyne Fles	126.00	125.00
Proost & Brandt	188.00	186.50
Rademakers Metaal	119.00	119.00
Reesink & Co	70.00 l	68.00
Reeuwijk	328.00	328.00
Reineveld Mach.	76.00	76.00
Reis & Co	42.50 b	41.50
Riva	210.20	210.00
Rohte Jiskoot	77.80	78.50
Rommenhoeller	664.00	663.00
Ruhaak	—	—
Rijn-Schelde Mach.	175.00	—
Sanders Behang	13.70	211.00
Scheveningen EMS	186.00	13.50
Schokbeton B	140.00	186.00
Scholten Carton	51.10	137.00
Scholten Honig	—	50.70
Schuitema Gebr.	—	245.00 l
Schuppen Sajet	243.00	248.00 b
Schutterv.-v. Heek	109.50	109.00
Simon de Wit B	266.00	264.00
Simons' Emballage	69.00	70.00
Stevin groep	56.00	55.20
Stokvis	31.10	31.50
St. Spinn. Twenthe	92.50	93.00
Tabak Philips	52.50	55.00
Tech. Bur. Martijnen	136.00	136.50
Technische Unie	230.00	233.00
Tilburg Water	240.00	235.00 l
Tricotbest	60.00	60.00
Twentsche Kabel	312.00	306.00
Ubbink Davo	113.5	115.90
Udenhout	114.00	114.50
Unikap Rijwiel	121.00	123.50
Unilever 7% c. pr.	90.00 exd.	90.00
idem 6% c. pr.	78.00 exd.	78.00 b
idem 4% c. pr.	53.50	53.20
Utermohlen	—	290.50
v.d. Vliet-Wernink	143.00	144.00
Veneco	69.50	70.00
Veneta Tapijt	151.00	148.00
Ver. Glas NB	116.00	115.00
V. Hand Scheven.	52.00	51.00
Verenig. Mach. Febr.	74.20	74.20
V.N. Uitg. Bedr.	110.00	107.00
V.N. Uitg. Bedr. p.	17.00 b	17.00 b
Ver. Touwfabrieken	142.50	142.00
Vezelverwerk. Noord	55.00	—
Vihamy-Buttinger	80.00	84.00
VRG-Papier G.B.	494.50	490.00 b
Vulcaansoord	72.50	71.30
Waveren Graan	48.00	48.00
Wegener Courant C	72.00	73.00
Wereldhaven	79.00	80.00
Wessanen KF	71.00	69.50
Wessem & Co Hout	144.00	144.00
Wyers'	97.50	95.5
Wijk & Heringa	68.50	69.00
Zaalberg	76.50	76.00

Beleggingsmaatschappijen		
Alg. Fondsenbezit 1/1	89.00	90.00
Converto 1/1 pb	760.00	765.00
HBS Bel. Dep. 1-3 p.	772.00	770.00
Holland Fund pb.	861.00	859.00
Binnl. Vast Goed	—	—
Breevast 1967	120.00	121.00 b
A'dam Bel. Mij. f. 50	126.50	127.00
Dutch Int. Fund	107.00	106.50
Ned. Fonds Mij Nefo	59.90	59.50 b
PROTECTOR	110.00	109.50
Unitas f. 50	84.50	84.80
Utilico	121.90	121.80
Europafonds 10 pb	405.00	405.00
Unifonds 20 pb	460.00	468.00
Eurunion 10 pb	1224.00	1220.00
Valeurop 10 bp	662.00	666.00
Chemical Fund c.	17.80	18.00
Dreyfus Fund 10	12.25	12.75
Fidelity Fund	15.10	15.20
Massachusetts I. Tr.	13.60	13.60
Value Line Fund	5.20	5.20
Solvay & Cie	160.00	160.00
Union Miniere 1 aand	1080.00	1065.00
Imp. Chem. Ind. c.	213.00	215.00

Noord & Zuid-Amerika		
Canad. Brew.	6.50	6.90
Imperial Oil	31.25	30.50
Shell Canada	36.00	36.00
ACF Industr.	47.00	47.50
Akzona	31.80	30.80
Allied Chemical	28.40	27.70
American Motors	6.60	6.80
Anaconda	13.95	13.75
Atchison Topeka	27.25	28.00
Bethlehem Steel	25.50	25.75
Boeing Comp.	17.75	17.75
Burroughs Corp.	142.00	138.00
Colgate Palmolive	57.75	57.50
Dow Chemical	—	71.50
Du Pont de Nemours	129.50	130.50
Fluor Corp.	22.25 b	22.25
Ford Motor	67.80	67.25
Gen. Electric	60.00	58.75
Gen. Motors	72.90	73.20
Int. Bus. Mach. IBM	323.50	317.50
Kennecott Copper	23.00	22.70
Litton	21.50	21.50
Montgommery Ward	60.50	60.00
Nat. Dist-Chem	13.00	12.75
North Am. Philips	26.50	26.50
Philips Petrol	27.30	28.40
Procter & Gamble	74.50	74.25
Radio Corp. America	36.25	36.00
Republic Steel	18.60	16.50
Shell Oil	42.35	42.75
Stand. Oil N. Jersey	67.70	65.00 exd
Texaco	32.10	32.15
U.S. Steel	27.75	27.70
Westingh. Electr.	88.00	87.00

RTV VAN UUR TOT UUR

VRIJDAG

NEDERLAND I

15.30 K. Reg Varney Show. Amusementsprogramma rond Reg Varney.

● REG VARNEY

16.20 K. Walt Disney's wonderlijke wereld. Selectie uit bekende tekenfilms van Walt Disney.
17.10 - 17.30 K. De moerassen in Florida. Filmdocumentaire.
18.45 K. De fabeltjeskrant.
18.55 K. Journaal.
19.05 Tenslotte. (E.O.)
20.00 K. Journaal.
20.21 Hier en nu. Actualiteitenrubriek van de NCRV.
20.30 K. De kleine waarheid. TV-serie vanavond deel 26.
21.30 Kerstconcert.
22.30 K. Komt, laten wij aanbidden. Kerstprogramma.
22.55 K. Journaal.
23.00 Kerstnachtdienst uit de Oude kerk te Amsterdam.
00.00 - 01.15 Nachtmis. Eucharistieviering vanuit de kathedrale basiliek in Den Bosch.

NEDERLAND II

18.45 K. De fabeltjeskrant.
18.55 K. Journaal.
19.05 K. Een lach en een traan. Smartlappenshow met Johnny Hoes, De Riwi's, Anja, Dikke Leo, Theo Diepenbrock, zangeres zonder naam, Ans en Jans, Adrian Hoes en Paul Rollman.
20.00 K. Journaal.
20.20 K. Hier is Lucy. „De loterij".
20.45 K. Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
21.30 K Rudi Carell Show. Medewerkenden: Tony Marshall, Peter Frankenfeld, Johan Heesters, Heinz Eckner, Danyel Gèrard, Dunja Rajter en Buena de Mesquita. (Deze show werd reeds eerder door Duitsland I op 11 december jl. uitgezonden).
22.30 K Journaal
22.35 K. Uit de kunst. Tips over films, toneel, ballet, beeldende kunst en muziek.

DUITSLAND I

14.00 K. Overzicht kerstprogramma's.

● MICHA MARAH

....gaste in de Lach- en Traanshow met „Param param-temboerke"....

14.30 K. Babysitters. Canadees-Roemeense speelfilm.
16.00 K. Wij wachten op het kerstkind.
17.00 K. Kerstmis op de markt. TV-spel van Taugott Krischke.
18.00 K. Evangelische Vespers.
18.30 K. Een station op 24 december. Reportage vanaf het centraal station te Stuttgart.
20.00 K. Journaal.
20.15 K. Sterns Stunde. Programma over het edelhert.
21.00 K. L'Envolée Belle. Frans tv-spel van Alexander Rivemale.
22.25 K Historisch concert in Versailles
23.20 K. Nachtmis uit Berlijn.

DUITSLAND II

13.40 K. Programma-overzicht kerstdagen.
14.00 K. Drehscheibe. Vrijetijdsmagazine.
14.45 K. Onze vriend Thomas. Engelse kinderfilm.
15.40 K. De koning in de kist. Sprookjesspel.
16.45 Nase Blazniva Rodina. (Onze idiote familie). Tsjechoslowaakse speelfilm.
18.00 K. Als de anderen feest vieren. Met o.a. Anna Moffo.
19.55 K. Journaal.
20.00 K. Sint Peters Paraplu. TV-film.
21.30 K. Vrede op aarde. Kerstliederen, door de Schöneberger Sängerknaben, Les petits écoliers, Edwin Hawkins Singers.
22.15 K. Kerstvespers uit Brunswijk.

DUITSLAND III

15.00 K. Jesus and The Young Generation. Dans en zang.
15.45 K. Vijfde symfonie in C, van Ludwig van Beethoven door the New Philharmonia Orchestra.
16.20 Een grap. (Anton Tsjechow).
16.40 Young people's concert: Newyorker Philharmoniker.
17.30 K. De zes vrouwen van Hendrik VIII. „Catharina van Aragon". (1).
19.00 K. Voor Joegoslavische gastarbeiders.
19.10 K. Klaas Vaak.
19.15 K. De blinde vlek. Meditatie.
20.00 K. Journaal.
20.15 K Wachten op Godot. Toneel door het Baseler Theater.
22.30 Gedichten uit „Atemwende".
22.45 Sonate B-dur KV 570 van Mozart door Homero Francesch, piano.

BELGIE (NEDERLANDS)

16.00 - 17.05 K. De dierenconferentie. Tekenfilm.
18.00 K. De fabeltjeskrant. „Rust voor meneer de uil".
18.05 TV-cursus Engels.
18.35 K. Filmmuseum van de schaterlach.
18.45 K. Verbroedering Ronse - Kleef - Cambrai.
19.20 Programma-overzicht.
19.33 Keurig Frans; Zoeklicht.
19.39 Mededelingen; Weeroverzicht.
19.45 Journaal.
20.00 K. Piste. Variétéprogramma (KRO-RTB-BRT).
20.50 K. Streuvels kerstvertelsels.
21.40 K. Het hoeven niet altijd schlagers te zijn. Operettecocktail met o.a. Ingeborg Hallstein, Harry Friedauer en Peter Minich.
22.25 Echo. Weerkoverzicht.
22.55 Rachel. Kerstcantate.
23.20 Romaanse kunst.
00.00 - 01.15 K. Nachtmis uit Den Bosch.

BELGIE (FRANS)

17.25 Nieuws.
17.30 K. Lagardère. Serie.
18.05 Nieuws.
18.10 K. A Chacun son paradis. Amerikaans toneelstuk.
19.00 K. Musti.
19.05 K. Hippolythe en zijn vriendjes.
19.30 Antenne Soir.
19.45 Journaal.
20.25 K. Les oiseaux sur la branche. Muzikale komedie.
21.30 K Those magnificent men in their flying machines. Speelfilm
23.35 K. De Linha Singers. Amusementsprogramma.
23.50 - 01.00 K. Nachtmis uit Freibourg.

HILVERSUM I

7.00 Nieuws. 7.02 Het levende woord. 7.07 (S) Badinerie: klasseiek- en semiklassieke muziek. (7.30 Nieuws. 7.41-7.50 Actualiteiten.) 8.24 Overweging. 8.30 Nieuws. 8.41 Voor de huisvrouw. 9.40 Lichte orkestmuziek. 10.00 (S) De beste plaat voor Uw stereokop. (10.30-10.32 Nieuws.) 11.00 Voor de zieken. 11.55 Mededelingen. 12.00 (S) Van twaalf tot twee: gevarieerd programma. (12.22 Wij van het land; 12.26 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. 12.30 Nieuws. 12.41-12.50 actualiteiten. 13.00-13.05 Raden maar...) 14.05 (S) Drie-in-een: licht muziekprogramma. 14.30 (S) Interlokaal op vrijdag: muzikaal middagmagazine (15.30-15.32 Nieuws.) 17.00 (S) Metropole Orkest en solist. 17.25 Voor de kinderen. 17.30 Nieuws. 17.32 (S) Actualiteiten. 18.00 (S) Licht ensemble met solisten. 18.30 Nieuws. 18.41 Actualiteiten. 18.50 Marktberichten. 18.51 (S) Au-ditie: muzikale talenten. 19.50 Zonder grenzen: rubriek over missie en zending
20.00-01.00 Gekomen om te redden: kerstprogramma. (23.00-23.10 Nieuws. 23.55-24.00 Nieuws.)

HILVERSUM II

7.00 Nieuws. 7.11 Ochtendgymnastiek. 7.20 Dag met een gaatje: lichte grammofoonmuziek met reportages en interviews, met om 8.00 Nieuws, om 8.11 Radiojournaal en om 8.30 De groenteman. 9.00 (S) Klassieke muziek. 9.35 Waterstanden. 9.40 (S) Vocaal vrouwenensemble met harpbegeleiding. moderne gewijde muziek. 10.00 Voor de kleuters. 10.10 Arbeidsvitaminen. populair verzoekplatenprogramma. (11.00 Nieuws.) 11.30 Horlepiep: volksmuziek. 11.55 Beursberichten. 12.00 Blik op de wereld: een informatief programma. 12.30 Overheidsvoorlichting: Uitzending voor de landbouw. 12.40 (S) Lichte grammofoonmuziek. 12.50 Recht en slecht. praatje. 13.00 Nieuws. 13.11 Actualiteiten. 13.25 Toerismo: toeristische informatie uit binnen- en buitenland. 13.50 (S) Promenade orkest. 14.25 Spiegel van Duitsland: informatie en muziek uit de Bondsrepubliek. 14.55 Vreugde voor de wereld: kerstprogramma. 16.00 VPRO-Vrijdag: lichte muziek. reportages. interviews, commentaar. berichten en telefonische reakties. (16.00 Nieuws; 17.55 Mededelingen. 18.00 Nieuws. 18.20-18.30 Uitzending van D'66: 20.00 Nieuws. 20.30-21.00 (S) Muziek uit de Barok. 21.00 (S) Zwitsers-Italiaans Radio Orkest met solist: moderne en klassieke muziek. 22.05 (S) Viool en piano, klassieke muziek. 22.30 Het Oproer kraait: rebelse liedjes van altijd en overal. 22.55 Mededelingen. 23.00 Nieuws. 23.10 (S) Volkskerstzang. 23.55-24.00 Nieuws. 24.00 Protestantse kerstnachtdienst. 01.30-01.15 Wilde Ganzen.

HILVERSUM III

7.00 Nieuws. 7.02 Zing, zing, zing! (8.00 Nieuws.) 9.00 Nieuws. 9.03 Jan Corduwener, met o.m. Europees Popparlement. 10.00 Nieuws. 10.03 De Eddy Becker Show. 11.00 Nieuws. 11.03 Vincent van Engelen Show. 12.00 Nieuws. 12.03 The Joe Blow Show. 13.00 Nieuws. 13.03 Felix Meurders Show. 14.00 Nieuws. 14.03 De Herman Stok Show met o.a. Top Tien LP's. 15.00 Nieuws. 15.03 De Hugo van Gelderen Show. 16.00 Nieuws. 16.03-18.00 Top 30. (17.00 Nieuws.)

REGIONALE OMROEP ZUID

19.00 ROZ-Actueel. 19.10-20.00 Morgen is het Kerstmis. Concert door Limburgse koren.

RADIO LUXEMBURG

Duits: 6.15 Der fröhliche Wecker. 8.00 Von Haus zu Haus. 8.30 Voor de automobilist. 9.30 Verzoekplatenprogramma. 10.00 Dampf. act. 10.30 Monikas kleiner Tierpark. 11.30 Swing up. 12.00 Luxemburger Funkkantine. 14.00 Voor de automobilist. 15.00 Die Klingende Filmillustrierte. 16.00 Barometer heiter bis Sonnig. 17.00 Verzoekplatenprogramma. 17.30 Burda modejournaal.

Nederlands: 18.00 208 met volle kracht, met Euro Topper Tijd.
Engels: 19.30 John Peel. 19.45 Dave Christian. 22.30 Bob Stewart. 01.00 Mark Wesly.

BRT 2

6.30 Nieuws. 6.33 Goede morgen. morgen. 8.00 Nieuws. 8.10 The sound of music. 8.30 „Kent u ze nog. poezie uit mooie jaren". 9.00 Nieuws. 9.10 De vrije teugel. 10.00 Nieuws. 10.03 Gymnastiekles. 10.08 Concertleven in Antwerpen. 10.15 Lyrica. 11.00 The sound of music. 11.55 Arte Della Commedia. 12.00 Variété van 12 tot 2 (12.30 Splinternieuws; 13.00 Nieuws). 14.00 Arabesken. 15.00 Nieuws. 15.03 Buitenbeentjes en likkebaardjes. 15.30 Splinternieuws. 15.40 Zing Zang. 16.00 Heet van de pers. 16.05 Promenade. 17.00 Nieuws. 17.10 Met twee in de opera. 18.00 Claxon. 18.30 Splinternieuws. 19.00 Nieuws. 19.15 De vedette van de week. 19.30 Literaire marge. 19.33 The sound of music. 19.45 Onderweg. 20.00 Operette en musical. 21.00 De orgelman. 21.30 Splinternieuws. 21.40 Cabaret op zolder. 22.00 The sound of music. 23.00 Nieuws. 23.10 Katjes in het donker. 23.25 Jazz. 23.45 Light Christmas. 01.00 Kerstnacht-Melodie. 02.00 Kerstnacht-Dromen. 03.00 Three O'Clock Dancing. 04.00 Nachtlawaai. 05.00 Nachtcabaret. 06.00 Tussen nacht en dag.

1e KERSTDAG

NEDERLAND I

00.00-01.15 Nachtmis. Kerstviering in de St. Jan te Den Bosch.
12.00 K Kersttoespraak en pauselijke zegen: Urbi et Orbi door paus Paulus VI vanaf de St.-Pietersbasiliek te Rome.
15.00 K Journaal.
15.02 K Eurovisie-Kerstconcert: uit het Concertgebouw te Amsterdam, m.m.v. Marilyn Tyler, het Groot Omroep Koor en het Radio Filharmonisch Orkest. o.l.v. dirigent Roberto Benzi.
16.00 K Oebele: Laatste aflevering van dit jeugdprogramma.
17.00 K Nu zijt willekome: Kerstliedjes uit alle delen van de wereld verzorgd door het Henricuskoor van het blindeninstituut van Nijmegen. Dirigent: Frans Kerkhof.
18.55 K De Fabeltjeskrant
19.00 K Journaal.
19.05 K Felix de Kat: Tekenfilm: „De geldboom".
19.12 K Peggy Fleming in Sun Valley: Kunstrijden op de schaats.
20.00 K Journaal en weeroverzicht
20.05 K Zij hielden getrouwe de wachte: Televisiespel van André Obey.
21.50 Interview: Gesprek van Ad Langebent met een zuster Augustines van de Heilige Monica.
22.20 K Harmoniae Pastorales: Kerstviering van Edmund Pascha. Uitgevoerd door de Praagse Madrigaalzangers.
22.50 K Laatste Journaal

NEDERLAND II

19.00 K Journaal.
19.05 K Kerstliederen uit King's College in Cambridge: Vanuit het King's College in Cambridge.
19.50 Een kerk vol klanken: Orgelspel van Klaas Jan Mulder vanuit de Martinikerk in Bolsward.
20.00 K Journaal en weeroverzicht.
20.05 K De Mounties Show: Gasten o.a. The Anita Kerr Singers en Sandra en Andres.

● DE MOUNTIES

....in kerstsfeer....

21.05 K Charles Dickens: film over het leven van de schrijver Charles Dickens.
22.20 K Kerstmis met Mieke Telkamp: Kerstliederen gezongen door Mieke Telkamp.
22.50 K Laatste nieuws.

DUITSLAND I

11.30 K Buitenlandse werknemers op Kerstavond.
12.00 K Kersttoespraak door Bondspresident Heinemann.
12.15 K Beierse variaties: S Muziekprogramma.
13.15 K Vredeszone of kruitvat: Reportage over Macedonië
14.00 K Päng. Voor de kinderen.
14.30 K Circus Billy Smart: Jaarlijks kerstoptreden van dit Engelse circus.
15.30 K Voor de nieuwe ski-winter: Programma rondom Skieën.
16.15 K Pereboom en vlierstruik: Komedie met o.a. Gerhard Riedmann, Christa Berndl en Willy Harlander. Muziek: Kurt Brüggemann.
17.30 K 1971 Terugblik op het voorbije jaar.
18.45 K Boven de stad: Kerstmelodieën uitgevoerd door een blaasensemble.
19.15 K Sportjournaal.
20.00 Journaal en weeroverzicht.
20.15 K In het vaarwater: TV-spel met in de hoofdrollen Klaus Höhne, Elke Twiesselmann en Helga Feddersen.
21.40 K Lottotrekking en journaal Wort zum Sonntag.
22.00 K The left Hand of God: Amerikaanse film uit 1955 met in de hoofdrollen Humphrey Bogart, Gene Tierney, Lee J Cobb en Agnes Moorehead.
23.25 K Journaal.

DUITSLAND II

11.00 Kerstviering uit Rome.
12.00 K Pauselijke zegen Urbi et Orbi.
12.25 Programma voor Spaanse, Italiaanse en Joegoslavische gastarbeiders.
13.25 Weihnachtsoratorium van J. S. Bach.
14.25 K Een jongen genaamd Mauritius: Opwinding om postzegels.
14.55 K Hans Brinker (1) Op de schaats naar Amsterdam.
15.25 Het toverpaard: Sprookje uit de Orient.
15.35 Cheaper by the Dozen. Amerikaanse speelfilm uit 1950.
17.00 K Leeuwen in het land van de tijger: Reportage over de jungle langs de Indische Oceaan.
17.45 K Mr. Tingling stellt ein. TV-film uit het circusleven.
19.15 K De wachtende wereld: Taak van de Kerk in de steden.
19.45 K Journaal en weeroverzicht met de trekking van de Olympische Loterij.
20.00 K Toespraak van de „Bundespresident".
20.10 K Anneliese Rothenberger ontvangt: O.a. met medewerking van Lilli Parmer, Robert Stolz, Regina Weber en het Tölzer-Knapenkoor.
21.40 K Hoe steelt men een miljoen: Amerikaanse speelfilm m.m.v. Audrey Hepburn, Peter O'Toole.

DUITSLAND III

15.00 Holiday: Amerikaanse speelfilm uit 1937 met Carry Grant, Katherine Hepburn, Binnie Barnes e.v.a.
16.30 K Segovia at Los Olivos: Filmisch portret over deze wereld beroemde gitarist.
17.30 K De zes vrouwen van Hendrik VIII - deel 2: Anne Boleyn.
19.00 Tele-grama: Nieuws uit Noordrijn-Westfalen.
19.05 Ihre Heimat - Unsere Heimat: Kerstgroeten voor gastarbeiders.
19.15 Spectrum: Kultureel magazine.
20.00 K Journaal en weeroverzicht
20.15 K Peer Gynt (I) van Hendrik Ibsen - uitvoerende o.a. Heinrich Giskes, Bruno Ganz, Jutta Lampe, Otto Sander.
22.25 K Op zoek naar nieuwe beelden.

BELGIE (NEDERLANDS)

10.00 Protestantse kerkdienst.
11.00 Eucharistieviering uit de kerk van Notre-Dame des Sablons in Aigues-Mortes.
15.00 Kerstconcert door het Filharmonie-orkest van de Nederlandse Radio.
16.00 Vier jongens op rondreis.
18.00 Fabeltjeskrant.
18.05 K De grote ontsnapping. Avonturenfilm voor de jeugd.
19.05 Natuurmagazine.
19.35 Hier spreekt men Nederlands.
19.43 Mededelingen.
19.45 TV-nieuws.
20.00 K Twee tekenfilms voor Kerstdag.
20.20 K Hoffmanns vertelling. Opera van Jacques Offenbach.
22.30 Kerstliederen.
22.45 TV-nieuws.

BELGIE (FRANS)

10.00 Protestantse dienst.
11.00 Eucharistieviering
12.00 Paasboodschap van de paus (kl).
14.30 Belle comme Belgique (K).
15.00 Kerstconcert (K) te Amsterdam.
16.00 Aladin en de wonderlamp (K).
17.05 Lagardère (K).
17.55 Magazine voor de gastarbeiders.
18.55 Bébé Antoine (K).
19.00 Protestantse uitzending.
19.30 Antenne-Soir.
19.45 Nieuws.
20.05 Hatart (K) avonturenfilm.
22.20 Cinéscope.
23.20 Nieuws.

HILVERSUM I

8.00 Nieuws. 8.10 (S) Ontbijt zo's: lichte grammofoonmuziek, reportages en berichten. (9.00-9.15 Nieuws en waterstanden.) 10.00 eucharistieviering. 11.00 Nieuws. 11.02 Luister uit- en thuis: verzoekplatenprogramma voor de militairen. 11.55 Mededelingen. 12.00 (S) Steiger - B: gevarieerde kerstshow. (12.30-12.40 Nws). 13.00-13.15 kersttoespraak door H.M. de koningin. 15.30-15.32 Nieuws. 18.00 Top-Toen: licht muziekprogramma voor oudere luisteraars. 18.30 Nieuws. 18.40 Voor de kleuters. 19.00 (S) Concert à la Carte: klassiek verzoekprogramma. 21.00 De tunnel der duisternis, vervolghoorspel. 21.20 (S) kerstster: kerstliedjes. 22.10 Dansen als een edelman: muzikaal geïllustreerd radiofeuilleton. 22.30 Nieuws. 22.40 (S) Stretch: amusementsprogramma. 23.55-24.00 Nieuws.

HILVERSUM II

8.00 Kerstklokken. 8.02 Nieuws. 8.11 Actualiteiten. 8.20 (S) Z.O.: gevarieerd programma. 19.30 Kerstmorgendienst. 10.25 Wilde Ganzen. 10.30 (S) Zaterdag informatie: muziek en informatieshow (11.00 Nieuws.) 13.00 Kersttoespraak door H.M. de Koningin. 13.15 Nieuws. 13.25 Cabaretprogramma. 14.25 (S) Lichte orkestmuziek. 14.35 Hiro-Magazine. 15.05 De komende week in het Nederlandse muziekleven. 15.30 Frans - Duits - Engels: een luisterprogramma. (16.00 Nieuws.) 16.15 Jazz. 16.45 Inzet: programma over amateuristische muziekbeoefening. 17.15 Programma van de Zevende-Dags Adventisten. 17.30 Christelijke radicaliteit en wereldverandering. programma van de Morele Herbewapening. 17.40 (S) Lichte grammofoonmuziek. 17.55 Mededelingen. 18.00 Nieuws. 18.10 Actualiteiten. 18.20 Uitzending van de Boeren Partij. 18.30 (S) Kerstkoloriet: een veelkleurig muziekprogramma. 20.45 (S) Reis naar de stilte - solo voor een vreemdeling, monoloog. 22.00 (S) Viool en piano: klassieke muziiek. 22.55 Mededelingen. 23.00 Niieuws. 23.10 (S) lui luisteren: muziek voor de late avond. 23.55-24.00 Nieuws.

REGIONALE OMROEP ZUID

9.00 Zalig nieuwjaar. Zijn wij tevreden over het oude? Gesprek met Gedeputeerde Staten van Limburg 19.55-20.60 Nieuws.

RADIO LUXEMBURG

Duits: 7.00 Fröhliche Wecker mit Edy. 9.00 Weihnachten mit Suzanne. 10.00 Von Herz zu Herz. 11.30 Weihnachten mit Frank. 12.00 Kerstliederen. 13.00 Gevarieerd middagprogramma. 14.00 Die grossen Acht. 16.00 Weihnachten mit Monika. 17.00 Op verzoek met Brigitte.
Nederlands: 18.00 „208 met volle kracht" met diskjockey Romeo.
Engels: 19.30 Happy Christmas met Dave Chrstian 20.30 Paul Burnett. 22.30 Mark Wesley. 00.00-03.00 Kid Jenssen.

BRT 2

198 meter, FM: kanalen 22 en 36)
Limburg: 6.33 Goede morgen, morgen. Vrolijke ochtendklanken. 7.30 In het spionnetje. 7.35 The sound of music. 8.00 Nieuws. 8.10 Te bed of niet te bed.
Oost-Vlaanderen: 10.00 Country en Western; 10.30 Muzikale encyclopedie. 11.00 Lichte muziek. 12.00 De hitgolf van BRT-2. (13.00 Nieuws).
Antwerpen:
14.00 Beat-O-Rama. 15.30 Tea for twens. 16.30 Klassiek voor Tieners.
West-Vlaanderen:
17.00 Boekbesprekingen. 17.20 Muzikaal magazine. 18.00 West Point. 18.55 Cultuuragenda. 19.00 Nieuws. 19.15 Kiosk. 19.30 Kerstliederen. 19.45 Katholiek uitzending
BRABANT:
20.00 Maxi-Club 22.00 Oase. 23.00 Nieuws. 23.10 Losje in de Blues.

2e KERSTDAG

NEDERLAND I

14.57 Voorlichtingsspot vooraf over de schooltelevisie.
15.00 K Journaal.
15.02 Weekjournaal.
15.22 K Verkeersinformatie.
15.25 K 1000 Kerstbomen: Kerstverhaal verteld door Hans Tiemeyer.

15.45 K Debbie en de Kinderen. Muzikale rondreis door Amerika o.l.v. de filmster Debbie Reynolds. gezongen door René Frank en Sandra Reemer.

● DEBBIE REYNOLDS

.. muzikale show....

19.30 K Mannix: „Kerstmis. klokslag twaalf".
20.20 K Journaal en weeroverzicht.
20.25 K Kort en Klein. Humor uit het leven gegrepen m.m.v. o.a. Jeroen Krabbé, Leen Jongewaard en Elsje de Wijn.
21.05 Een groot uur U. Programma over mensen voor wie feestdagen geen echte feestdagen zijn.
22.25 K Het gezin. Programma over revolutionaire samenleving.
22.35 K Laatste Journaal.

NEDERLAND II

16.35 K Tros Sport. Reportage over de wintersport.
16.55 K Voetbal- en Toto-uitslagen.
17.00 K Woord voor woord. „De Uittocht".
18.55 K De Fabeltjeskrant.
19.00 K Mijn lief is de mijne. Liefdesliedjes in het Hoogland van Salomo.
18.55 K De Fabeltjeskrant.
19.00 K Journaal.
19.05 K Catweazle: De tekens van de dierenriem. Het dertiende teken. Laatste aflevering.
19.30 K Billy Smart's Kerstcircus.
20.35 K Studio Sport.
21.05 K Panoramiek. Informaties over gebeurtenissen in binnen- en buitenland met o.a. de Kerstviering in Belfast.
21.35 K Engelen worden schaars. Televisiespel van Dennis Potter
22.40 K Laatste Journaal.

DUITSLAND I

10.30 K Programmaoverzicht.
11.00 De kleine dikke ridder. Voor de kinderen.
11.30 K A.R.D.-adviseur voor de gezondheid.
12.00 Der internationale Frühschoppen.
12.45 K Weekspiegel.
13.15 K Weekmagazine.
14.45 K Jenny en Jonny. 2 kinderen maken een wereldreis.
15.15 K Pippi Langkous. Deel 8.
15.45 K Bloeit in Darmstadt de kunst? Documentaire.
16.30 K Dans op het ijs. IJsshow vanuit Garmisch-Partenkirchen met o.a. Angelika en Erich Buck.
18.00 K Beat-Club. Nieuws van muziek en film.
19.00 K Sportjournaal.
19.30 K Wereldspiegel.
20.00 K Journaal en weerbericht.
20.15 K Szerelmi Almok. Hongaars-Russische speelfilm uit 1970, Duitse titel „Liebesträume",m eto .a. Imre Sinkovits en Sándor Pécsi. Filmportret over Franz Liszt.
23.15 K Journaal en weerbericht.

● PIPI LANGKOUS

....binnenkort ook op de Nederlandse buis....

DUITSLAND II

10.00 K Programma-weekoverzicht.
10.30 K Kort nieuws en weekoverzicht.
11.00 K Juridisch gesprek. Gespreksleider Gerd Jauch.
11.30 K Paradijs der dieren. Deze keer: de elanden.
12.00 Kerstoratorium van J.S. Bach met o.a. Agnes Giebel (sopraan), Dietrich Fischer-Dieskau (bariton), koor en orkest o.l.v. Theodor Engel.
12.55 K Actuele vragen-Kommentaren.
13.05 K Drehscheibe.
13.55 K Clownerie. Charlie Rivel en zijn zoons, de Charlivels met hun clownesk-acrobatische toeren.
14.20 K Hans Brinker. Deel 2. „Een riskante operatie".
15.15 Kort nieuws.
15.20 Erich Ponto. Levensportret van deze in 1957 overleden karakterspeler.
15.50 K Belles on their toes. Duitse titel van deze Amerikaanse speelfilm uit 1952 „Im Dutzend heiratsfähig". Vervolg van „Goedkoper per dozijn". met o.a. Myrna Loy, Debra Paget en Jeffrey Hunter.
17.15 Half en half. Documentaire over 2000 kinderen uit de bezettingstijd.
17.45 K De zeewolf. Vierde en laatste aflevering: „Op zoek naar een verloren eiland. Film van Jack London op muziek van Hans Posegga.
19.15 Christen zijn in Polen. Documentaire over de R.K. Kerk in Polen onder het communistische bewind.
19.45 K Nieuws en weerbericht.
19.55 K Perspectieven van Bonn.
20.15 K Gastspiele. Komedie met in de hoofdrollen Johannes Heesters, Barbara Rath, Mady Rahl en Klaus Havenstein.
22.00 K Countdown in Bengalen. De Bengaalse vluchtelingen in India.
23.00 K Journaal en weerbericht.

DUITSLAND III

15.00 Thunderbolt. Amerikaanse speelfilm uit 1929 van Josef Sternberg, met o.a. George Bancroft, Fay Wray.
16.25 K Lloyd's of London. Film van Michael Adams.
17.10 Sport-extra.
17.25 K De zes vrouwen van Hendrik VIII Deel 3: Jane Seymour.
19.00 Tele-gramme. Nieuws uit Noordrijn-Westfalen.
19.10 Zandmannetje in kleur.
19.15 Dimensies van de menselijke geest. Film van Willy Hochkeppel en Günther Friedrich over intelligentie en produktief denken.
20.00 K Journaal en weeroverzicht.
20.15 Peer Gynt (II) van Hendrik Ibsen.
23.15 Kamermuziek uit Spoleto 1971. Frédéric Chopin: fantasie f-moll. Piano Kun-Woo Paik.

BELGIE (NEDERLANDS)

11.00 Eucharistieviering.
14.30 Voor boer en tuinder.
15.15 K Yak. Yak in Noord-Afrika. TV-film.
15.25 Binnen en Buiten. Gevarieerd programma met optreden van o.a. The Walkers.
17.15 K Het Rubenshuis, 25 jaar museum.
18.15 K De Fabeltjeskrant.
18.20 K Sportuitzending.
18.45 Luister naar de film. „Veertig jaar musical".
19.20 Laurel en Hardy. „Met een geit op schoot".
19.45 Nieuws met sportjournaal.
20.15 K Johnny Kraaykamp en Rijk de Gooyer. Gasten: Lynn Anderson. Margit Schramm.
21.00 K De lelie in het dal. TV-film.
23.05 Journaal, weeroverzicht en sportnieuws.

HILVERSUM I

8.00 Nieuws. 8.10 Overweging. 8.15 (S) Badinerie: klassieke muziek. 9.00 Nieuws en waterstanden. 9.15 Laudate: geestelijke liederen. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Nieuws. 11.02 (S) Pianokwartet en Radio Blazersensemble met zangsolisten: klassieke en moderne muziek. Ter afwisseling: bespreking van kerstliteratuur. 13.00 nieuws. 13.10 (S) Verknipt: licht programma met veel muziek. 14.00 (S) In de volksmond: volksliedjes. 14.15 Strip 8: knipseldienst over boeken. 14.30 (S) Nederlands Kamer Orkest: klassieke muziek. (In de pauze: 15.15-15.40 Adempauze). 16.30 Het onderwijs vernieuwen, gastcollege. 17.00 Gereformeerde kerkdienst (vrijgemaakt). 18.00 Kerstprogramma. 19.00 nieuws. 19.07 (S) Klassieke kamermuziek. 19.45 Godsdienstig leven in Amerika, lezing. 20.00 (S) Klassieke muziek. 20.05 (S) Gewijde muziek met toelichting. 20.30 Boekbespreking. 20.35 (S) Promenade Orkest: moderne muziek (gr.) 21.00 (S) Geestelijke liederen. 21.25 Tussenbeide: actuele kroniek. 21.50 (S) Kerkorgelconcert: klassieke- en moderne muziek. 23.55-24.00 Nieuws.

HILVERSUM II

8.00 Nieuws. 8.10 Voor het platteland. 8.17 Weer of geen weer, gevarieerd programma. (Om 9.00 Sportmededelingen). 9.45 Humanistisch Verbond. 10.00 Kerkmuziek. 10.30 Jongerendienst. 11.25 Wilde Ganzen. 11.30 De Open Deur: veertiendaagse rubriek. 11.50 Zondagboek. 12.00 (S) Muzikaal onthaal: bonte muzikale show. 13.00 Nieuws. 13.10 De toestand in de wereld, lezing. 13.19 Radiojournaal. 13.30 (S) Pianorecital: klassieke muziek. 14.00 (S) The Dutch Swing College Band, met solist. 14.30 Programma voor de buitenlandse werknemers. 16.30 Gevolmachtigd: een konink te rijk met uw verzoekplaat. 17.00 Promenadeconcert: Symfonie orkest van de Hessischer Rundfunk. 17.55 Mededelingen. 18.00 Nieuws. 18.15 3x Andermaal: cabaretprogramma. 19.20 (S) Licht vocaal ensemble. 19.30 Nieuws. 19.35 Kinderen Hinderen: programma over kinderbescherming. 20.30 (S) In de kaart gespeeld: verzoekprogramma. 22.30 (S) Synthese: auteurs lezen voor uit eigen werk, afgewisseld door grammofoonmuziek. (22.55 Mededelingen; 23.00 Nieuws; 23.10 Radiojournaal). 23.55-24.00 Nieuws.

REGIONALE OMROEP ZUID

19.00 R.O.Z.-actueel. 19.10 Sport, sport, sport. 19.40—20.00 Dennehout is dennehout.

RADIO LUXEMBURG

Duits: 8.00 Der fröhliche Wecker. 9.00 Ulrich in Takt. 10.00 Verzoekplaten met Monika. 11.30 Dampf. 12.00 Das ist doch lächerlich meint Edy. 13.00 Bitte umblättern. 14.00 Hitparade. 15.45 Wunschkonzert. 16.30 An der Schallplattenbar. 17.30 Sport mit Rolf.
Nederlands: 18.00 „208 met volle kracht" met Felix Meurders.

BRT 2

Oost-Vlaanderen: 6.30 Goede morgen, morgen. 7.30 De peperbus. 8.00 Nieuws. 8.10 Hit-revue. 9.00 Nieuws. 9.05 Muziek uit alle tijden. 9.30 Thema's voor thrillers...
Brabant: 10.00 Focus-Brabant. 12.00 Nederlandse liedjes op verzoek. 13.00 Nieuws. 13.15 Muziek van nu en toen.
West-Vlaanderen: 14.00 De hitgolf van BRT 2. 15.30 Zondagmiddagcocktail op losse schroeven. 16.30 Ontspanningsprogramma.
Limburg: 17.00 Het schurend scharniertje, door Jos Ghysen. 17.05 Een inspecteur voor u. 17.45 Sportuitslagen. 17.48 Troefmelodie. 17.55 Familie-album. 18.00 Verzoekprogramma. (18.45 Provinciale sportuitslagen). 19.00 Nieuws. 19.15 Nieuwe lichte plaatjes. 19.30 Lichte muzerije.
Antwerpen: 20.00 Sportsprokke's. 20.15 „Pas op voor knutselaars". Hoorspel. 20.45 Cabaretprogramma. Uitgesteld relais vanuit de Jeugdclub Kempen te Turnhout. 21.15—23.45 Verzoekprogramma. (23.00 Nieuws).

KIJKEN MET DE KERST

DE WAARHEID OVER WILLEKE

Willeke Alberti (26), minder bekend als mevrouw Willy Oonk–Verbrugge, behoort tot een van de weinige artiesten van de afgelopen jaren waarvan men kan zeggen dat ze een bliksemcarrière heeft gemaakt. De televisieserie „De Kleine Waarheid" – aan de vooravond van kerstmis, vandaag om 20.30 uur via Nederland I opnieuw een aflevering – heeft ongetwijfeld tot de populariteit van Willeke (als Marleen Spaargaren) bijgedragen. Blijkens een opinie-onderzoek van de NOS heeft deze serie tot nu toe de meeste waardering (84) van de kijkers. Elke aflevering van „De Kleine Waarheid" wordt door gemiddeld 70 pCt. van het Nederlandse kijkerspubliek gevolgd.

Willeke in „De kleine waarheid". En wat is de waarheid over Willeke? In een zojuist aangekochte, inmiddels knus ingerichte, villa in Blaricum wil de artieste, die eens met „Spiegelbeeld" en zovele andere liedjes als zangeres succes oogstte wel iets over haar privé-leven kwijt.

Jordaan

Ze vertelt over haar jeugd — arm en droef in de Jordaan, pas jaren later ging het vader Careltje Verbrugge (Willy Alberti) wat beter — over school, over haar ouders en familie, over haar eerste schreden op het zangpad en over haar eerste stappen op weg naar het toneel. **Over haar vader zegt ze: „Kinderlijk is mijn vader altijd geweest: als hij kaart, moet en zal hij winnen. En hij wint nooit. Als hij vist, moet en zal hij de grootste vangen en hij vangt nooit wat".**

„Hij is verlegen en probeert dat te verbergen met een grote mond. Hij is erg gauw tot tranen bewogen, maar doet dan of hij neusverkouden is. Ja, ik vind hem een ideale vader, omdat hij zo.... zo duidelijk is, zo helder als glas. Omdat ik al zijn fijne en nare dingen kan zien en begrijpen. Omdat hij mijn vriend is, waarvan ik de fouten mag zien en waarvan ik weet, dat er tussen al die fouten geen één rotstreek zit".

Niet vertrouwelijk

Tot veel vertrouwelijke gesprekken is zij met de vader eigenlijk nooit gekomen. Ze had een nogal groot ontzag voor hem. Ze zegt er verder over: „Meestal vond-ie alles wat ik deed maar zo-zo. Hij vond dat ik niet kon zingen, niet kon praten, me niet kon bewegen. Hij was het niet eens met mijn liedjes, met mijn jurken, met de manier waarop ik mijn haar droeg. En hij is altijd als de dood geweest, dat ik door een verkeerde omgang met jongens te vroeg gedwongen zou worden om te trouwen. Zo'n huwelijk uit noodzaak is bij ons in de Jordaan schering en inslag, hoewel één van mijn tantes toch ook zo maar helemaal vrijwillig getrouwd is. Nou, dat plezier heb ik mijn vader kunnen doen: mijn huwelijk was geen 'moetje'."

Over haar moeder zegt ze: „Ik wist, dat als ik tegen mijn moeder zei: ik zal het nooit meer doen, alles vergeven en vergeten was. Ik wist dat haar klappen geen pijn deden en haar boze woorden geen betekenis hadden. Ik was als de dood voor één harde blik van mijn vader, maar bij mijn moeder kon ik het niet laten te proberen hoe ver ik kon gaan. Toch kon ik bij mijn moeder alles kwijt, mijn diepste geheimen kon ik haar toevertrouwen, al die kleine moeilijke dingen die een meisje, dat volwassen wordt, tegenkomt, kon ik met haar bepraten".

Toneel

Er wordt uiteraard ook over toneel gepraat. Het toneel, waar ze zich thuis voelt, waar ze door het publiek **volledig geaccepteerd wordt, maar waar ze door de „echte" acteurs nogal eens met een scheef oog wordt aangekeken. Te veel applaus en aandacht voor een meisje zonder toneelopleiding, dat** vindt men toch eigenlijk niet zo'n beste zaak. Maar men vergeet erbij dat er meer acteurs geweest zijn die groot werden zonder ooit de toneelschool van binnen gezien te hebben.

„Ja, toneelspelen geeft me wel meer bevrediging dan zingen alleen, maar dat komt, omdat het nieuw is. Vroeger zong ik alleen maar een paar liedjes, wel met volle overtuiging, en dan was het afgelopen. Ik had nog nooit twee en een half uur op de Bühne gestaan. Het was voor mij niet zo'n grote overgang, want ik sta al 15 jaar op de planken. En of je nou acteert, zingt of danst, het heeft allemaal met elkaar te maken. Ik wil alles een keer meegemaakt hebben. Zo ben ik ook acrobate geweest".

Profesioneel

Niet overal is Willeke's toneelprestatie in goede aarde gevallen. Sommige acteurs en actrices kijken met scheve ogen naar haar succes. Het debacle op het liedjesfestival van het boekenbal ligt haar nog pijnlijk vers in het geheugen. Ellen Vogel tracteerde haar op een mager zesje, omdat de presentatie niet voldoende zou zijn „en dat meisje in dit professionele gezelschap nog niet tot haar recht komt". Willeke zegt er over: **„Ik ben er nog steeds erg verdrietig om. Kijkers van „De kleine waarheid" namen het niet. Er brak bijna een klein volksopstandje uit. Ik begrijp het ook niet goed. In**

„De kleine waarheid" heb ik met acteurs gewerkt als Coen Flink en John Leddy. Zo enig, ze accepteerden me onmiddellijk. Ik kan er niet goed tegen als ik achter mijn rug nare dingen hoor. Maar ja. Er is zoveel concurrentie. Er zijn zó veel acteurs, dat ik me best voor kan stellen, dat sommigen het niet prettig vinden als een teenerzangeres plotseling met goede kritieken komt. Mary Dresselhuys maakte laatst een goede opmerking. Ze zei dat ik het leuk deed, maar begreep niet waarom de kranten de andere acteurs naast mij plotseling als stuntels afschilderden. Het is zeer terecht, dat acteurs dan een hekel aan mij gaan krijgen, terwijl ik er niets aan kan doen".

Haar televisiewerk staat niet stil, ook al komen er na vandaag nog maar vijf afleveringen van „De kleine waarheid" op het scherm. Willeke doet mee in „Kort en Klein" („korte schetsjes, dat is weer eens wat anders") en Johnny en Rijk ontvangen haar in hun show. Toneelspelen-zingen-schrijven blijkt voor Willeke winstgevend. Vandaar de kapitale villa die recentelijk werd betrokken.

REDACTIE:
Harrie Cremers

FOTO'S:
ZDF, Mainz
NOS, Hilversum
KRO, Hilversum
BRT, Brussel
WDR, Keulen
ARD, Frankfurt

Veel films, shows en klassiek met de kerst

De in Limburg te ontvangen televisiezenders, in totaal 7, laten de kijker in dit lange kerstweekend dat vandaag begint liefst 6 speelfilms, 4 toneelstukken, 11 shows, 3 operette en een opera zien. Uiteraard ontbreekt het niet aan kerstliedjes voor onder de boom of voor bij de kerststal.

☆

In het Kerstprogramma van de AVRO-televisie op zaterdagavond 25 december via Nederland 2 zullen kerstliederen, de Kerstsfeer 1981, te presenteren door De Mounties, en een programma met Mieke Telkamp en het Haagse Kerkkoor onder leiding van John Verheyen, worden gelardeerd met een film over het leven van de populaire Engelse schrijver Charles Dickens. Tussen 19.05 en 19.50 uur wordt het door de B.B.C. geproduceerde programma „Carols from Kings College" (Kerstliederen uit Kings College in Cambridge) in kleur uitgezonden. Het betreft een van de jaarlijkse hoogtepunten tijdens de kersttijd in de kapel van het Kings College in Cambridge.

☆

In een nieuwe Mounties Show, die eveneens op eerste Kerstdag van 20.05 tot 21.05 uur wordt uitgezonden, ontvangen Piet Bambergen en René van Vooren onder de kerstboom The Anita Kerr Singers, de actrice-zangeres Joan Savage, die hier bekendheid kreeg door haar rol in de James-Bond film „Diamonds are forever", het zangduo Sandra en Andres, dat Nederland zal vertegenwoordigen op het komende Eurovisiesongfestival in Edinburgh, de cabaretière Ronnie Bierman, de entertainer Michael Bentine en het AVRO-kinderkoor onder leiding van Piet Geelhoed.

☆

In de vooravond van Eerste Kerstdag zendt de KRO-televisie om 19.12 uur (Nederland I) een ijsshow uit van de Olympische kampioene 1968 en meervoudig wereldkampioene op de schaats: de Amerikaanse Peggy Fleming. In dit programma dat werd opgenomen in het natuurlijk decor van het Amerikaanse schaatscentrum Sun Valley en dat de derde televisieshow van Peggy Fleming is, ontvangt zij als gasten: de Franse ski-kampioen Jean-Claude Killy, die zij voor het eerst ontmoette tijdens de Olympische Spelen in 1968 in Grenoble; de folksonggroep „The Carpenters"; de comedian Pete Barbutti en de Amerikaanse ijssterren Bill Thomas en Hugh Smith.
In deze show is o.a. een kort fragment opgenomen van de film die de vroeger bekende schaats- en filmster Sonja Henie in 1939 in Sun Valley maakte „The Sun Valley Serenade".

☆

In het programma „Panoramiek", dat wordt uitgezonden van 20.05 tot 21.35 uur via Nederland 2, zal aandacht worden besteed aan de manier waarop in het woelige Belfast Kerstmis wordt gevierd. Een NOS-team zal onder meer op Eerste Kerstdag nog filmopnamen maken in de Noordierse hoofdstad. De film zal als titel hebben „Kerstmis in Belfast".

☆

● ANNELIESE ROTHENBERGER
...operette op eerste kerstdag...

De avond van Tweede Kerstdag zal door de NOS-televisie op Nederland 2 worden besloten met het door de BBC geproduceerde televisiespel „Engelen worden schaars" („Angels are so few") van Dennis Potter (21.35-22.40 uur). Het stuk draait om de vraag of een mens het verlies van zijn fantasieën, tegenslagen en angsten kan overleven. Hoofdpersoon is een zekere Michael Biddle, die denkt dat hij een engel is. Deze fantasie helpt hem, nog iets te maken van zijn schijnbaar doelloos leven. Maar de mensen die hij tegenkomt kunnen of willen hem niet volgen in zijn droomwereld.

☆

Amusement tijdens de kerst weer te over. Vanavond op Nederland II om 19.05 uur een „Laan en traan"-show vanuit „De Salamander" te Mechelen aan de Maas. Daarin worden verschillende door de Maastrichtenaar Johnny Blenco gecomponeerde liedjes gezongen. Anja is van de partij met „Spreken is zilver" en Dikke Leo met „Geef mij Marietje maar". Het ZDF (Duitsland II) brengt op eerste kerstdag in de avonduren (21.40) een vrolijke film „How to steel a million". Hieraan voorafgaande (20.11 uur) een showprogramma rond Anneliese Rothenberger. Aandacht ook voor de Vlaamse televisie waar op tweede kerstdag in het programma „Binnen en Buiten" de Limburgse Walkers optreden met „Who killed the fisch?" (vanaf 15.25 uur).

☆

Reg Varney tenslotte krijgt u vanmiddag (Nederland I, 15.30 uur) reeds op het scherm. Ditmaal niet als de komiek uit de „Dubbeldekkers"-serie. Maar nu als een showman in een programma van bijna een uur.

Vaarwel van populair jeugdprogramma met Kerstmis

OEBELE IS HUPSAKEE!

Met het liedje „Vaarwel, ons Oebele" wordt op de middag van Eerste Kerstdag definitief afscheid genomen van dit populaire televisieprogramma voor de jeugd, waarmee de KRO ruim drie jaar geleden startte. In die drie jaar zijn er 31 Oebele's gemaakt, is er een Oebele Omniboek verschenen en in januari komt de vijfde Oebele-lp uit.

Voor regisseur Bram van Erkel en producer Rene Sleven betekent deze laatste uitzending een punt achter 3,5 jaar nauw samenwerken met elkaar en met auteur Harry Geelen, componist Joop Stokkermans en koordirigent Henk van de Velde, die zijn Amsterdamse pupillen in een recordtempo omtoverde tot echte tv-medewerkers, die zich voor de camera net zo spontaan gedragen als er achter.
Bij de kinderen van het koor vielen er trouwens traantjes, toen ze hoorden dat het nu echt definitief met Oebele gedaan was. „Oom Bram" en „Oom Rene" zijn in de loop der jaren een geïntegreerd onderdeel in hun zangersleventje geworden, waarvan ze maar moeilijk afscheid kunnen nemen.
Overigens heeft de laatste uitzending wel een lichtpuntje voor de jeugdige medewerkers: ze kunnen zichzelf nu eindelijk eens op tv zien. De laatste Oebele wordt op de filmband vastgelegd, omdat Eerste Kerstdag nu niet bepaald een dag is om een aantal mensen naar de studio te halen. Tot nu toe zijn alle Oebele's live uitgezonden.
De laatste Oebele speelt zich af op het pleintje, waar een kermis staat. De opbrengst van de kermis schenkt Oebele aan het Leger des Heils, waarvan het hele stafmuziekkorps aan de uitzending meewerkt. Maar ineens blijkt, dat een deel van de dagopbrengst verdwenen is. Er wordt iemand verdacht, met alle gevolgen van dien. Martin Brozius als kermisklant is de gastacteur in deze uitzending. Op de Oebele-kermis staat een echte stoomcarrousel. En omdat het natuurpark De Efteling in het Brabantse Kaatsheuvel de enige instelling in Nederland is, die nog over zo'n kermisattractie beschikt, is het Oebeleteam daar een hele dag aan het werk geweest.
Over de reden van het succes van Oebele zegt regisseur Van Erkel: „Volgens ons ligt dat aan het gewone van het programma. Daarnaast is er de combinatie van kinderen met volwassenen. Iedereen is natuurlijk en volkomen zichzelf en dat maakt zo'n uitzending populair. We hebben trouwens ook enorm fijn gewerkt al die tijd. Met de kinderen, met de technici. het was een fijn team". Het werken met kinderen vindt Van Erkel niet vermoeiender dan het werken met volwassenen. „Je hebt hele nare grote mensen en krengen van kinderen. Dat maakt niets uit."
Overigens is de opvolger van Oebele al bekend. Dat wordt „Kunt u mij de weg naar Harmelen vertellen", een serie op tekst van Harry Geelen en muziek van Joop Stokkermans. Rene Sleven gaat voor de KRO ook dit programma weer produceren en Nico Hiltrop voert de regie.

● Aagje (Wieteke van Dordt) en Billy (Rob de Nijs) temidden van juichende Kaatsheuvelse kinderen die een rol speelden in de laatste Oebele-uitzending waarvoor de KRO-televisie o.a. ook opnamen maakte in de Eefteling.

Wie zitten er vanmiddag in de nationale hitparade?

„Kerstmis of geen kerstmis", zegt de NOS. „De wekelijkse hitparade van Hilversum III op vrijdag, gaat ook vandaag — aan de vooravond van kerstmis — gewoon door. Felix Meurders signaleert vanaf 16.03 uur welke kandidaten de nationale hitparadelijst gaan vullen. In samenwerking met de NOS geven we hier alvast de rangschikking door zoals die vanmiddag op de radio te horen valt.

1. (1) **How do you do: Mouth and MacNeal.**
2. (2) Non, non, rien n'a changé: Poppys.
3. (4) Pappie loopt toch niet zo snel: Herman van Keeken.
4. (3) I will return: Springwater.
5. (7) Coz' I luv you: Slade.
6. (5) Without a worry in the world: Rod McKuen.
7. (8) Out of sight out of mind: Shocking Blue.
8. (6) Soley soley: Middle of the Road.
9. (20) Johnny Reggae: The Piglets.
10. (10) Maggie May: Rod Stewart.
11. (13) Ze zeggen: Jan Boezeroen.
12. (11) Schön ist es auf der Welt zu sein: Roy Black en Anita.
13. (12) Theme from shaft: Isaac Hayes.
14. (19) Des chansons pop: Poppys.
15. (14) The witch queen of New Orleans: Redbone.
16. (9) Mama oh mama: George Baker Selection.
17. (24) Amerillo: Tony Christie.
18. (16) Kom van dat dak af: Peter en zijn Rockets.
19. (18) A sunny day in Greece: Tee-Set.
20. (-) Hoog aan de hemel: Corry en de Rekels.
21. (21) Student demonstration time: Beach Boys.
22. (15) We are going down Jordan: Les Humphries Singers.
23. (22) Ik heb een vraag: Wilma.
24. (28) Fireball: Deep Purple.
25. (-) Chief of the apache: Old Shatterhand.
26. (-) Maxi single: Spencer Davis Group.
27. (26) No matter how I try: Gilbert O Sullivan.
28. (25) Let's see action: The Who.
29. (23) Als ik jou kus: De 2 pinten.
30. (-) Family affair: Sly and the Family Stone.

Limburgs Sport Dagblad

Vrijdag 24 december 1971

Directeur-Hoofdredacteur: Drs. J. P. S. van Neerven - Uitgave: Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad N.V. - Redactie Sport - Nobelstraat 21 - Heerlen - Telefoon 718100

Tante „Titti” mist haar Bückmann-Brothers

door Will J. Poulssen

Wanneer vannacht het machtige gegalm van de kerstklokken over Mönchengladbach klinkt viert Mathilde Bückmann moederziel alleen „Weihnachten”. In de stijlvol gemeubileerde woonkamer van haar riant huis aan de Karstrasse 70 zal de weduwe zich eenzaam voelen. Bij de kleine, verlichte kerstboom zullen haar gedachten dan uitgaan naar de zes jongens, waarmee zij zo vele maanden van het jaar alle lief en leed deelt.

Nu, in deze dagen, verkeren zij echter in hun eigen familiekring om even op rust te komen na zeventien zware wedstrijden in de Bundesliga en drie nóg afmattender Europa Cupduels tegen Inter Milaan. Mathilde Bückmann beseft beter dan wie ook dat „haar jongens” die rust dubbel en dwars verdienen en nodig hebben en dat zij ook graag voor enige tijd hun verwanten willen weerzien. Daarom valt haar hun afwezigheid minder zwaar. Maar toch......

„Haar jongens”, dat zijn de Borussiaspelers Ludwig Müller (30), die in de even beroemde als beruchte ontmoeting met de Italiaanse kampioensploeg Inter een scheenbeen brak, Hartwig Bleidick (27), Dietmar Danner (21), Rainer Bonhof (19) en de gebroeders Jürgen (20) en Peter (18) Wloka. Zij hebben bij Mathilde Bückmann een tehuis gevonden zoals zij in hun stoutste dromen nimmer konden vermoeden. Bij hun gastvrouw voelen de zes zich als door een broederband gebonden en is het haast vanzelfsprekend, dat zij zich daarom zelf de „Bückmann-Brothers” noemen.

• Gouden letters

De gehuwde Ludwig Müller en de vijf anderen, die nog geen trouwring aan de vinger hebben, dragen „tante Titty” dan ook op handen.

Mathilde Bückmann is weg van haar voetballende gasten. Wanneer zij vertelt hoe zeer zij op hun gesteld is neemt zij een dik album met uitpuilende foto's. Met enige trots attendeert zij op de gouden letters, die de rood lederen band sieren. In Gladbacher dialect staat er „Min jonges”. „Ik heb er heel wat in huis gehad”, licht zij lachend toe. „In de loop van elf jaar zijn het er tweeëntwintig geweest. Twee complete ploegen. Het begon in zestig toen Georg Hofmann bij me kwam. Hij was bestuurslid van Borussia en een vriend van mijn overleden man. Hij zei: „Mathilde, jij hebt een groot huis, kun jij niet een speler van ons opnemen? Hij komt uit Essen en moet een onderdak hebben”. Direct heb ik toen ja gezegd. Die eerste was Friedhelm Frontzek. Daarna zijn er steeds anderen en steeds meer gekomen. Dan had ik er eens twee, dan weer vijf en nu zijn het er zes”...

Inderdaad, een heel „regiment” is in de loop van de jaren over de drempel van huize Bückmann gemarcheerd. Daaronder bevonden zich meer of minder bekende knapen als Pöggeler, Wittmann, Pitscheid, Rupp, Scholbach, Schrage, Elfert, Schäfer, Kleff, Ackermann, Le Fèvre, Adler, Köppel en Sieloff. Allemaal voorgangers van het thans aanwezige sextet, waarvan Hartwig Bleidick met drie jaren het langste inwoont, maar „Luggi” Müller met zijn dertig lentes en zijn gehuwde staat als oudste de rol van „vader” vertolkt. Daarom respecteert ook iedereen zijn lievelingsplaats, de barokke canapé onder een van de schilderijen die de muren sieren.

• Niet lucratief

Voor Mathilde Bückmann is het verzorgen en verplegen van de Borussen beslist geen lucratieve aangelegenheid. Maar het deert haar in het minst, dat zij elke maand zo'n dikke veertienhonderd mark uit haar eigen huishoudkas moet bijpassen om het „haar jongens” aan niets te laten ontbreken. Lachend verhaalt zij over haar budget. „Ik geef maandelijks meer dan tweeduizend mark uit. De poetsvrouw krijgt hiervan tweehonderdvijftig mark. De telefoonrekening bedraagt gewoonlijk honderdvijftig. Eenzelfde bedrag is nodig voor de oliestookverwarming. In dranken gaat zo'n negentig mark zitten. En daar komt dan nog eens zo'n veertienhonderd mark bij voor de rest van het levensonderhoud voor ons zevenen. Het ontbijt en avondeten krijgen de jongens bij mij. Het middageten verzorgt Borussia. Een half jaar geleden kreeg ik voor vijf man honderd mark per kop. Nu zijn er dat honderdvijfentwintig. Hartwig Bleidick betaalt niets omdat hij amateur is”...Een simpel rekensommetje brengt aan het licht, dat „tante Titty” van de meer dan tweeduizend mark, die zij maandelijks in het huishouden investeert, over dezelfde periode slechts zeshonderdvijfentwintig mark van de inwonenden retour ontvangt. Maar niets wijst erop dat de weldoenster van de Borussen haar gastvrijheid ook maar één moment betreurt. Haar stralend gezicht weerspiegelt de vreugde, die zes sportmensen dagelijks in haar leven brengen. Het is verder duidelijk dat haar financiële situatie het ruimschoots toelaat zich hiervoor op haar manier te revancheren.

Haar man, wijlen Karl Bückmann, leidde vóór zijn dood in 1944 de lontweverij en tapijtenfabriek, die nog steeds vlak naast het huis in de Karstrasse ligt.

• Geen zakenvrouw

„Ik heb die fabriek thans verhuurd”, zegt „tante Titty”. „Ik ben nu eenmaal geen zakenvrouw. Ik ben een echte huisvrouw. Daarom hou ik er ook van jonge mensen te verzorgen. Toen de ouders van mijn man vroeg stierven heb ik vijf zusters van hem opgevoed. Die moederrol is me als het ware gedicteerd, want zelf heb ik geen kinderen. Mijn man heeft trouwens ook veel daartoe bijgedragen. Hij heeft er veel met me over gepraat. Hij had honderdeenenzeventig arbeiders in dienst. Toen hij stierf waren zijn laatste woorden: „Mutti, blijf altijd zo goed tegenover het personeel, zoals we steeds zijn geweest”. Aan die woorden heb ik altijd gedacht. Daarom heb ik ook zeven jaar lang hier in huis onze oude tuinman verzorgd. Veertien dagen geleden is hij naar het ziekenhuis gebracht”.

In huize Bückmann wijst alles er inderdaad op dat „tante Titty” weldoende rondgaat en dat zij voor haar huisgenoten alles over heeft. Bij Borussia weet men haar goedheid alleszins te waarderen. Toen zij in mei haar verjaardag vierde nodigde het bestuur haar uit naar Suchtelen te komen, waar de ploeg zich regelmatig bij thuiswedstrijden afzondert in een hotel.

„De tafel was gedekt en er stonden tweeëntwintig witte en rode rozen op”, vertelt Mathilde. „Mijn enige broer die in Chicago woont was overgekomen. Hij was er ook bij en kreeg de tranen in de ogen toen hij de toespraak van de voorzitter hoorde. Alle spelers klapten op de tafel. Op zo'n momenten gaat er wel iets in je om. Vooral als je zo gehecht bent aan een club als Borussia. Ik bezoek bijna alle wedstrijden. Alleen naar Berlijn ben ik niet geweest. Achteraf bekeken was dat maar goed ook. Die nederlaag tegen Inter en de beenbreuk van „Luggi” Müller had ik beslist niet kunnen verwerken. Het was nu al erg genoeg toen de jongens hier terug kwamen”.

• Vrolijkheid

Hoe kan het anders, dan dat in het leven van Mathilde Bückmann haar huisgenoten en daardoor ook heel Borussia een uitzonderlijke rol spelen. Zij is een vrouw die gewend is leven en vrolijkheid om haar heen te hebben. Zij vindt dit bij het verzorgen van de inwonende spelers en het op de voet volgen van de „Manschaft” die onder leiding van trainer Hennes Weisweiler vooral de laatste jaren van zich deed spreken. In het kader van de successen speelt ook Mathilde Bückmann ontegenzeggelijk een belangrijke rol. Vandaar het gezegde: „De beste speler van Borussia is een vrouw”.

„Tante Titti” lacht eens om deze uitspraak en meteen geeft zij aan haar grondige afkeer voor damesvoetbal lucht. „Neen, neen”, schudt zij gedecideerd haar hoofd. „Voetbal is geen sport voor vrouwen. Ik zie met welke blessures de spelers vaak na een wedstrijd terugkomen. Het is soms vreselijk. Bij een ben ik eens een hele nacht moeten blijven, om hem met ijscompressen te verzorgen, toen hij zijn jukbeen had gebroken. En dan de trappen tegen de benen. Dat is toch niets voor een vrouw. Vooral niet omdat de meeste vrouwen zo'n mooie benen hebben. Neen, als Borussia een damesploeg zou hebben, zou ik nooit speelsters in huis nemen”....

Dan rinkelt ineens de telefoon. „Tante Titty” neemt de hoorn van de haak. Haar gezicht klaart helemaal op wanneer aan de andere kant van de lijn Ludwig Müller zich meldt. Belangstellend informeert zij hoe het met zijn gebroken scheenbeen is gesteld. Zij slaakt een zucht van verlichting wanneer zij verneemt dat „Luggi” snel herstellende is en zich weer zonder krukken kan bewegen. Even later is zij weer terug op haar stoel bij het grote raam met de bloeiende planten op de vensterbank.

Ludwig „Luggi” Müller waardeert van tijd tot tijd de gastvrijheid en goede verzorging van „tante Titti” met een boeket bloemen.

Zij vertelt wat „Luggi” voor een fijne vent is en prachtige kameraad voor de andere jongens is.

• Grondstuk

„Het is ook een zeer verstandige jongen”, voegt Mathilde eraan toe. „Van zijn eerste handgeld kocht hij een stuk grond. Nu is hij daarop in Haszfurt bij Nürnberg een huis aan het bouwen. Wanneer hij nog een jaar bij Borussia blijft heb ik hem dat schilderij beloofd”. Mathilde Bückmann wijst op een oud en groot doek aan een van de wanden. Het stelt een grijsaard met voorover gebogen hoofd voor. „Ik geloof dat het uit zeventienhonderd dateert” zegt Mathilde Bückmann. „Wij hebben het gekocht toen mijn man nog leefde. Weet u wat ik ook altijd doe? Iedere speler die hier bij mij in huis komt geef ik een gouden munt, wanneer hij het eerste doelpunt voor Borussia maakt. Ja, waarom zou ik het niet doen? Ik heb toch alleen maar mijn broer in Chicago...”

Het goed zijn voor „haar jongens” houdt voor Mathilde Bückmann beslist niet in, dat zij ook maar iets tolereert dat zou indruisen tegen de clubbelangen. In haar ogen dient niet alleen elke voetballer maar ieder sportman zijn sport serieus te beoefenen.

• Door dik en dun

„Wanneer zij dat doen sta ik altijd voor de volle honderd procent achter hen. Dan ga ik voor ze door dik en dun. Ook wanneer er moeilijkheden zijn met het bestuur. Trainer Weisweiler hoeft niet komen te kijken of de jongens op tijd in bed zijn. Om elf uur gaan ze naar hun slaapkamers. „Luggi” Müller zorgt er wel voor dat daaraan de hand wordt gehouden. Verder is hier in huis iedereen vrij. Er wordt geen enkele kast of la afgesloten. Iedereen moet iedereen kunnen vertrouwen. Dan krijg je ook een goede sfeer. Of ik wel eens op vakantie ga? Natuurlijk. Maar ik kan alleen maar weg in de maanden dat er niet wordt gevoetbald. In juni en juli. Dan ga ik altijd naar Terschelling. Daar ben ik nu al twaalf keer geweest. Ik vind het er prachtig mooi. Eén keer heb ik met de kerstdagen mijn broer in Chicago bezocht. Maar dat doe ik niet meer. In Amerika is het kerstfeest heel anders dan hier bij ons”...

Daarom viert Mathilde Bückmann vanavond weer alleen „Weihnachten”. In haar eenzaamheid zal zij zich echter verheugen op de terugkeer van Ludwig, Hartwig, Rainer, Dietmar, Jürgen en Peter.

Bij begin van het nieuwe jaar zullen zij er weer zijn om met haar samen op 2 januari geschenken uit te wisselen en aan een verlaat kerstdiner aan te zitten...

Zo vierden in begin van dit jaar de „Bückmann-Brothers” het kerstfeest 1970. Vlak na de komende jaarwisseling zal het beeld in de woning aan de Karstrasse in Mönchen-Gladbach weer hetzelfde zijn.

AANGEB. BETREKK.

Wij vragen geschoold en ongesch. PERSONEEL voor werk op een der Ned. mijnen (bovengr.). Goede arbeidsvoorw., soc. voorz., deput.-kolen, gezinstoesl., aanv. kinderbijslag, gratif., enz., lft. vanaf 18 jaar. Ook oudere mensen komen in aanmerking. Op verzoek komen wij u thuis nader inlichten. Tel. 04492-1818, toestel 11. x

Zoekt U een blijvende en goede BIJVERDIENSTE, waarbij u de vroege ochtenduren nuttig kunt gebruiken, vraag dan vrijblijvend inlichtingen bij het Limburgs Dagblad, Markt 3, Geleen. Wij vragen enkele actieve bezorgers(sters), liefst in gezinsverband. Tel. 04494-6868 na 18.00 uur 04494-6104. x

MEISJES voor atelier gevr. Rutrico N.V., Stadsweg 17, Sittard. x

NAAISTERS van 16 t/m 22 jr. vinden bij ons beslist leuk werk tegen uitstekende beloning. Japonnenatelier Ger Brouns, Akerstraat 40, Spekholzerheide, tel. 045-411185. x

Op ons handelskantoor te Heerlen, hebben wij pl. voor een BOEKHOUDASSISTENTE, evt. gehuwd geen bezw. erv. in de boekh. beslist noodzakelijk. Mond . soll. na tel. afspraak Tel. 045-716064. x

Gevr. eerste VERKOPER. Spar Supermarkt, Piusplein Hoensbroek. x

Voor direct gevr. VERKOPER v.d. afdeling groente en fruit. Spar Supermarkt, Piusplein te Hoensbroek. x

BARJUFFROUW gevr. Old Dutch, Valkenburgerweg 2, Heerlen. x

Ervaren DISK-JOCKEY gevr. voor dancing in Heerlen. Niet ouder dan 26-27 jr. Tel. afspr. 04447-2219 na 12 uur of br. o. nr. 3734 b.d. x

Pantalonfabr. Duitsland z. v. 3 jan. 1972 goede NAAISTERS en leerl.-naaisters. Beginloon 4.20 DM bruto p.uur. Vrij busverv. Aanm. of inl. R. Miltenburg, Italiëlaan 128, Heerlen-Vrieheide. 12-18 uur dagelijks. x

Gevr. geroutin. VERKOOPSTER v. hele dgn. Bekendh. met damesconfectie strekt tot aanbev. Aanm. De Zwaluw, Promenade 137, Heerlen. x

BARMEISJES gevr. plm. f 250 tel. 04445-5074 na 6 uur. x

Gevr. MONTEUR voor het aansluiten van volautomaten, radio's, en t.v.'s en die kleine storingen kan verhelpen. Goed loon. verder winkelmeisje gevraagd. leeft. 16 tot 18 jr. Goed loon. Cash and Carry KleBa, Kerkstr. 306-308 Brunssum. x

Nette MEISJES kunnen gepl. worden. Hoog loon, werkw. van 5 dgn. Wasserij Karreman, Peschstr. 28, Geleen. x

Gevr. nette meisjes als NAAISTERS en l.l. NAAISTERS. Hoog loon, goede voorzieningen. Confectieatelier J. Rasch, Aanm. Sittarderweg 58, Heerlen en Kl. Graverstr. 197 Kerkrade-West. x

Gevr. voor afd. centr' verwarm: MONTEURS, hulpmonteurs, loodgieters en leerlingen. Techn. Bureau Vromen NV. Hommerterweg 256-258, Amstenrade-H'broek, tel. 04492-1818. x

Gevr. voor afd. pijpleidingen GRONDWERKERS, pijpfitters, handlangers voor werkzaamh. aan pijpleidingen, machin. Techn Bureau Vromen NV Hommerterweg 256-258, Amstenrade-Hoensbroek tel. 04492-1818. x

Voor het vervaardigen van japonnen vragen wij nog enkele NAAISTERS, leerling naaisters. Aanm. dagelijks aan ons atelier. Confectie-Atelier C. Kroon, Rumpenerstraat 124, Brunssum, telef. 045—251660. x

Wij vragen konstruktie BANKWERKERS met diploma of ervaring. Lassers NVL-NIL diploma vereist, machine bankwerkers met diploma. Wij bieden beloning naar prestatie. Husta NV Hoensbroek, Wijngaardsweg 73, tel. 045-211741. x

HULP gevr. voor friture Nuth, Br. o. nr. 3739 b.d. x

Wij hebben nog plaats voor ervaren NAAISTERS. Bij goede prestatie bedraagt het loon: leeftijd 17 jr f 115,- per week. Boven 23 jr. f 210,- p. week. Aanmelden Rifi Couture N.V. Kissel 11, Heerlen, tel. 045-711042. x

Vegers Meubelen NV zoekt op korte termijn a) BIJRIJDER voor meubelwagen leeft. 18-20 jr. b) woningstoffeerder service man een allr. vakman op het gebied van de compl. woninginrichting en meubelering 24-35 jr. c) prima verkoper actie en representatieve persoon leeft. 20-30 jr. Soll. na telf. afspr. aan Vegers meubelen Honigmanstr. 47 Heerlen tel. 045-713082. x

Gevr. BEZORGER v. uitbrengwerk rijbewijs BE vereist goed loon!! event. gepens. persoon H. Scholl en Zn. Hoofdstr. 41-43 Hoensbroek tel. 045-212951. x

Wie een carrière als hoofdberoep of a's bijverdienste als DRESSMAN, fotomodel of mannequin wil opbouwen, kan zich met ons in verbinding stellen. Wij verzorgen uw opleiding en uw verdere begeleiding. Voor de industriële reclame kunnen ook kinderen vanaf 10 jaar en jeugdigen in ons tehuis meewerken. Dresspublic Vaals Zevensterweg 2 tel. 1188. x

POMPBEDIENDE gevr. Fa. gebr. Heuts. Mgr. Hanssenlaan 83, H'broek.

Gevr. KAPSTER voor enkele dgn. p. wk. Tel. Ulestraten 3069.

1e KAPSTER gevr. goed loon. Kapsalon Biesmans Stationsplein 14, Geleen-Oost, tel. 5134.

BARMEISJE gevr. voor weekend, vrijd. zat. zond. Savoij Bar. Akerstr. 164 Hoensbroek, tel. 045-215228.

HULP gevr. voor in de huish. Iedere dag van 9 tot 12 uur. Hoog loon. Rijksw. Zd. 127 Geleen, tel. 7192.

Voor ons modern verwarmd levensmiddelenbedrijf vragen wij VERKOPER(STER) en leerlingverkoper(ster). 5-daagse werkweek, personeelskorting. 6 pct. vakantietoeslag, loon nader overeen te komen. Jansen-Bauwer, Akerstr. 10, Heerlen.

Wasserij Kerrbad vraagt net MEISJE 16-17 jr. goed loon. M. Absilstr. 2, Kerkrade, tel. 5731.

KAPSTER gevr. m. spoed. Altaarstr. 81 Schinnen. Tel. 04493-1488.

Gevr. MONTEUR voor speelautomatenbedrijf. Br. o. nr. K 4708 LD Kerkrade.

Gevr. met spoed TROMPETIST m. bijinstrument voor bekend dansorkest met veel werk. St. Catharinastr. 4 Elsloo.

WERKSTER gevr. 's avonds v. 6 tot 8 uur voor schoonm. van ons reisbureau en assurantiekantoor. Assurantiën Ozek B.V. Bekkerweg 67, Heerlen. Tel. 718283.

JONGEMAN, circa 17 jr. v. eenvoudig administratief werk, alsmede post- en bankzaken. Bekend met typen. Medewerker voor afdeling gebruikte automobielen voor poetsen en schoonmaken van onze handelsvoorraad. Aanm. Automobielmaatschappij Canton-Reiss N.V., Valkenburgerweg 34, Heerlen. Tel. 045-718040.

ENQUETEUR - Enquetrices gevr. in Roermond in bezit van auto. Aanm. Stichting voor Research en Marketing, Nobelstr. 21, Heerlen. Tel. 045-713483.

Conf. Ind. Confeco vraagt NAAISTERS, boven 16 jr., strijksters, een jonge kantinejuffrouw. Dag. aanm. tot 5 uur Rötscherweg 54. Waubach. Tel. 2967. x

Jonge KRACHT v. div. kantoorwerkz. gevr. met spoed. Hardenberg-Dörenberg, Reeweg 67, Waubach. Tel. 04443-2358. x

Dameskledingfabriek in Duitsland vr. NAAISTERS. Beginloon 4-5 DM p.u. Onze bedrijfsbussen halen en brengen u thuis. Maak een afspraak op onderstaande adressen om met onze bedrijfsbussen mee te rijden en ons bedrijf te bezichtigen om u van ons prettig bedrijfsklimaat te overtuigen en waar wij u alle gewenste inlichtingen over onze toplonen geven. Hoensbroek: Past. Schoenmakersstr. 4; Heerlen: Vinkenstr. 79, Kapelweg 20-24, Italiëlaan 141; Waubach: Bernadettelaan 50. x

Gevr. net MEISJE als hulp i.d. huish., meerd. hulp en alle moderne apparatuur aanw. Hoog loon, 5 dg. werkw. Mevr. Camps, Honigmanstr. 2, Heerlen. Tel. 716006. x

GEVR. BETREKK.

24 uurs service. Reparatie alle merken beeld-, geluid- en huish. apparatuur. H. KREMERS en ZN. Mgr. Feronstraat 51, Heerlerheide, tel. 045—211753 - 215562. x

Voor al uw METSELWERK, verb. enz. Tel. 045-215982. x

Wij BOUWEN gemetselde garages, geheel compleet. Elke afmeting. Vraag vrijblijvend inlichtingen. C. v. Tilburg. tel. 045-254453 b.g.g. 045-410870. x

Dakdekkersbedr. H. Crijns. Voor al uw REPARATIES en vernieuwingen. Hoofdbroekerweg I Brunssum. x

Dat kan. Uw kamer WITTEN en behangen incl. 8 rollen behang v. f 72, 2 kamers f 130. Behangersbedr. Ermi, Marconiestr. 16, Hoensbroek. Tel. 214745. x

Gehuwde VROUW 24 jr. gedipl. kinderverzorgster z. haar pass. werkkring. Br. o. nr. K 4713 LD Kerkrade. x

MEISJE zoekt plaatsing bij arts om opgeleid te worden. Br.o.nr. B 1602 LD Brunssum.

Jonge geh. vrouw, gedipl. doktersass. m. ervaring. zkt. passende part-time BAAN tel. 045-215950.

Gevr. v. in de avonduren THUISWERK. wat best. uit typewerk of ander administratief werk. Br. ond. nr. V 9278 Bijk. L.D. Valkenburg.

LASSER m. machine b.z.a. v. alle voork. werkzaamh. Br. ond. nr. A 664 L.D. Heerlen. x

Laat uw meubelen vakkundig STOFFEREN d. gedipl. stoffeerder. Schrijf even en wij komen. (ook antieke meubelen). Dieters, Schutterstraat 37, Brunssum.

GEISER ontkalken. Tel. 045-412636 x

Heer 33 jr. ongehuwd zoekt een hem passende WERKKRING op boekhouding of assurantie binnendienst. Br. o. nr. Q663 bur. dezer. x

TE KOOP AANGEB.

Door vertrekkende Afcentgezinnen terug genomen GOEDEREN te koop voor weggeefprijzen o.a. bankstellen, salontafels, verlichting, koelkasten, wasautomaten, t.v., keukenstoelen, keukentafels bij Limatic, Willemstr. no. 97, Heerlen, tel. 045-716340 x

Wij geven de hoogste prijs voor uw oude MEUBELS bij aankoop van nieuwe. Grote voorraad slaapkam., huiskamers, bergmeubels, alle maten bankstellen, 1- 2-, 3-zits; oudnoll. kasten 120 t.m. 320 cm, losse clubs, chroomstoelen en tafels, keukenkasten. Giesen Meubelen. Annastraat 46, Geleen tel. 04494-5149. Betaling in overleg. x

AARDAPPELS te k. bintje 12 ct. per kg. Boerderij L. à Campo, Groeneweg 10, Merkelbeek. x

Alle soorten vloerbedekking GRATIS en vakkundig gelegd. J. Miechielsen, Valkenburgerweg 71, tel. 717888. x

Partij TV'S v.a. f 50,- Tientallen a. nw. voor f 250.- Fa. v. Voorst, Ganzeweide 48, H'heide, tel. 045-213879. x

Partij nwe TV's grootbeeld. alle zenders, nu f 398,- f 445,- Fa. v. Voorst Ganzeweide 48. H'heide tel. 045-213879. x

TELEVISIES zeer grote sort. pr. spelen v.a. f 75.-, z.g.a.n., volautom. mod. v.a. f 175.-. alle merken onder gar. Inruil mog. Fa. Geel, Grasbroekerweg 25 Heerlen. tel. 045-713760. x

100 tot 200 gulden voor uw oude BANKSTEL bij aankoop van een nieuw. Grote voorraad — klassieke — oudholl. — Windsor — dralon. ook met franjes — kunstleer met losse kussens op draaivoet. Giesen, Meubel en Woningtextiel, Annastr. 46, Geleen, tel. 04494-5149. Betaling in overleg: 6, 12, 18 mnd. x

Te k. APPELS v.a. 25 ct. p. kg., kleiaardapp. v.a. 10 ct. p. kg. bintjes, ijsselster, spartaan, gratis poeder. H. Timmermans, Julianastr. 15 Merkelbeek. tel. 04492-1430. x

Voor goedk. CV-INSTALLATIES v.a. f 2900.- naar Fa. Roberts - Bellenkampweg 3. Oirsbeek. Tel. 04490-9045. x

Echte ant. TELEFOONS. Werken perfekt. Passend bij uw interieur. Grote keuze in verschillende modellen. Inl. Interboek Voerendaal, Keerberg 95, Tel. 04446-1713. x

LADDERS te k. v. de helft v.d. pr. in hout, alle soorten. Beatrixlaan 19, Spaubeek. Tel. 1937. x

Alle soorten houten BANDEN, voor de helft v.d. pr., nw en gebr. Beatrixlaan 19, Spaubeek. Tel. 1937. x

TELEVISIE Blaupunkt grootb. 61 cm z.g.a.n. f 200.- mod. Philips t.v. f 100.- Grundig 59 cm t.v. druktoetsbed. f 175- Grundig grootb. t.v. in luxe salonkast f 150.- zeer mooi, Nord-Mende 59 cm t.v. f 85.- Garantie. Inruil Dr. Calsstr. 23 (station) Schaesberg. x

Eiken BANKSTEL los. kuss. f 295. SLAAPBANKSTEL F 145, bankstel skai los. kuss. f 285, goth. huiskamer f 245, slaapkamer f 225, Duitse buffetkast f 195, teak bergmeubel f 265, 4 stoelen, tafel f 125, 2 clubs, 4 stoelen, tafel, dressoir f 195, dressoir f 55, antieke commode f 250, zwaar gebeeldh. dressoir f 275. Dit is ook uw adres voor goedkope nieuwe meubels, 4 drs. slaapkamer toilet met spiegel f 495. 3 drs. slaapkamer toilet met spiegel f 445, schrijfbureau f 135, hoekbankstel rip dralon f 795. Rijksweg Noord 42 Geleen t.o. Paterskerk. x

De beste en goedkoopste SLAM. Fa. Vosseberg, Demstr. 281 H'broek. tel. 045-212139 of 212744. x

OLIEHAARDEN te k. vanaf f 140 tot f 225. Oliefornuis minr. Emmastr. 6 Kerkrade. x

BETONMOLENS v.a. f 325.— bouwliften (ook verhuur). Kruiwagens, bouwstempels verstelbaar à f 25.—, bouwverlichting, heteluchtkanonnen 40.000 cal f 590,— incl. enz. Dassen, mach. imp. — Kampw. 10-37a tel. 04408-516-756. x

Duitse LASAP. 160 amp. 220/380 v. f 332,-, 200 amp. 380 v f 433,-, geh. compl. 5 jr. garantie laselectroden aan scherpe prijzen. Dassen, mach. imp. Kampw. 10-37a, tel. 04408-516-756. Gronsveld x

Reeds vanaf f 15.- p. mnd kunt u in het bezit zijn van een PIANO. Pianohandel Laven, Geerstr. 61 Heerlen. tel. 714054. x

Te k. pr. AARDAPPELEN, kleibintjes 1e kwal. 16 ct p. kg. Veendrick ing. kast. Amstenrade. x

Steeds voorr. hoge ger. LEGERSCHOENEN. Militaire buitenjassen (nieuw en gebr.), militaire jacks, gevoerd met bont, petjes, koppels, overals, werkhemden, werkpakken, spijkerbroeken en jacks, werkschoenen en laarzen, werkhandschoenen wollen truien, sokken, schoudertassen, pukkels, regenkleding, poollaarzen, pakdekens, enz. enz. Bij K. Stienstra en Zn., Palemig-Heerlen, tel. 045-715334. x

Te k. TV-TAFEL en 3/8 zwarte bontjas m. 44-46. Te bevr. Vinkerstr. 25, Chèvremont. x

Te k. splinternieuw electr. LESORGEL f 600 onder nw.pr. De Vossekuil 361 Heerlen, na 18 uur.

Bouw zelf uw TV-ANTENNE voor f 72,95 Wij hebben ook alle losse onderdelen tegen scherp concurrerende prijzen. Fa. Webi. Hoofdstr. 40, Amstenrade. tel. 04492-1985. x

KINDERWAGEN. Cash and Carry „Jesno", Werner von Braunstraat 54. Heer-Maastricht. nieuwste modellen kinderwagens v.a. f 129,50. Moderne wandelwagens v.a. f 92,50. Reiswiegen, K.stoelen. boxen enz. x

ALUMINIUMLADDERS en steigers voor elk doel tegen ongekend lage prijzen tijdel. 25 tot 125 guld. kort. op iedere ladder. Direkt grat. dokumentatie verlangen. Buendgens - Heerlen. Pet. Schunckstr. 99, tel. 045-413813, filialen Kerkrade - Aken - Düren. x

MARKIEZEN. — Tel. 045—413813. x

ROLLUIKEN. Tel. 045-413813. x

ZONWERINGEN. Tel. 045-413813. x

GORDIJNENRAILS. Tel. 045-413813. x

JALOUZIEëN tel. 045-413813 x

BALKONBESPANNINGEN. Tel. 045—413813 x

Geef uw man of vader 'n HANDSNEEUWRUIMER op tijd cadeau! Handig voor oprit, paden, trottoirs f 69.50. Dassen Mach. Imp. Gronsveld tel. 04408-516-756. x

AUTOGARAGES f 395, alle srtn hokken en keten. Houtbouw Ubach. Kerkrade-Vink x

DIEPVRIEZERS aan groothandelsprijzen, kisten 145 liter f 359.—; 190 liter f 435.—; 300 liter f 585.—. Ieder merk leverbaar. Ignis - Esta - Bosch - Electrohelios. Franco weg Nrd 104-112. Sittard (bij thuis. Jac Köblen NV Rijksziekenhuis). Tel. 3228. x

MARKIEZENDOEK en onderdelen. Tel. 045-413813. x

Dames- en HERENFIETSEN v.a. f 60.- Grond Schaesbergerstr. 51A Terwinselen. x

Te k. aangeb. eiken ZILVERKAST en miniset, noteh. bijzettafeltjes en Queen Anne ronde tafel, wegens plaatsgebrek. Verboom, Palenbergstr. 23. Heerlen. x

Een kerstcadeau gezocht? Bij ons slaagt u altijd tegen lage prijzen door grote omzet, KINDERFIETSEN v.a. f 79,-, vouwfietsen v.a. f 129,-, sportfietsen v.a. f 159,-, sportfietsen met derailleur v.a. f 199,-. kinderrace-fietsen v.a. f 145,- grote aanbieding fietstassen, regenkleding, handschoenen, valhelmen. windschermen, beenschilden, driewielers, autopeds, sleeën, ijsschaatsen. Alles voor fiets of bromfiets, teveel om op te noemen. Gespreide betaling. Rijwiel- en bromfietshandel S.C. Olthof, Markt 105-106, Geleen, tot 9 uur geopend.

BONTJAS zw., tuniekpak rd., coct. japon bl., blazer bl., maat 38-40. Laarzen zw. en 2 paar schoenen zw. te groot gekocht. maat 6 (39). Tel. 04404-587.

Welke part. of kunsthandel heeft interesse voor KOPERDRUKBEELDEN. Br. o. nr. B 663 L.D. Hrl.

AQUARIUM. Guus Wagner, Willemstr. 111 Heerlen. Een aquarium? Kom dan eens bij ons kijken.

Zeer voord. te k. Philips AFWASMACHINE, 1 jr. oud, ijskast Marijnen weg. aansch. Amer. keuken. A. J. Krousen, Toupsbergstr. 120. Chevremont-Kerkrade.

Te k. HEMELBED oud Franse stijl, kersehout, z.g.st. eiken ladenkast. tel. 04494-7400 of 2492.

MINIGAS 3500 k.cal. f 175. Hoenson oliehaard f 225. Rijksw.-Nrd. 4 Geleen.

Eiken LADENKASTEN v.a. f 139,50 tot f 330. Staan bij Haas Rijksw.-Nrd. 4 Geleen.

Te k. a. PANNEN veldbrandstenen, kepers, balken en ijzeren balken. G. v.d. Horn, Vloedgraafstr. 45. Terwinselen. tel. 045-412222.

Koopje Trixon DRUMSTEL met mambo set en dubbele bass-drum. 1 jr. oud. Te bevr. na 6 uur Pieterstr. 52, Chèvremont.

Te k. mini OLIEKACHELTJE. — Schaesbergerstraat 93 Terwinselen.

Te k. CV-KETEL olie merk Buderus brander Ortlie 32.000 kal. groot. Valkenburgerweg 113 Wijlre. tel. 04459-268.

MOTOR & RIJWIELBEURS. Wie interesse heeft voor een degelijke Zündapp, Florett, gebruikt of nieuw kan bij ons terecht. Ook voor Puch en Puch-Maxi. Wij bieden volledige garantie. All-Risk verzekering en prettige betalingsvoorwaarden. Klompstraat. Heerlen.

Aristona TV volautom. gr.beeld f 550. Inr. mog. Haas Rijksw.-Nrd. 4 Geleen.

Te k. dames WINTERMANTEL mt. 44 kl. donkergroen m. bontkraagje. Koopje. Vijverweg 50 Brunssum.

VLEUGEL te k. Eisenhowerstr. 264 Sittard.

Gr. kollektie ANTIEK, Barthels v.h. Bunde, thans Riethoven, Vinklaan 7. Tel. 04970-3252.

Te k. dubb. DRUMSTEL f 1750,—. Laurierstr. 391, Hrl. Passart Z.

ANTIEK ruime keuze Gulperstr. 5 Kerkrade, tel. 045-251562.

Goed idee... voor BONT in ieder geval kijken bij de gr. en goedkoopste bontzaak van Nederland. Duizenden korte en lange bontmantels, bonthoeden, colliers tegen zeer aantrekkelijke lage, betaalbare. prijzen. Bont kopen is een zaak van vertrouwen. Een 3-jarig schriftelijk garantiecertificaat is dat vertrouwen waard. Meer waarborg voor bont. Desgewenst zeer soepele credietservice. - De bontkoning - Hooghuisstr. 3. straat schuin t.o. Hema te Eindhoven-centrum. tel. 040-61100. Bij koop krijgt u uw reisgeld terug. Vrijdagavond tot 9 uur geopend.

Te k. a. houten en ijzeren BALKEN I. P. profiel van sloop, div. afm. tel. 2670 Kerkrade.

Te koop Butagas GEYZER met gasfles, Sittarderweg 12, Heerlen.

Te koop eiken EETHOEK dressoir, tafel, 4 stoelen, tev. teak salontafel en papegaaienkooi. P. Honeestraat 52 - Heerlen, tel. 212227.

Te koop GARAGEPOORT, prijs f 60,-. Bevr. na 17.00 u. Pasteurstr. 7. Grasbroek, Heerlen.

3 GEVELGASKACHELS merk Dru 1 van 10.000 cal. f 390,-, 1 van 5200 cal. f 295,-, 1 van 2760 cal. f 185,- evt. afz. te koop. v. Dooren, Ganzeweide 132, Heerlerheide, tel. 215273.

Te k. tropisch AQUARIUM geh. compl. m. vis. sierkast en tafel 100x0,40x0,40. Te bevr. Dieterderweg 30, Susteren.

TELEVISIES groot beeld, pr. spelend o.a. Schaub-Lorenz 85,- Philips 75,- Graetz 60,- Blauwpunkt 40,- Grundig 50,- Inr. mog. Dr. Calsstr. 23 (station) Schaesberg.

Mooie Franse HANGKLOK f 275,- Heerstr. Zd. 42 Stein tel. 04495-2451.

Zo g.a.n. OLIEHAARD merk Hoenson met 110 l. hangtank. Tacitusstr. 13, Aarveld.

Opgelet Radio- en ZENDAMATEURS. Tegen dumpprijzen alles verkrijgbaar bij Leo Heijnen, Baanstraat 14, Schaesberg.

Weg. overcompl. z.g.a.n. T.V. t.k. Burg. Lemmensstr. 243, Geleen. tel. 5505.

ZÜNDAPP sportbrommer en grote oliehaard t.k. Ridderhoenstraat 39, Hoensbroek.

BRUIDSJAPON t.k. maat 36-38. Peter Schunckstr. 320, Heerlen.

Kreidler - Florett Zündapp - Puch

Wie interesse heeft voor een gebruikte, degelijke Zündapp of Kreidler, bouwjaar 1968, 1969, 1970 of een nieuwe kan bij ons terecht. Ook voor Puch en Puch-Maxi. Wij bieden volledige garantie, allriskverzekering en prettige betaling. MOTOR & RIJWIELBEURS, Klompstraat 1 Heerlen.

2 Mechelse KASTEN te koop wegens plaatsgebrek f 350,— p.st. Pr. W. Alexanderlaan 217, Valkenburg.

Te k. losse PLATENWISSELAAR en radio. Ook apart. Etna bijzetkolenkachel. Koopje. Vorstenstr. 1, Heerlen.

Compl. Mech. KAMER, Mech. kasten v.a. f 495,—. Wilhelminalaan 59, Valkenburg, tel. 04406-3874. Ook tijdens de Kerstdagen.

Wie doet bod op Ned. uitgave Hitlers MIJN KAMP. Tel. 04406-3874.

Howa WONINGINRICHTING. Wij leveren u alleen de beste tapijten. Heuga, Parade, Desso. Nieuwstr. 10-14, Hoensbroek, tel. 045-212990.

Te koop AFBRAAKSTENEN kepers, baddingen, vloerplanken. Snijderslaan 18A N'hagen. x

Howa. De grootste keuze in DEKENS, spreien. matrassen. slaapkamerameublement. Nieuwstr. 10-14, Hoensbroek, tel. 045-212900.

Voor de feestdagen gebruikte kinder-, dames- en HERENRIJWIELEN v.a. f 25.-. Ook zond. Akerstr. 332, Hoensbroek.

Te k. rode AARDAPPELEN merk Irene. Ciensstr. 36, Waubach.

TELEVISIES grote sort. z.g.a.n. modellen onder garantie, inruil mog. Telefunken volaut. teak f 195, 2 st. Blaupunkt aut. f 185, f 195, enkele mooie Philips aut. f 165, f 185, f 225 Loewe Opta volaut. 1 knop bed. f 245, niet v. nieuw te ondersch., goed spelen inruil tv 59 cm, alle progr. f 95, f 115, f 125, f 135, alle bek. merken. Fa. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 045-713760.

Zo g.a.n. polyester ZEILBOOT type Schakel met buitenboordmotor Evinrude 4 PK. incl. boottrailer. Tev. polyester roeiboot With 200. Alles t.e.a.b. Br. ond. nr. H 663, bur. dez.

Zo g.a.n. notenhouten PIANO fabr. „Zimmermann", t.e.a.b. Br. ond. nr. G 663, bur. dez.

1-PERSOONSBED, 2-persoonsbed, 1 opklapbed met ombouw. 1 stalen slaapkamer met of zonder matrassen, 1 ouderwetse kleerkast. Hoog model. Nieuwstraat 18, Schimmert.

Koopje. Palliss. EETHOEK, salontafel en kast en chroom poten z.g.a.n. Tel. 04445-5305.

Philips Hifi VERSTERKER 2x15 W. met boxen. Franssen, Kerkstr. 58, Ubachsberg. tel. 04446-1338.

Te koop z.g.a.n. DAMES-WINTERMANTEL. maat 40 kleur mosgroen met bruine nertskraag. Te bevr. Beneluxlaan 22, Vrieheide, Heerlen.

Te k. electr. ORGEL merk Magnus z.g.a.nw. Nieuwprijs f 339,— voor f 225,—. Martin Cudellstr. 25. Waubach.

Te k. antiek dames SCHRIJFBUREAU. Tel. 04750-3765.

Te k. munt-koffie VOLAUTOMAAT met cacao. 5 keuzemogelijkheden. Tel. 04750-3765.

Electr. ORGEL Magnus te k. en 2 pers. ledikant. Bekkerveld 20. Heerlen.

Muziekhandel Nijholt, electr. ORGELS met ingebouwde versterker. Ruime keuze in gitaren, blokfluiten enz. Kouvenderstr. 212, tel. 212701, Hoensbroek.

Te koop SPINNEWIELEN. Marktstr. 37. Susteren.

Aangeboden wegens opheffing friture de gehele INVENTARIS en 4 loketautomaten en koeltoonbank. Te koop t.e.a.b. Tel. 045-412158. x

Dealer v.d. Hormann Berry KANTELPOORTEN 7 stand.-maten. Jos Kurvers, Julianastraat 17, Hoensbroek, tel. 045-213018. x

Te k.a. houten en ijzeren BALKEN I.P. profiel van sloop, div. afm. tel. 2670. Kerkrade. x

Bluthner VLEUGELPIANO zwart 190 cm. Tel. 043-16502. x

Te k. vette GANZEN en aquarium met trop. vissen compl., houten omb. 100x50x50. Winthagen 10A. Voerendaal.

TE KOOP GEVR.

Te k. gevr. LESPIANO Diddenstr. 23 Simpelveld tel. 04442-1407.

Voor rood en geel KOPER steeds de hoogste prijzen metaalhandel Janssen, Lintjensweg 2 Munstergeleen tel. 04490—9291.

Te k. gevr. OLIEVAT van 2000 liter. Br. m. prijsopg. o. no. K. 4712 L.D. Kerkrade.

Te k. gevr. een z.g.a.n. FIETS met 3 versn. De Wendelstr. 249, Eikske-Schaesberg.

Te koop gevraagd ZIJ-ALTAAR dat in kerk overcompleet of aan vernieuwing toe is (tijdperk of stijl minder belangrijk). Bel op: 04446-1313.

TE HUUR AANGEB.

Te h. aangeb. gem. KAMERS te Nieuwenhagen incl. c.v. douche kookgelegenh. tel. 04443-2776. x

Dames HERENKAPSALON t. huur event. te koop prima omzet in drukke wijk te H'len dipl. en pers. aanw. Br. o. no. H 3829 LD H'broek. x

Voor HUURAUTO'S. Garage Auckel. Nieuwenhagerheidestr. 57 Waubach. x

Te h. centr. Hrl. gestof. BENEDENWONING, c.v. Br. o. nr. 3737 LD Heerlen. x

Te h. aangeb. gem. KAMERS, centr. Heerlen, incl. c.v., douche, kookgelegenh. Br. o. nr 3738 LD Heerlen. x

Te huur gem. BOVENWON. voor 4 mnd omg. Valkenburg Br. o. nr K 663 L.D. Heerlen. x

KAMER aangeb. voor nette dame of heer, boven 40 jaar met c.v. en gebr. v. douche en keuken, geen pension tel. 045-215734.

Nette kostheren gevr. c.verw. KAMER met vaste wastafel Mgr. Mannenstr. 135 Merkelbeek (direkt achter Brunssum) tel. 253197.

GARAGE te huur gel. Boerhavestr. Grasbroek Heerlen, tel. 045-712904.

Te h. aang. in centr. Geleen 2 APPARTEM. ieder best. uit gemeubil. zitslpk. en eigen keuken à f 145,- p. m. Bez. na tel. afspr. 04494-3394.

Te h. gem. KAMERS Eymaelstr. 27 Heerlen na 16 uur.

Te h. aangeb. BEDRIJFSRUIMTE 200 m2. Chr. van Kruchten, Prinsenbaan 167, Koningsbosch, tel. 04743-273.

Direct t.h. grote BOVENW. 6 kam. mans. en zold. en balc. f 300- p.m. Br. o. no. Z 663 LD Hrl.

KAM. m. cv te huur v. jongedame m. gebruik v. aparte ingang. keuken, douche wc en berging tel. 5481 Geleen. x

TE HUUR GEVR.

Te h. gevr. te Brunssum met spoed MIDDENSTANDSWON. tel. 04444-1910 x

Jong echtpaar zoekt FLAT, boven- of benedenwoning of eengez.woning omg. Kerkrade-West. Brieven o. no. P 8297 LD Spekholzerheide.

A.s. jong echtp zoekt WOONR. Br. o nr. G 2961 LD Geleen of tel 3271. x

Jonge man zoekt KAMER met cv in centrum van Heerlen Tel. 04750-7818.

Alleenst. heer zoekt goed KOSTHUIS in Heerlen. Br. on. nr. B 664 LD Hrl.

Student zoekt gem. KAMER in HEERLEN. Brieven met omschr. aan Beeren Rijksweg 42 Kessel.

RUILEN

Dansschool Degenkamp, Klompstr. 31 Heerlen, vanaf heden dagelijks inschrijving nieuwe DANSCURSUS voor beginners, gevorderden en gehuwden. Inl. Kloosterkoolhof 71, tel. 045-712228, of na 17 uur Klompstr. 31, tel. 045-714665 Heerlen. x

Speciale reclame! 5 AUTORIJLESSEN gratis bij „Cum Laude" Benzenraderweg 268 Heerlen tel. 412420. x

HUIZEN

Voor diverse relaties zoeken wij WOONHUIZEN, bungalows, bouwgrond en bedrijfspanden te koop. Uw aanbieding schriftelijk of telefonisch aan: Makelaarskantoor Drs. Ruijters te Sittard, Stationsplein 1. Tel. 04490-9151*. Lid N.B.M., Beursmakelaar. x

HERENHUIZEN in Heerlen en omstreken gevraagd. Vrijblijvende aanbiedingen aan A. J. H. Leenaers, makelaar in onroerende goederen, beëdigd taxateur, Pijnsweg 70, Heerlen. tel. 717237. x

De WONING-WIJZER is een periodieke informatiebron voor diegenen die woonhuizen (nieuwbouw en bestaand) flats, boerderijen, bouwgrond, bungalows, winkelpanden of bedrijfspanden willen kopen of huren. Op uw verzoek zenden wij u deze uitgave kosteloos en zonder enige verplichting toe. Makelaarskantoor Drs. Ruijters, Stationspl. 1. Sittard, tel. 04490—9151. x

Een HUIS koopt u bij Stienstra. x

MIDDENST.-WONINGEN te k. aangeb. te Beek, Eygelshoven; te koop gevraagd: boerderijen, landerijen en woonhuizen. Bouwadviesbur. ter Horst. Beukenlaan 46 te Bunde, tel. 1898. x

Binnenkort emigreren wij naar Nederland en zoeken in Zuid-Limburg een WOONHUIS in de prijs f 65- f 90.000. Br. o. no. 3662 b.d. x

Heerlen Giesenveld HERENHUIZEN met gar. en c.v. Ind. oa.: hal, zeer gr. woonk., keuken m. mod. keukeninr., aparte berging, 3 gr. slpk., badk. voor- en achtertuin. Prijzen vanaf f 67.852.- Rijkspremie f 5.880.- Inl. Stienstra Heerlen N.V. Tempsplein 26, Hrl. tel. 045-712255. x

Te k. gevr. door part. een bij voork. vrijst. of halfvrijst. WONING omg. v. Hrln. o.a. voorz. van ruime woonk., 4 slaapk. en gar. Aanb. PB 86 Venray. x

Schimmert. Halfvrijst. HERENHUIS. Ind. o.a. grote woonk., ruime keuken, garage/berging, 4 slpk., badk. m. ligb., vaste wast. en 2e toilet. Koopprijs f 61.756.- Rijkspremie f 3.350.- Inl. Stienstra Heerlen N.V., Tempsplein 26 Hrl. tel. 045-712255. x

Oirsbeek „Beukenberg" vrijst. nieuwbouw MIDDENST.WONING met c.v. en gar., hal, gr. doorzonk., ruime keuken, 3 slpk., badk., douche en v. wast. Prijs f 69.373.- Inl. Stienstra Heerlen N.V. Tempsplein 26 Hrl. tel. 045-712255. x

Wij verz. voor u de voll. verk. van uw HUIS. Bij geen verk. geen kosten. B.B.W. Hoofdstr. 9, Amstenrade, tel. 04492-1301. x

Bent u geïnteresseerd in onroerend goed? Met de „Woninggids voor Zuid-Limburg" zult u zeker slagen. Op aanvraag geheel kosteloos verkrijgbaar bij STIENSTRA N.V., M'tricht, Alex. Battalaan 85, 043-19177 of Heerlen, Tempspl. 26, 045-712255. x

WONING te k. gevr. omg. Brunssum-H'broek pr. f 25.000-f 30.000,- Julianastr. 96 H'broek. x

Te k. BOERDERIJTJE gem. Schinveld, gr. keuken, gr. kamer, 2 slpk. wc met douche, veel stalling en weiland met inrit. Geh. gerestaureerd. Br. o. nr. Z 661 L.D. Hrl.

Te k. te Echt een in aanbouw zijnde luxe vrijstaande WONING met 4 gr. slaapkamers en garage. Oppervlakte bouwterrein 414 m2. Koopprijs f 66.060,—, gereed voor bewoning omstreeks mei 1972. Inlichtingen Mak.kant. Criens Willem II-singel 12, Roermond, tel. 04750—7059 *.

Aan de Esstraat te Echt nabij 't centrum en nabij sportterrein en zwembad nog een in aanbouw zijnde ruime WONING met 4 grote slaapkamers en garage. Koopprijs f 58.140,— incl. B.T.W. Rijksbijdrage totaal f 4.845,—. Inlicht.: Mak.kantoor Criens, Willem II-singel 12, Roermond, tel. 04750—7059 *

In de Beursver. van Limb. makelaars in onroerende goederen werken 17 MAKELAARS samen. Door samenvoeging van aanbod hebben zij de grootste keuze. Kiest uw eigen BLM-Beursmakelaar!

Te k. vrijst. herenhuis in SCHINNEN met 2.200 m2 grond. Te aanvaarden in overleg. Kooppr. f 79.000,- k.k. Nr. 124. Inl.: m. t.e.m. vrijd. van 8.30 tot 17.30 uur. Offermans F.B.B. B.V.i.o. Tel. 04494-5656.

BOUWGROND te koop gevr. v. vrijstaand woonhuis m. garage omgev. Sittard-Geleen. Br. o. nr. S 7618 LD Sittard.

Te koop in het centrum van Maastricht nabij het Vrijthof GARAGE met bovenwoning en showroom Opp. garage ± 600 m2. Te aanvaarden in overleg. Inl. ma. t.m. vrij. van 8.30 tot 17.30 uur. Offermans FBB BV i.o., tel. 04494-5656.

HERENHUIS te k. van part. in prima staat van onderhoud. woonkamer 80 m2. c.v., garage. Schitterend aangelegde tuin. Groot 2600 m2. Gelegen te Heerlen. Br. ond. nr. 3725, L.D. Heerlen.

Grote WONING te k., gel. Nieuwstadt. Cremerstr. 14, vrij te aanv. pr. f 25 000,- k.k. Inl. Markt 13, Nieuwstadt, tel. 04499-374 of tel. 04494-5305.

Te k. groot vrijst. PAND Navolaan 8 H'heide. event. gesch. als zakenpand; oprit v. meerd. wag. en veel opslagruimte. Te bevr. Taelmanshof 18 Brunssum tussen 9 en 15 uur.

Munstergeleen: riant geleg. halfvrijst. HOEKHUIS m. o.m. fraai aangelegde tuin, garage, c.v. (gas), kelder, grote keuken, doorzonkamer (m. parket), 4 slaapk. en balkon, zolder. Prijs f 65.000 k.k. Kerkstraat 32, Munstergeleen, tel. 7183.

Te koop BOERDERIJ te Waubach: 4 slkam., gr. huiskam. vrije binnenhof, stallen, gr. keuken in prima staat v. onderh. In overleg te aanv. Inlicht. Ass.kant. „MEKRO" te Hrl. tel. 045-712016 (na 20 uur) of postbus 525 te Heerlen.

BUNGALOW te koop te Sweikhuizen. zeer mooie ligging, pracht uitzicht, spoedig te aanv. Pr. f 190.000.—. Tel. 04494-6956 of 3963.

Te koop BOERDERIJ te Voerendaal: 4 slkam., gr. huiskam., douche, binnenhof en stallen, bouwgrond v. één woning en huiswei. Tot. 50 are. In overleg te aanv. Inlicht. Asskant. „MEKRO' te Hrl. tel. 045-712016 (na 20 uur) of postbus 525 te Heerlen.

Valkenburg: op goede stand gelegen KANTOOR met bovenwoning. Bevat ± 175 m2 (vloeropp.). c.v. en telefoonaansluiting aanwezig. Dit pand is geschikt voor diverse bedrijfsdoeleinden. De aanvaarding is direkt. Vraagprijs f 80.000.— k.k. Inlichtingen Makelaarskantoor Drs. Ruijters, Stationsplein 1, Sittard, telefoon 04490-9151. Beursmakelaar.

Epen: BOEIENHOF. Geheel gerestaureerde boerderij (monument) met binnenhof. Gunstig gelegen. Direkt te aanvaarden. Vraagprijs f 200.000.— k.k. Inlichtingen Makelaarskantoor Drs. Ruijters, Stationsplein 1. Sittard, telefoon 04490-9151. Beursmakelaar.

HERENHUIS te koop van part. te Koningsbosch met garage en c.v. op olie met grote hal. doorzonkamer 7.50x3.85 m. moderne keuken met betegelde wanden en aanbouwaanrecht 4x3.65 m. Geheel betegelde berging ± 20 m2. Badkamer met ligbad en vaste wastafel, overdekte veranda en kelder. 4 slaapkamers en grote zolder. Voor en achter aangelegde tuin. totale opp. 7 are. Br. o. no. E 663 LD Heerlen.

Te k. weg. gevorderde leeftijd BEDRIJFSPAND m. ruime bovenwoning. z. gunstig gelegen. Bleijerheiderstr. 14. Kerkrade.

Part. vr. te k. WONING m. garage in Schaesberg of Nieuwenhagen. Prijsklasse f 45.000. — - f 70.000.—. Br. o. no. H 3833 LD Hoensbroek.

HERENHUIZEN en villa's te k. gevr. v. div. cliënten in Heerlen en direkte omg. Vrijblijv. aanbiedingen aan Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70, Heerlen, tel. 717237.

Waubach: mod. zeer luxe BUNGALOW, gr. woonk., open haard, alum. schuifr., 3 slaapk., badk. m. ligb., toilet, gar., c.v., keuken. Koopsom f 100.000,— k.k. Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70. Heerlen, tel. 717237.

Buchten: mod. halfvrijst. WONING, gar., 4 slpk., badk. gr. woonkm., gr. keuk., keld., gr. tuin. Vraagpr. f 49.000,—. Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70, Heerlen, tel. 717237.

Halfvrijst. WOONH. met winkel bij parkeerpl. in pr. st. v. onderh. Mooie stand nabij centrum Maastr. Br. o. nr. MA 5507 LD Maastricht.

Valkenburg vóóroorl. HOEKWON. mergel, dubbel. gar., inh. ca. 1200 m3, 2 woonk., open haard, eiken balk, 2 keuk., douche, gr. war., binnenpl., dakterr., 7 slaapk., str. water, gr. zolder, geh. onderkelderd. Koopsom f 67.000,— k.k. Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70. Heerlen, tel. 717237.

Eygelshoven: Limb. BOERDERIJ, monumentaal woonhuis, gerest., weiland ca. 5000 m2. Pr. n.o.t.k. Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70, Heerlen, tel. 717237.

Te koop aangeb. pracht stuk BOUWGROND 440 m2 inclusief vergunning en tekening gelegen te Berg en Terblijt. Br. o. no. V 9277 bijk. LD Valkenburg.

Te k. gevr. een MIDDENSTANDSWON. in Kerkrade of omg. prijsklasse f 30.000 - f 40.000. Br. o. n. K 4714 LD Kerkrade. x

Terwinselen: vrijst. mod. WON., uitst. onderh., gar., c.v., 3 slaapk., badk. m. ligb., gr. woonruimte (ca. 60 m2), tuin m. betegeld terr. Koopsom n.o.t.k. Makelaar Leenaers, Pijnsweg 70, Heerlen, tel. 717237.

Brunssum: te koop nabij het vijverpark op riante ligging. vrijst. woonh. met c.v. en garage, woonk. keuken. 4 slpk., bet. badk. met douche, vaste wast. en 2e toilet. Bouwjr. '63. In overl. te aanv. Kppr. f 83.000.—. Stienstra Heerlen nv, Tempsplein 26. Heerlen. tel. 045-712255.

BUNGALOWTERREIN te koop ± 1000 m2, voorfront 25 m, diep ± 40 m. Spaubeek autobaan. Baggen, Putherberg, Geleen, Munstergeleen, tel. 04494-3652. x

Nieuwstadt, riant gelegen BOUWTERREIN aan de Beyerstraat, opp. 715 m2, frontbreedte 22,5 m. Geschikt voor bouw van bungalow. Kppr. f 24.000.—. Stienstra Heerlen NV, Tempsplein 26, Heerlen, tel. 045-712255.

Heerlen: BOUWTERR. aan de Joh. XXIII Singel. Gesch. v. bouw van Landh. Grondoppervl. 1000 m2. Vraagpr. f 45.000,—. Stienstra Heerlen nv, Tempsplein 26. Heerlen, tel. 045-712255.

Vijlen/Vaals: vrijst. HOTELPAND incl. volledige inventaris met ruime parkeerplaats. A/d Mergellandroute, in omgeving Vaals. Restaurant 85 m2. 13 kamers volledig ingericht. Gedeeltelijk voorz. van c.v. In overl. te aanv. Vrpr. f 125.000,—. Stienstra Heerlen nv. Tempsplein 26, Heerlen, tel. 045-712255.

Wegens omstandigheden te k. MIDDENSTANDSWONING 3 slpkm., bad, c.v., vrij op naam f 42.500,—. Direkt te aanvaarden. Tielenstr. 8, Geleen-Zd., tel. 045-211354. x

BOUWVAK

Militaire hoge bruine SCHOENEN gebruikt f 9,95 legerjassen gebruikt en nieuw v.a. f 19.95. militair ondergoed kort en lang model. koppel gebruikt f 2.50. nieuwe werkschoenen militaire shawls en handschoenen (werkhandschoenen) en alle bouwvakkleding. Klinkenberg Hoensbroek Heisterberg 78-84 tel. 045-211888. x

DIEREN

Te koop KLEURKANARIES rood en zalm. Caumerweg 35 Heerlerbaan. x

Kennel „Hondenhome" heeft steeds 30 tot 80 jonge HONDJES voorradig (met entbewijs), vele rassen, zindel. gefokt, de grootste keus en f 40 tot f 100 goedk. Janses Le Haen, Burg. v. Openstr. 73, Maastricht, tel. 04400-26812 (bij voetbalstadion). Zond. open, 's woensd. gesloten. x

PENS voor de hond, 500 gr. f 0,70. — Hondenspeciaalzaak Esqulaap. Willemstraat 50 te Heerlen, tel. 711068. x

Hondenpaleis en hondenpension heeft alle rassen HONDEN in voorraad. Pinchers, poedels, pekinezen, malthesers, mopshondjes, Franse bulldoggen, langh. en korth. teckels, lassies, boxers. D. herders cockers, foxterriers, Afghanen, highl. white terriers, Duitse doggen, chowchows, setters. dobermans, St. Berhards' bouviers, Mech. herders, leuke hondjes v.a. f 45,- Alle honden zijn ingeënt. Iedere dag geopend, ook 's zondags. Hondenpaleis Dorpstr. 98 - Pey-Echt, tel. 04754—2031 x

EENDEN en krieltjes te k. Koestr. 19 H.broek. x

Wij vragen regelmatig te k. tegen goede prijs grote en kleine partijen SLACHTKIPPEN. Pluimveeslachterij Vogely, Zandweg 101. Heerlen. tel. 413446. x

Te k. KLEURKANARIES Beneluxstr. 56 Schaesberg achter de markt. x

ZANGKANARIES en inzetkooitjes en binnenvolière te k. Na 4 uur, W. v. Poll, Horicherhofstr. 13, Heerlerbaan.

Te k. PINCHER 1/2 jr. oud. Erikastr. 6, Kaalheide.

Jonge PINCHERS te koop 4 mnd. oud, zeer klein. Kempstr. 15 Brunssum.

Forse BOUVIER reu lief v. kind. zeer waaks Langstr. 4 Steenberg H'broek.

Te koop Belg. Mechelse HERDERS 10 weken oud. 2 teven 2 reuen. Vader certif. met lof KNPV 325 pnt. Moeder zeer scherp. Irenestr. 30 Kakert Schaesberg.

Pekingeezenkennel van Klaasjes home uit eigen fokmateriaal te k. een PEEK reutje geboren 10 sept. '71 2 peekjes reutjes geb. 8 okt. '71. zeer mooi met prima stamboom. Peters Schoolstr. 11 Reusel (Nrd. Br.) tel. 04976-206.

Te k. kleur KANARIES R., oranje, zalm, isabel, isabelsch., roodag., man. en pop., tev. broedkooi. Heideveldweg 26 Heksenberg.

Te k. prachtige langh. TECKELS vader kamp. Amor v.d. Soesterhof 10 wk. oud ingeënt. Mevr. Cobbenhagen. Grasbroekerweg 100 Heerlen tel. 710865.

Te k. mooie rode langh. TECKELS. Prima afstamming met stamboom. Kl. Haasdal 66, Schimmert, tel. 222.

PENS v.d. hond f 1.- per kg. 10 kg f 8.50. Van de Veer, Rumpenerstr. 70, Brunssum.

Te koop Schotse COLLIES 5 weken oud m. stamboom. Dwarsstraat 1, Guttecoven

Jonge HONDJES te k. Heilustsstr. 10 Kerkrade-West.

Te k. KLEURKANARIES zalm-geel goud isabelle zebravinken, Japanse meeuwtjes, zilverbekjes rode kardinaal. Te bevr. Postweg 46 Born.

KONIJNEN te koop Ringstr. 36 H broek.

Mooie kerstcadeaus kiezen uit honderden KANARIEMANNEN onverwante kweekkoppels, turquoise parkieten, winterhart, witte en bruine rijstvogels, putter bastaarden enz. Kooien in alle maten en modellen. En alle vogel- en dierenbenodigheden. Vogel- en zaadhandel Schanserweg 44 Nieuwenhagen.

Te k. zwarte POEDEL 1 jaar oud. Ridd. Vosstr. 12. Brunssum.

Te k. Welsh PONY. ruin Goed bereden en mak in tuig. Jabeekerstr. 3. Schinveld.

Jonge BOXER te koop 3 jr. met stamb. Dom. Werdenstr. 40. Waubach.

Te k. nieuw RIJZADEL compl. met kopstuk. teugel en onderstuk f 275,—. Middenmaat. Tel. 04445-6902.

Te k. BULL TERRIER reu 7 mnd. m. stamboom. kl. licht bruin. Schuitenberg 35, Roermond, tel. 04750-7133.

KASTEELPARK Born kinderboerderij. Eur. faunagewandelpark. 1e kerstdag gesloten. 2e kerstdag zullen wij U gaarne in ons park ontvangen. In onze verwarmde unieke middeleeuwse kelder in kerstsfeer bieden wij U gaarne onze specialiteiten aan. Tel. 04498-1950.

Te k. nest Duitse HERDERS 6 wkn. oud. pr. afst. Op de Gellik 26, Elsloo.

2 dragende ZEUGEN te k. Doom 22. Welten-Heerlen.

Te k. weg. omst prachtige JACHTHOND. Duitse staande korthaar met stamb. uit eersteki. kennel (18 mnd.) Grasbroekerweg 138, Heerlen. va. 13 uur tot 17 uur.

Jonge draadh. FOXTERRIERS te koop. Past. Maesenstr. 12. Wyre.

AUTO'S & MOTOREN

2 CV '69 z. gunstig ANWB-rapport, weinig gel. Nieuwenhuisstraat 43, Aalbeek-Hulsberg. x

AUTORADIO'S á f 100,—. Jo Knops, Automaterialen, Rijksweg Zuid 195, Sittard, tel. 04490-2718. x

Zweeds anti-roestmiddel. Gespecialiseerd Zweeds M.L-STATION voor Heerlen en omstreken. Nieuwe auto's 3 jr. garantie met jaarlijkse controlebeurten. Carrosserie van Dongen, Terveurt 2, Voerendaal, tel. 04405-557. x

MARATHON auto's. Uw vertrouwen waard. Oriënteert U zich voor een degelijke wagen bij Occasionscenter Marathon, Pr. Hendrikl. 2b Brunssum. x

Te k. FIAT '66 personenbusje met ruiten en banken geel kenteken, type 600 T i.pr.st. Vr.pr. f 850. Voorstr. 4. Brunssum.

Gespecialiseerd Zweeds ML-bedrijf voor Sittard, Geleen en Hoensbroek. Stein, Born en omg. Nieuwe AUTO 3 jaar garantie. Rijkelijkhuizen, Industriestr. 15, Sittard, telef. 04490—6026. x

Accu's ACCU's accu's. Alle auto-accu's met 30 tot 40 pct. korting. 2 jr. garantie. Donny Klassen Automaterialen, alléén Meerssenerweg 219, tel. 043-27354 of 11569 Maastricht. x

VW-rijders opgelet. MOTOR defect? Donny helpt u direct. Wij leveren alle VW-motoren voor elk type tegen enorm lage prijzen, met orig. fabr. garantie. Ook leveren wij alle VW-onderdelen met kortingen tot 30 pct. De VW-specialist Donny Klassen. alléén Meerssenerweg 219 tel. 043-27354 of 11569 Maastricht. x

H.H. autorijders attentie. Let op uw voordeel. Wij leveren alle AUTOMATERIALEN en onderdelen, accu's enz. voor elk merk, gereedschappen en accessoires, kombi-banken voor VW-bus, Ford Transit enz. van f 695 voor f 495 Donny Klassen Groothandel automaterialen. Techn. handelsonderneming. Alléén Meerssenerweg 219 tel. 043-27354 of 11569 Maastricht. x

Jos Sparla AUTOMOBIELEN Chevr. Camaro coupé 76.500 km, iets aparts, kl. zilver metalic, Rover 2000 TC Saloon type 69 kl. wit, Opel Rekord 1. 69 kl. blauw, Opel Rekord car. 5-drs. 69 kl. wit, Opel Rekord 4-drs. 69 kl. rood, Opel Rekord 68 kl. beige, Citroën 70 Diana kl. rood, NSU 1000 70 kl. groen, NSU 1000 68 TT 68 kl. rood, V W TL 1600 69 kl. groen, Opel Adm. 68 kl. blauw, Triumph Spitfire 70, 69, kl. blauw, Ford Corsair 68 kl. wit, Opel coupé 68 kl. zilver metalic, Campingcararvan 6 prs. 5 mnd oud, Ople Kadett LS 69 kl. blauw, Opel Rekord 67 kl. beige, Ford 15M 68 kl. wit. VW-bussen Clipper klein bus 69. kl. rood vw-bus bestel 70 kl. blauw, VW-bussen met ruiten 70, 69, 69, 68 met of zonder banken. Jos Sparla, Kaalheiderkerksteenweg 62-70 t.o. de kerk Kaalheide, tel. 045-411874. Inruil fin. x

SPORT 2

Geen ongerustheid voor internationale toernooien

Ard Schenk goed in vorm

Van onze verslaggever

HEERENVEEN, 24 dec. — Kon Ard Schenk het afgelopen weekeinde reeds voldaan terugzien op een imposante krachtmeting met een belangrijk deel van de internationale schaatstop, donderdag liet hij op het Friese kunstijs blijken, dat er momenteel nauwelijks reden is voor ongerustheid voor de komende internationale toernooien.

Schenk kwam donderdag speciaal naar Heerenveen om met de andere kernploegrijders, die deze week in Oranjewoud verblijven, bij wijze van test een 10 km te rijden, hetgeen voor de wereldkampioen een niet-onbelangrijke gebeurtenis was, omdat hij deze afstand voor de Europese Kampioenschappen in Davos niet meer officieel zal rijden.

Ruim vóór de andere Nederlandse topschaatsers finishte hij in 15.48.7, na aanvankelijk op een schema van 16.32 te zijn vertrokken. Een, gezien de omstandigheden, zeer goede tijd.

Serieus

Schenk: „In tegenstelling tot andere jaren nam ik deze 10 km erg serieus op, omdat dit voorlopig mijn enige houvast is voor de Europese Kampioenschappen. Het was niet direct mijn bedoeling om zo'n goed mogelijke tijd te maken, maar toch kostte het me moeite de juiste techniek tot het einde te bewaren".

Hiervoor had Ard Schenk wel een verklaring: „Dit seizoen heb ik nog geen enkele keer zo'n 15 tot 20 minuten in dezelfde houding geschaatst. Dat heeft onder de slechte omstandigheden op de baan in Amsterdam geen enkele zin. Maar over het geheel gaf deze 10 km me toch een zekere geruststelling".

Zij aan zij

OokJa n Bols en Eddie Verheijen hadden alle reden om tevreden te zijn. Het tweetal kwam tegen elkaar uit, wat wellicht een voorproefje was van de finalerit bij de Nederlandse Kampioenschappen, nu Schenk hiervoor heeft afgeschreven. Bols en Verheijen streden vrijwel steeds zij aan zij, enkele seconden boven het schema van Schenk, die als een precisie-uurwerk rondjes van 38 seconden had afgeleverd. In de slotronden ontdeed de Hoogevener zich van Verheijen. De tijd van Bols was 15.56.9. Verheijen eindigde eveneens nog binnen de 16 minuten (15.59.7).

Verwijderd

Het drietal Schenk, Bols, Verheijen heeft zich op dit moment duidelijk gedistancieerd van de rest van de kernploeg. Van degenen die zich beneden de denkbeeldige scheidslijn bevinden, zorgde Jappie van Dijk donderdag voor de beste 10 km-tijd: 16.08.0. De Fries is zich er terdege van bewust dat hij het vooral van de lange afstanden moet hebben, wil hij bij de nationale kampioenschappen niet opnieuw worden gewipt. Ofschoon hij na afloop over pijn in zijn benen klaagde, wees Van Dijk zijn concurrenten nadrukkelijk op zijn stayerscapaciteiten, want zijn concurrenten bleven ver achter.

Fataal

Voor Piet Kleine werd 16.29.0 afgedrukt, de weer volledig herstelde Nooitgedacht kwam tot 16.34.1, Vink finishte na 16.38.6, terwijl Nottet zich als enige niet wenste uit te sloven: 17.10.0.
Het was de vierde keer dat Peter Nottet dit seizoen een bepaalde afstand negeerde, kennelijk om zich te sparen voor de nationale titelstrijd, waar hij overigens tot dusver steeds zeer goed reed. „Maar toch is dit geen juiste instelling", aldus Leen Pfrommer. „Dit kan hem straks in Deventer fataal worden".

De Nederlandse schaatsafvaardiging zal aan de hand van de resultaten bij de Nederlandse en Europese Kampioenschappen worden samengesteld. „Het wordt een erg moeilijke zaak", voorspelt Leen Pfrommer.

De uitslagen:
10.000 m: 1. Schenk 15.48.7; 2. Bols 15.56.9; 3. Verheyen 15.59.7; 4. Jappie van Dijk 16.08.0; 5. Verkerk 16.24.3; 6. Kleine 16.29.0; 7 Nooitgedacht 16.34.1; 8. Vink 16.38.7; 9. Nottet 17.10.0; 10. Klos 17.14.0.

Leen Pfrommer, hier samen met Ard Schenk, staat voor een moeilijke keuze waar het de samenstelling van de Nederlandse ploeg voor de nationale en Europese kampioenschappen betreft.

Leen Pfrommer:

„Sneu voor Kees"

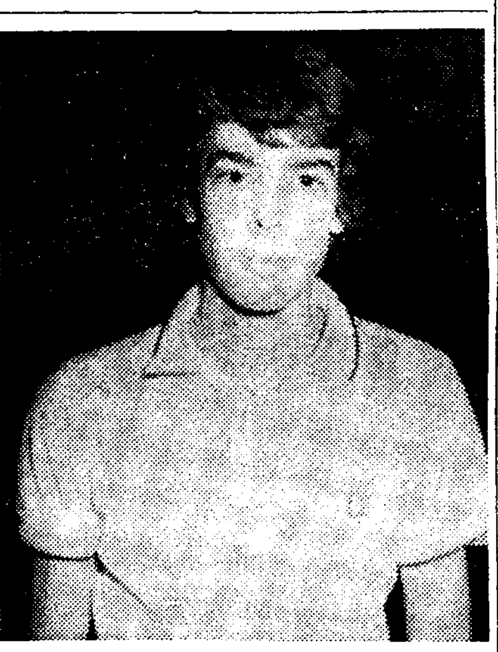
*HEERENVEEN, 24 dec. — Een geval apart is Kees Verkerk. Als Pfrommer spreekt over een duidelijke splitsing in de kernploeg, komt Verkerk hierbij niet meer bij de beste drie voor. Pfrommer: „Hoe moeilijk het ook voor Kees is, hij moet toegeven dat hij niet meer onze eerste of tweede man is. Hij hoeft niet eens vreemd op te kijken als hij bij de Nederlandse Kampioenschappen straks derde wordt. Meer zit er waarschijnlijk niet voor hem in. Het is sneu voor iemand, die zoveel successen heeft behaald, maar topsport is nu eenmaal keihard. Vooral op de lange afstanden is zijn kracht afgenomen, maar op de 1500 m kan hij nog wel verschrikkelijk sterk zijn".
Verkerks tijd was gisteren matig (16.24.3) en natuurlijk nog geen juiste graadmeter, maar de veronderstelling dat hij meer en meer een ondergeschikte rol gaat vervullen, neemt steeds toe. Het valt zelfs nauwelijks te verwachten dat hij in Sapporo op de 5 en 10 km, afstanden waarop hij een paar jaar geleden superieur was, in de olympische arena komt. Voor deze afstanden kunnen namelijk hooguit drie Nederlanders worden ingeschreven. Schenk Bols en Verheijen lijken de eerste gegadigden.*

Hiddink voor vuurproef

ARNHEM, 24 dec. — „Als je sommige mensen, die je op straat aanspreken, hoort, dan zijn de verwachtingen voor zondag wel erg hoog gespannen: jij schiet er tegen Wageningen vast wel een stuk of twee, drie in, Guus, beweren de optimisten lakoniek. Men denk er blijkbaar nogal gemakkelijk over. Ik geloof dat die mensen het niet goed aanvoelen, dat ik me weer helemaal zal moeten aanpassen", aldus Guus Hiddink, die na anderhalf seizoen bij PSV in dienst te zijn geweest Tweede Kerstdag in het Doetinchemse Vijverbergstadion zijn rentree bij de Graafschap maakt.

Uiteraard wordt de terugkeer van Guus Hiddink als een geduchte versterking van de grafelijke formatie gezien. Het is echter voorbarig te veronderstellen, dat Hiddinks heroptreden meteen al de begeerde successen oplevert.
„Ik weet dat er veel aandacht op me gericht zal zijn. Het zal echter moeilijk zijn om me meteen al waar te maken. Zoiets moet groeien. Op welke plaats ik wordt ingezet, weet ik nog niet.
„Ik verlang er echt naar weer te kunnen voetballen. De blessure aan mijn achillespees, die ik in de wedstrijd met PSV tegen Lierse SK opliep is vrijwel genezen. Als je er zo'n tijd bent uitgeweest, voel je je natuurlijk niet direct weer 100 pct fit".

De nieuwe jeugdtenniskampioenen van Nederland. Bij de meisjes tot 15 jaar ging de titel naar Roel Groten (links); bij de jongens in deze leeftijdsgroep werd René Heffels de beste.

Wereldvolleybal in Heerlen

HEERLEN, 24 dec. — Voor de halve finales van de Europa Cup volleybal voor dames komen drie Oosteuropese clubs van wereldformaat naar Heerlen op 7, 8 en 9 januari: Dynamo Moskou; Levski Sofia en Tatran Praag. Zij spelen in de Varenbeuk met Bekkerveld voor twee plaatsen in de finale welke even eens in toernooivorm wordt verspeeld.

Daar Bekkerveld de wedstrijdenreeks voor vier van de laatste acht ploegen organiseert, wordt deze vereniging voor enorme kosten geplaatst: ruim 17.000 gulden.
Door subsidies, giften en de sponsoring van het Limburgs Dagblad is het grootste deel van de uitgaven gedekt, maar er blijft nog een „gat" van ruim 5000 gulden. Daarom organiseert Bekkerveld een bliksemloterij in Heerlen welke dinsdagavond half acht start. Men hoopt dan 10.000 loten à 50 cent te verkopen vóór de laatste toernooidag op zondag 9 januari. Dan vindt namelijk tussen de twee laatste wedstrijden de trekking plaats voor de prijzen: één draagbaar t.v.-toestel, een sportfiets en een stofzuiger. Sympatisanten kunnen ook hun bijdrage storten bij het Comité Bekkerveld Heerlen Europa Cup Volleybal, gironummer 12 17 023 ten name van de penningmeester van VC Bekkerveld met vermelding van het woord „Europa Cup". Ook zijn er bij de vereniging nog attractieve stickers verkrijgbaar.

Motortrial te Berg en Terblijt

BERG EN TERBLIJT, 24 dec .— Op het circuit rondom Het Kuipje te Berg en Terblijt houdt de motorsportclub Full Speed zondag haar kersttrialwedstrijden. Het is een oefentrial voor de klassen 50 cc en 250 plus 400 cc. Er worden vier of vijf ronden gereden. Elke ronde telt vijf non-stops. De start is om 10.00 uur. Iedereen, dus ook niet-leden van Full Speed, kunnen deelnemen, hetzij met crossmotoren, hetzij met tourmotoren voorzien van terreinbanden. Deelnemers kunnen inschrijven tussen 09.00 en 10.00 uur (zondag) bij de jurywagen op het circuit. Voorts kan men een informatiebulletin verkrijgen bij het clublokaal van MSC Full Speed, de Mini-Bar aan de Louis van de Maesenstraat 2 te Valkenburg.

Programma Ambrozia kersttoernooi

BRUNSSUM, 24 dec. — Het programma van het Ambrozia kersttoernooi, dat van 26 tot en met 31 december in de Brunnahal en in het overdekte zwembad De Bronspot voor de vijfde achtereenvolgende maal wordt gehouden, ziet er als volgt uit:
Zaalvoetbal
Zondag 26 december in de Brunnahal van 13.30—22.30 uur.
Maandag 27 december in de Brunnahal van 8.30—23.10 uur.
Zwemmen
Maandag 27 december in het overdekt bad „De Bronspot" vanaf 9.00 uur.
Zaalhandbal
Dinsdag 28 december in de Brunnahal van 8.30—22.30 uur.
Zaterdag 1 januari in de Brunnahal van 14.00—19.40 uur.
Basketbal
Woensdag 29 december in de Brunnahal van 8.30—21.10 uur.
Vrijdag 31 december in de Brunnahal van 8.30—12.30 uur.
Badminton
Woensdag 29 december in sportzaal Fatima vanaf 9.00 uur.
Vrijdag 31 december in sportzaal Fatima vanaf 9.00 uur.
Volleybal
Donderdag 30 december in Brunnahal vanaf 8.30 uur.
Tafeltennis
Donderdag 30 december in sportzaal Fatima vanaf 9.00 uur.
Dropping
Donderdag 30 september, vertrek vóór de Brunnahal voor de junioren om 17.00 uur en de senioren om 20.00 uur. De afstanden bedragen respectievelijk 5 en 12 km. De groepen krijgen bij het vertrek een gezamenlijke opdracht. Deze dropping was vorig jaar met ruim 300 deelnemers een enorm succes. Deelnemers kunnen zich tot vlak voor het vertrek alsnog opgeven.
Zondag 2 januari is de dag der finales, waarop de volgende evenementen worden gehouden: Van 10.00—12.00 uur zaalvoetbal, finale heren junioren sterk en zwak, heren senioren sterk en zwak, 12.45—13.30 uur handbalwedstrijden tussen twee teams van de basisscholen St.-Vincentius en Cath. Labouré, 13.45-14.45.

IJshockey-derby

St. Michiellyceum klopt MTS Sittard

GELEEN, 24 dec. — In het ijsstadion te Geleen heeft het ijshockey team van het St. Michiellyceum te Geleen donderdagmorgen met 11—7 gewonnen van de MTS-studenten uit Sittard. Bij het Geleense team waren de Smoke Eaters Outway en Eussen van de partij, terwijl het Sittardse doel werd verdedigd door Roosenhard, de Geleense studenten domineerden over alle linies en na het verstrijken van de eerste speelperiode noteerden de MTS-ers rees een 4—1 achterstand.
Adriaans en Eussen scoorden voor St.-Michiel elk twee keer. Deussb racht het Sittard-doelpunt op het scorebord. De tweede periode opende met twee treffers van Outway, voordat Kurvers de stand op 6—2 bracht. Vranken liet 6—3 aantekenen, maar Esusen scoorde 7—3. Deze vier punten voorsprong behield het Geleense team ook in de derde periode. Adriaans, Maas, Ramker en Niederen brachten in deze periode het aantal doelpunten voor Geleen op 11. Tegen scoorden Deuss(2), Kurver en Vranken. Eindstand 11—7. Wat het aantal strafminuten betrof „won" het Sittardse team (21—16).

Zondag return tegen SC Cambuur

Fortuna SC sterker met Zjdran Cebinac?

HEERLEN, 24 dec. — Voor de competitie van de eerste divisie betaald voetbal komen de elftallen zondag, tweede kerstdag, in het veld. In Limburg is er slechts één ontmoeting en wel te Sittard waar Fortuna SC het opneemt tegen het Friese SC Cambuur. Zoals bekend, verloor de Limburgse combinatie zondag dit treffen met 3—2. Roda JC, na een verbazingwekkende opmars op een gedeelde derde plaats, gaat naar Amsterdam voor de return tegen Volewijckers. Ter herinnering: in Kerkrade zegevierden de mannen van trainer-coach Jacq. Koole zondag met 3—1.

Evert Teunissen: "Middenveld te statisch"

Evert Teunissen, de trainer-coach van Fortuna SC: „We beginnen aan een serie van vijf thuiswedstrijden en hieruit zal blijken of we tot de middenmoot blijven behoren of dat we aansluiting krijgen. De kans is groot, dat Cebinac zijn entree ofwel rentree zal maken. Dit kan er toe bijdragen, dat ons middenveld beweeglijker wordt. Totnutoe was dat te statisch. Van de zesentwintig goals zijn er eenentwintig gemaakt door onze aanval. Uit de tweede of derde lijn is er dus te weinig gescoord. Als we een voorsprong hebben, spelen we te behoudend. Dat gaat er maar langzaam uit. Balbezit vereist een grote mate van beweeglijkheid. Daar mankeert het bij ons nog aan. Cambuur beschouw ik als een van de betere ploegen van de eerste divisie. Doelman Nieling neemt waarschijnlijk de plaats in van Vogels, die geblesseerd is."

Riekus Spiegelaar: "Verdiend gewonnen"

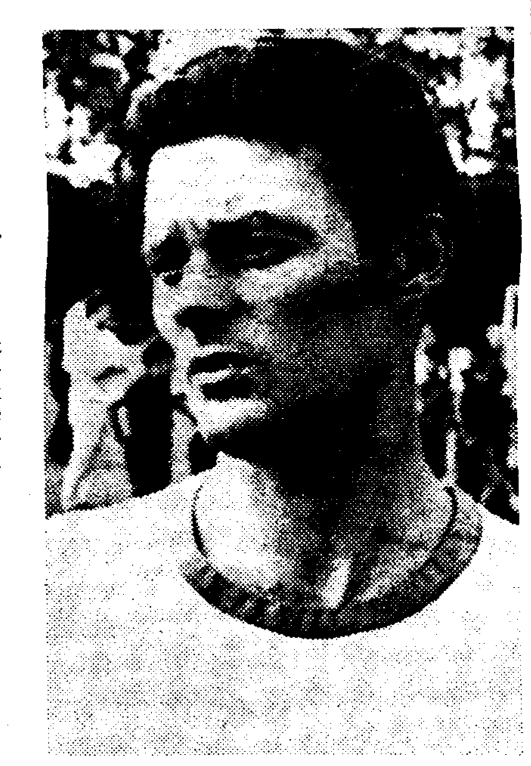
Manager Riekus Spiegelaar van SC Cambuur over de kansen van de Friezen: „Het kan vriezen of dooien. Het krachtsverschil is bijzonder gering. Ik hoop op een sportieve strijd. Ik dacht wel dat we de eerste ontmoeting verdiend hadden gewonnen. Natuurlijk moet het ook wat meezitten. Hoewel we nog niet over alle spelers kunnen beschikken, zal de opstelling niet veel verschillen met die van zondag."

Henk Blok: "De helft met griep in bed"

Trainer Henk Blok van Volewijckers: „Eind september hebben mijn spelers een griepspuit gehad. Dat heeft blijkbaar niet geholpen, want ongeveer de helft ligt met griep in bed. Ik hoop zondag toch een compleet elftal te kunnen samenstellen, anders wordt het erg moeilijk. Ons arsenaal is toch al niet erg groot. Wij zijn vooral onder de indruk van de fysieke kracht van Roda JC. Bovendien weet Roda JC goed gebruik te maken van de kansen. Afgelopen zondag voetbalde Roda JC twintig minuten en scoorde drie goals. Wij speelden zeventig minuten en maakten één doelpunt."

Hans Coerver: "Het wordt 'n moeilijke dag"

Manager Hans Coerver van Roda JC: „Afgaande op de wedstrijd van afgelopen zondag tegen Volewijckers moet ik zeggen dat we een moeilijke dag krijgen. Van de andere kant is het een geluk dat Volewijckers in Kerkrade zo goed gespeeld heeft. Ik denk dat Volewijckers op eigen terrein niet van plan is om voorzichtig te spelen. Dat is dan weer gunstig voor ons."

CEBINAC: Inspirator van dynamischer middenveld bij Fortuna SC?

In de kerngroep van Roda JC ontbreekt nog Walter Kousen. Hij heeft griep en heeft de training nog niet kunnen hervatten.

De opstellingen

Fortuna SC: (vermoedelijk) Nieling — Vrösch, Stevens, Ernst, Aben — Plum, Benen, Cebinac — Erkens, Geyselaers, Bohnen.

SC Cambuur: Van Elleswijk — Eijer, Onsman, Vlietstra, Spindelaar — G. Veltman, Ooft, Derksen — Zuidema, De Jonge, Van der Heyden.

Volewijckers: het elftal zal worden samengesteld uit De Vries, Nieuwenhout, Den Boer, Meyer, Waayenberg, Peil, Riechelman, Verwey, Bogaard, Lok, Fiene, Coster, Van der Plas en De Maayer.

Roda JC: Damen — Kodric, Pfeiffer, Fischer, Spronck — Meuser, Zuidersma, Offermans — Van Rooy, Coolen, Langenhuizen. Wisselspelers: Van de Mierden, Engelen.

Ook China naar Olympische Spelen?

HONGKONG, 24 dec. — Het Hongkongs blad Sing Tao Ji Pao meldt dat China belangstelling heeft voor de Olympische Spelen en van plan is om aan „München" te gaan deelnemen.
Die belangstelling was ontstaan, volgens het blad dat dit vernomen had uit Kanton, toen China lid werd van de VN.

Ook Miessen van Maasvogels

DRIE BASKETBALLERS VOOR LEVEN GESCHORST

AMSTERDAM, 24 dec. — De Nederlandse Basketbalbond heeft drie leden voor het leven geschorst wegens gewelddadig optreden tegen een scheidsrechter. In twee gevallen betreft het een lid van de Leidse vereniging Kajoeke, een derde lid van deze club werd geschorst tot november 1973. Het verloop van de wedstrijd Kajoeke-Sigi, gespeeld op 17 november in Leiden, moet deze basketballers tot een soort van razernij hebben gebracht.
De „speler" D. M. Gomes (21) werd door de Straf- en Geschillencommissie van de Nederlandse Basketbal Bond voor het leven geschorst wegens het opzettelijk geven van een of meer krachtige vuistslagen op het gezicht van de scheidsrechter tijdens deze ontmoeting. De arbiter liep zodanig letsel op dat opneming in een ziekenhuis en operatief ingrijpen noodzakelijk was.
Wegens het achternalopen van de scheidsrechter toen deze het veld na het staken van de wedstrijd verliet en het opzettelijk geven van een of meer krachtige stompen op het lichaam van de arbiter — die al ernstig was mishandeld — waardoor deze viel en opnieuw gewond werd, werd de „speler" M. F. Meriba (17) eveneens voor het leven geschorst.
De „speler" J. H. Brewster (24) werd twee jaar geschorst wegens een poging tot het toebrengen van lichamelijk letsel aan de scheidsrechter door hem met kracht de scheidsrechtersfluit uit de mond te rukken en na het staken opnieuw bedreigen van de leidsman met het doel hem te verwonden.

Meerdere klappen

De „speler" W. Miesen (33), lid van Maasvogels (Maastricht), werd ook voor het leven geschorst wegens het opzettelijk en met kracht geven van meerdere slagen op 't gezicht van de scheidsrechter tijdens de wedstrijd tegen JRC op 21 november. Ten gevolge van de door Miesen toegebrachte slagen werd de scheidsrechter zodanig gewond dat hij 14 dagen zijn beroep niet kon uitoefenen.

Kerstcross en volksloop AVON

HEERLEN, 24 dec. — Zondag houdt de atletiekvereniging AVON in het Schutterspark te Brunssum weer de kerstcross en volksloop. Deelnemers kunnen zich nog opgeven bij het wedstrijdsecretariaat dat gevestigd is bij de vijver in het Schutterspark. Het programma ziet er als volgt uit: 13.30 uur meisjes D 8.. meter, 13.40 jongens D 800 meter, 13.50 meisjes C 1200 meter, 14.00 jongens C 200 meter, 14.15 meisjes B 1200 meter, 14.30 jongens B 3000 meter, 14.45 meisjes A en dames 1200 meter.
Om 15.00 uur begint de volksloop A voor meisjes en jongens beneden 14 jaar (1200 meter). De jongensgroep A start om 15.15 uur voor een afstand van 4500 meter. De volksloop B voor dames en heren vanaf 14 jaar (4500 meter) begint om 15.40 uur. De heren senioren lopen vanaf 16.10 uur 6000 meter.

Handbalrel in België

Federatie stoot 36 clubs uit uit handbalbond

LUIK, 24 dec. — Zes-en-dertig handbalploegen uit het district Luik zijn door de Belgische nationale handbalfederatie uit de Bond gestoten. De aanleiding hiertoe is het feit dat de betreffende clubs in staking zijn gegaan: de oorzaak is een taalkwestie en een conflict met de vereniging van handbalscheidsrechters.

Bij de geschorste ploegen behoort ook het topteam Flemalle, dat tot nu toe een keer Belgisch kampioen werd en tot de sterkste clubs bij onze zuiderburen behoort.

Gantwarg en Andreiko samen aan de leiding

AMSTERDAM, 24 dec. — Donderdag zijn voor het internationale Suikerdamtoernooi te Amsterdam de volgende partijen gespeeld:
(Zwits) 1—1; Gantwarg (R)-Drost (Ned)
Grootmeestergroep
Zesde ronde: Hisard (Fr.)-Kuyken 1—1; Tsjegolev (R)-Hermelink (Ned) 1—1; Koeperman (R)-Van der Sluis (Ned) 0—2; Andreiko (R)-Schotanus (Ned) 2—0; Faal (Gambia)-Baba Sy (Sen) 0—2
Stand: 1/2 Gantwarg n Andreiko beiden 9 pnt; 3 Baba Sy 8 pnt, 4. Koeperman 7 pnt; 5 t/m 8 Tsjegolev, Drost, Hermelink en Kuyken allen 6 pnt.
Meestergroep: vierde ronde: De Groot (Ned)-Birnman (VW) 2—0; De Boer (Ned)-Jansen (Ned) 0—2; Riesenkamp (Ned)-Sanirsad (Sur) 0—2; Biscons (Fr)-Schmutz (Zwits) 1—1; Cordier (Fr)-Limon (Sur) 0—2;
Stand: 1/2 Janssen en Limon beiden 6 pnt.; 3/4 De Boer en Sanirsad beiden 5 pnt; 5. Birnman 4 pnt; 6 t/m 9 Schmutz/Biscons, De Groot en Riesenkamp allen 3 pnt; 10. Cordier 2 pnt.
Internationaal jeugdkampioenschap:
Zesde ronde: Jubal (Fr.)-Goudt (Ned.) 2—0; Matsjanski (R)-Smeenk (Ned) 2—0; Martini (It.)-Joesoef (Sur) 0—2;
Stand: 1. Metsjanski 8 uit 5; 2. Jubal 7 uit 6; 3 t/m 5 Goudt, Schavercain en Smeenk 6 uit 5.

299 equipes in rally Monte Carlo

MONTE CARLO, 24 dec. — Het aantal officiële inschrijvingen voor de 41e rally Monte Carlo, die van 21 tot 29 januari wordt gehouden, bedraagt 299. De organisatoren hebben de inschrijving gesloten.
Het aantal ingeschreven combinaties per startplaats bedraagt: Almeria 56, Athene 41, Frankfort-Hanau 44, Glasgow 9, Lissabon 8, Monte Carlo 41, Oslo 27, Reims 29 en Warschau 44.
Marrakech, dat oorspronkelijk eveneens als startplaats zou fungeren, is uitgevallen wegens het geringe aantal inschrijvingen (3).
De grootste afvaardiging komt van Frankrijk zelf met 61 inschrijvingen, gevolgd door West-Duitsland met 56. Italië is vertegenwoordigd met 48 equipes. Noorwegen met 16, Spanje met 23, Polen met 8, Oost-Duitsland met 6, Zweden eveneens met 6, Zwitserland met 7 en Nederland met 6. Van de zes Nederlandse equipes starten er vier in Warschau en twee in Oslo.

Moskou officieel candidaat voor Olympische Spelen

LAUSANNE, 24 dec. — Moskou heeft zich, volgens een melding van het Internationaal Olympisch Comité (IOC), officieel kandidaat gesteld voor de organisatie van de Olympische Zomerspelen van 1980. Moskou is de eerste stad die zich bij het IOC heeft aangemeld met het verzoek de Spelen van 1980 te mogen organiseren.
Eerder toonde de Russische hoofdstad belangstelling voor de Spelen van 1976. Het IOC-congres van Amsterdam in 1970 wees deze echter toe aan Montreal.

● BVC'28, de voetbalclub van Bingelrade, heeft een vriendschappelijke wedstrijd tegen de Duitse club Hillensberg met 5—3 gewonnen. De Duitsers namen een 3—0 voorsprong, maar nog voor de rust reduceerden Eurlings en Daemen de achterstand tot 2—3. Na de rust scoorden Engelen, Rutten en Daemen voor BVC'28.

AUTO'S & MOTOREN

Te k. DAF 44 de l. '68 met plaat- en motorschade. v.e.- a.b. na 7 u. H. Hermansl. 440 Geleen.

Wilt u een AUTO verkopen groot of klein dan moet u bij P. Joosten zijn. Contant geld. Ink. verk. ook schade-auto's Tel. 043-27308 Scharnerweg 3-7 Maastricht. x

ACCUBEDRIJF electron Leliestr. 6 Sanderbout Sitt. t. 5428 Het nieuwste. Ook bij vorst 29 pct. hoger starttoerental. 100 pct. meer startvermogen en 71 pct. meer reserve voor licht. x

Leijenaars-autocentrale te Hoensbroek biedt te koop aan onder garantie: MERCEDES 280S automatic met radio, schuifdak, bj. 69. Mercedes 250 van 1e eigenaar bj. 68. Mercedes 200 diesel met schuifdak bj. 66. Mercedes 200 benzine bj. 66 zwart. VW pick up met dubbel cabine bj. 68. VW clipper bus de luxe bj. 70 groen. VW kleinbus bj 70 grijs. VW kleinbus de luxe blauw, wit. VW bestel met ruiten bj 70 blauw. VW bestel bj 70 grijs. VW 1300 de luxe bj 70 blauw. VW 1300 bj 69. VW 1300 bj 68 beige, Ford Taunus Transit met ruiten bj 69 beige, Ford Transit met ruiten bj 68 groen. Ford Capri 2000 6 cyl. type 70. Ford Mustang 6 cyl. bj 66 zilver. Ford Taunus 12M bestel bj 68 en 67. Ford Taunus 17M stationcar bj 66. Ford Taunus 12M bj 68. Simca 1100 Grand luxe 69. Simca 1000 speciaal bj 70. Simca 1000 grand luxe bj 70 69 68. Simca 1501 Speciaal type 69. BMW 2002 met schuifdak bj 68. BMW 2000 TI de luxe bj 68, BMW 1600 bj 66, Fiat 128 geheel nieuw bj 70. Ford Escort stationcar de luxe bj 70. Ford Escort 1300 bj 70. Opel Kadett bj 69 68 67 66 65. Opel Rekord stationcar 1900 met pookversn. bj 70. Opel Rekord stationcar 1700 bj 69. Opel Commodore 1700 bj 69. Opel Commodore 2 deurs de luxe automatic bj. 67. Opel Rekord 1500 bj 68 blauw. Opel Rekord 1700 bj 67 beige, NSU Prins c. bj 70. Door inruil verkregen: Peugeot 404 coupé bj 67 f 2750,- Opel Rekord coupé bj 65 f 1250,- Ford Taunus 12M coupé bj 65 f 950,- Renault Majoor bj 65 f 1200,- BMW 1800 bj 65 f 1250,- Opel Kaptein zeer goed bj 64 f 1350,- Triumph Herald coupé bj 64 f 875,- Opel Rekord bj 65 f 1000,- VW de luxe bj 64 f 500,- Ford Taunus 12M bestel bj 68 f 1750,- VW dubbel cabine bj 65 f 650,- Mercedes 220S bj 65 f 2250,- Voor een goede bedrijfsauto moet U bij Leijenaar's autocentrale zijn en steeds voorradig. Inruil en financiering mogelijk ook zonder eigen geld p. l. p. l. Auto's boven f 2.500,- met 3 mnd. of 10.000 km schr. garantie. Autopark tot 21.00 uur geheel verlicht. Ridder Hoenstraat 151, bij de markt om en dan tweede str. links af, Hoensbroek. — Let op geel reclamebord Leijenaars autocentrale en op de brandende kerstboom.

Te k. '64 TAUNUS 12M mooie gave wagen weinig gelopen km.st. 78.000 eerste eigenaar vraagpr. f 850.- Voorstraat 4 Brunssum.

VW te k. 1500S bwj. '65 i.z.g.st. koopje. H. Hermanslaan 264. Geleen.

Te k. OPEL Rekord '63 motor en banden i.pr.st. f 450,- Voorstraat 4 Brunssum.

FORD Escort '69 i.pr.st. f 3950. Financ. Ligtenbergstr. 65, Hoensbroek-Zuid.

Te k. a. weg. omst. RENAULT 4, 8 mnd. oud. z.g.a.n. Te bevr. P. Dols, Grachterstr. 21, Kerkrade-West.

NSU 1000 '65 eind '63 moet aan gewerkt worden. P. Vossenburg. Demstr. 281, Hoensbroek, tel. 045-212139.

Te k. v. part. PEUGEOT 404 bwj. '68 i.g.st. m. radio, prijs bij nader overl. te bep. tel. 04406-2589.

10.000 km garantie. MERCEDES 200 benz. compact model '69, wit schuifdak, radio 1e eigen. Javelin SSTT 8 cyl. rood vinyl dak, stereo install. 8000 km gel. iets aparts. Mercedes 250 super pookje elektr. schuifdak, radio '68 f 6750, Ford 17M beige type '70 ANWB-rapport pookje f 5700. Ford Cortina 1600 luxe '68 wit zeer mooi. f 2400, Ford 12M '67 wit f 1750, VW 1300 autom. bwj. '69 wit, koopje, Fiat 124 '69 radio, weinig gel. f 2900, NSU 1200 C '69 beige 26.000 km gel. radio. koopje. Fiat 125 rood type '70 f 4700, VW 1600 luxe '68 rood f 2200, VW Variant '68 beige a. nw. koopje. Div. jonge auto's en inr.wagens. Ruilen en fin. direkt volgens Amerikaans systeem. Autoh. Lukassen, Holzstr. 67, Kerkrade.

VW 1300 bwj. 69 met radio f 2975,- i.z.g.st. Hamerstr. 16 Heerlen. (bij ambachtschool).

OPEL Kadett '66 l. i.pr.st. f 2750,- Financ. Heerenweg 277 Heerlerheide.

FIAT 124 '69 f 3200,- Fiat 850 Special '69 f 3500,- Fiat 1500 '66 f 1300,- Austin Seven '67 f 2200,- Austin '65 f 1500,- Ford Capri GTXL '70 f 7500,- Ford Cortina '67 f 2500,- Taunus 12M '66 f 1200,- Taunus 17M combi '65 f 1900,- VW 1600 TL '66 f 2100,- VW 1300 '67 met nieuwe motor f 2600,- Opel Kadett '66 f 2500,- Opel Kad. caravan 66 f 1900,- Opel Kapitein '65 f 1500- Plymouth Valiant '66 f 1400,- Audi '67 f 3500,- BMW 1600 '66 f 3500,- Austin Balanza '65 f 1900,- Bedford bestel '68 f 1800,- 8 auto's van f 400 tot f 1000,- financiering in inruil Nieuwstraat 3 (bij de dikke beuk) Schaesberg tel. 1078.

Te k. DAF 44 de luxe 1968. Deze zeldzaam mooie auto voor slechts f 2950,- aanbetaling f 950.- restant in overleg bij uw DAF-dealer garage Central Rijksweg C 97 Geleen.

Bastiaans Borgharen biedt te koop aan: MERCEDES 250SE autom. '67, Opel Commodore coupé '68, Opel Rekord coupé '67, Peugeot 404 '66 Ford 1600 L, Taunus '71, Kadett coupé '66, Austin Maxi '70, Ford Escort GT '68 Ford Escort Rally '68, en div. inruilauto's. Bovenstraat 31 Borgharen tel. 043-14227.

Te k. OPEL Kadett bwj. '70 met 9000 km gel. i.st.v.nw. Seringenlaan 80, Geleen.

Te k. v. part. CITROëN 2 CV 1968 f 3200,- tel. 045-413395.

Te k. weg. omstandigh. VW 1500 Kever bj. '67 Drossaertweide 9 Oirsbeek.

Garage de Berk te Eindhoven biedt aan tegen winterprijzen plm. 100 automobielen met ANWB-keuringsrapport aanwezig, iedere andere keuring is voor aankoop toegestaan 100 pct. garantie en service. Inruil en financiering mogelijk met aanbetaling v.a. f 200,- alle onderstaande auto's moeten voor 1-1-1972 weg. Let op!! FIAT 125 S 124 850 coupé 600 124 Sport coupé '68-'70 v.a. f 2750,- Mercedes 200D '66 '67 v.a. f 3250,-: Opels 10 stuks Kadett Rekord ook coupé Commodore ook coupé Commodore coupé GS '68-'70 v.a. f 2950.- Renault 16 10 4 '68-'70 v.a. f 2450.- BMW 1600 1800 2002 2000 CS '68-'69 v.a. f 3250.- Peugeot 204 404 404D '68-'69 v.a. f 2750,- Cortina 1600 GT '68 f 2950,- Volvo's 3 stuks 144 S'68-'69 v.a. f 5500,- VW 1300 '69 '70 v.a. f 3250.- Simca 1501 '69 f 3500.- Taunus 17 M, 20 M, '68 '69 v.a. f 3250,- Chrysler Valiant '68 f 2250,- NSU 1000 '68 f 2450,- Triumph Vitesse '69 f 2500.- Austin Mini 3 stuks '68-'69 v.a. f 2250,- Ami Break '69 '70 v.a. f 2750,- Diverse stationcars Opel Fiat Simca en nog vele anderen v.a. f 1000,- Speciale aanbieding Alfa's 5 stuks 1300 1600 GTV 1750 Berlina '68-'71 f 4250.- Ford Mustang '68 '69 v.a. f 6950,- Citroën DS 20 '70 f 7250,- Simca 1200 S '70 f 4950,- VW Porsche 914 '71 f 11750,- Capris 1700 2000 2300 GTXLR '69 '70 v.a. f 6250,- Ford 1300 1600 L coupé '71 v.a. f 5950.- Peugeot 504 1970 v.a. f 6250,- MG B '68 v.a. f 3750,- Triumph TR 4 '68 f 4250,- Chevrolet Impala Coupé 2 st. '68 v.a. f 6950.- Ford Escort '70-'71 f 4250,- Garage de Berk Strijpsestraat 37 (achter het Spartahuis) tel. 040-510358. Geopend van 9-21 uur. Za.-zo. tot 18 uur.

Te k. a. OPEL Kadett LS Fastback '70, bijz. mooi, Daf 55 coupé, 3000 km gel. fabrieksnw, Mercedes 220D type '70, 1e eig. in uitst. st. Van Dongen, Terveurt 2, Voerendaal. Tel. 04405-557.

BEDRIJFSWAGENS en banden, sneeuwbanden met wielen voor VW bus, 1500 of 1600 13 inch met spikes. Fiat 650 E driezijdige kieper. Opel Blitz lang chassis open. Chevrolet veevervoer voor paarden verhoogd. Autobedrijf Schoonhoven Slangenstr. 6 bij 't zwembad tel. 045-213190 Hoensbroek.

Onder 3 mnd. of 10.000 km garantie. ANWB-keuring toegestaan. CITROEN Dyana 6 Commercial '71. Citroën AZ (eend, '69, Renault 12 TL '70, Renault 4 '65, Triumph Herald 12-50 '69. Opel Olympia '68. Taunus 17M '68, DAF 55 '68, DKW F 102 '66 (type Audi), Fiat 124 stationcar '67 Diverse inruilwagens van f 200 tot f 1000,-. Inruil en financ. Autobedrijf Schoonhoven, Slanghenstr. 6 bij 't zwembad 045-213190 Hoensbroek.

Bij Donny kijken is kopen. Inruil- financiering tot 36 maanden, ook zonder geld. ANWB-keuring toegestaan. Keuze uit meer dan 60 stuks automobielen. OPEL Manta S 70. Opel Kadett Rally 70. Opel Kadett coupé 69 68, Opel Kadett luxe 69 68 67. VW 1600 70. VW 1600 Variant 68, VW 1300 70. VW 1300 69 68 67, Peugeot 504 70, Simca 1100 68, Austin Seven 70, Vauxhall Viva luxe 69, Citroën Dyane luxe 70, Ford 29M 68, Ford 12M stationcar 67. Renault 4 67, Fiat 128 70, Fiat 124 S 69, Fiat 850 coupé 70, Fiat 600 67, Porsche 914 70. Diverse inruilauto's goedkoop. Diverse bussen en bestelwagens. Ford Transit 70 69. VW pick up 70 dubb. cab. 69 68 VW pick up lange bak. VW clipper bestel gesloten. Donny Klassen, alleen Meerssenerweg 219 tel. 043-27354 of 11569 Maastricht t.o. hotel Old Hickory.

Te k. VW 1500 i.z.g.st. Frans Halsstr. 79, Haanrade-Kerkrade. Na 18 uur.

Te koop van part. zeer mooie OPEL Admiral bwj. 1966 met pookversnelling, kleur zilver grijs m. nieuwe motor. Heeft pas 45.000 km gelopen en trekhaak. Deze geweldige auto is in zijn geheel in nw. staat. Prijs f 1850,-. Te bevragen na 12 uur: Jos. Kleijnenlaan 266, Geleen.

MORRIS 1100 te koop bj. '63 pr. motor en loopt goed f 850,- Stationsweg 4 Wijlre.

Te koop door inruil: CITROëN D-special confort 1971 als nieuw. Dyane-6 confort 1970 weinig gelopen. Dyane-6 confort 1969 mooie st. Mehari 1969. AMI break commercial 1968. AMI luxe 1969. HY-bestelwagen 1970, gesloten polyester bak 1600 kg. v. vleesvervoer. AK bestelwagens 400 kg 1969 en 1970. Mercedes 280 S met radio 1970 als nieuw. Opel Admiral 1966. Diverse oude Ami's v. de liefhebbers. Garage L. Nizet & Zn. Citroen Agent Sittard/Geleen e.o. Afd.: Verkoop 04494-7725.

Voor al uw FORD auto's voor geheel Zuid-Limburg Automobielbedrijf Grassère Simpelveld tel. 04442-1835 off. S-dealer. 1 vol jaar garantie. x

Te k. OPEL Rekord 1700 in st. v. nw. f 3400. Ringstr. 28, Hoensbroek.

Vakkundig ONDERHOUD verlengt de levensduur van uw wagen. Alle doorsmeeren inspectiebeurten door speciale monteurs en moderne apparatuur. Bastiaans Aral servicestation, aan autoweg Heerlen. x

Renaultagent biedt de volgende automobielen te k aan: RENAULT 4 '64, Renault 4 '70, Renault 8 '64, Renault 8 '69, Renault 10 '66, Renault 16 '67, Renault 16 TL '67, Renault 16TL '68, Renault 16TS '69, Renault 6 '70, Ford Cortina '66, Fiat 1500 '67, NSU 1000 TT '67, Simca 1300 '66, VW 1300 '66, VW 1600 '68, VW 1600 Variant '68, VW 160 Variant '68, VW 1200 '67, Opel Kadett '63. Autobedrijf Heijnen Frankenlaan 1 hoek Pijnsweg-Welterlaan Heerlen. Verkoop ook op zaterdag van 10.00-17.00 uur tel. 713600. x

Koopje MERCEDES gesl. bestel '66 met uitst. 200 motor en banden! laadverm. 2000 kg. Alle keur. toegest. vr.pr. f 2600.- Tel. 04406-2835.

De nieuwe SKODA, een juweel. Drinkt weinig, kost niet veel. Autobedrijf Leymborgh, Bornerweg 8, Limbricht, tel. 04490-5838. x

Wilt u een AUTO verkopen groot of klein dan moet u bij Donny Klassen zijn. Wij kopen alle automobielen van recente datum. Contant geld. Let op Donny Klassen. Alléén Meerssenerweg 219 tel. 043-27354 of 11569 Maastricht. x

Spec. aanbieding. Jonge WAGENS van eerste eigenaar met 3 mnd. O.K-garantie. Na deze periode nog een garantie van 6 mnd extra op motor, cardan en versnellingsbak. Al deze wagens zijn reeds ANWB gekeurd, keuringsrapport ter inzage aanwezig. Geen risico. Iedere wagen mag 2 weken of 1500 km getest worden. Canton-Reiss, Honigmanstr. 63-65 Heerlen. x

Door de bank in beslag genomen AUTO's te koop. dit zijn goede auto's omdat ze eerst worden nagekeken en verzorgd. Lecluse Financieringen, Welterlaan 31, Heerlen. tel. 045-712527. x

Te k. PEUGEOT 404 diesel '70. Opel Kadett LS Fastback '70 brons, Kadett de luxe '69 blauw, Rekord 1700 met pook '69 beige, Morris 1100 '70 rood, Fiat 850 coupé '70 geel, Taunus 12 M '70 beige, Sunbeam Imp. 69 brons. Triumph Herald Cabriolet '68 wit, Triumph Vitesse '67 blauw, Fiat 124 '67 rood, Opel Kadett '65 wit, NSU Prinz 4 '66 grijs. Inruil, garantie, ANWB-keuring. Autobedrijf H. Moonen, Valkenburgerweg no 44. Voerendaal, tel. 1501. x

MERCEDES 200 D '68, als nw., Morris Mini MK II 1000 '68. Kadett Caravan met ruilmotor '66, Opel Rekord '66, Opel Rekord '65, VW 1300 '67. Inruil en financ. mog. M. Hogenhout, Wilhelminastraat no. 151, Hoensbroek. x

DAF dem. wagen type 33 '71, DAF dem. wagen type 44 '71, DAF dem. wagen type 55 '71 f 1500 onder nieuwprijs. — DAF-dealer Loven N.V., Palemigerboord 401, Heerlen. tel. 045-712451. x

Te k. OPEL Rekord coupé '70 Opel Rek. 1700 L '68 groen, Rekord L 67 4-drs, Rekord 66 L 4-drs f 2300, Kadett rood 70 met pook f 4750, Kadett rally 68 zilver als nw., Morris 850 wit 65, leuke auto f 900, VW 1300 type '70 f 3600, Commodore 4-drs '68 f 3950. Iedere keuring. Gar., fin.. inruil. Autobedr. B. Aretz, St. Barbarastraat 10, Palemig Hrln, tel. 711268. x

Te k. VW bwjr 61 in pr. st. met 4 nw. banden. Vraagpr. f 300. Ford Taunus in pr. st. bwjr '64. Vraagpr. f 600.—, Opel Kadett bwjr '64 in pr. st. met 4 nw. banden. Vr.pr. f 700. Kasteelstr. 44, Brunssum. x

Te k. MERCEDES 200D bjr. 68 pooksch. radio veel acces. Mercedes 200D bwj. 67 '66, Mercedes 190D bwj. '64 elk desk. onderz. toegest. inr. en fin. mog. Garage J. Rödiger Dorpstr. 33 Oirsbeek. tel. 04492-1830. x

VW 1300 type 66 kl. rood f 1250 i.z.g.st. Hamerstr. 16, Heerlen, (bij ambachtschool). x

OPEL Caravan 1966 f 2250,-, Volkswagen 1968 1500S f 3250,-. Vauxhall 1965 f 600,- Peugeot 1966 injectie f 1650.-, Hillman 1966 f 1000,- Daf coupé 1970 f 6250,-, Daf coupé 1971 km. 7000 f 8000,-, Daf 55 Marathon 1970 f 6500,- Daf-dealer Loven en Zn., Palemigerboord 401 Heerlen, tel. 712451. x

Ton Quaedflieg biedt aan. TAUNUS 20MRS '69 mz+lv+zw vele acc. zeer mooi. Mercedes 250 SE type wit, zeer mooi, Fiat 125 69 '68 kl. wit, VW 1300 L '69 kl. kl. gebr. wit, Opel 1900L '67 kl. blauw, Simca 1501 GLS '69 kl. rood m. radio, Capri 1700 GTXLR '69 kl. groen, MG Midget '67 wit, koopje. NSU 1000 '67 kl. geel f 1250,-, NSU Prinz 4 '68 kl. groen f 1950,-, Taunus 12M kl. wit f 1250,-, Taunus 12M '64 kl. blauw f 850,-, Opel 1700 coupé '64 kl. rood f 1000,-. Inr. en financ. mogelijk. Garantie 10.000 km of 3 mnd. O.L. Vrouwestraat 57 Kerkrade. x

Autobedrijf Tummers biedt te k. aan: MERCEDES 20S 68 beige met schuifdak en radio. Opel Comm. 69 goud metalic 4-drs.. Opel Comm. 69 2-drs. met schuifdak, rood. Opel Comm. 67 4-drs. beige. Opel Rek. bestelwagen type 70 1700 blauw, Opel Rek. 1700 L caravan 5-drs. 69. rood. Opel Rek. 1900 L 4-drs. 68 met schuifdak en pook. Opel Rek. 1700 L met pook type 70 groen 2-drs., Opel Rek. 1700 L 68 zilver. Opel Rek. 1700 D 68 wit, Opel Rek. 1700 L 2-drs. 69 beige, Opel Rek. 1700 67 zilver, Opel Kadett 70 spec. zilver, Opel Kadett 70 oranje, Opel Kadett 69 car. 5-drs. rood, Opel Kadett 68 4-drs. blauw, Opel Kadett 69 type 70 beige, Opel Kadett de l. 69 blauw, Opel Kadett LS 69 groen, Opel Kadett 67 luxe blauw, Opel Kadett LS 67 4-drs. wit. Simca 1301 GLS 70 wit. Simca 1100 GLS 70 beige groen. NSU 69 TT 1200 wit 28.000 km. NSU 1000 68 rood, NSU Prinz 4 68 groen. NSU Prinz 4 66 blauw, BMW 1800 68 beige, Ford 12M TS 70 groen, Ford 12M TS 69 groen, Ford 12M 70 blauw met pook, Ford 12M 70 zilver met pook, Ford Escort 1300 de l. 4-drs. 70 beige, VW 1300 70 oranje 29.000 km. Fiat 124 spec. 70. rood. Fiat 124 69 beige. Fiat 850 spec. 70 rood. Fiat 238 bestelbus 70 14.000 km grijs. Renault 10 69 groen. DAF 55 de l. 69 rood als nieuw. Vauxhall Viva 70 groen. Vauxhall Viva 69 wit. Opel Kadett 63 wit. Alle wagens met BOVAG-garantie. Inr. en fin. ANWB-keuring toegest. Fina tankstation Heerlerweg 39 Sittard. Grote weg Sittard Heerlen, tel. 04490-2077. Elke dag tot 18.00 uur geopend. 's Zondags gesloten. x

Te k. aangeb. z.g.a.n. kort leren MOTORJACK (m. 52). Tel. 04493-1421.

Te k. BMW 700 Coupé f 350,- Skoda '64 f 300,-. Eijmaelstr. 6 Heerlen.

MERCEDES diesel bwj. '65 f 4250.-, VW 1300 L bwj. '70 f 4250.-, VW 1300 L bwj. '69 f 3250.-. VW 1600 TL fastback bwj '68 f 2950.-; VW 1500 bwj '66 f 1250.-. Fiat 850 bwj '67 f 1250.-. Kadett type '67 f 2450.-, Inr., financ. gar., Hamerstr. 16, Heerlen (bij ambachtschool) x

Koopjes! VW 1300 de luxe '63 f 850.-, Fiat 1300 '64 f 850.-, Austin 1100 Glider '63 f 500,-, Austin Mini f 850.- '65 f 950,- Humbler Sceptre f 1500.-, Taunus 12M '64 f 950.-, Fiat 600 D. bus '65 f 1000.-, VW Variant '64 f 950,- tevens nieuwe accu's met 1 jr. garantie Plein 11 Sp'heide, tel. 045-412661.

Han v. Sintmaartensdijk biedt een pracht collectie automobielen aan met volledige garantie. Vergelijk deze prijzen. Volledige garantie en deskundige keuring toegestaan. BMW 2000 autom. '69 1e eig. 50.000 km. kl. bruin f 5950,- BMW 1600 type '68 1e eig. apart mooi kl. groen f 5250,- BMW 1600 type '67 prima staat kl. groen f 3850,- Renault 16 '70 1e eig. kl. rood f 6000,- Renault 16 TS '68 kl. metl. blauw f 4250,- Morris 1300 GT '70 1e eig. radio etc. kl. oker f 5750,- Mercedes 250S '67 radio elektr. schuifd. pookversn. f 6250,- Porsche 912 '65 kl. orgnal rood f 4250,- MG B '66 radio etc. f 3750,- Fiat 850 coupé '71 kl. rood 8.000 km. f 5750,- Fiat 850 coupé '69 kl. wit f 4750,- Fiat 850 coupé '69 kl. rood 35.000 km. f 4250,- Fiat 125 Special dec. '70 1e eig. kl. metal. bruin f 6250,- Opel Commodore coupé '67 radio etc. f 4900,- Opel Rekord 1700 '67 kl. rood f 2850,- Citroen Ami 8 Confort '70 1e eig. 35000 km f 4650,- Peugeot 404 '69 radio schuifd. f 4750,- Fiat 125 '68 nwe motor f 3000,- Fiat 850 '68 schuifd. f 1500,- VW 1300 '66 kl. wit f 1750,- DAF 33 '66 pr. st. f 1250,- Vauxhall Viva de l. '69 f 4000,- Austin Glider '65 f 1350,- Rover 2000 '65 apart mooi. Diverse inruilers VW 1200 l '64 f 700,- Simca 1300 '65 f 900,- Ford Taunus 17M '66 f 1250.- Audi F102 '66 f 950,- Opel Rekord '65 f 900.- Oldsmobile f 500,-. Renault 8 '65 f 750,- Inruil financ. p. l. mog. Autoshowroom „SIMA" Maastrichterstr. 160 t.o. Marebos Brunssum tel. 045-253508. b.g.g. 213043. x

Te k. VW zeer mooi. St. Quirinusstraat 2 Chevremont.

Te k. PLYMOUTH-Baracuda zeer mooi f 1800.-. Simca 1000 GLS z.g.st. '66 f 1250,- Jos Kleijnenlaan 50 Geleen. tel. 7331.

BMW 2500 Automatic '69 radio schuifd. weinig gel. als nieuw. Peugeot 404 coupé type '69 radio schuifd. 100% iets aparts. BMW 1600 2-deurs type '68 wit weinig gel., Taunus 17M '68 4-deurs schuifd., Fiat 124 groen '70 pr. cond., VW pic-up dubbele cabine '68 v. model. Ford Transit busje '67 zeer mooi. Opel Blitz bestel '67 4 cyl., Ford Transit bestel '68. Ford Taunus 12M caravan '66 f 1000,-, VW busje met banken '66 f 1100,-, Barkas bestel '68 weinig gel. f 900,-, Opel Blitz '63 open laadbak lang chassis f 900.-. Inruil finc. mogl. Autobedr. S. Boschker, Heerlerweg 67 Kunrade Voerendaal (Tel. 04446-1605).

Te koop sportwagen TRIUMPH TR 3 1961 met afneembaar metalen dak, goede banden. event. met 6 mnd verzek. f 950.- inr. Austin Seven of Fiat 500 mogelijk Kruisstraat 18 Hrl.

Te k. OPEL Rekord 1700 type '67 pr. f 3250,- Inr. en financ. mog. Burg. Maenenstr. 83 Elsloo.

Te k. OPEL Kadett bj. '66 4-deurs 45.000 km. gel. kleur blauw m. radio Rijksweg Zd 63 Sittard.

Te k. v. part. OPEL Rek. 1700 4-deurs bj. nov. '68 type '69 km. st. 52.000 z.g.a.n. Vraagprijs f 4800,- Te bevr. 04752-1441.

Te k. FORD Cortina de luxe 1200 bj. '65 goed onderh. Vraagprijs f 1450,- Te bevr. Groenstr. 3 Melick.

Tegelaar biedt te koop aan onder schrift. gar. en financ. mog. FORD 20 XL '69, DAF 44 '67, DAF 44 '68, VW 1300 '69, VW 1300 '67, Renault 4 L '68, Opel Kadett '69, Opel Kadett '69, Opel Kadett '68, Opel Kadett '65, Fiat 850 '66, Opel Rek. '69, Fiat 500 '68, Fiat 124 '69, Simca 1000 '69, Fiat 850 spec. '69, Simca 1300 '66, Opel '65, Fiat 850 coupé '70. Autobedrijf Tegelaar Maastrichterweg 156 Roermond. Tel. 04750-6819.

Te k. FIAT 850 i.g.st. Vondelstr. 143 Brunssum.

Te k. FIAT 500 bj '62 f 325,- Fiat 500 plaatschade f 275,- DKW '63 f 275,-. Brunssummerweg 156, Waubach bij zandgroeves.

Te k. FIAT Spider Baneheide 20 Bocholtz.

DKW F12 Cabr. 64 t.e.a.b., evt. ruilen v. goede gasinstall. LPG van Mercedes. Tel. 043-16502. X

Door inr. op nieuwe WARTBURG en Trabant 2 Wartburgs '66, Trabant Combi '66, Escort de L '69, Opel Kadett. Tevens nw. en sloop-onderd. voor Wartburg en Trabant. Nw. Wartburg uit voorraad leverb. Garage Piet de la Roy en zn. Hoofdstr. 114 Hoensbroek, tel. 045-212896. Wartburg- en Trabantdealer. x

FORD busje i.k. bwjr. '65 m. nwe motor in z.g.st. Heuvelweg 36 Heerlen Achter de Ford-garage. x

Te k. SIMCA 1000 '67 GLS Annastr. 13, Kerkrade. x

PEUGEOT 404 1968 i.pr. st. alle keuringen toegest. Tel. 04495-1251. x

Te k. OPEL Rek. '70 f 5250,-, VW Variant '68 f 3150,-, VW bus '69 f 4975.-, VW Kever type '67 f 1675,-. Diverse VW bussen van '64 t/m '67 reeds vanaf f 1500,-. Garantie inruil en finc. Kapelweg 24 Heerlen (Palemig). x

Te k. FIAT Coupé '67 i.pr.st. Feurthstr. 96, Susteren. x

Te k. v. Part. goed onderh. VW 1300 type '66 met radio ANWB-keuring toegestaan. Te bevr. na 17.30 uur. Pr. Hendriklaan 205 Brunssum. Tel. 251073. x

MERC 280 S '71, 280 S '69, 250 S '68, 250 S '67, 220 D '69, Opel Rek. 1900 '70, 1700 '69 1700 '69, 1700 '69. Met gasinst. Opel Rek. 1700 '68, Opel Caravan '69. Opel Kadett '71, '70, '70, '69, coupé '68. '68 coupé. Ford Capri 2000 '69 1500 '70, Ford Coach 1600 '71 GT, 1300 '70, 17 MS '69, Escort '69, 12M '68, '69, Ford 15M '70, '69, '68. Ford Cort. 1600 GT '68, 1600 L '69. 1600 L '68, Simca 1501 '70. 1301 '69, 1100 GLS '71. 1100 GL '70, 69 '68. Simca 1000 '71 '70 '69, Fiat 128 '71 '70. Fiat 850 spec. '70, DAF 44 '69 '68, DAF 33 '67. Daffodil '66 '65. BMW 2002 '69 '70, 1600 '69 '70, VW 1300 '69 '69, 1200 '68, Austin Glider 4-deurs '70. Renault R6 '71, R16 S '69. Crysler 180 '71, Citroën Eendjes 4 spiksplinter nieuw nog niet gelopen, Citroën Dyana 6 '71. Peugeot 504 '70, 304 '70, 204 '68. Peugeot Break 204 '69 Open elke dag van 10 tot 18 u. 's zondags gesloten. Wij verkopen onder voll. gar. ANWB-keuring toegest. dir. financ. op lange termijn. Al onze automobielen zijn in prachtige staat en conditie. John Wanders Automobielen gespecialiseerd in verkoop van 1e klas gebruikte automobielen. Viaductweg 27 Maastricht Parkeerplaats naast Mobil Tankstation aan rotonde (Geusseltstadion) E9 Maastricht. Telefoon 043-22944. x

OPEL Blitz open laadbak, lang chassis, geheel gereviseerd bwj 1966, 4 cyl. 2 ton, Opel Blitz open laadbak, kort chassis geheel gereviseerd bjr 1968, 6 cyl. 2.25 ton, Hanomag F 25 diesel, open laadbak 2 ton bjr. 1968. Hanomag F 20 diesel dubbele cabine 5 pers. met open laadbak 1 ton bjr. 1969. Opel Blitz bestel bjr. 1967 6 cyl. met één zijdeur geschikt voor BE rijbewijs. Hanomag F 35 benzine dieplader bjr. 1968 2 ton. Hanomag F 45 diesel open laadbak bjr. 1968 2.5 ton. Alle auto's worden geleverd met een schriftelijke garantie van 10.000 km. Auto Feijts, Napoleonsweg Haelen Telf. 04759-896. x

Te k. AUSTIN Seven '67 rood 1e eig., Fiat 125 beige 1e eig., Vauxhall Victor 1600 rood. Opel Kapitän 2800 groen. 1e eig. '68, Opel Rekord 1700S '67 wit, Opel Rekord 1700 '64 zilver, Opel Kadett '66 beige. Opel Kadett '64 blauw. Ford Taunus 17M blauw '66. Ford Taunus 17M wit '63. VW 1300 beige '68, VW 1300 beige '65, '66 met schuifd., VW 1200 wit '65. Inr. en fin. mog. Alle keur. toegest. Serv. Garage G. Simonis, Nieuwstr. 127, Hoensbroek. x

Te k. v. partic. SIMCA 1000 bj. '67 i.z.g.st. Na 18.00 u. Hommerterweg 2 Nuth. x

Te k. FIAT 850 Spec. bj. '71 f 4250.- Geerweg 33 Sittard. x

BROMFIETSEN

ZüNDAPP Sport z.g.a.n. f 975,- Puch 1 mnd. oud f 775,- Maxi Puch z.g.a.n. f 410,- Vespa Ciao f 310,- Peugeots en Mobylettes v.a. f 180.- Floretts v.a. f 440.- 6 mnd. garantie. Grond, Schaesbergerstr. 51a, Terwinselen. x

Te k. FLORETT Kreidler i.pr.st. 4 mnd. oud. Te bevr. Emmastr. 14 Obbicht.

Spec. aanbieding TOMOS 3L rood. 3 mnd. oud als nieuw. moet weg. Te bevr. J. M. Theunissen Beekstr. 55 Schinveld.

Te k. damesbrommer MOBYLETTE EEG z.g.a.n. Parallelstr. 7 A'rade.

Alles voor uw BROMFIETS, lagere prijzen door grotere omzet. Rijwiel- en bromfietshandel S. C. Olthof, Markt 105-106 Geleen. Geopend tot 9 uur 's avonds. Off. dealer Mobylette, Union, Yamathi, Typhoon.

Nog vóór 31 december gekocht, dan nog voor oude prijs MOBYLETTE EEG in groen of zilver f 447.- Gespreide betaling. Rijwiel- en bromfietshandel S. C. Olthof, Markt 105-106 Geleen tot 9 uur geopend.

MOTOR & RIJWIELBEURS. Wie interesse heeft voor een degelijke Zündapp, Florett, gebruikt of nieuw kan bij ons terecht. Ook voor Puch en Puch-Maxi. Wij bieden volledige garantie. All-Risk verzekering en prettige betalingsvoorwaarden. Klompstraat Heerlen.

Prima BROMFIETS Mobylette en witte bijzetoliekachel. Onderstestr. 9 Palemig-Heerlen vlakbij melkboer Thijssen.

ONDERWIJS

5 AUTORIJLESSEN voor f 27,50. Vervolg- en losse lessen f 9,- BTW inbegrepen. VW Autorijschoolcombinatie „De Centrale", Heerlen, Limburgiastraat 106, telefoon 714527 - Heerlen: Tooropstraat 10 - tel. 713876. Geleen: Graaf Huynlaan 9, tel. 3268. b.g.g. 6182. Sittard: P. Ecrevissestr. 16. tel. 9213. Kerkrade: Markt 55, tel. 2013. Brunssum: Julianastr. 2, tel. 252047. Hoensbroek: Hoofdstr. 26. tel. 211445. Stein: Drosskampstr. 29. tel. 2442. x

GELD EN GOED

Langlopende GELDLENINGEN voor iedereen die in bezit is van eigen huis bv f 3000.- mnd. afl. f 45.-; f 6000.- mnd. afl. f 89.- f 9000.- mnd. afl. f 134.- Tevens alle fin. en P.L., autoverzekeringen tegen zeer gunstige premies en condities. Bij aanvrage of bij het realiseren van een crediet brengen wij U geen kosten in rekening. Assurantiekantoor H. M. Geurts, Nieuwstr. 36. Hoensbr. tel. 045-211668 x

Bemelans assurantiekant. HYPOTHEKEN fin. auto's enz. Terwinselen: Piusstr. 1 Tel. 045-411744, Geleen: Bernhardstr. 2, tel. 04494-2793. x

Pers. LENINGEN vlotte en discr. afwerking. Alle financ. en verzekeringen. Privéautorijders speciaal tarief M. Stoelendreyer Eikenweg 14. Hoensbroek, tel. 211672.

Gemeentelijke Volkscredietbank voor de Mijnstreek-Oost te Heerlen verstrekt GELDLENINGEN voor alle doeleinden. De bank voor iedereen, ongacht inkomen of leeftijd. Terugbetaling óók via kinderbijslag, pensioen e.d. Aanvragen: schriftelijk, mondeling of telefonisch: Geerstr. 64 te Heerlen. Telefoon 045-715247. Iedere werkdag geopend, behalve op zaterdag. x

Persoonlijke LENINGEN tot f 10.000.- in 60 maanden. Tarievenlijst en aanvraagformulier zenden wij u gaarne toe. Financieringskantoor E. J. Möller, St. Catharinastr. 1, Eindhoven. Tel. 040-66633 of 25472 na 18.00 uur 04105-3039. Door de gemeente Eindhoven toegelaten geldschietbank. x

Voor al uw FINANCIERINGEN, assurantiën en hyp. tot 90% BBW Amstenrade, Hoofdstr. 9, tel. 04492-1301. x

Indien U vandaag nog belt heeft U morgen Uw geld, voor pers. LENINGEN, 2e hypotheken en alle financ. BBW, Hoofdstraat 9, Amstenrade, tel. 04492-1301. x

HYPOTH. 110 pct. geld len. Laagste kost. off. Drs. Uding A'frt. 03490-16853. x

Uitsluitend contant GELD voor iedereen ook zelfstandigen. Binnen 1 dag tot elke bedrag. Geen aanvraagkosten. Strikt vertrouwelijke behandeling. Alle verzekeringen en hypotheken. Sparen tot 7¼ pct. Kantoor geopend de hele week tot 18 uur. Zaterdags van 10-12 uur. telefonisch tot 9 uur 's avonds. Zakenbureau Prudentia Fa. F. van Lanschot Bijkant. NV Voorschotbank Poststr. 36, Kerkrade. tel. 04445 nr 6543. Na 18 uur: tel. 7572. x

LANDBOUW

Attentie voor 't snel rooien en volledig opruimen van uw BOOMGAARD bel dan L. Gerekens. tel. 04446-1588. x

DEKBEREN te k. H. Ploumen, Kromstr. 6, Huls-Simpelveld, tel. 1512. x

Bet. 310-420 v. KALVEREN, beren en zeugen. Binnen 24 uur bezoek. Overtuig u en bel B. Beusmans Noorbeek, tel. 04457-315.

SCHAPEN gevr. Brouwers, Nieuwstadt, tel. 04499-207

Bet. 310-425 v. KALV. en toppr. v. alle soorten rundvee. K. Meyer, Geleen, tel. 04494-2772.

KALV. gevr. bet. f 390,- v. RB en f 310,- v. ZB. Extra kwal. f 25,- bov. not. Brouwers Nieuwstadt tel. 04499-207. x

Te k. prima DEKBEER weg. ophouden van bedrijf. Bergerweg 2 Graetheide Sittard. Tel. 04490-5707.

VAKANTIE

„Roda"-CARAVANS, 4-pers. ƒ 3195; „Paradiso" en „Casita"- vouwcaravans tijdelijk voortent halve prijs. Autogarages ƒ 350, schuurtjes enz. Houtbouw Ubachs, Kerkrade-Vink. x

Grootste CARAVANSHOW keus uit 60 modellen toer- en stacaravans Astral, Aline, Kip, Goldstream, Cavalier, Lynton, Dreamhouse. Ook mooie gebruikte Henk Cortie Rijksweg 17 Nederweert tel. 04951-1914.

KASTEELPARK-Born-kinderboerderij Eur. fauna-wandelpark 1e kerstdag gesloten. 2e kerstdag zullen wij u gaarne in ons park ontvangen. In onze verwarmde unieke middeleeuwse kelder in kerstsfeer bieden wij u gaarne onze specialiteiten aan. Tel. 04498-1950

CARAVANS te huur vaststaand in de Eifel te Hellenthal en Schleidel, en ook in de Belgische Ardennen. met gesloten voortent en compleet ingericht v. 5 à 6 pers. Reserveert tijdig om teleurstellingen te voorkomen. Inlichtingen: uitsluitend per tel. 5088 „Frada". Stationstr. 6, Kerkrade. ANWB Bondscampeerwagenverhuurder. 's Zondags gesloten. x

CARAVANS „Bailey" die enige ter wereld m. 10 jaar garantie, tevens met goedkeuring van Rijksdienstwegverkeer. De bijna 25-jarige ervaring der Bailey-fabrieken is een waarborg voor een maximum aan comfort. Ook verhuur van caravans, zowel rijdend als vaststaand. Tevens de grootste keuze in bagagewagens en aanhangwagens in vele soorten en modellen. Alle artik. v. zelfbouwers van caravans en aanhangwagens. Trekinstallaties voor alle autotypes uitsluitend met Rijkskeur. Financ. direct geregeld. Zaterdag n.m. en gehele zondag gesloten. „Frada" Fr. Dassen Stationstraat 6, Kerkrade, Tel. 5088. x

GOLD LINE en jayge clipper. Sta- en toercaravans. Alleenverk. v.h. zuiden. Julianastraat 37a Bunde. telef. 04461-1048. x

Te k. Paradiso VOUWCARAVAN bwjr. 69. Albert Accasiastraat 21 Oirsbeek. x

HUWELIJK

WEDUWE, 57 jr. z.d.k.m. nette weduwnaar, niet gesch. tot plm. 60 jr. Br. m. foto op erew. retour. Br. ond. nr. A 663 L.D. Heerlen.

Alleenst. heer 56 jr. sportief jeugdig en vrolijk met wagen, zoekt een hartelijk en lief VROUWTJE een kind geen bezw. Alleen liefde en goedheid heeft nog waarde in mijn leven. Br. o. nr. D 663 LD Hrl.

Heer alleenst. 41 jr. nette omgangsv. huis. karakter vr. WOONR. of goed kosthuis event. bij dame (1-2 kind. g. bezw.) in Sitt. Gel. Hrl. of omg. Gaarne Br. on. no. G 2958 LD Geleen.

HEER, vijftiger zoekt vaste vriendschap met charm. dame 40-45 jr is zelf klein slank 1.66 m., levenslustig, verwent graag en heeft veel vrije tijd. Br. o. nr. P 663 L. D. Heerlen.

Een man zoekt een VROUW, een vrouw een man...... Via de Stichting LCH vinden velen elkaar! Gemiddeld tien mensen per week trouwen dankzij deze unieke deskundige werkwijze. U bepaald zélf uw keuze uit meer dan 3000 ingeschrevenen. Vraag eens ons nieuwe inlichtingenboekje, dat u zonder enige verplichting en in blanco envelop ontvangt. Stichting Landelijk Centrum voor Huwelijkscontacten. Prinsenlaan 1 (Postbus 22) De Bilt. Tel. 030-760630. (Erkend door de Raad van Toezicht). x

R.K. alleenstaande weduwe 56 jaar met zaak 2 kinderen zoekt alleenstaande VROUW zonder kinderen niet gescheiden van 45 tot 54 jaar Br. o. nr. V 9276 bijk. L.D. V'burg.

Detectiveburo „TOPDETEC" voor onderzoek en bewijsleveringen in huwelijks- en echtscheidingsaangeleg.. etc. Geheimh. schrift. gegar. Bel v. afspraak 04490-2550.

DIVERSEN

TV of ANTENNE defekt? Fa. Webi komt direkt. ook 's avonds. Tel. 04492-1985, Amstenrade. x

MEUBELS stofferen. 5 jaar garantie! Uw meubels weer als nieuw. Alle bekende nylontapijten tegen concurrerende prijzen. Gratis leggen. Fa. Savelbergh, Marktstr. 47, Kerkrade tel. 04445-2189 na 6 uur, tel. 7163. x

Meubels STOFFEREN? Bel of schrijf eens en wij komen met onze stalencollectie. Stoffeerderij J. v.d. Zwaag, Kantstr. 48. Waubach. Tel. 04443-2756 x

OPROEP aan alle gescheiden mannen. Help mee aan een betere wettelijke alimentatieregeling. Wordt begunstiger van de Stichting Organisatie Gescheiden Mannen. Inlichtingen: algemeen secretariaat - Zwedenburg 152, Den Haag. x

Televisie DEFECT. snelservice door heel Zuid-Limburg Radio Aerts n.v. Drievogelstraat 1. Kerkrade-West, tel. 045-412665. x

TV-ANTENNE va. f 125,— 3 j. voll. gar. Ook alle voork. rep. Zegers, Antennebouw Heerlen, tel. 717096. x

TV-REP. binnen 24 u. Cuvos, Annastraat 32, Geleen, tel. 04494—7709. x

CAFé-REST. KOTA RADJA Dautzenbergstr. 49, Heerlen Speciale Indische kokkin - Iedere dag kunt u genieten van onze heerlijke rijsttafel. x

Pinky's COFFEESHOP. Uitgebreide keuken. heerlijke snack's en onze bekende kwaliteit koffie. Geopend van 9-18 uur. Winkelcentrum 't Loon, Heerlen. x

TELEVISIE, radio, bandrecorder, reparatie aan huis, snel en goed door geheel Z.-Limburg. Radio-Aerts n.v. - 045-412665, Drievogelstraat 1 Kerkrade-West. x

ANTENNE compl. geplaatst vanaf f 125.-. Cuvos Annastr. 31. Geleen, tel. 04494-7709. x

MARKIEZEN en zonneschermen. Nu verzorgen, repareren, verven. Wij kunnen dit snel en vakkundig verzorgen. Vraag vrijbl. inl. Schrijf een kaartje en wij bezoeken U vrijblijvend. Fa. Richter, Geleenstr. 43, Heerlen. x

U kunt over alles meepraten als u een goede ECYCLOPEDIE bezit. Vraag gratis prospectus: Winkler Prins Encyclopedie. Machtiging 35 Heerlen (u hoeft geen postzegel te plakken). x

Detectiveburo „TOPDETEC" voor onderzoek en bewijslevering op ieder gebied. Bel voor afspraak 04490-2550.

Vraag nu inlichtingen over BETALING en levering meubilair en elektr. huish. machines en app. zoals bankstel, salonkast, slaapk., wasautom., tv, radiomeubels, koelk. enz. Bet. tot 30 mnd. en al vanaf f 15 p.m. Eigen financ. geen bank. Tel. 04494-2695 of postbus 131 Geleen.

Binnenkort aanvang DANSLESSEN in Beek-Elsloo-Geleen, ook privélessen. Voor inlichtingen en inschrijvingen Dansinstituut Betty Decker Kleingenhouterstraat 44 Beek tel. 04402-3273 b.g.g. 2750. x

Het succes van Feyenoord is niet zonder vervolg gebleven. Ajax pikte de draad op die de Rotterdammers bij Unizale Taxtile in Arad hadden laten liggen en kwamen na het zestiende toernooi om de Europese beker in de rij grote namen van Real Madrid, Benfica, Internazionale, AC Milan, Celtic, Manchester United en Feyenoord. De weerslag van het clubvoetbal was niet bij het Nederlands elftal terug te vinden, wel de neerslag. Ook bondscoach Fadrhonc stond geregeld in de drup.

Opvallende successen, afgewisseld met tegenvallers, manifesteerden zich ook in de andere takken van sport. Nederland sprak een zuinig woordje mee in de internationale grote sporten als atletiek, turnen, boksen, volleybal, basketbal en tennis, voor zover Tom Okker daarbij niet betrokken was.

In het rijtje tegenvallers moet ook een plaats vrijgemaakt voor de schaatsters, die de herinneringen aan de gouden periode van Piet Zwanenburg onder Kees Broekman steeds verder zagen wegglijden, Egbert van der Ploeg niet aanvaarden en wier training tenslotte werd toevertrouwd aan Gerard Maarse. Ard Schenk, terzijde gestaan door, nog steeds Kees Verkerk en Jan Bols, was er voor verantwoordelijk dat het toch een topjaar werd.

Bij het hockey gebeurde iets dergelijks, alleen was hier de triomf voor de dames (sinds 1969 ongeslagen) met haar wereldkampioenschap. De heren struikelden in Barcelona over Japan en kwamen niet verder dan een zesde plaats. Een vergelijkbare rol als Ard Schenk en Tom Okker had Wim Ruska bij het judo. Hij deed even vergeten dat er weinig achter de afscheid nemende vorige generatie staat.
Dat probleem lijkt de zwembond in het voor-Olympische jaar te hebben opgelost. Toptijden van Enith Brigitha, Hansje Bunschoten, Anke Rijnders en anderen liggen er als overtuigend bewijs. In en op het water kwam Nederland toch goed vooruit. Het Nederlands waterpolo heeft weer faam, Mieke Jaapies veroverde eremetaal in haar kano, de roeiers kwamen in Kopenhagen terug, de zeilers staken de concurrentie de loef af en Willy Stähne schitterde op de waterski's.
Ook in de snelle sporten telde Nederland mee. Leijn Loevesijn werd wereldkampioen sprint bij de in doodstrijd verkerende baansport voor profs. Op de weg overheerste Eddy Merckx even duidelijk als in voorgaande jaren, daardoor Joop Zoetemelk voor de tweede keer in successie Tour-tweede makend. Op de moderne fiets, de brommer werd Jan de Vries de eerste Nederlandse wereldkampioen in de motorsport. Tussen vier gemotoriseerde wielen won Gijs van Lennep Le Mans en Toine Hezemans de Targa Florio.

De hoogtijdag voor Rinus Michels bij Ajax. Het moment waarop hij de Europa-Cup vast in handen had. Dat was in Londen, waar Ajax het Griekse Panathinaikos met 2—0 versloeg.

SPORT 3

Voetbal

Na het jaar van Feijenoord (Europa- en wereldbeker) is dat van Ajax gevolgd. De Amsterdammers klaarden hun karwei met een opvallende superioriteit tegen Celtic, Atletico en Panathinaikos, maar maakten pas op de plaats toen Nacional opdoemde als tegenstander voor de wereldbeker. De competitie van het betaalde voetbal in Nederland werd in het nieuwe seizoen op beperkter schaal voortgezet. De tweede divisie verdween door de sanering, die de F.B.O. met harde hand doorvoerde, nadat de K.N.V.B. minder succesrijk was geweest. Uit het voetbal verdwenen de namen van Gooiland en Drente. Baronie, RBC, NOAD. Hermes DVS, RCH, ZFC, EDO, AGOVV en Limburgia stapten na een verloren kort geding terug naar de tweede en derde klasse van het amateurvoetbal. Een wat minder gedwongen sanering vond in Den Haag plaats, waar Holland Sport door ADO werd ingekapseld in de FC Den Haag/ADO. Slechts rekening houdend met de uitslagen had het Nederlands elftal een goed jaar, nadat de ploeg in feite al in 1970 was uitgeschakeld voor de kwartfinales van het Europese kampioenschap. Tegenover de nererlaag tegen Zuidslavië stonden overwinningen op Luxemburg (6—0 en 8—0), Oost-Duitsland (3—2) en Schotland (2—1). Door

Gijs van Lennep

aantrekkelijker premies groeide de animo van de spelers voor het nationale elftal enigszins. Ook de toeschietelijke houding van Dr. Frantisek Fadrhonc speelde een rol, maar de coach schijnt bij de bond minder goed te vallen. Over een nieuw contract van de bondscoach, belangrijk in verband met de kwalificatiewedstrijden voor het volgende wereldkampioenschap (tegenstanders België, IJsland en Noorwegen), is nog geen beslissing genomen.
Ajax, Feijenoords opvolger als houder van de Europese beker, schakelde Feijenoord uit voor de strijd om de K.N.V.B.-beker (Ajax greep ook die cup), maar moest het kampioenschap aan de Rotterdammers laten, die daarmee ook in de Europese bekerstrijd kwamen. Feijenoord en Ajax, met Sandor Kovacs als speelse opvolger van Rinus Michels, haalden de laatste acht. Sparta strandde in de strijd van de bekerwinnaars in de tweede ronde. FC Den Haag/ADO werd in de tweede ronde van de UEFA-Cup afgestopt door Wolverhampton. PSV revancheerde zich, zowel voor de nederlaag van vorig jaar in de halve finales van Europacup II als voor zijn zeer teleurstellende spel in het nieuwe seizoen. PSV kwam tegen Real Mdrid uit kansloze positie terug, maar het licht ging bij Lierse SK op rood voor een plaatsje bij de laatste acht. PSV was zijdelings betroken bij de afschuwelijkste gebeurtenis in de bekertoernooien van dit jaar. Van tegenstander Chemie Halle kwam een speler (Wolfgang Hoffmann) om het leven en raakten enkele anderen zo ernstig gewond bij de hotelbrand in Eindhoven dat de wedstrijd moest worden afgelast. Het Nederlandse voetbal verloor Tonnie van Leeuwen, die in zijn auto verongelukte. De grootste ramp voltrok zich op de tweede dag van het jaar in Glasgow bij de wedstrijd Rangers-Celtic. Bij een van de uitgangen van het Ibroxstadion ontstond paniek toen vlak voor het einde groepen terugkerende supporters op elkaar botsten. Schotland rouwde om 53 doden.

Schaatsen

Groot waren de verschillen tussen de prestaties van de Nederlandse heren- en damestop. Terwijl de heren — onder aanvoering van de in schitterende vorm verkerende Ard Schenk — een spoor van vernieling achterlieten op bijna elke wedstrijd, moest de heterogene damesploeg op de grote toernooien de eer laten aan de Russinnen. Schenk overheerste met een tweede plaats op het Europese kampioenschap, de wereldtitel en de verovering van alle wereldrecords met uitzondering van de 500 meter. Tijdens equipewedstrijden zegevierde Nederland over Noorwegen en in de vijflandenwedstrijd, beide malen in Oslo. De Noor Dag Fornaess kreeg te Heerenveen een troostprijs in de vorm van het Europese kampioenschap. Jan Bols zorgde daar voor opschudding toen hij na een vergeten wissel op de vijf kilometer werd gediskwalificeerd.

Ard Schenk beleefde een topseizoen. Op 16 januari „dook" hij — evenals Kees Verkerk — voor het eerst in de historie op de 1500 meter onder de twee minutengrens. Voor Schenk werd in Davos 1.58,7 afgedrukt tegen 1.58,9 voor Verkerk in dezelfde rit. Het bewijs voor zijn veelzijdigheid leverde Schenk op de 10.000 meter. Via 15.32,9 (24 januari-Heerenveen), 15.13,4 (31 januari-Oslo) en 15.01,6 (14 februari-Gotenburg) „vlamde" hij op 14 maart in Inzell naar een magistrale 14.55.9. Overigens was Schenk eerder in het seizoen al tot een tijd van 38,9 seconden op de sprint gekomen...

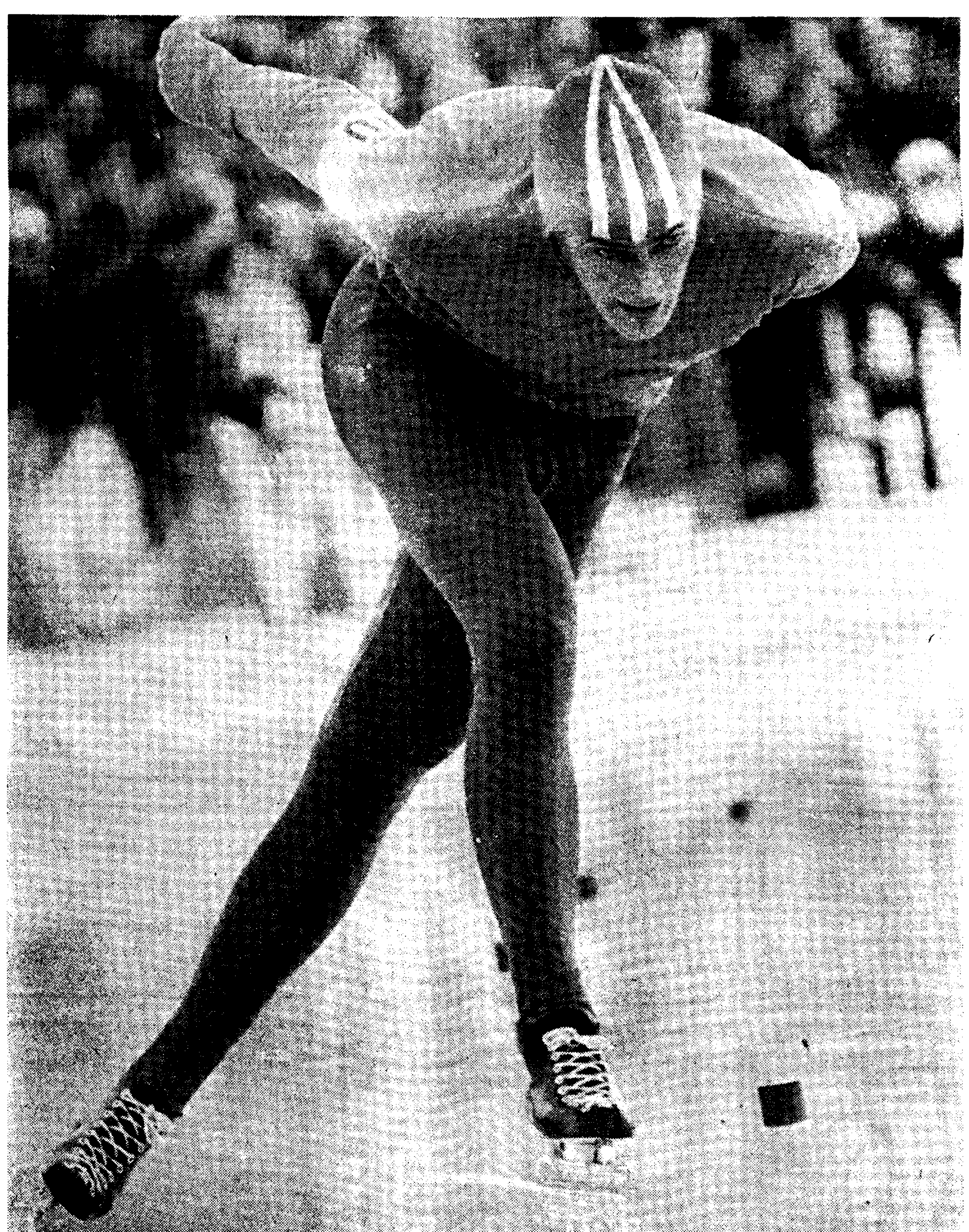
Zwemmen

In het zwemjaar 1971 zijn de posities van de belangrijkste zwemnaties van de wereld en van Europa verzwakt. Australië deed met Shane Gould en Graham Windeatt een regelrechte aanval op de hegemonie van de Verenigde Staten. Op Europees niveau kreeg Oost-Duitsland enige concurrentie van het opkomende Nederlandse dames zwemmen.

Die sensationele „comeback" van het Nederlandse dameszwemmen is te danken aan enkelen: de vrije slagzwemsters Hansje Bunschoten, Anke Rijnders en Enith Brigitha, die allen op de 25 meterbaan inmiddels beneden de minuut zijn gekomen en van wie Hansje momenteel het Europese record op de 400 meter in haar bezit heeft, de rugslagzwemsters Marjan Vermaat, Annemarie Groen en Jozien Elzerman en de wisselslagzwemster Henny Pentermann. De prestaties van dit zevental heeft inspirerend gewerkt op de breedtesport. Zelfs het herenzwemmen zit in de lift. Slechts door een diskwalificatie ontging de heren de promotie naar de A-groep van het Europa Cup toernooi.

Hansje Bunschoten

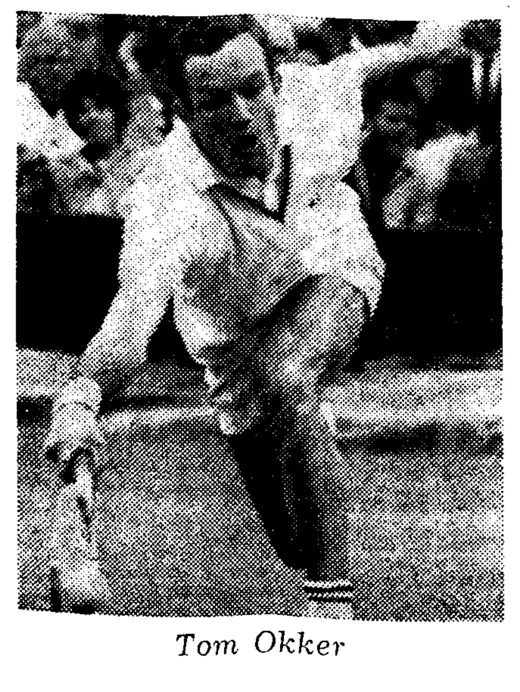

Ard Schenk

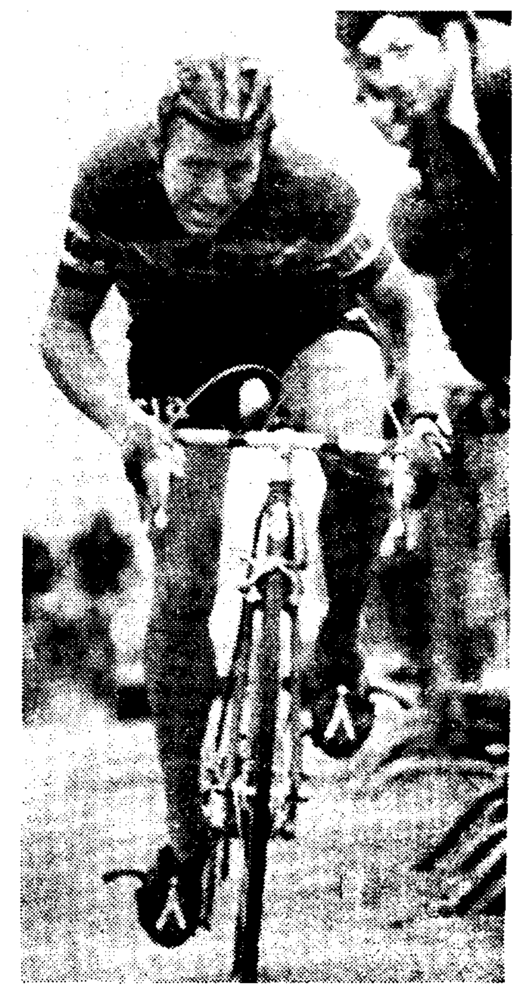
Tennis

Boeiend, maar uitermate onoverzichtelijk is het tennisseizoen 1971 geweest. In het — naar het zich laat aanzien — laatste jaar waarin contract(Hunt)profs en de rest met elkaar contact hadden, won Jan Kodes de kampioenschappen van Frankrijk, John Newcombe Wimbledon, Stan Smith Forest Hilles, werd Ken Rosewall wereldkampioen bij de profs en verdiende Rod Laver het meest van allemaal. Een moeilijke keuze om uit hen de beste speler aan te wijzen.

Tom Okker won twee proftoernooien, werd halve finalist in Australië en Forest Hills, eindigde als tweede achter Laver in het profcircuit en behoorde bij de laatste vier van het wereldkampioenschap. Een voortreffelijke prestatie, die hem naar het zich laat aanzien de vijfde plaats op de seizoenranglijst zal opleveren. Bij de dames had Betty Stoeve een goed voorseizoen en deed Marijke Schaar van zich spreken met haar halve finale-plaats op Roland Garros. De nationale tennisontwikkeling hield daarmee geen gelijke tred, getuige het feit, dat een half geblesseerde Fred Hemmes het Nederlands kampioenschap won, in welk toernooi zich geen enkel talent aandiende. Marijke Schaar veroverde zowel het nationale kampioenschap op buitenbanen als de indoortitel. Bij de heren ging de indoortitel naar Niek Fleury.

Tom Okker

Joop Zoetemelk

Hockey

De Nederlandse hockeygemeenschap beleefde de vreugde van een wereldtitel. De damesploeg, in de publiciteit ver in de schaduw levend van het hereneiftal, presteerde het om in het verre Auckland (Nieuws Zeeland) ongeslagen het wereldtoernooi, waaraan zestien landen deelnamen, te winnen. Het was de bekroning van een reeds in 1969 ingezette opmars naar de wereldtop — sindsdien werd geen enkele interlandwedstrijd verloren — die verwezenlijkt werd door een vijftiental dames, die zich onder leiding van coach Jo Jurrissen en trainer Charlie de Bock zeer intensief op het toernooi hadden voorbereid, zowel op het technische vlak als conditioneel.

Fedor den Hertog

Wielrennen

De wielerwereld is opgescheept met de vraag of Eddy Merckx de Tour de France ook gewonnen zou hebben wanneer Luis Ocana niet tijdens een noodweer op de Col de Mente van de fiets zou zijn gestort. De vraag of Merckx zijn achterstand van ongeveer acht minuten goed had kunnen maken. Er waren in het voorseizoen onder andere in Luid-Bastenaken-Luid tekenen geweest, die op een mogelijke terugval van de Belgische grootmeester konden duiden.

Leijn Loeveseijn

De gang van zaken in de Tour de France inspireerde Merckx om in Mendrisio zijn derde wereldtitel op de weg te behalen. In het naseizoen bewees Luis Ocana zijn grote talent. Weliswaar won Eddy Merckx de sluitingsklassieker van het seizoen, de Ronde van Lombardije, maar daar tegenover stelde de geheel herstelde Ocana een aantal wapenfeiten. In de Grand Prix van Lausanne versloeg Ocana in de drie onderdelen op een zeer zwaar bergparcours in het directe duel Merckx. Samen met de Deen Leif Mortensen reed Ocana vervolgens in de Trofeo Baracchi het record van de combinatie Merckx - Bracke aan flarden.
Joop Zoetemelk werd voor de tweede keer in successie tweede in de Tour de France en bereikte ook een verdienstelijke tweede plaats in de Midi Libre. „Wielervader" van Joop Zoetemelk, Herman Krott, had er de [illegible] in toen Jan Janssen, min of meer in de steek gelaten door Maurice de Muer, werd gecontracteerd om bij Flandria als „mentor" te gaan optreden voor Zoetemelk.

Wim Ruska

Dat Joop Zoetemelk op dit moment de sterkste Nederlandse professional op de weg is had hij bewezen in het nationale kampioenschap op de weg op de Cauberg. Die titel woog even zwaar als de overwinning van Dolman in de Ronde van Vlaanderen en van Vianen in Genua-Nice. In de Amstel Gold Race ging de overwinning naar een Belg: Verbeek.
Bij de internationale kampioenschappen deden de Nederlanders het best. Na een derde plaats bij de amateurs in het wereldkampioenschap Cyclo cross van Jaak Spelgens achter de winnende Belg Bert Vermeiren bracht Leijn Loevesijn in Varese voor het eerst sinds 1957 een regenboogtrui voor de sprint naar Nederland. De medaille-oogst was niet gering. Zilver voor Keetie Hage, Jaap Oudkerk en de door Fedor den Hertog opgezwiepte ploeg in de 100 km, brons voor Ben Boom.
Fedor den Hertog, grandioos in de Ronde van Engeland, stelde teleur in Olympia's Ronde (gewonnen door Cees Priem), de Ronde van Toekomst en de Ronde van Mexico. De grote ontdekking van het wegseizoen bij de amateurs was de Fransman Regis Ovion.
Internationaal gezien waren de opmerkelijkste resultaten op de baan het nieuwe wereldrecord van de Deen Ole Ritter over 100 kilometer, waardoor hij de eerste renner werd die alle records van 5 km tot en met 100 km op zijn naam heeft. Peter Post blijft, ondanks het rijzen der jaren, onverstoorbaar van de ene zege naar de andere in zesdaagsen rijden. Hij is de 60 overwinningen al ruim gepasseerd.

Judo

De Nederlandse houdgreep op het Europese topjudo is de laatste jaren ernstig verslapt. In feit wordt het prestige van Nederland als judonatie bepaald door de successen van één man, Wim Ruska. En de blonde Amsterdammer maakte van 1971 een bijzonder jaar. Hij veroverde in Gotenburg de Europese titel in het zwaargewicht en zegevierde enkele maanden later in Ludwigshafen bij de wereldkampioenschappen in deze klasse wederom, en passant als enige de Japanse hegemonie doorbrekend. Ruska versloeg in de finale de Westduitser Klaus Glahn.

Atletiek

Wanneer men uitgaat van de 44 verbeteringen en de 6 evenaringen van een nationaal record, lijkt het of het in 1971 zeer goed is gegaan met de Nederlandse atletiek. De resultaten op de Europese atletiekkampioenschappen, die van 10 tot 16 augustus in Helsinki werden gehouden, bewijzen echter het tegendeel. Slechts één finaleplaats behaalde Nederland in de Finse hoofdstad, door Haico Scharn op de 1500 meter.

Toine Hezemans

Het grote aantal recordverbeteringen, heren (20), dames (6), jongens (7) en meisjes (11) was voor het grootste gedeelte te danken aan de kunststofbaan op het nationale sportcentrum Papendal. Van de herenrecords werden die van Sjef Hensgens (1.46,4 op de 800 meter, Papendal) en Brax Wassenaar (3.39,1 op de 1500 meter, Aarhus) zeer hoog gewaardeerd. Hensgens sneuvelde echter in Helsinki in de halve finales, terwijl Wassenaar bij de Europese kampioenschappen niet eens zijn serie overleefde. De meeste recordverbeteringen bij de heren kwamen op naam van Egbert Nijstad. De Arnhemse politieman, die in het indoorseizoen al uitstekend draaide, verbeterde de records op de 3000 meter, 3000 meter hindernis, vijf en tien kilometer. Het record op de 5000 meter raakte Nijstad echter tweemaal kwijt aan Jos Hermens, die in Helsinki op 13.47,2 uitkwam, maar zich ook niet wist te plaatsen voor de eindstrijd.

BRIDGEN

Ondanks het feit dat de Amsterdamse Continentalclub lange tijd lijstaanvoerder was in de meesterklasse, werd zij tenslotte toch weer door het jonge team van stadgenoot ABC voorbijgegaan. Het winnende team dat onlangs ook te Athene in de Europese kampioenschappen een verdienstelijke vierde plaats (22 landen) behaalde, bestaat uit de heren Bisht-Van Oppen met Rebattu-Sint. In de laatste wedstrijd van het toernooi moest ABC royaal winnen van het Haagse Buitenhof I (Oudshoorn), welk team tegen de degradatie vocht. Op bridgerama zagen de toeschouwers een slechte wedstrijd, waarin ABC toch veel minder fouten maakte dan zijn tegenstanders en inderdaad met 5—1 won. Wanneer men dan in zo'n wedstrijd het volgende spel ziet, vraagt men zich af wat feitelijk al die moderne conventies voor nut hebben:

Oost gever, niemand kwetsbaar. De Amsterdammers Rebattu-Sint bereikten in OW het povere contract van vier schoppen, dat met vele overslagen werd gewonnen. Natuurlijk mag men niet verlangen dat met deze OW-spellen een groot slembod geboden wordt, maar klein slem te bereiken is toch bepaald geen heksentoer. Althans niet volgens een klassieke biedmethode, want dan opent oost met één ruiten, waarna west met zijn fraaie spel en

♠ 8
♥ H V B 10 9 6 5 4
♦ 7 2
♣ 7 4

West	Oost
♠ A H B 7 5	♠ 10 6 3
♥ 3	♥ A 2
♦ 9 8 6 5	♦ A H V B 3
♣ A V 8	♣ 10 9 6

♠ V 9 4 2
♥ 8 7
♦ 10 4
♣ H B 5 3 2

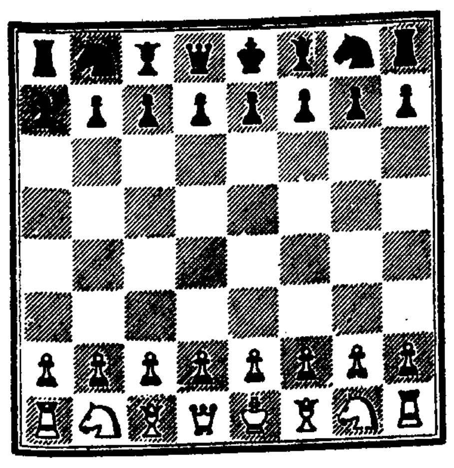
goede aansluiting in ruiten begint met twee schoppen te antwoorden. Noord kan dan wel drie of vier harten bieden, maar oost heeft voldoende om de ruitenkleur te herhalen (desnoods, de schoppen te steunen) en geen tien paarden zullen OW meer van een gezond klein slembod kunnen afhouden.

Het biedverloop dat V.d. Voort-Oudshoorn (OW) tegen van Oppen-Bisht ten tonele voerden, voldeed misschien wel aan alle „moderne" conventies, maar het was volkomen in strijd met iedere „natuurlijke" opvatting over bridge. Oost begon met ...één Sansatout, een van die monsterlijke ondernemingen waarmee men in parenwedstrijden succesjes probeert te boeken. Had west nu gewoon „drie schoppen" als sterk bod kunnen bieden, dan was alles nog goed gegaan, maar „dit kon niet". West bood dus twee klaver...-noord drie harten. Oost die nu had kunnen weten dat zijn partner zéker geen harten bezat, had nu nog vier ruiten kunnen zeggen maar deed de deur dicht met drie Sansatout. Iedereen paste, het contract werd wel gewonnen, maar — vroeg o.a. toeschouwer Piet Boender zich af — hoe kan een team dat weet ver achter te staan, zó bieden?!

HERMAN W. FILARSKI

SCHAKEN

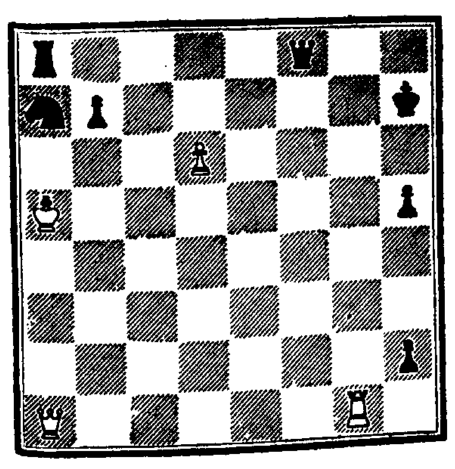
Zoals we reeds toezegden, willen we voor kerst en nieuwjaar aparte rubrieken maken, die vooral op de scherts én op het ongewone zijn gebaseerd.

We vermoeden, dat U deze stand al meer hebt gezien. De opgave, die „Capriccio" heet, luidt: **doe met wit, achter elkaar, 16 zetten. Die moeten dusdanig zijn, dat er vervolgens altijd mat in twee kan worden gegeven.**

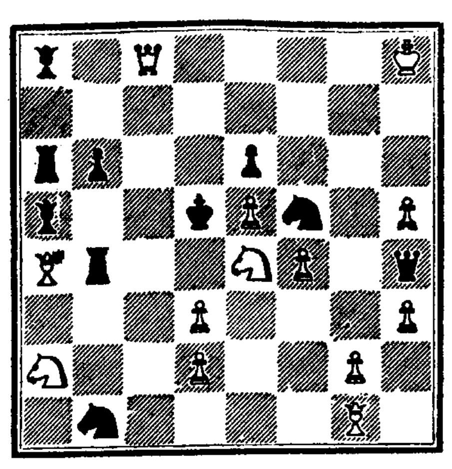
PS — De vraag is werkelijk verschrikkelijk. Bedenktijd: „tot kerstmis 1972". (Maar wél echt oplosbaar).

Ene meneer Bruski is verantwoordelijk voor onze tweede kerstkrans. Hij noemde die „de trap", in welker aanduiding werkelijk een advies ligt verscholen.

U moet weer niet schrikken van de opgave. Die luidt losjes: **wit geeft mat in 22 zetten.** — De grap is, dat — indien men het idee heeft gevonden — het vraagstuk niet eens al te moeilijk meer is. Bedenktijd: de hele kerstavond.

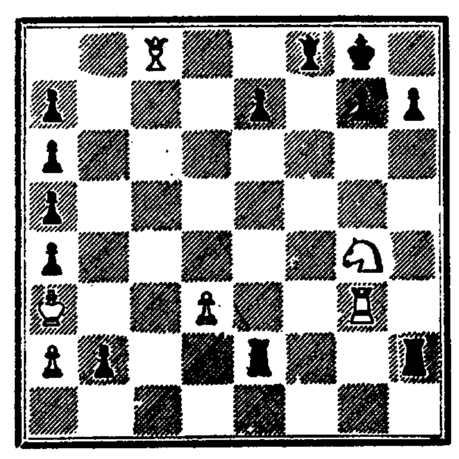
Na de bovenstaande ellende verdient U enige rust. Ofschoon... men moet er wel goed bij kijken.

De simpelste opgave die men zich kan voorstellen. **Wit geeft mat in 1 zet...** Als U een kwartiertje bezig bent geweest, moet U ons blijven geloven, dat het heus waar is... onder voorbehoud, **dat U het bord heel grondig inventariseert. De componist van de fopperij heet Georg Chocholous.** Bedenktijd: afhankelijk van het temperament.

We geven toe dat de huisschakers misschien wat geschrokken zullen zijn van deze dwaalkerstlichtjes. Dat wil niet zeggen dat U — bij het naspelen — er niet ten volle plezier aan kunt beleven. Doch daar we enige wroeging voelen, een kleintje-koffie toe.

Wit geeft mat in 1 zet. — Tja, natuurlijk moet U er bij nadenken en niet vergeten, dat schaken een logisch spel is en dat standen ook uit die logica moeten voortvloeien. Meer kunnen we U werkelijk niet voorzeggen.

OPLOSSINGEN:

Diagram I — Wit speelt achtereenvolgens: 1. a4, 2. d4, 3. h4, 4. Dd2, 5. Df4, 6. Pf3. 7. Pa3, 8. Pd2, 9. Pe4, 10. Pc4, 11. Ta3, 12. Te3, 13. Thh3, 14. Thf3, 15. g3, 16. Lh3. Met deze grap heeft de componist, dat was schaakmeester Max Weiss, eertijds vele weddenschappen gewonnen.

Diagram II — Daar gaan we dan: 1. Db1+, 2. Db2+, 3. Dc2+, 4. Dc3+, 5. Dd3+, 6. Dd4+, 7. De4+, 8. De5+, 9. Dh5:+, Dh6 10. Df5+, 11. De5+,12. De4+, 13. Dd4+, 14. Dd3+, 15. Dc3+, 16. Dc2+, 17. Db2+, 18. Db7:+, 19. Da8:+,Pc8 20. Dc8:+,Df8 21. Df8:+, en 22. Dg7, mat.

Diagram III — Men moest grondig kijken. Dan kon men concluderen, dat — gegeven de witte pionnenstelling — **er 7 maal moest zijn geslagen. Telt men vervolgens de zwarte stukken na, dan blijkt, dat er een te veel op het bord is blijven staan. Wel, simpel; men neemt een zwart stuk weg — het kan niet schelen welk — en geeft dan mat in 1 zet.**

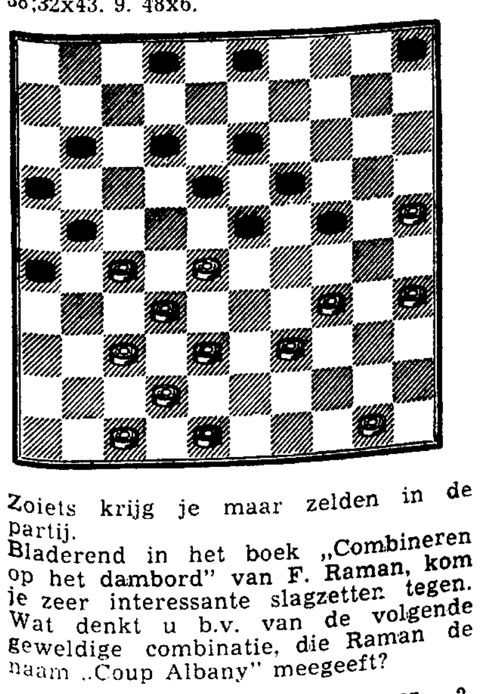
Diagram IV — Als men de zwarte koningsstelling bekijkt, blijkt, dat noch de loper, noch de pionnen aldaar hebben gespeeld. Dat wil zeggen, dat de zwarte toren van h8 nooit kan zijn verzet. Men dient dus één der zwarte torens retour h8 te plaatsen. Dan volgt mat door óf Le6 óf Ph6.

EEUWIG SCHAAK

DAMMEN

Nogmaals probleem nr. 78 het 3 om 3-eindspel. Mijn opmerking bij de A-variant was onjuist. Zoals dhr. Elands uit Beek, de inzender van deze oplossing, aantoonde, is er op het moment dat ik tot remise besloot, nog een eenvoudige winst aanwezig door 46-32! Op (39-44) volgt nu 32-49. Ik heb nog gezocht naar een andere ontsnappingsmogelijkheid voor zwart, maar kon deze niet vinden, zodat we moeten concluderen dat dit oude vraagstuk (ik meen dat het gemaakt is door de oud-kampioen van Nederland, J. de Haas omstreeks 1920) toch bij-oplosbaar is.

Voor de feestdagen laten we enige mooie combinaties zien. Het eerste diagram kwamen we tegen in Elseviers Weekblad van 18 december. De redakteur had het rechtstreeks ontvangen van de oud-wereldkampioen ir. Koeperman. De stand kwam voor in het kampioenschap van Oezbekistan 1971, tussen Apresian en Rusmetow. Wit won door de volgende uitzonderlijke combinatie: 1. 25-20;24x15. 2. 37-31;26x37. 3. 32x41; 21 of 23x43. 4. 35-30; 21 of 23x32. 5. 30-24;19x20. 6. 34x25;43x34. 7. 25-20;15x24. 8. 42-38;32x43. 9. 48x6.

Zoiets krijg je maar zelden in de partij.

Bladerend in het boek „Combineren op het dambord" van F. Raman, kom je zeer interessante slagzetten tegen. Wat denkt u b.v. van de volgende geweldige combinatie, die Raman de naam „Coup Albany" meegeeft?

Wit wint door: 1. 27-22;18-27. 2. 32x21;16x27. 3. 34-29! 25x34 (de enige manier om vijf schijven te slaan is van 25 naar 34 en dedraaim olen terug naar 34) 4. 40x7;2x11. 5. 37-31;26-37; 6. 41x3.

Wie deze combinatie nooit gezien heeft, zal niet op het idee komen de derde zet te spelen.

We kunnen ons voorstellen dat u dergelijke combinaties wel bijzonder mooi vindt, maar de verzuchting slaakt: „Daar kom ik in de partij nooit aan toe".

We laten daarom nu enkele eenvoudiger combinaties volgen, en hopen dat u ze kunt oplossen zonder de schijven aan te raken.

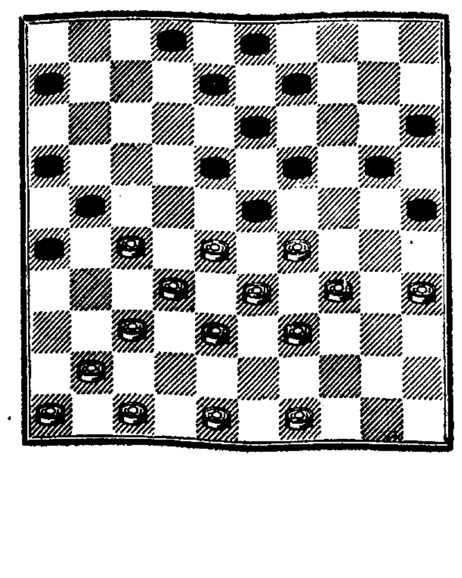
I. Zwart: 3 8 9 11 13 16 18 19 20 en 23 (10).
Wit: 27 28 29 32 33 34 35 36 38 en 40 (10-.

II. Zwart: 2 3 6 8 9 13 15 16 18 19 21 23 24 en 25 (14).
Wit: 27 28 30 32 33 35 36 37 38 42 43 44 45 en 48 (14).

Een familielid van nr. II doch iets ingewikkelder.

IV.Z wart: 3 6 11 16 17 18 19 21 23 en 29 (10).
Wit: 26 27 28 31 32 35 37 38 42 en 48 (10).

V. Zwart: 3 6 8 9 11 12 13 14 15 16 17 18 19 23 en 25 (15).
Wit: 26 27 33 34 35 36 37 38 40 41 42 43 45 46 en 48 (15).

Oplossingen: (alleen de zetten voor wit zijn aangegeven).

I. 27-22 29x18, 28x6.

II. 27-22,44-40, 40x18, 28x26.

III. 37-31, 27-22, 29x18, 28x26, 33x31.

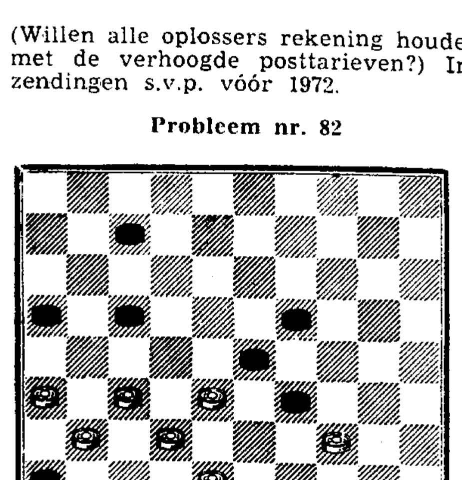
IV. 28-22, 26x17. 31-26, 26-21, 37x26, 42x33.

V. 26-21, 27-22, 37-31 41x21, 34-30 40x16.
Probleem nr. 82.

Een probleem van ondergetekende, om u tijdens de kerstdagen te kunnen vermaken. Zo broos als een kerstbal; als u er twee keer goed tegenaan tikt, valt hij uit elkaar. Veel plezier ermee en er is ook nog een prijs van f 5,- mee te verdienen.

(Willen alle oplossers rekening houden met de verhoogde posttarieven?) Inzendingen s.v.p. vóór 1972.

Probleem nr. 82

Oplossing probleem nr. 80 (Vuurboom). 31. 26, 26-21, 21x1 (45x50) 1-6 (50x28) 46-41, 5x6.

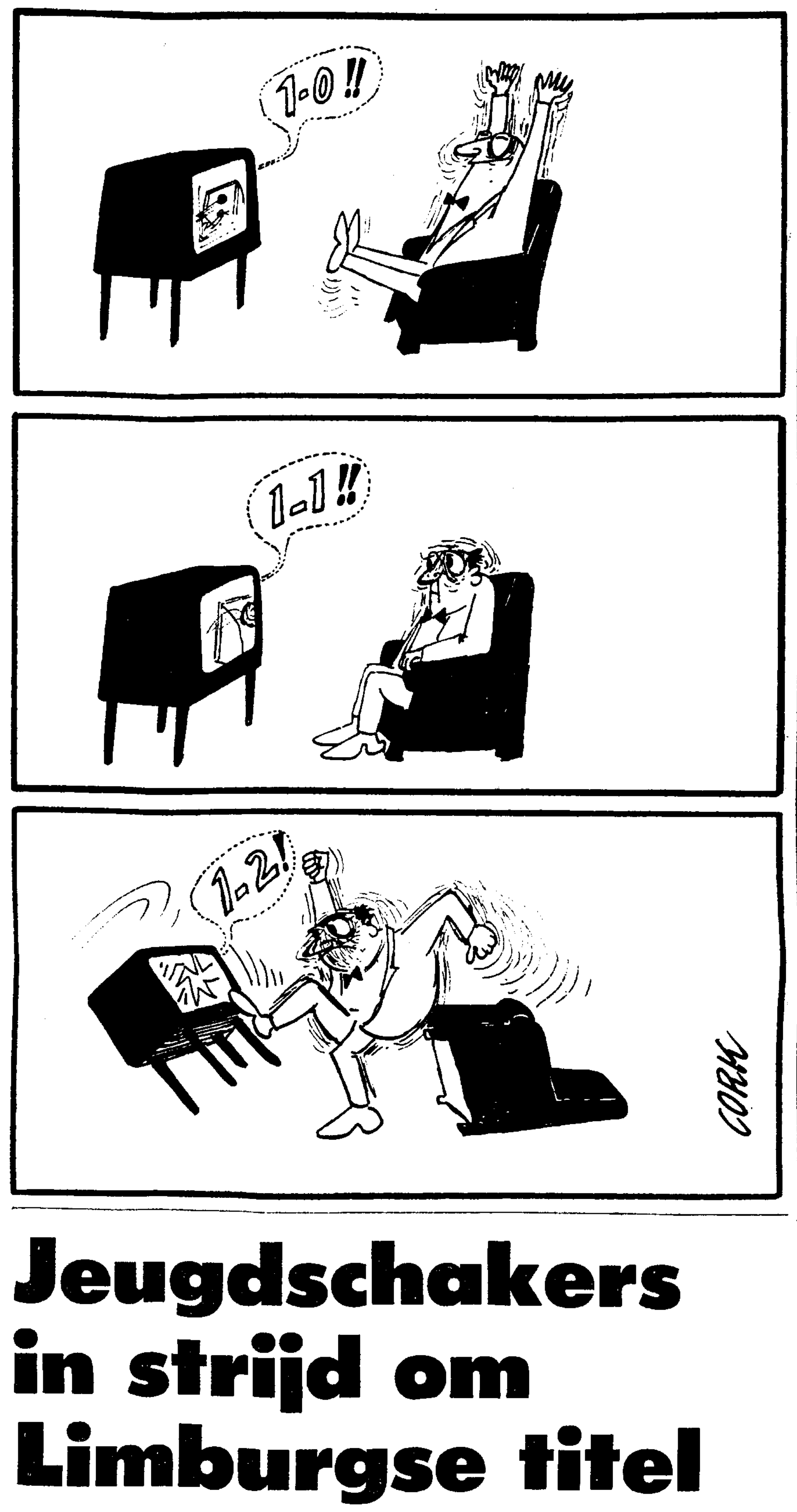
Van dit eenvoudige probleem ontvingen we slechts 11 oplossingen. We vragen ons af, hoe dat komt. Goede oplossingen kwamen binnen van: A. van Meeuwen, A. G. Jacobs, mevr. Van Meeteren allen te Heerlen, J. Schoenmakers en J. Mulder Brunssum, C. Bremmers Kerkrade, ir. H. N. Henrichs Simpelveld, D. J. Elands Beek, R. Vogelzang Sittard, J. Counen Holtum-Born, J. Gulikers Schaesberg. De prijs gaat na loting naar Cor Bremmers, Dir. Schrijnenstraat 20 Kerkrade.

LEEN DE ROOY
Meidoornstraat 59, Heerlen

Biljart Bond gaat het opnemen voor de kleine zaalsporters

Biljarters in zaalnood

HEERLEN, 24 december — „Onlangs werd in Leeuwarden de 200ste nieuwe sporthal van ons land geopend. Maar vergeet u ons, de kleine-zaalsporten, niet een beetje?" Dat is de strekking van een brief die de Koninklijke Nederlandse Biljart Bond naar de gemeenteraden van alle Nederlandse gemeenten heeft laten caramboleren. De biljarters voelen zich, wat hun accommodatie betreft, een weinig in een verdomhoekje geplaatst.

„Tien jaar geleden", aldus KNBB-administrateur Ben Stevens „waren er nog 14.000 biljarts voor openbaar gebruik beschikbaar (verreweg de meeste cafés en restaurants), nu zijn het er nog slechts 11.000 en het worden er nog minder als er niets tegen wordt gedaan. En dat, terwijl er ruwweg één miljoen Nederlanders, de een meer de ander minder, naar de biljartkeu grijpen".

In veel cafés en restaurants, meent de biljartbond, zien de eigenaars meer brood in een paar tafeltjes extra dan in een of meer biljarts. Een grote aanslag op de accommodatie ziet de bond daarnaast in stadssaneringen, waardoor wijken worden gesloopt en vervangen door andere gebouwen, huizen en kantoren. Stevens „En de cafés met de biljarts, die meeverdwijnen, zie je niet meer terug.

Met zijn brief aan alle gemeentebesturen wil de bond de gemeenten op het hart drukken de biljartsport niet te vergeten, als zij bezig zijn met recreatiemogelijkheden en sportaccomodaties. Stevens: „De biljarters hebben zich altijd zelf kunnen redden, maar ze zijn nu in een stadium gekomen, net als andere sportbeoefenaren, dat zij het niet meer kunnen".

Geen subsidie

„Als men het over sport heeft, laat men dan niet alleen, of in de eerste plaats aan voetbal, tennis, atletiek, volleybal of schaatsen denken, maar ook aan de kleine-zaalsporten: de dammers, de schakers, kolfspelers, de biljarters. Als er een sporthal wordt gebouwd, hoeft het niet zo duur te zijn om de zijwanden wat door tetrekken en er een vier meter hoge bijbebouwing van te maken. Bij het ministerie van CRM zouden de normen moeten worden veranderd. Het ministerie geeft voor sporthallen alleen subsidie als de zaalhoogte minstens zeven meter is. Maar zulk een accommodatie hebben we niet nodig. Voor wat wel geschikt zou zijn voor ons, is geen subsidie".

Van zulke ruimten zouden meer dan alleen de biljarters gebruik kunnen maken. Stevens: „Wat zou bij een totaal aan kosten voor een nieuwe sporthal van, zeg een miljoen gulden of wat meer, een extra bedrag van 4.000 gulden zijn? Voor die vier mille heb je echter al wel een installatie waarmee je een biljart in de grond kunt laten zaken. Daardoor krijg je in de zaal extra open ruimte. Dammers kunnen opzij voor tafeltennissers, de kolfbaan voor de schietvereniging".

De biljartbond wil de krachten gaan bundelen en samen met tafeltennissers, dammers en andere kleine-zaalsporters de specifieke eigen belangen gaan bepleiten. De bonden van kleinezaalsporten hebben bij elkaar, grofweg, tussen de 100.000 en 150.000 leden „Met zo'n aantal moet je toch enig gewicht in de schaal kunnen leggen. De andere zaalsporten, de grote, groeien hard genoeg. Zaalvoetbal bloeit, in sommige sporten zijn de verenigingen al zover gegaan dat ze de buitensport er aan hebben gegeven. Handbalclubs die zich helemaal op het zaalhandbal zijn gaan toeleggen".

Niet alleen voor leden

„Als we in de gaten zouden hebben dat er iets te bereiken zou op plaatsen waar een sporthal wordt neergezet, dan gaan we er heen om onze verlangens te uiten. Tref je je mensen die van biljarten weten, dan kun je succes hebben. Maar als je niet zelf komt, word je heel makkelijk vergeten. Goirle bij Tilburg heeft het begrepen. Daar wordt een sporthal gebouwd met een ruime biljartaccommodatie erbij. Dat hebben we dan voor een belangrijk deel te danken aan een Goirlese caféhouder, een biljartliefhebber, die een grote biljartzaal bij zijn zaak heeft.

„We vragen al die accommodatie echt niet voor onze 19.000 leden alleen, maar ook voor de honderdduizenden andere biljartliefhebbers, jongelui — die je daarmee van de straat kunt houden. Mannen die „uitgevroren" zijn, werklozen misschien, bejaarden. Kijk maar in de bejaardenhuizen, in de recreatiezaal staan doorgaans een paar biljarttafels. Maar niet alle bejaarde mannen wonen in een bejaardenhuis.........".

Jeugdschakers in strijd om Limburgse titel

HEERLEN, 24 dec. — De Limburgse schaakbond organiseert onder leiding van de jeugdleider R. Hollman op 28 en 29 december 1971 het jaarlijkse jeugdtoernooi met als inzet de titel jeugdkampioen van Limburg.

De titelhouder heeft het recht deel te nemen aan het jeugdkampioenschap van Nederland.

Op Paul v.d. Sterren senioren-kampioen van Limburg, rust de zware taak zich ook in deze jeugdkampioenschappen de sterkste te tonen. 35 sterke jeugdschakers hebben voor deze zeer in trek zijnde wedstrijden ingeschreven, 24 in de hoofdklasse en de rest in de 1e klasse.

De hoofdklassers zijn in 4 groepen van 6 spelers ingedeeld:

Groep 1: L. Deliège Maastricht, G. du Chatenier Geleen, P. Jansen Roermond, F. Neuss Maastricht, C. Hamilton Roermond, G. Schreiber Roermond.

Groep 2: W. Kortis Heerlen, M. Franssen Roermond, W. van Leeuwen Sittard, P. Raemakers Heerlen, P. Teeuwen Tegelen, P. Prieckaerts Brunssum.

Groep 3: P. v.d. Sterren Venlo, H. Derks Venray, M. Nelissen Maastricht, F. Partouns Maastricht, P. Scheeren Heerlen, M. Termote Venray.

Groep 4: G. Schaffhausen Brunssum, D. Greven Geleen, W. Merkelbach Vijlen, J. Renet Geleen, S. Smeets Waubach, T. Veugen Maastricht.

Deze groepen spelen 3 voorronden waarbij is bepaald dat de zwartspeler thuis speelt. De 4e en 5e ronde worden in de Geuselt Mavo te Maastricht gespeeld. De finale is op woensdag 29 december 1971 in Café-Restaurant Heliport Maastricht. De 1e klassers spelen alle wedstrijden op beide toernooidagen. Tevens geeft internationaal schaakmeester R. de Hartoch op de 1e toernooidag een simultaanseance.

Uitslagen overgangsklasse L.S.B. 4e ronde:

Gess 2-DJC Stein 1—7, Venlo 1-Weert 4½—3½, Schaesberg-Venlo 2 4—4, MSV-Gess 1 2½—3½, voorlopig de 2 afgebroken partijen zijn in het voordeel van Gess.

Stand: 1. Venlo 1 8 pnt. 21½ bordpnt., 2. Gess 1 4 pnt. 15½ bordpnt. uit 3,3.DJC ? pnt. 11½ bordpnt. uit 2, 4. MSV 3 pnt. 9½ bordpnt. uit 2, 5. Weert 3 pnt. 15½, 6. Venlo 2 2 pnt. 14½, 7. Gess 2 2 pnt. 11½, 8. Gess 3 1 pnt. 4 bordpnt. uit 2, 9. Schaesberg 1 pnt. 8½ bordpnt.

Persoonlijke uitslagen:

Venlo 1-Weert 4½—3½: W. Schmitz-T. v. Stiphout ½—½, H. Borghouts-R. v.d. Plassche 1—0. P v.d. Sterren-J. Debets 0—1, C. Bense-R. v. Bemmelen 0—1, Ch. Hinssen-L. Renne 1—0, J. Mulder-A. de Fouw 1—0, J Schuurmans-B. Sieswerda 1—0.

Schaesberg-Venlo 2 4—4: Mr. J Arnold-Jac. Jansen ½—½, Ir. F. Hendriks-J v. Megen 1—0, J. Esser-P Hazenbos 0—1, H. Triepels-Th. v. Spijk 0—1, J.Gulpers-H. v. Spijk ½—½, H. Dohr-Drs. H. Rombouts ½—½, P. Smits-W. Willers ½—½, L. Konsten-H. Schreurs 1—0.

3e ronde 2e klasse L.S.B. A, B en C:

A. Waubach 2-Max Euwe 2 4½—3½, VSM 3-Schaesberg 4 6½—1½, Vaals 1-Kerkrade 2 6—2.

Stand: 1. Waubach en Kerkrade ieder 4 pnt., 3. VSM en Vaals ieder 3 pnt., 5. Schaesberg 4 2 pnt., 6. Max Euwe en Schaesberg 3 ieder 0 pnt.

B: DJC 2-VSM 4 3½—4½, Kerkrade 3-Vaals 2 5½—2½.

Stand: 1. Schaesberg 2 en VSM 4 ieder 4 pnt., 3. DJ C2 en Kerkrade 3 ieder 2 pnt., 5. Hoensbroek 2 en Vaals 2 ieder 0 pnt.

C: Roermond 2-Horst 5½—2½, Venray-Reuver 6½—1½.

Stand: Roermond 4 pnt., 2. Venray 3 pnt., 3. Maasniel en Horst ieder 2 pnt., 5. Reuver 1 pnt., 6. Venlo 0 pnt.

SPORT 4

Biljartstanden

Kader:		1e kl. A:	
Sibbe	7—40	V. en V.	9—47
Eendr.	7—36	Modern	9—47
Toekomst	8—34	Born	9—45
BCV 1	8—32	Sittard 2	8—36
VBC	8—32	Dieteren	9—33
Wilhelm.	8—24	Sibbe 2	8—26
Kantje	8—18	Schimmert	8—23
Sittard	8—16	HGK	9—23
BCV 2	8—13	BBC	8—18
		Vr'kring	9—17
		Geleen	8—14

1e kl. B:		2e kl. A:	
Schaesb.	9—53	Sanderg.	9—49
BBC 2	9—42	Molenbr.	9—40
Waubach	9—42	HGK 2	9—34
Carambool	10—38	Meers 2	8—31
Vink	9—32	Born 2	9—31
Kantje 2	9—31	Nationaal	9—27
Juliana	9—29	Stein	8—24
Roda	9—27	Dieteren 2	9—24
Brunssum	9—25	Sittard 3	8—21
DJB	9—19	't Luip	8—25
VBC 2	9—12		

2e kl. B:		2e kl. C:	
Kroon	8—39	Schaesb. 2	8—41
Vr'kring 2	7—37	Volksh. 2	8—33
Volksh.	8—32	Waubach 2	8—32
St. Hoger	8—28	Brunssum 2	8—30
BCV 3	8—27	Roda 2	8—30
Nuth	8—26	Wilhelm. 2	8—27
Los Band	8—22	Leeuw	8—26
Klimmen	7—21	Kantje 3	8—20
DWS	8—13	Toekomst 2	8—13

2e kl. D:		3e kl. A:	
Caramb. 2	9—52	Sittard 4	8—38
DJB 2	9—37	Molenbr. 2	8—35
Brunss. 3	9—32	Volksh. 3	8—35
BBC 3	8—30	Sanderb. 2	8—34
NBC	9—30	Beek	8—25
ABC	9—27	Meers 3	8—25
DDK	9—27	BCV 4	8—20
Schaesb. 3	9—27	Dieteren 3	8—20
Juliana 2	8—26	Nation. 2	8—20
Waubach 3	9—20		

3e kl. B:		3e kl. C:	
Brunss. 4	8—39	Weustenr.	8—41
Volksh. 4	8—37	Zwaantje	8—36
Kroon 2	7—29	Butting	8-35½
Sibbe 3	8—29	Klimmen 2	8—35
Union 2	8—26	Corso	8-29½
St. Hoger 2	8—25	DWS 2	8—24
Schimm. 2	7—24	L. Band 3	8—17
Los Band 2	7—15	NBC 2	8—17
NBC 3	7—14	Ransd.	8—17

3e kl. D:		4e kl. A:	
Caramb. 3	8—36	Sanderb. 3	9—43
DDK 2	9—36	Modern 2	9—42
Vink 2	9—36	Hulsb.	9—38
Schaesb. 4	9—35	VBC 3	9—38
Eendr. 2	9—32	HGK 3	8—36
NBC 4	9—31	Vr'kring 3	9—30
Juliana 3	8—29	Born 3	9—29
Waubach 4	9—28	Meers 4	8—22
Leeuw 2	9—20	Weustenr. 3	8—22
Toekomst 3	7—18	Volksh. 5	9—20
		Nuth 2	9—16

4e kl. B:		4e kl. C:	
Elsloo	9—46	Treffers	9—45
Beek 2	9—40	DDK 3	9—35
HGK 4	9—38	Modern 4	9—37
Modern 3	9—34	KOT	9—35
Nuth 3	9—33	ABC 2	9-29
Sibbe 4	8—32	Hulsb. 3	9—29
Ransd. 2	9—23	SSOVH	9—29
Hulsb. 2	8—21	DWS 3	8—28
Schimm. 3	8—19	Corso 2	8—26
Klimmen 3	8—15	Zwaantje 2	8—25
		DJB 3	9-15½

4e kl. D:		4e kl. E:	
Weustenr. 2	8—43	Schaesb. 5	9—46
Butting 2	9—42	ABC 4	9—43
KOT 2	9—41	DJB 4	9—38
Kelderke	10—37	Waubach 5	9—37
Treffers 2	9—35	Brunss. 5	9—35
ABC 3	9—34	Vink 3	9—33
Modern 5	9—32	Juliana 4	9—27
DWS 4	8—27	Wilhelm. 3	9—27
DDK 4	9—23	Eendr. 3	8—25
Hulsb. 4	9—18	Caramb. 4	9—22
Corso 3	9—11	NBC 5	9—10

Damesvoetbal

HEERLEN, 24 dec. — De recente uitslagen van de damesvoetbalcompetitie waren: Kaspora-RKHBS 0—2, Sanderbout-Susteren 2—0, FC RIA-Egge 0—10, Heksenberg-VOS 0—8, OVC-Maurits 0—3.

De beroemde Braziliaanse voetballer Pelé is in Parijs om voetbaldemonstraties te geven, maar ook om de verkoop van sportartikelen te stimuleren. Deze produkten dragen ook zijn naam. Op de foto, Pelé tijdens de persconferentie.

ZONDAG ZESTIEN AMATEURWEDSTRIJDEN

SECRETARIS DELAHAYE:

"SVM-ALMANIA EEN OPEN STREEKDERBY"

HEERLEN, 24 december. — Voor zondag, tweede kerstdag, zijn in totaal zestien amateurvoetbalwedstrijden vastgesteld. Het betreft hier niet het op zondag 21 november in zijn totaliteit afgelaste programma. Dat wordt op 9 januari afgewikkeld. Het programma van tweede kerstdag bestaat uit een aantal gestaakte wedstrijden die uitgespeeld moeten worden. Voorts zijn er wedstrijden bij die in de eerste competitiehelft om verschillende redenen, onder andere uiteraard afgelasting, geen doorgang vonden. Een uitzondering hierop vormt de wedstrijd SVM-Almania.

Deze streekderby in de westelijke mijnstreek, afgelast op 21 november, was aanvankelijk normaal verschoven naar de algemene inhaaldag 9 januari. Uit financieel oogpunt speelt SVM echter liever reeds zondag aanstaande. Men heeft dan immers minder concurrentie. „Almania werkte gaarne mee aan ons voordeel", aldus secretaris Delahaye van de Munstergeleense club. „Het is een echte streekderby. Zeker is dat wij veel volk gaan trekken. Over de uitslag valt weinig te zeggen. Ik weet wel dat Almania lang niet zeker is van de overwinning, omdat bij een derby allerlei factoren een belangrijke rol spelen."

In de tweede klasse A twee wedstrijden, met Brunssum als centrum. Limburgia speelt thuis tegen KEV, een wedstrijd uit het begin van de competitie. Veertien dagen geleden wonnen de Brunssummers vrij gemakkelijk de uitwedstrijd in Meezenbroek. Ook zondag zijn ze favoriet. Als Limburgia wint, komt het alleen aan de leiding met twee punten voorsprong op Sportclub WVV. Verder worden de laatste vijfentwintig minuten van de destijds gestaakte wedstrijd Schuttersveld-De Ster uitgespeeld. De Ster begint met een 1—0 voorsprong. Absolute topper in de derde klasse (A) is Gulpen-Caberg. Dit duel kon enige tijd geleden niet doorgaan omdat de scheidsrechter niet kwam opdagen. Inzet is de eerste plaats. Beide ploegen delen de leiderspositie thans met achttien punten uit dertien wedstrijden. Klimmania-Walram is een „degradatiewedstrijd", waarbij de thuisclub iets betere papieren heeft.

In de derde klasse B twee wedstrijden: Waubach-SV Hoensbroek en Heilust-SVK. Interessant is natuurlijk Waubach-SV Hoensbroek, twee ploegen die verbeten strijden om het degradatiespook te verdrijven. In de derde klasse C wordt RKSVN-Swift gespeeld, een ontmoeting die afgelopen zondag afgelast werd.

In de vierde klasse B wordt het laatste half uur van de gestaakte wedstrijd Zwart Wit-Keer uitgespeeld. Zwart Wit begint met een 1—0 voorsprong, en het ziet er niet naar uit dat de ploeg uit Eys zijn leiderspositie gaat prijsgeven. Een andere wedstrijd die uitgespeeld moet worden, is Hopel-Waubachse Boys in de vierde klasse C. Beide ploegen hebben met een stand van 1—1 nog twintig minuten voor de boeg.

Het programma voor de vierde klassers luidt: 4A: SVME-Sweykhuizer Boys, 4B: Zwart Wit-Keer (30 min. 1—0), Sibbe-Wit Groen, 4C: RKTSV-RKSNE, Hopel-Waubachse Boys (20 min. 1—1), 4D: VCT-Mariarade, Sittard-DVO, Susterse Boys-GVCG.

● *De ploeg van SVM die zondag op eigen terrein aantreedt tegen Almania. Het Munstergeleense team is uiteraard gestimuleerd door de eerste uitzege welke afgelopen zondag behaald werd tegen Sanderbout. De verwachting is dat SVM-Almania een volledig open streekderby wordt.*

SPORT 5

SPORT KORTbij

Sittard

— Chris Koelman van de zwemvereniging „De Watervrienden Sittard" ontving de verleden jaar ingestelde H. van Eygelshoven wisselbeker. Deze beker werd hem speciaal toegekend omdat hij in 1971 de vereniging met zijn ijver van grote dienst is geweest.

Handbalsters DVO te sterk voor Velo

SITTARD, 24 dec. — Het Sittardse dameszaalhandbalteam DVO blijft onverdroten verder gaan met het winnen van competitiewedstrijden. Ook Velo kon niet verhinderen dat de roodwitten opnieuw flink uithaalden: 14—5.

DVO was op alle fronten sterker. Vooral Sanny Bauer stoorde in de defensie bijzonder sterk. Zij speelde bovendien opbouwend voortreffelijk. Na een kwartier stond DVO al met 5—0 voor via Betsie Schröder (2x), Truus Hendriks, Rosemarie Nusser en Corry Rutten. Tinneke en Lenie Vogels knabbelden iets van de achterstand af, maar Gerdemien Wilms scoorde opnieuw voor de thuisclub, waarna Joke Oltshoorn de ruststand op 6—3 bepaalde.

Na de thee liep DVO vlug weg naar een voorsprong van 11—3. Niet alleen de conditie van de koploopsters was beter. DVO beschikte bovendien over een betere spelopvatting, betere produktie en meer kwaliteit. Gerdemien Wilms benutte drie strafworpen, terwijl Corry Rutten met een prachtige achterwaartse worp, en Betsie Schröder uit de tweede lijn raak schoten. Corry van Galen en Ricky Deckers van Velo konden de Sittardse doelpuntenregen even verstoren, maar daarna volgden er opnieuw DVO-treffers van Truus Hendriks, Corry Rutten en Betsie Schröder.

Sportief klaarde het niet tegen Ontspanning

GELEEN, 24 dec. — In de twaalfde ronde van de Horecakegelcompetitie voor dames in het district De Nieuwe Mijnstreek schitterden De Poedels uit Elsloo als vanouds. Kennelijk zijn De Poedels toch niet van plan zich nu al over te geven. Met 1237 hout was in deze ronde K.M.D. niet alleen kansloos **maar zijn ook voor De Poedels de kansen op een ereplaats sterk gestegen.**

Overigens was de belangrijkste wedstrijd in deze ronde ongetwijfeld de Geleense derby tussen de twee koplopers Sportief en Ontspanning. In deze bijzonder spannende en zenuwslopende wedstrijd ging Sportief met bijzonder klein verschil met de zege strijken. Deze uitslag bewijst wel dat beide clubs volkomen aan elkaar gewaagd zijn. De tweede belangrijke wedstrijd was Val Um tegen ONA. Ook Val Um bleek niet in staat om ONA de eerste nederlaag toe te brengen, al was het krachtsverschil niet erg groot. DKCS liep de Hippies als het ware onder de voet. Alles of niets bleek daarentegen vrij veel moeite te hebben met De Doorzetters.

Uitslagen twaalfde ronde: Alles of Niets-De Doorzetters 1116—1093. Val Um-ONA 1112—1150. Sportief-Ontspanning 1151—1150. DKCS-De Hippies 1101—960. KMD-De Poedels 1050—1237.

Clubklassering na twaalf ronden: 1. Ontspanning Geleen 7—8221. 2. ONA Guttecoven 7—8104. 3. De Hippies Geleen 8—7592. 4. De Doorzetsters Geleen 7—7516. 5. KMD Berg aan de Maas 7—7081. 6. Sportief Geleen 6—7075. 7. De Poedels Elsloo 6—7050. 8. Val Um Beek 6—6788. 9. Alles of Niets Genhout 6—6666. 10. DKCS Spaubeek 6—6539. 11. Hots Knots Elsloo 5—5489.

BILJARTOVERZICHT DISTRICT ZUID LIMBURG VAN DE KNBB

Dermandt viel op bij Dieteren-Modern

HEERLEN, 24 dec. — **Het einde van de eerste helft van de competitie van het district Zuid Limburg van de KNBB is in zicht.** In de eerste klasse libre won Dieteren met 5—2 van Modern. H. Dermandt viel in deze wedstrijd op met 55.00 gemiddeld en een serie van 181. Daarmee bleef hij Driessen met 22,66 gemiddeld ver voor.

In de wedstrijd Vink-Juliana (1—6) kon Derwall met 29,00 en een serie van 110 enigszins bekoren. **Schaesberg nestelde zich vaster op de eerste plaats door in een matige wedstrijd de volle winst op DJB te veroveren.**

In 2a blijft Molenbron alle kansen behouden door de 7—0 overwinning op Stein en in 2b was de 4—2 nederlaag van Volkshuis 2 bij Wilhelmina 2 zeker niet onbelangrijk. Carambool 2 blijft in 2d de grote favoriet. Schaesberg moest dit met een 6—1 nederlaag ondervinden. Koploper Sittard 4 moest in 3a zijn meerdere erkennen in Meers 3, het werd een 5—2 nederlaag. Brunssum 4 handhaaft echter zijn goede positie door een 5—2 zege op Schimmert 2. **DDK 2 kwam door het feit dat Rivaal de Vink 2 geen enkele partij kon winnen mede aan de leiding.** De ongeslagen Pötgens werd door Hermens (2,57 gem.) overtroefd. In 4a bevocht Modern 2 een moeilijke 4—3 zege op Vr.kring 3, en in 4b vestigt nieuwkomer Elsloo alle aandacht op zich. Door een 5—2 zege op Ransdaal 2 en een 7—0 overwinning bij Hulsberg 2 is Elsloo een serieuze titelkandidaat geworden. In 4c blijft de Treffers het goed doen. Het won met 5—2 van zowel Hulsberg 3 als van Corso 2.

Butting 2 zegevierde in 4d met 7—0 over Hulsberg 4 en in 4e was de afgang van DJB 4 opvallend. Het verloor met 7—0 van Schaesberg 5. De favoriet ABC 4 verloor met 4—3 van Waubach 5. Opvallend was hier wel het spel van Jo Römkens met 4.54 gemiddeld.

In de driebanden groot haalde Volkshuis zijn tweede 5—2 zege, nu van KBC 2. Doveren won voor KBC met 0.405 van Nijsten. Voor het Volkshuis konden van Erp met 0.400 en Hubert met 0.324 de punten vergaren. DBCK imponeerde in de derby tegen KBC I met 7—0. Maes met 0.400, De Bont met 0.510 en Jaegers met 0.291 waren de meerderen van respectievelijk Papenhof, Jacobs en Van de Hoop.

Biljartuitslagen

Driebanden groot: KBC 2 - Volkshuis 2—5; DBCK - KBC 1 7—0.

1e klasse: Dieteren - Modern 5—2; Vriendenkring - HGK 3—4; De Vink - Juliana 1—6; Carambool - Roda 4—3; VBC 2 - BBC 2 2—5; DJB - Schaesberg 0—7; Op 't Kantje 2 - Waubach 2—5.

2e klasse: Molenbron - Stein 7—0; Nationaal - HGK 2 3—4; Dieteren 2 - Sanderbout 2—5; Sittard 3 - Nationaal 5—2; De Kroon - DWS 7—0; Wilhelmina 2 - Volkshuis 2 4—3; Op 't Kantje 3 - De Toekomst 2 2—5; Brunssum 2 - Schaesberg 2 0—7; **Waubach 3 - Brunssum 3 5—2; Schaesberg 3 - Carambool 2 1—6; DDK - NBC 2—5.**

3e klasse: Sittard 4 - Meers 3 2—5; Dieteren 3 - Nationaal 2 2—5; Brunssum 4 - Schimmert 2 5—2; Union 2 - Steeds Hoger 2 5—2; De Butting - NBC 5—2; De Leeuw 2 - Waubach 4 5—2; DDK 2 - De Vink 2 7—0; Schaesberg 4 - Eendracht 2 3—4; **Carambool 3 - De Leeuw 2 5—2;** Vriendenkring 3 - Modern 2 3—4.

4e klasse: **VBC 3 - Born 3 3—4; Hulsberg - Sanderbout 3 2—5; Volkshuis 5 - HGK 3 0—7;** Hulsberg 2 - Elsloo 0—7; Elsloo - Ransdaal 2 5—2; Modern - Sibbe 4 3—4; Beek 2 - Klimmen 3 2—5; Nuth 3 - HGK 4 2—5; Hulsberg 3 - De Treffers 2—5; De Treffers - Corso 2 5—2; **DJB 3 - Modern 4 0—7; DDK 3 - KOT 3—4; SSOVH - ABC 2 4½—2½;** de Butting 2 - Hulsberg 4 7—0; KOT 2 - ABC 3 5—2; Modern 5 - De Treffers 2 3—4; Corso 3 - 't Kelderke 0—7; Hulsberg 4 - ABC 3 2—5 DJB 4 - Schaesberg 5 0—7; Brunssum 5 - Juliana 4 5—2; Wilhelmina 3 - Carambool 4 2—5; Waubach 5 - ABC 4 4—3.

Van Leeuwen en Titselaar leiden

SITTARD, 24 dec. — Werd tot nu toe in groep twee de eerste plaats gedeeld door Fleischman en Renet nu heeft ook de hoofdgroep een gedeelde eerste plaats. Hier gaan aan kop van Leeuwen en Titselaar met elk 8½ punt uit 11 partijen.

De uitslagen zijn: D. Greeven-G. Pothuysen remise, drs. J. van de Bergh-W. van Leeuwen 0—1, G. Duchatignier-F. Hanssen remise, W. Soons-J. Hendriksen 1—0, T. van de Beek-J. Hendriksen (afgebroken partij) 1—0. Voor de volgende ronde in de J. J. Ehlen bekerwedstrijd plaatsten zich H. Duysters door te winnen van J. Soons en H. Fonteyn die won van P. van de Beek.

De stand in de hoofdgroep is nu: 1. en 2. van Leeuwen en Titselaar, beiden 8½ uit 11 partijen, 3. drs. J. C. van de Bergh 8 uit 12, 4. Stevenhagen 7 uit 10, 5. Marissen 5½ uit 9, 6. Simon 5½ uit 10, 7. en 8. Mussen en Bronkhorst beiden 4½ uit 9, 9. Pothuysen 4½ uit 10, 10. en 11. van Nassau en Krekels, beiden 4½ uit 11, 12. Hanssen 4½ uit 12, 13. Greeven 3½ uit 11, 14. Duchatiegnier 3 uit 9, 15. Duysters 2½ uit 9, 16. H. IJdema 2 uit 8 partijen.

Groep 2: 1. en 2. Fleischmann en Renet beiden 11½ uit 14 partijen, 3. van de Heiligenberg 7 uit 12, 4. J. Soons 7 uit 14, 5. W. Soons 6½ uit 14, 6. Hagedoorn 6 uit 8, 7. Stevens 6u it 10, 8 Fonteyn 6 uit 14, 9. en 10. Heussen en van de Beek, beiden 5½ uit 12, 11. en 12. Hendriksen en Slijpen beiden 5 uit 12, 13. Paaymans 4 uit 7, 14. Theuwisse 3½ uit 10 partijen.

"GeSiBe"

GELEEN, 24 dec. — In de competitie van de onderlinge biljartbond „GeSiBe" waren de resultaten in de:

Eerste klas: Neit Ketsje-TIP 6—0, Wilhelmina-Germania 1—5, Roy-BCM 4—2, TIP 2-Sanderbout 1 4—2, 't Luip-Wilhelmina 2 6—0.

Tweede klas: Maurits-Baandert 2—4, Auwt Gelaen-Sanderbout 2 4—2, 't Luip 2-GONA 4—2, Baandert 2-Roy 2 4—2, Neit Ketsje 2-Quick 1 2—4, BCM 2-TIP 3 2—4.

Derde klas: GONA 2-Wilhelmina 3 2—4, Wilhelmina 4-Baandert 3 2—4, Baandert 4-Tjobas 2 2—4, Tjobas 3-'t Luip 3 0—6, 't Luip 4-Roy 3 6—0, Maurits 2-Quick 2 4—2, Oos Heim 1-Molenbron 1 4—2 en BCM 3-Sanderbout 3 4—2.

Programma voor de week van maandag 27 december:

Eerste klas: 't Luip-Tjobas, Wilhelmina 2-Sanderbout 1, BCM-Germania, TIP-Roy, Wilhelmina-Neit Ketsje.

Tweede klas: 't Luip 2-Baandert 1, Auwt Gelaen-Maurits, GONA 1-Sanderbout 2, Quick 1-Roy 2, Neit Ketsje 2-TIP 3, Baandert 2-BCM 2.

Derde klas: 't Luip 3-Wilhelmina 3, Baandert 3-Roy 3, Molenbron-Tjobas 2, Sanderbout 3-Quick 2, Wilhelmina 4-'t Luip 4, Baandert 4-Maurits 2, Tjobas 3-BCM 3 en Oos Heim-GONA 2.

Monsterzege D.J.C. op Gess 2

HEERLEN, 24 dec. — In de 4e ronde van de schaakcompetitie Limburgse schaakbond overgangsklasse kwam Venlo tegen Weert maar net met de hakken over de sloot, wat echter voldoende was om zich aan de kop van de ranglijst te handhaven. Opmerkelijk was de nederlaag van de Limburgse kampioen P. v.d. Sterren tegen de zeer nauwkeurig spelende J. Debets.

Schaesberg dat over enkele dagen 35 jaar bestaat, had de beste kansen tegen Venlo 2. H. Triepels had de zege voor hem en voor zijn club voor het grijpen, door de geweldige spanning koos hij niet de juiste voortzetting, en verloor. De uitslag werd 4—4. De oudste club van Limburg, M.S.V. Maastricht, kwam niet op volle toeren. Het zit nu met 2 afgebroken partijen uit de wedstrijd tegen GESS. Gess wacht op een mistap van Venlo om nog kampioenskansen te krijgen. D.J.C. (Stein) behaalde een 7—1 monsterzege op Gess 2.

De derde ronde van de 2e klasse afdeling A, betekende een teleurstelling voor de schakers uit Kerkrade in een nog ongeslagen positie verloren ze met dikke cijfers van Vaals. Waubach maakte van deze misstap gebruik, ze wonnen zelf van Max-Euwe en delen nu de 1e plaats met Kerkrade. V.S.M. en Vaals zijn nog in de running met slechts 1 pnt achterstand.

In afdeling B zijn Schaesberg 2 en V.S.M. 4 (Maastricht) de matadoren, beiden stellen zich kandidaat voor de 1e klasse. Hoensbroek 2 en Vaals 2 zijn nog puntloos.

Maasniel, Roermond en Venry zijn nog alle drie kanshebbers voor de eerste plaats. Venray schakelde Reuver uit en Roermond boorde de plannen van Horst de grond in.

Clubkampioenen van de Watervrienden

SITTARD, 24 dec. — In het overdekte zwembad de Hateboer hebben de leden van de zwemvereniging de „Watervrienden Sittard" strijd geleverd om de clubkampioenschappen.

De clubkampioenen op de onderdelen zijn:

Schoolslag meisjes tot 11 jaar over 50 meter: clubkampioen Jacqueline Drenth. Bij de jongens: Leo Philippen. Schoolslag van 12 tot 14 jaar over 100 meter bij de meisjes: Margie Smits. Bij de jongens: Hub Caelen.

Schoolslag 15 tot en met 16 jaar over 100 meter, bij de meisjes: Marleen Erkens. Bij de jongens: R. Groenveld. Bij de mannen ouder dan 30 jaar: Jac. Schrijen.

Borstcrawl tot en met 11 jaar over 50 meter, bij de meisjes: Jacqueline Drenth. Bij de jongens: Rob Knoben. Borstcrawl van 12 tot en met 14 jaar, bij de jongens: Hub Wilms. Bij de meisjes van 15 tot en met 16 jaar: Marlies Snijders, bij de jongens Chris Koelman.

Rugcrawl meisjes tot en met 11 jaar over 50 meter: Miriam Cortenraad, bij de meisjes van 12 tot en met 14 jaar: José Harmens, bij de meisjes van 15 tot en met 16 jaar Marlies Snijders, bij de jongens: Chris Koelman, bij de jongens van 12 tot en met 14 jaar: Ton Zatorski.

Vrije slag tot en met 11 jaar, bij de meisjes: Dorende Damoiseaux, bij de jongens: Rob Knoben, bij de meisjes van 12 tot en met 14 jaar: José Harmens, bij de jongens van 12 tot 14 jaar: Ton Zatorski, bij de meisjes van 15 en 16 jaar: Marlies Snijders, bij de jongens: Jos Steenbakker.

Vlinderslag bij de jongens 15 en 16 jaar: Chris Koelman. Wisselslag bij de meisjes: Dorende Damoiseaux. Bij de jongens: Hub Caelen in de leeftijdsgroep tot 14 jaar en Chris Koelman in de leeftijdsgroep tot 16 jaar.

Voetbal in Afdeling Limburg KNVB

Eerste klasse

1A

Club	Stand
SCG	13-22
RHC	13-17
UVC	13-16
Geulse B.	13-16
Schimmert	13-15
Maastr. B.	13-15
Amicitas	13-15
ASV	13-13
Oranje B.	12-10
Valk. B.	13- 8
Polaris	13- 4
VCL	13- 3

1B

Club	Stand
Caberg 2	13-20
Heer 3	13-18
MVV 4	12-17
Haslou 3	13-17
Bunde 2	13-16
SBCM 2	13-15
Rapid 3	13-15
VVL 2	13- 9
UVC 2	13- 9
MKC 3	12- 6
RVU 2	13- 6
Maastr. B. 2	13- 5

1C

Club	Stand
MVC	12-19
Banholtia	13-16
Parthij	12-15
SVB	12-15
VVM	12-15
Walram 2	11-13
Zwart Wit 3	11-12
Vijlen 2	11-11
WDZ	11-10
Strucht. B.	12-10
Gulpen 2	12- 5
Hulsberg 3	13- 1

1D

Club	Stand
Nw Einde	11-17
Gracht. B.	12-17
Sylvia	11-14
Helios	12-14
DFC	12-13
Wijnandia	12-11
Jabeek	12-11
Amstenrade	12-11
Corioval.	12-10
VVD	11- 9
Abdissenb.	11- 7
Kaspora	12- 6

1E

Club	Stand
Bekkerv. 2	11-18
Kolonia 2	11-17
SVK 2	10-14
Rimburg 2	12-14
Heerlen 2	10-12
HBS 2	11-11
Treebeek 1	12-10
Schuttersv. 3	12-10
MVC 2	11- 9
Hopel 2	12- 8
Heerl. Sp 2	12- 8
Waub. B. 2	11- 5

1F

Club	Stand
Weltania	13-20
Vrangend.	13-18
Spaubeek	13-18
COV	14-16
Vaesrade 2	13-14
Hoensbroek 2	13-14
ANE 2	12-13
Sittard 2	12-10
Palemig	13- 9
Kluis	12- 8
Mariarade 2	11- 6
Schinnen 2	11- 4

1G

Club	Stand
SVE	12-20
Sanderbout 2	13-16
K'bosch	13-15
Putbroek	13-15
Walburgia	12-14
PSV 35 2	12-14
SVH	12-12
OVCS	12-11
Vlodrop	12-11
Stevensw.	12- 9
Thien B B	12- 4
Roosteren	11- 3

1J

Club	Stand
M'bracht 2	13-21
Thorn 2	12-19
FC Oda 2	13-18
Merefeldia 2	14-17
Laar 2	12-15
EVV 2	13-15
FC Ria 2	13-13
DESM 2	13-11
Altweert. 2	14-11
Born 2	13- 9
Swift 2	13- 5
SVO 2	13- 3

Tweede klasse

2A

Club	Stand
Oranje B. 2	12-20
Keer 2	14-18
Geertr. B.	12-17
Scharn 2	12-17
WVV 3	13-17
HSV 2	12-15
SCG 2	13-15
VVM 2	13-14
White St 2	13- 9
SVME 2	13- 7
DBSV 2	13- 7
ASV 3	14- 2

2B

Club	Stand
Iason 2	12-21
VCL 2	13-20
ASV 2	13-20
VVL 3	11-16
St. Pieter 2	12-14
Polaris 2	14-13
Rapid 4	13-10
Caberg 3	13-10
Geertr. B 2	12- 9
MKC 5	13- 8
Scharn 4	13- 6
BFC 3	11- 1

2C

Club	Stand
MKC 4	14-22
BFC 2	14-22
Celios	13-18
Willem I 2	13-15
Bieslard 2	13-15
Amelie 2	13-12
Leonidas 3	13-11
Meerssen 3	14-11
RHC 2	14-11
Scharn 3	13- 9
VVL 4	14- 7
VNB 2	13- 6

2D

Club	Stand
Meerssen 2	13-21
Caesar 3	11-19
GSV	13-18
Vilt 2	13-17
Schimm. 2	13-15
Walram 3	12-11
Berg 3	12-10
Bunde 3	14-10
Amic. 2	12- 9
Iason	13- 8
Gent. B. 2	11- 6
RVU 3	13- 6

2E

Club	Stand
Noorb. B.	12-21
Mheerd. B.	13-21
IVV	12-18
Wijlre	12-16
Sportcl. 2	11-15
Slenaken	12-11
Huls	13-11
Juliana	10-10
Wahlw.	13-10
Reijm. B.	13- 8
WDZ 2	13- 5
Lemirsia	12- 0

2F

Club	Stand
Reijm. B. 2	12-22
Simpelv. 3	11-21
SVB 2	12-19
Sportcl. 3	11-14
Nijsw. 2	10-11
Wit Gr. 3	10- 9
Vijlen 3	10- 8
Wijlre 2	12- 8
Wijlre 3	11- 7
Sibbe 2	14- 7
Str. B. 2	11- 5
SCKR 2	11- 3

2G

Club	Stand
Waub B. 3	12-22
SVN 3	13-22
Kak. B. 2	13-16
TSV 2	13-15
Haanr. 2	12-14
KVC Or. 3	11-12
Miranda 3	11-12
SVK 3	12- 9
Laura 3	12- 8
Gracht. B 2	11- 7
Ab.bosch 2	14- 6
Heilust	13- 2

2H

Club	Stand
Nw. Einde 2	13-23
Helios 2	13-20
V'daal 3	12-19
ONS 3	14-15
B'veld 3	13-13
Kolonia 3	12-12
Coriov. 2	13-12
Hus. B. 2	12-11
TSV 3	13- 9
Eik.veld 2	13- 8
Klimm. 2	12- 7
Palemig 2	14- 7

2I

Club	Stand
Leeuw 2	14-24
Husk. B.	13-23
Eik.veld	13-20
Egge 2	13-19
Passart	14-19
Schinv. 3	13-13
Langeb. 3	13-11
Sch.veld 4	14-11
EHC 4	13- 8
H'berg 3	13- 5
BSV 4	13- 3
Schinnen 4	12- 2

2J

Club	Stand
CSVT	12-23
Troja	14-22
SNE 3	13-17
Schinv. 2	13-16
B'veld 4	11-15
H'berg 2	13-13
Langeb. 4	14-13
VCT 2	13-11
Adveo 2	13-10
BSV 3	13- 7
M'rade 3	10- 3
Kaspora 2	13- 2

2K

Club	Stand
EHC 3	14-19
Adveo	12-17
Minor 3	12-16
BVC	12-16
Sweijk. B. 2	12-14
BSV 5	13-13
H'broek 3	13-13
DFC 2	13-13
Maurits 3	13-12
A'rade 2	11- 7
Schinnen 3	14- 5
VVD 2	12- 3

2L

Club	Stand
SVM 2	12-21
Maurits 2	13-19
L'heuvel 3	14-17
Geleen 3	13-16
Urmond. 2	10-15
Almania 3	12-15
S'bout 3	13-11
Spaubeek 2	11-10
DVO 3	13- 9
Ster 4	14- 8
Havantia 2	12- 5
Neerb.	8- 0

2M

Club	Stand
Dieteren	12-20
DVO 2	14-20
OVCS 2	14-18
Susteren 3	10-16
Stadbr. 2	13-16
IVS 2	12-14
Armada 2	15-12
Buchten 2	10-10
GVCG 2	12-10
Limbr. 2	13- 8
Obbicht 2	13- 6
Urmond 3	12- 2

2N

Club	Stand
VVB	13-20
Slek. B. 2	12-19
EVV 3	12-18
PSV 3	12-15
K'bosch 2	12-12
Susteren 4	14-12
MHD 2	12-10
Vesta 3	13- 8
Maasbr. 4	11- 7
Roosteren 2	12- 7
Sust. B. 2	11- 5

Derde klasse

3A

Club	Stand
Bemelen	12-22
Eijsden 3	13-20
Mheer. B. 2	13-17
Keer 3	14-16
Banh. 2	13-15
SCG 3	14-14
Heer 6	12-13
Or. B. 3	12-10
Geertr. B. 3	12- 9
SVME 3	13- 8
HSV 3	12- 5
Scharn 5	14- 5

3B

Club	Stand
Bunde 4	13-21
M'tricht B 3	13-20
DBSV 3	13-20
SBCM 3	13-18
MKC 7	13-17
Polaris 4	13-13
Celios 2	12-12
Biesl. 3	12-12
VCL 3	13- 9
Caberg 4	14- 7
Pieter 4	14- 5
Amelie 3	12- 4

3C

Club	Stand
Celios 3	13-20
Heer 5	13-19
Rapid 5	13-18
Bemelen 2	13-17
Keer 4	12-16
Or. B. 4	13-15
RHC 3	14-14
UVC 4	12-11
WVV 4	14-10
ASV 4	12- 6
Scharn 7	14- 6
Wh. St. 3	11- 2

3D

Club	Stand
Heer 4	14-23
Pieter 3	14-22
Scharn 6	13-21
Leonid. 4	13-20
MKC 8	13-19
VNB 3	13-14
VVL 5	11- 9
SBCM 4	10- 8
Polaris 3	12- 7
MKC 6	14- 5
Bemelen 3	12- 0
DBSV 4	12- 0

3F

Club	Stand
S'veld 4	13-24
Rapid 6	11-19
Slenaken 2	13-18
Noorb. B. 2	11-17
Gulpen 3	13-14
Nijsw. 3	13-13
VVM 3	13-12
SVG 2	13- 7
Wahlw. 2	13- 6
Partij 3	12- 5
Zw. Wit 5	13- 3
Gerend. 2	12- 2

3G

Club	Stand
Zw. Wit 4	11-18
IVV 2	11-14
Gerend.	9-13
Partij 2	11-12
Sportcl. 4	12-12
MVC 3	10-10
Huls 2	12-10
Wit Gr. 4	10- 8
WDZ 3	10- 8
Juliana 2	12- 8
SVB 3	10- 5

3H

Club	Stand
TSV 4	11-19
Hopel 3	10-15
Waub. B. 4	10-12
Laura 4	10-10
Grach. B. 3	11-10
Waubach 3	10- 9
Chèvr. 3	11- 8
Rimburg 3	9- 7
Ab.bosch 3	11- 6
Ab.bosch 4	7- 4

3I

Club	Stand
Sylvia 2	11-20
Roda 4	13-19
KEV 4	14-19
Kak. B 3	12-18
Hrln. Sp 4	12-17
Kolonia 4	12-14
SVN 4	13-12
Heerlen 4	14-12
ONS 4	13- 8
Grach. B. 4	11- 4
Heilust 4	11- 3
Laura 5	10- 0

3J

Club	Stand
Eik.veld 3	14-23
HBS 3	14-22
Heerlen 3	13-20
Hrln. Sp. 3	14-19
KEV 3	13-17
B'veld 5	11-14
SNE 4	13-12
Palemig 3	13- 9
Weltania 3	14- 8
Helios 4	11- 6
H'broek 5	12- 2
Nw. Einde 4	12- 2

3K

Club	Stand
Wijnand. 2	13-22
V'daal 4	13-21
Nw. Einde 3	12-19
Weltania 2	12-19
Gr. Ster. 3	14-13
Helios 3	11-12
HBS 4	12-12
Leeuw 5	10-10
B'veld 6	11-4
Husk. B. 3	11- 4
H'berg 4	12- 5
Eik'veld 4	13- 3

3L

Club	Stand
L'berg 5	13-25
Limb. 3	13-25
Waubach 4	8-15
Leeuw 3	15-13
VVD 3	13-12
Treeb. 3	13-12
Jabeek 2	13-11
EHC 5	13-11
BSV 6	11-10
Schinv. 4	13- 9
Egge 4	12- 5
Husk. B. 4	12- 0

3M

Club	Stand
Sweijk. B. 3	14-19
Minor 4	11-15
Vaesr. 3	12-15
BVC 2	10-13
Spaub. 3	13-13
Kaspora 3	13-11
Wijnand. 3	11- 9
Troja 2	9- 8
H'broek 4	10- 8
Adveo 3	11- 7
SVM 4	10- 5

3N

Club	Stand
Treeb. 4	13-24
Egge 3	13-22
A'rade 3	14-21
CSVT 2	15-19
Passart 2	13-15
Gr. Ster 4	13-14
Langeb. 6	13-13
M'rade 4	13-11
Leeuw 4	13- 6
VCT 3	13- 5
Vaesr. 4	13- 5
Kaspora 4	10- 1

3O

Club	Stand
SVM 3	14-25
Vr.daal 2	14-25
COV 2	14-22
Haslou 4	14-17
Geleen 4	14-16
SVE 2	13-12
Kluis 2	13-12
Havant. 3	13-10
L'heuvel 4	12- 8
Caesar 4	13- 7
Ster 5	13- 6
Thien BB 3	14- 2

3P

Club	Stand
Urmond. 4	10-20
DVO 4	11-18
Thien. BB 2	12-17
OVCS 3	13-16
COV 3	13-14
Born 3	10-13
Sittard 3	11-13
Kluis 3	13- 7
Geleen 5	12- 6
Vr.daal 4	13- 4
L'heuvel 5	12- 2

3Q

Club	Stand
GVCG 3	13-24
FC RIA 3	12-22
Holtum 2	14-19
Born 4	12-15
Sittard 4	12-13
Armada 3	13-13
Obbicht 3	14-12
Limbr. 3	12-10
Vr.daal 3	12- 9
Buchten 3	12- 7
IVS 3	12- 4
S'bout 4	12- 2

3R

Club	Stand
Vlodrop 2	12-22
Dieteren 2	12-19
Slek. B. 3	13-16
SNA 3	13-16
EVV 4	12-13
Susteren 5	13-13
Maasbr. 6	12- 9
VVB 2	12- 9
Roosteren 3	12- 6
SHH 4	10- 1

Reserve klasse Amateurs

Res. 1e klasse

Club	Stand
Almania 2	14-21
MKC 2	13-19
Caesar 2	14-17
Belfeld. 2	11-15
Rios 2	14-14
Irene 2	12-13
V'daal 2	14-13
Ster 2	13-12
Roerm. 2	13-11
MVV 3	12- 9
Limb. 2	14- 8
Geleen 2	14- 8

Res. 2e klasse A

Club	Stand
Rapid 2	12-16
S'veld 2	11-15
Heer 2	12-15
WVV 2	10-13
Berg 2	12-13
Eijsden 2	11-11
Haslou 2	8- 9
Leonid. 2	11- 9
Zw. Wit 2	12- 8
Wit Gr. 2	12- 8
Hulsb. 2	13- 7

Res. 2e klasse C

Club	Stand
EHC 2	13-18
Veritas 2	12-17
L'heuvel 2	13-16
Brevend. 2	12-15
Susteren 2	11-14
Minor 2	13-12
BSV 2	13-12
Sch.'veld 2	12-11
Ster 3	13-11
Langeb. 2	14- 4
RIOS 3	12- 4

Res. 2 klasse D

Club	Stand
SVN 2	13-23
Gr. Ster 2	14-19
KEV 2	12-17
Miranda 2	13-15
KVC Or. 2	13-14
Waubach 2	12-12
Roda 3	13- 8
ONS 2	13- 8
Heilust 2	13- 8
Laura 2	11- 7
Chèvr. 2	12- 6

VERMAKELIJKHEDEN

SCHINVELD
In Bar-Dancing THEUNISSEN
Tweede Kerstdag
DISCO-TIME
met disk-jockey Jannewitsch
Wij wensen U allen een vrolijk Kerstfeest.

DANCING
ROMANTICA
NIEUW-EINDE
zondag 2e Kerstdag
DANSEN
met
disk-jockey Henry M.

Bar-dancing EXTASE
ECHT
a.s. zondag, 2e Kerstdag
D A N S E N
met het orkest
„De Melody Strings"
1e Kerstdag geopend
Wij wensen U een Zalig Kerstfeest.

Bar-dancing EXTASE
Het trefpunt voor Buit en omstreken.

DANCING GORISSEN
BRUNSSUM
a.s. zondag 2de Kerstdag
DANSEN

Bar-Dancing
zondag 2e Kerstdag
The Rhythmic Band
zondag 2 januari
Freddy and The Cash
VALKENBURG
Sfeervol, chique
Anders, Lovely, Appart
(richting Eurohal)
Geheel verbouwd — Geheel verbouwd

— SCHINVELD ! — SCHINVELD ! —
IM HEIDE STüBEL
Café-Rest. Pension
2e KERSTDAG
GROOT CONCERT
met De Stradella's
HUUB EN HARRY
Beleefd uitnodigend
E. Claessens - H. H. Droogers

Zaal Keulen - Klimmen
TWEEDE KERSTDAG
K.P.J.L.-BAL
The Blue Walkers

BAR - DANCING GILISSEN
CADIER EN KEER
a.s. zondag, 2e Kerstdag wordt de dansmuziek verzorgd door
THE GRAPES
Aanvang 6 uur.

Hotel Monopole
KINDERSTRAAT 115 — KERKRADE
In zaal en disco-bar
2e Kerstdag
DANSEN
Onze disk-jockey brengt de nieuwste hits.
Wij wensen onze clientèle een prettig Kerstfeest

Café-Bar-Dancing „Marktzicht"
HOOFDSTRAAT 69 — SCHAESBERG
2e Kerstdag
VRIJ DANSEN
op muziek van het dans- en showorkest
Apollo-Trio
Wij wensen familie, vrienden, kennissen en clientèle prettige Kerstdagen.

HULSBERG
2e Kerstdag
D A N S E N
„OP DE TREPKES"
met de
EDDY YAMAL BAND

Bocholtz — KERSTBAL
hetwelk gehouden wordt op zondag 26 december in de Harmoniezaal van de heer Gubbels. Aanvang 19.00 uur.
Orkest: DE KYTHARA.
Bel. uitn. K.P.J.L. afd. Bocholtz.

LOTUS-BAR Kerkrade
2e KERSTDAG
DANSEN
met disk-jockey
Sjerlie
H. KERECK, Nieuwstraat 140, Kerkrade.
Iedere dag tot 4 uur geopend.

BAR-DANCING
TREFCENTRUM
CHEVREMONT
2e Kerstdag
DISKO-avond
met als presentator
Pedro-W.
Aanvang half 7.
Tevens verhuur van zalen voor bruiloften, partijen en koffietafels.

Café-Bar-Dancing
„SAN REMO"
Spekholzerheide
Kasperenstraat 29
tel. 045-411254

Wij wensen al onze clientèle een Zalig Kerstfeest.
TWEEDE KERSTDAG
DANSEN
met het dans- en showorkest
The Jenco's
Zaterdag tot 3 uur 's nachts geopend.

Volkshuis
LINDENHEUVEL-GELEEN
2de Kerstdag
CANDLE-LIGHT-BAL
met
DIE DREI CORDIS
Heeft U onze café-biljartzaal reeds gezien? Wij zijn 's woensdags tot 15.00 uur gesloten.

GELEEN — BAR-DANCING
Le Caveau
2de Kerstdag speelt voor U het bekende dans- en showorkest
SLOVENIAN QUINTET

Bar-Dancing 'T WIELTJE
ANNEX SCHEEPSBAR
Wij wensen al onze clientèle een Vrolijk Kerstfeest.
1e Kerstdag gesloten.
Tweede Kerstdag gezellig
DANSEN
bij candle-light
Er speelt voor U het bekende dans-, zang- en showorkest
CON AMORE
Onze zaak is weer sfeervol aangekleed.
Grote parkeerplaats achter de zaak, waar tevens ingang.
Akerstraat 36, Spekholzerheide, tel. 045—412465

MORENHOEK HEERLEN CENTRUM

Exclusieve dansgelegenheid. Nachtzaak tot 04.00 uur.
Sfeervolle verlichting — goede dranken.

Slechte, goede en zeer goede muziek.
Film om te lachen en te huilen.

Heerlijke saté.
Bediening meestal vriendelijk.

Bodega la mancha
AKERSTRAAT 3, HEERLEN, 1e ETAGE. TRAPJE OP........

Wat is een bodega ?
Een wijnlokaal met kleinrestaurant. Dus lekker eten en drinken in een Spaanse sfeer. Rustig babbelen en luisteren naar Spaanse muziek.
Bediening: Limburgs.

Hedenavond (Kerstavond) en 1e Kerstdag gesloten.

Wij wensen onze clientèle, vrienden en bekenden prettige Kerstdagen

---

KEGELPALEIS - HEERLEN
In ons sfeervol café zondag (2e kerstdag)
en maandag
DANSEN met de Amigo's
Wij wensen al onze vrienden en bekenden prettige feestdagen.

Dancing BUS - Brunssum
2e Kerstdag DANSEN met:
THE PICOLINO'S

MOLENBRONZAAL LIMBRICHT
zondag, 2e Kerstdag
DANSEN
ten bate van de fanfare
Orkest: „Melodia Quintet"

NEW LOVE
DANCING
1e en 2e Kerstdag geopend.
Verder woensdag, vrijdag, zaterdag, zondag, v.a. 17.00 uur
Pr. Hendriklaan 68
(zij-ingang)
BRUNSSUM

Iedere vrijdag, zaterdag en zondag
DANSEN in CLUB 208
De Tweede Kerstdag wordt voor U door onze disk-jockeys WILLEM en MIKE een groot Kerstmenu van de beste tophits op internationaal gebied.
Wij wensen al onze clientèle, vrienden en kennissen een Zalig Kerstfeest toe.
Patronaatstr. 6, Kerkrade-W., tel. 045-413123

Café-Bar-Dancing
Pension „ROYAL"
Vrij parkeren
Wij wensen al onze clientèle een Zalig Kerstfeest.
DISCOTHEEK
Heden vrijdag, tweede Kerstdag, woensdag en vrijdag
dansen met disk-jockey FRANCESCO K
Entree vrij.
AKERSTR. 64, SPEK'HEIDE, TEL. 045—411018

Bar-Dancing 't Wölfje
Aan al onze clientèle, familie en kennissen een Zalig Kerstfeest.
TWEEDE KERSTDAG
VRIJ DANSEN
met het orkest:
De Zorgenbrekers
J. D. Bok, Kasperenstraat 54, Kaalheide

Café-dancing
„'T KOPERE HUSKE"
HANS v.d. OORD
Schaesbergerstraat 46, Terwinselen
2e Kerstdag
DANSEN
Bier per glas 50 ct. incl. bediening en muziek.
Orkest:
DUO JAN LOGISTER en PAUL MOMMERTZ
Wij wensen onze clientèle prettige Kerstdagen

BEEK
Zaal MAESSEN
D A N S E N
2de Kerstdag
THE WALKERS

ZONDAG, 2e KERSTDAG
GEZELLIG DANSEN
in
Bar-Dancing MIO
UNIEK IN LIMBURG
gelegen hoofdweg Heerlen-Brunssum
31 dec. GROOT SILVESTERBAL
Tafelreservering gewenst.
Prettige Kerstdagen wensen U MIA en JO

VAESRADE
2e Kerstdag
DANSEN
met
Confrontation
Allen een Zalig Kerstfeest !

SCHINVELD - BAR-DANCING
LABERINTO
1e Kerstdag gesloten, 2e Kerstdag DISCO-TIME
D.J. JO ROSENBOOM R.O.Z.H.
DANSEN TOT 2 UUR
Wij wensen onze clientèle prettige Kerstdagen.

Gezellig uitgaan ! Bezoek dan de nieuw geopende
BAR — DANCING
„PETITE FLEUR"
VAALS — TEL. 04454—1589
Maastrichterlaan - hoek Bloemendalstraat
TWEEDE KERSTDAG is onze zaak normaal geopend.
Eindig het oude en begin het nieuwe jaar met onze
SPECIALE DANSPARTY
in een aparte omgeving.
250 zitplaatsen en 50 m2 dansvloer, grote parkeergelegenheid.
Laat U zich confronteren met een zeer exclusieve sfeer, goed verzorgde dranken en uitverkoren spijzen.
Al onze gasten, vrienden relaties wensen wij een VROLIJK KERSTFEEST en een VOORSPOEDIG 1972.
DE DIREKTIE

EL DORADO — KEGELPALEIS SPAUBEEK
VOOR EEN GEZELLIG WEEKEND NAAR
EL DORADO SPAUBEEK
2de Kerstdag KERSTBAL
Orkest:
ACCORDIONETTE
Wij wensen U een Zalig Kerstfeest.
Ruime parkering — Garderobe — Onze zaak is in kerstsfeer

BAR-DANCING — SCHAESBERG
STREEPERKRUIS
2e KERSTDAG en OUD- EN NIEUWJAAR
DANSEN met aan de disco JACK BRUNING
VRIJDAG en ZATERDAG TOT 2 UUR GEOPEND!

Biedt zich aan:
BEKEND
(amusements-, dans- en show-)
ORKEST
bestaande uit 4 personen, ook met 3 personen te arrangeren voor Oudejaarsavond en/of Nieuwjaarsdag. Stelt zich ook nog voor andere dagen en weekeinden beschikbaar, ook voor langere arrangementen.
Inlichtingen tel. 04700-21104 of Jan Vermeerstr. 44, Venlo.

Pavillon
VALKENBURG
2e Kerstdag
DE TOP-HITS
uit Brussel (6 pers.)

Disco-Bar-Dancing **SO-HO** Nieuwenhagen
zondag, tweede kerstdag, DISCO met JOS MAAS.
Vrijdag 31 december Oudejaarsavond de Engelse groep GREY HOUND
Grote bekendheid van hun hit Black and White. Dit wordt een fantastische Oudejaarsavond.
Verlotingen: 30 grammofoonplaten en vele flessen champagne. Verder een stemmingsprogramma met vele oude en nieuwe hits uit de disco.
Voorverkoop: Platenhuis Maas te Nieuwenhagen en Chevremont en in dancing Soho à ƒ 3,50. Aan de kassa ƒ 4,50. Zaal open 19 uur. — 28 januari 1972 Middle of the Road (bekend van Soley - Soley).
Verder wensen wij al onze clientèle prettige feestdagen.

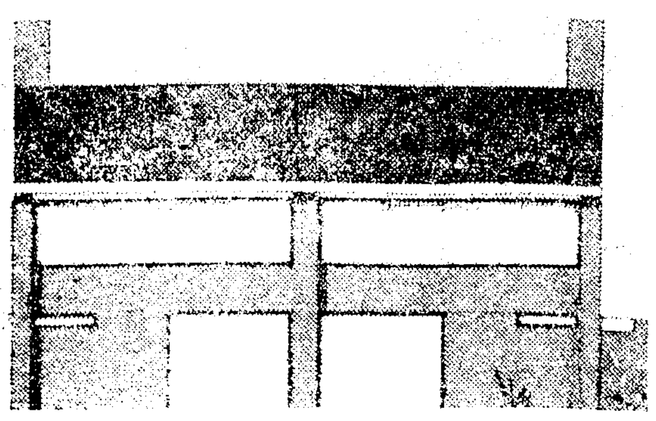
BAR-DANCING „MANUELA"
SAROLEASTRAAT 48 HEERLEN
2e Kerstdag
GEZELLIG DANSEN
's woensdags presenteren wij onze eigen HIT-PARADE
's maandags — 's dinsdags GEZELLIG BORRELEN
in onze EXCLUSIEVE BAR
We wensen iedereen een Zalig Kerstfeest.

TE KOOP GEVRAAGD
MIDDENSTANDSWONING

N.V. BALLAST ... MAATSCHAPPIJ

een voorman
bankwerker-...

Te koop
... woningen
... Eijsden

Indeling begane grond:

Verdieping

Koopprijzen vrij op naam

Totale rijksbijdrage

MAKELAARSKANTOOR FRANKEN N.V.

Hoofdkantoor Maastricht ... Tel. 043-...
Kantoor Heerlen ... Tel. 045-71...

AUTOBEDRIJF ... N.V.

MEDEWERKSTER

Het Bestuur van de
R.K. Vereniging ...
te Maastricht

LERARES/LERAAR;
HANDENARBEID

KERST
expositie
frans van der vorst
woonkunst

Heerlen, Kerkrade

IN ONZE ZAAK TE HEERLEN

2e Kerstdag 26 december geopend van 15.00–18.00 uur.

De eenvoudigste manier om een Fit vliegreis te boeken: bij de ABN

Alleen al vanwege het gemak.
Als u een keer bij ons binnenstapt ...
gewoon en passant de prachtige F...
Thuis kiest u op uw gemak ...
En een volgende keer boekt u die ...
een gratis vliegvakantie te winnen.
Toch nog een vraag? Onze ...
te antwoorden die graag. En vakkundig.
Maar we zijn ook nog bank. En dat maakt de
voorbereiding van uw vakantie een
stuk eenvoudiger.
Als u uw reis boekt kunt u ook uw ...
geld bestellen. Een safe huren. Een paskaart ...
reis- en bagageverzekering afsluiten. Enzovoort.
U ziet: eenvoudiger kan
nauwelijks. Gauw doen dus.
In het dichtstbijzijnde
ABN kantoor.

ABN voor vakantievliegreizen

Algemene Bank Nederland

een prachtige caravan-kerstshow, modellen 1972 bij

De Olde Caravan

RIJKSWEG NOORD
BELFELD (BIJ VENLO)
TELEF. 04705-322

RIJKSWEG NOORD 306, SITTARD
TELEFOON 04490-3634

PRIJZEN VANAF 3195,- INCL. BTW

tempo-team

Nederlands grootste uitzendorganisatie

Typistes
Steno-typistes
Administr. krachten
Meisje
Koffiemeisje

tempo-team

Kantoor Sittard
Dr. Nolenslaan ...
tel. 04490-...

Zaterdags gesloten

ANTIEK
GALERIE ARTISTIQUE

een onderwijzer/es

Vrijbank Slachthuis Kerkrade

Vrijbank Slachthuis Heerlen

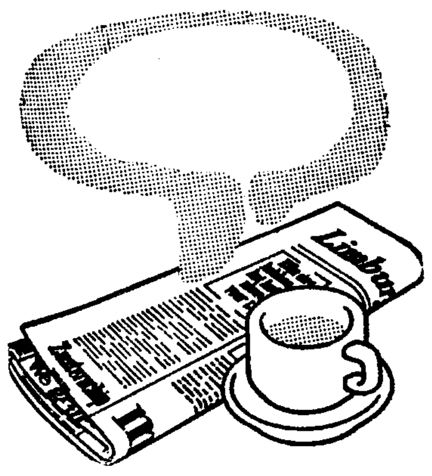
MECH. BEDRIJF FRISSEN TE HOUTHEM

Prettige Kerstdagen en Gelukkig Nieuwjaar

imburgs
agblad voor ittard en eleen

Vrijdag 24 december 1971

BEEK — BERG a.d. MAAS — BORN — BUCHTEN — DIETEREN — EINIGHAUSEN — ELSLOO — GELEEN — GENHOUT — GREVENBICHT — GUTTECOVEN — HOLTUM — ILLIKHOVEN — KERENSHEIDE — LIMBRICHT — MEERS
MUNSTERGELEEN — NEERBEEK — NIEUWSTADT — OBBICHT EN PAPENHOVEN — PUTH — ROOSTEREN — SCHINNEN — SITTARD — SPAUBEEK — STEIN — SUSTEREN — SWEIKHUIZEN — URMOND

Susteren (1)

Twee raadsleden, Widdershoven en Schwillens, verlaten in Susteren uit protest de raadszaal. Dat hebben we in Susteren nog nooit meegemaakt. Het was duidelijk een ingestudeerde actie van de heren Widdershoven en Schwillens. Toen de vaststelling van de begroting 1971 aan de orde kwam, haalde de heer Schwillens een vel papier tevoorschijn, las zijn tirade voor en verdween. Daarna Widdershoven: vel papier, voorlezen en wegwezen. Andere raadsleden vonden de actie stijlloos. Burgemeester Gijzels zei zelfs: dat zullen we niet op ons laten zitten. Wij vinden de actie van Widdershoven en Schwillens in elk geval niet stijlloos. Door te verdwijnen — toen de begroting was vastgesteld, kwamen de heren weer netjes binnen — wilden zij alleen maar hun protest kenbaar maken. En dat is een demokratisch recht. Afgezien van afspraken die er misschien in commissies zijn gemaakt om over deze kwestie de mond te houden, doet het in Susteren fris aan dat er eindelijk eens geprotesteerd wordt. Zonder hier te willen beweren dat de zieke ambtenaren van Susteren maar een smoesje zijn, is het wel duidelijk dat B. en W. allang maatregelen hadden kunnen nemen. Dat hebben zij verzuimd. Dat daar eens tegen geprotesteerd zou worden, lag voor de hand.

Susteren (2)

Een dergelijke gebeurtenis in de raadsvergadering te Susteren is koren op de molen van de volksmond. Nu al wordt er gesproken over Jozef (Widdershoven) en Jacob (Schwillens) die de kerststal verlaten hebben. De volksmond betreurt het bovendien dat niet nog een derde de zaal verliet, want dan had men kunnen zeggen dat er drie wijzen naar het oosten waren vertrokken.

Susteren (3)

Wethouder Renet heeft de eigenaardige gewoonte, als hij het woord neemt, zijn jas los te knopen en achterover geleund op twee stoelpoten van wal te steken. Als hij niet uitkijkt, dondert hij nog eens van zijn stoel af.

Susteren (4)

Burgemeester Gijzels heeft van raadsvergaderingen leiden geen kaas gegeten, terwijl de raad juist een strakke leiding nodig heeft. In Susteren is niets onmogelijk. Als men begint te spreken over uitbreidingsplannen of grondaankopen, moet men zich niet verwonderen als het gesprek daar eindigt met de problematiek rond de aardappelmoeheid. Toen in de laatste vergadering al te lang gepraat was over grondverkoop en een stemming uitkomst bracht, kwamen toch nog diverse raadsleden over dat punt aan het woord. Gijzels had onmiddellijk moeten afhameren en zich tot de te behandelen zaken moeten beperken. Op deze manier wordt er een chaotisch potje van gemaakt.

Streekraad (4)

U hebt het gelezen: de streekraad heeft slechts een deel van de mammoetagenda kunnen behandelen. Voor niemand een verrassing bij deze ontzaglijke papierlawine. Vreemd dat voorzitter Van Meeuwen bij de aanvang van de zitting zei dat ook het bestuur geschrokken was van de stapel papier. Wij mogen aannemen dat het bestuur van dit orgaan de agenda samenstelt. Was het bestuur deze keer niet op de hoogte van de omvang van de agenda? Heeft de secretaris deze voorstellen misschien stiekum in zijn vrije tijd geproduceerd? Wat zit hier eigenlijk toch achter? Het groeit streekraadsvoorzitter Van Meeuwen, die ook nog burgemeester van Beek is, kennelijk allemaal boven het hoofd.

Kerst

......feestdagen. U mag zelf invullen: zalig, gelukkig of prettig. Eet niet te veel, denk aan uw maag en blijf hopen op sneeuw.

LD

Het Limburgs Dagblad voor Sittard en Geleen is de plaatselijke en regionale editie van het Limburgs Dagblad voor het gebied Sittard-Geleen en omstreken.

Uitgave:
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad N.V. te Heerlen.

Directeur-Hoofdredacteur
Drs. J.P.S. van Neerven.

Kantoren:
Sittard: Molenbeekstraat 5, tel. 04490-5577.

Geleen: Markt 3, tel. 04494-6868.

Editiechef-redactie L. Willemsen.

Wens van recreatieschap westelijke mijnstreek:

„Zoneringsplan" voor stadsgewestpark

GELEEN, 24 december. — Om tot een goed gefundeerd bestemmingsplan voor het buitengebied van het stadsgewestpark Stammenderveld te komen wil het recreatieschap westelijke mijnstreek een zogenaamd zoneringsplan opstellen. Daarbij moet onderzocht worden voor welke funkties dat gedeelte van het Stammenderveld geschikt is dat niet bebouwd zal worden. In hetzelfde onderzoek moet worden vastgesteld of bepaalde functies duidelijk niet mogen worden gegeven aan onderdelen van het stadsgewestpark en meerdere bestemmingen daaruit moeten worden geweerd of zelfs verwijderd.

Mogelijk zijn volgens het recreatieschap ingrijpende wijzigingen noodzakelijk om het landschap in het gebied van het Stammenderveld te conserveren en te verbeteren. Behalve met bestuurlijke en financieel economische aspekten wordt door het recreatieschap bij de uitwerking van de plannen rekening gehouden met de adviezen van deskundigen op het gebied van landsschapsarchitektuur, planologie, bodemkunde en hydrologie. Dit is een direkt gevolg van de sterke samenhang met het leefmilieu: belangen van verschillende groepen op het gebied van milieu-beheer, landbouw en recreatie moeten worden afgewogen.

Informatieblad

In het informatieblad van het recreatieschap westelijke mijnstreek dat gisteren verscheen — „Info 2" — wordt over het projekt meegedeeld dat in het „zoneringsplan" Stammenderveld vier bestaande zogenaamde concentratiepunten als vaste gegevens zijn opgenomen. Onderzoeken zullen worden ingesteld naar de bodemgesteldheid, het reliëf en daarvan afgeleid de erosiegevoeligheid en geschiktheid voor een aantal bestemmingen van afzonderlijke delen van het stadsgewestpark. Vastgesteld moet worden in welke gebieden agrarische bedrijven gehandhaafd kunnen blijven of waar deze moeten worden beperkt of zelfs verdwijnen. „Het spreekt vanzelf dat die agrarische functie afgewogen moet worden tegen de belangen van wonen, werken, verkeer en recreatie en dat daarbij met name ook een sociaal-economisch onderzoek ruime aandacht moet krijgen. Op die manier levert het zoneringsplan de grondslag voor een goede planologische regeling. Als de gemeentebesturen met het opstellen van zo'n plan akkoord gaan, kunnen zij alvast door het nemen van voorbereidingsbesluiten de bestaande toestanden in de gedeelten van het Stammenderveld die tot hun grondgebied behoren, fixeren; zij krijgen dan in eerste instantie een jaar de tijd om aan een aanvaardbare planologische bescherming te creëeren".

Controlepunten

Als concentratiepunten zijn aangewezen: de Danikerberg Terborgh, de Mulderplas en de Wanenberg. Bij de plannen voor het Stammenderveld wordt voor bebossingen en open ruimte een verhouding aangehouden van 2:3. In eerste instantie wil het recreatieschap westelijke mijnstreek 495 hectare in ontwikkeling brengen, dit is ongeveer de helft van het hele Stammenderveld. Die 495 hectare **worden begrensd door de Geleenbeek aan de Zuid- en westkant, door Puth en Schinnen aan de noordkant en door de toegangsweg tot Schinnen van de rijksweg Geleen-Heerlen aan de oostkant.** Met de grondaankopen en het in ontwikkeling brengen van de eerste fase is een bedrag van naar schatting 20 miljoen gulden gemoeid. Realisering van de plannen is volgens het recreatieschap alleen mogelijk als de overheid voldoende geld beschikbaar stelt. Deze bijdragen worden verwacht van het ministerie van CRM in het kader van de openluchtrecreatie, van het Ministerie van Landbouw in het kader van de ruilverkaveling, het ministerie van Economische Zaken voor exploitecrbare projekten en van de provincie en de betrokken gemeenten.

Binnen 11 maanden

330 fietsen en 213 brommers in Geleen gestolen

GELEEN, 24 dec. — In de periode van 1 januari tot 1 november van het afgelopen jaar werden in Geleen niet minder dan 213 brommers en 330 fietsen gestolen. Weer opgespoord werden hiervan 73 brommers en 35 fietsen. De niet teruggevonden brommers vertegenwoordigen een waarde van rond 47.500 gulden, de niet teruggevonden fietsen bijna 25.000 gulden.

Deze gegevens staan in het contactblad van de gemeente Geleen. In het blad staat verder: „Uit de cijfers blijkt een zekere zorgeloosheid van de eigenaren van de fietsen en bromfietsen, want meer dan eens blijkt dat de vermiste vervoermiddelen niet afgesloten waren. Men doet wel aangifte van de vermissing, maar overigens doet men weinig of geen moeite meer. Soms geeft men aan verzoeken om de voorraad fietsen en bromfietsen bij de politie te komen bezichtigen geen gevolg".

Tweede inbraak binnen een week in kantoor Vissers

STEIN, 24 dec. — De aan de Mauritsweg in Stein gelegen kantoren van de firma Vissers Wegenbouw blijken een geliefd „werkterrein" voor inbrekers te zijn. Voor de tweede keer in een week hebben ongewenste gasten in de nacht van woensdag op donderdag een bezoek aan de ruimten gebracht. Ook in de afgelopen maanden werden de kantoren al diverse keren door inbrekers bezocht. De daders van de laatstgepleegde inbraak vonden in een van de kantoren een kerstpakket, dat zij ter plaatse openden, waarna zij zichzelf tracteerden op een fles jenever en een fles vieux. Bovendien namen zij uit een keuken 7 blikken chocoladepoeder mee. De politie heeft de zaak in onderzoek.

SUSTEREN HEEFT 7.000 INWONERS

SUSTEREN, 24 dec. — De gemeente Susteren heeft thans 7000 inwoners, maar het is nog niet duidelijk wie de 7.000ste is, omdat een woensdag geboren tweeling niet in Susteren, maar in het ziekenhuis te Sittard het levenslicht heeft aanschouwd. De aangifte hiervan heeft dus niet in Susteren plaats. Zoals bekend is het gebruikelijk dat bij een dergelijke mijlpaal de aangifte van een jonggeborene als maatstaf geldt. Mogelijk wordt dus in Susteren gewacht op een officiële aangifte. Dat was gisteravond nog niet bekend.

Het duo dat in Susteren de 7000 heeft volgemaakt, zijn Jan en Peter Craenen, woensdag geboren respektievelijk om 14.03 en om 14.30 uur in het ziekenhuis te Sittard. De ouders, de familie Craenen-Mestrom, wonen aan de Heidestraat 78 te Susteren. Het gezin heeft met de tweeling nu zeven kinderen.

De heer Munsters met een eend, die onder de olie zit.

Konijnen gestolen

SITTARD, 24 dec. — Donderdagmorgen, toen de heer W. te Sittard voor het laatst zijn vet gemeste konijnen in zijn tuin wilde voeren, kwam hij tot de onprettigge ontdekking dat het niet meer hoefde. De konijnen, bestemd voor de feestdagen, waren verdwenen. Het hok in de tuin van W. aan de Oude Heinseweg bleek opengebroken.

Oma Erens, omringd door de scheidende bezetting van de L.D.-kantoren in Sittard

FRUITMAND VOOR OMA ERENS

LD-Sittard in ander pand

SITTARD, 24 december. — Vandaag verhuist het kantoor Sittard van het Limburgs Dagblad van de Rijksweg Noord 3 naar het pand Molenbeekstraat 5, waar aanzienlijk meer werkruimte ter beschikking is. In dit gerestaureerde pand — met uitgebreide etalagekasten — zullen de afdelingen abonnementen en advertenties van ons kantoor op de benedenverdieping hun intrek nemen. De redactie vestigt zich op de daar boven gelegen etage. Het telefoonnummer blijft onveranderd: 5577. Opgemerkt zij nog dat de Molenbeekstraat vlakbij de Markt ligt, dus in het hartje van de stad.

Gisteren was het dus voor ons de laatste dag aan de Rijksweg Noord. En dat betekende toch wel een tikkeltje weemoed, ook al vanwege het afscheid van oma Erens bij wie het kantoor Sittard van het Limburgs Dagblad vele jaren heeft ingewoond. Redactie en administratie van het LD-Sittard hebben haar gisteren een fruitmand aangeboden als attentie voor de vriendschap, die wij in de Rijksweg-periode van haar hebben ondervonden.

Het nieuwe onderkomen van het Limburgs Dagblad in Sittard.

Zacht weer redt leven van zwanen en eenden

Plas olie in kasteelgracht

BORN, 24 dec. — Door tot nu toe onverklaarde oorzaak is een behoorlijke plas olie terecht gekomen in de kasteelgracht van het kasteelpark te Born, dat door de heer J. Munsters wordt geëxploiteerd. De olievlek heeft tot gevolg gehad, dat donderdagmorgen een groot aantal zwanen en eenden onder de olie kwamen te zitten. Volgens de heer Munsters is het aan het zachte weer te danken geweest, dat de dieren niet massaal zijn omgekomen. Alle dieren konden tijdig schoongewassen worden. „We zijn er nog volop mee bezig", aldus de heer Munsters. „we hebben de olie gelukkig op tijd ontdekt. De witte zwanen zijn zwarte zwanen geworden. Als het gevroren had, dan waren ze allemaal dood gevroren". De heer Munsters heeft inmiddels aangifte bij de rijkspolitie van Born gedaan. De rijkspolitie stelt nu een onderzoek in naar de herkomst van de olie. De heer Munsters vermoedt dat er iemand olie in de Hondsbeek heeft gegooid. Die beek ontspringt bij de bronnen van Grasbroek, loopt door het dorp Born en mondt uit in de kasteelgracht.

Bejaarden en invaliden op kerstmiddag in Terborg

SCHINNEN, 24 dec. — De deuren van het jongerencentrum Terborg in Schinnen staan op Tweede Kerstdag 's middags wijd open voor bejaarden en invaliden. Speciaal voor hen werd voor deze dag een gezellig feest op touw gezet. Tijdens de kerstviering treedt onder meer de Limburgse torubadour Frits Rademakers uit Sittard op. Sef Leenen uit Geleen zal sneltekenen demonstreren terwijl deze artiest tevens samen met Sjra Baggen uit Geleen in de „buut" zal optreden. Verder staan een concert van een „gelegenheidsorkest" uit Munstergeleen en de vertoning van een in 1948 deels in Schinnen opgenomen film op 't programma. Tenslotte zal de werkgroep „ekspressie" van Terborg nog een uitvoering verzorgen. Alle bezoekers worden getracteerd op een kop koffie. Hoewel het programma primair voor bejaarden en invaliden is bedoeld kunnen ook andere belangstellenden het feest tegen betaling van een gering bedrag bijwonen.

Zondagavond verzorgt de folkgroup „CCC Inc" een concert in Terborg. Dit optreden begint om 19.30 uur. Voor dinsdag- en donderdagmiddag staan expressiebijeenkomsten op het programma van het jongerencentrum. Deze middagen, die gehouden worden in het Molenhuis en die telkens om 14.30 uur beginnen, worden verzorgd met medewerking van Herman Lutgerink en Wim Hogendaan. Woensdagavond wordt in Terborg de film „De dans van de gorilla" vertoond. De voorstelling begint om 19.30 uur.

Inbraak in school

SITTARD, 24 dec. — In de nacht van woensdag op donderdag hebben onbevoegden zich toegang verschaft tot de meisjes-Mavo-school aan de Engelenkampstraat te Sittard. De buit bestond uit een draagbare radio. Er werd niet veel vernield.

Uit de personenauto van mej. K. uit Munstergeleen, die haar voertuig had geparkeerd in de Deken Haenraetsstraat, werd de autoradio gestolen.

MEMO VANDAAG

EXPOSITIES

MAASTRICHT

Dejong-Bergers
Expositie wandtapijten van Marijke Neijens, tot 30 december.

Galerie Reveil
10 hedendaagse kunstenaars.

Galerie C.C.
Grafische ontwerper Otto Hetterscheid. Van 9-18 uur. Op dagen der voorstellingen tot 22.30 uur.

Artifort
wandtapijten van Will Fruytier. Dag. van 8-18 en zaterdag van 10-16 uur.

Galerie Felix
Expositie Frans Witte. Schilderijen, objecten, tekeningen, keramiek.

GEULLE

CC Lombok 70
Jonge kunstenaars uit Limburg en handwerk uit de derde wereld.

HULSBERG

Galerie 't Boerehöfke
Expositie van schilderijen van Rudy Bierman, bronzen beeldjes van Piet van Heerde, Reliëfs — meditatiekernen van Yvonne Müller, grafiek van Anthony van Lieshout. Tot 31 dec.

HEERLEN

Dr. de Weverziekenhuis (grote vergaderzaal): Schilderijen, gouaches van Fien Huth.

Lunchroom Schunck
Werken van Harjo Coumans.

KERKRADE

Het Boekhuis
Tekeningen van Paul Brandts en Ton Geraedts.

ROERMOND

Gemeentemuseum
Etsen van W. de Zwart en W. Witsen openingstijden elke dag van 10-12 en 2-5. Zondag 2-5 uur.

Koffiebar Haas:
Schilderstukken van Mathieu Boessen en glazen van Alexander Weiss, hele maand december.

THORN

De Oude Molen
Expositie Ton Hartjens met serie fotografische impressies.

VENLO

Cultureel Centrum,
Expositie van Moonen en zijn leerlingen

Van Bommel Van Dam
Expositie werk van Harr Scheffer en Tiny Vallen.

Goltzius museum
Tentoonstelling „De Romeinen in het Maasdal". Te bezichtigen tot en met 31 januari 1972.

EINDHOVEN

Van Abbemuseum
Expositie Jan Dibbets van 3 dec. '71-16 jan. '72.

VENRAY

Cultureel Centrum
Cultureel centrum: Expositie scheppend ambacht Limburg.

BIOSCOPEN

SITTARD

Forum, Murphy's War. Vr. t.e.m. zo. om 8.30, 2e kerstdag om 6 en 8.30 u.

GELEEN

Roxy, Ryan's dochter. Do. t.e.m. di. om 8 u. zo. ook om 4 u.

Studio Anders 132, De eend en de cadillac. Do. t.e.m. di. om 8.45. 1e en 2e kerstdag om 6 en 8.45 u.

HOENSBROEK

Cinema Royal, Ben Hur. Vr. 8.30, za. en zo. om 5.30 en 8.30 uur. Jungle book. Za. en zo. om 2 en 4 u.

WAUBACH

Grand-Theater, Dinosaurussen regeerden de wereld. Zo. om 7 en 9 u.

MAASTRICHT

Festival, Raid on Rommel. Om 4, 6.15 en 8.30 u.
De schone slaapster. Om 2 uur.

Palace, De jonge verleidsters. Vanaf 2 uur doorlopend.

Studio, Flesh. Om 2.15, 4.30, 6.45, en 9 uur.

Royal 1, King Kong ontsnapt. Om 2, 4, 6.15 en 8.30 u.

Royal 2, Te vuur en te zwaard. Om 1.45 uur op zo. en wo. Blue Movie. Om 1.45, 4, 6.15 en 8.30 u.

Mabi: Het is een gekke dolle dwaze wereld. Om 2, 4, 6.15 en 8.30 u.

Lux, Love Story. Om 2, 4, 6.15en 8.30 u.
Sjors en Sjimmie en de toverring. Zo. om 2 u.

Spaubeeklaan wordt verbeterd

SPAUBEEK, 24 dec. — Deze week is in de gemeente Spaubeek een begin gemaakt met de verbetering van de verbindingsweg van deze plaats met Geleen: de Spaubeeklaan. Aan beide zijden van de weg worden fietspaden aangelegd en aan één kant is bovendien een wandelpad gepland.

Daarmee wordt deze provinciale weg binnen de gemeente Spaubeek aangepast aan de bestaande situatie binnen de gemeente Geleen. Enkele tientallen bomen langs de weg zijn inmiddels gekapt en tot aan de brug van het spoor van DSM worden delen van de berm afgegraven. Dit komt de verkeersveiligheid ten goede, omdat een onoverzichtelijke bocht gaat vervallen. Onder de bruggen van het DSM-spoor en de autoweg E-39 wordt het wegdek van de Spaubeeklaan verbreed. Volgens plan moet het werk eind januari 1972 gereed zijn.

B en W moesten f 7,50 laten vallen

SUSTERENS RAAD VERLAAGT PRIJS

SUSTEREN, 24 dec. — De gemeenteraad van Susteren is in de raadsvergadering van Woensdagavond niet akkoord gegaan met het voorstel van B. en W. om een strookje grond te verkopen aan de heer H. Gotzen voor een prijs van f 20 per m2. Diverse raadsleden vonden deze prijs veel te hoog. Bovendien werd het college van B. en W. verweten dat zij tegen de koper gezegd zouden hebben dat die prijs wel uit de bus moest komen omdat anders Gedeputeerde Staten het raadsbesluit toch niet zouden goedkeuren. „Het zijn nog geen marktkooplui in Maastricht", meende de heer Schwillens.

Wethouder Renet ontkende dat iets dergelijks tegen de koper gezegd zou zijn. Raadslid Widdershoven stelde vervolgens voor de grond voor f 12,50 per m2 te verkopen. Met 10 tegen 2 stemmen werd het voorstel van de heer Widdershoven aangenomen. De subsidies voor 1972 zullen ook in Susteren kritisch worden bekeken.

In de commissievergadering had de heer Schwillens voorgesteld om subsidies aan organisaties en instellingen buiten de gemeente voor dit jaar al te schrappen van de begroting. Dit voorstel haalde het echter niet omdat de meeste subsidies reeds uitbetaald zijn.
Naar aanleiding van een protest van de raadsliden Widdershoven en Schwillens, die de raadszaal verlieten omdat de begroting van 1971 15 maanden te laat was, merkte de heer Claessen op dat op deze manier de schuld ten onrechte in de schoenen van B. en W. werd geschoven. Wethouder Renet vond het hele gedoe van de heren maar tegenstrijdig. Raadslid Thijssen kondigde aan dat hij geen zitting meer zou nemen in de commissies waar de protesterende raadsleden ook zitting in hadden. Volgens de heer Thijssen was er afgesproken in de commissie dat er geen vuile was buiten zou worden gehangen. Hij verweet de raadsleden woordbreuk en noemde hun protestaktie stijlloos en onfatsoenlijk. De raad besloot ook een krediet van f 10.000 beschikbaar te stellen voor de doorlichting van de werkzaamheden van het secretariaatspersoneel door een adviesbureau van de vereniging van Nederlandse gemeenten. Het onderzoek gaat drie maanden in beslag nemen.

● Hanx Bennink

Han Bennink met Focus in Don Kiesjot

SITTARD, 24dec. — Zondag treden in Don Kiesjot te Sittard twee jazzmusici van wereldformaat op: drummer Han Bennink en tenorsaxofonist J. R. Monterose. Het concert in het gebouw Wal 3 te Sittard begint om 20.30 uur. Han Bennink, die momenteel als beste jazz-drummer van Nederland wordt beschouwd, speelde met welhaast alle jazzgrootheden. Hij maakte 18 lp's met onder meer Dexter Gordon, Misja Mengelberg, Evan Parker en John Tchcai. De laatste jaren behaalde hij enorme successen op jazzfestivals in Libië, Kralingen, Newport bij New York, Bilzen, Hammerveld en het Holland Festival.
J. R. Monterose werkte in het verleden onder meer samen met Lionel Hampton, Buddy Rich en Maynard Ferguson. Op tientallen buitenlandse jazzfestivals trad Monterose met topmusici op. Vanavond begint bij Don Kiesjot om half negen een optreden van de popgroep Focus, onlangs is de plaats van Cyriel Havermans ingenomen door Bert Ruiters. De bezetting van de band is nu: Thijs van Leer (zang-orgel-fluit), Jan Akkerman (gitaar), Bert Ruiters (basgitaar) en Pierre van der Linden Drums).

Plaatselijk nieuws - plaats

Sittard

— Tijdens de afscheidsavond van directeur H. de Rouw van de Sittardse LTS concerteerde 's avonds in de stadsschouwburg het St. Michielskoor met het Sittards kamerorkest, beide onder leiding van dirigent Albert Köhlen. Na dit concert was er een dansavond in de foyer met medewerking van het dansorkest De Caballero's.

— In het dienstencentrum voor bejaarden Oos Zittesj Hoes werd door meer dan 150 bejaarden kerstfeest gevierd. De bejaarden zelf hebben aan dit speciale feest zeer aktief deelgenomen door voorlezing, zang en declamatie. Een koortje van bejaarden onder leiding van de heer J. Gerritsen deed het al evengoed als het kinderkoor onder leiding van mevrouw Sanders. Tot besluit van de avond werd door de heer J. Gerritsen een kerstverhaal verteld. Dames uit de bejaardenflat hadden hun bakkunst getoond en alle aanwezigen getracteerd op zeer smakelijk kerstgebak.

Limbricht

— Diegenen die tijdens het windbuksenconcours een of meerdere malen een serie van 36 punten hebben geschoten, wordt — willen zij voor de hoofdprijzen mededingen — dringend verzocht op 26 december te 20.00 uur in de Molenbronzaal aanwezig te zijn voor het uitkavelen van de hoofdprijzen, (een dames- of herenrijwiel, een droogkap, een scheerapparaat en een vet konijn). Op 26 december bestaat vanaf 10 tot 13 uur nog de gelegenheid voor het schieten van de dagprijs en het bereiken van meerdere series van 36 punten voor het uitkavelen van de hoofdprijzen.

Munstergeleen

— Bij de gevonden voorwerpen ligt in het politiebureau in Munstergeleen een waterpas van 1.60 m lengte, die gevonden is bij de Karelhoeve in Munstergeleen.

— Het komt de laatste tijd regelmatig voor dat bij nieuwe bewoners die een tuintje hebben aangelegd, struiken en planten worden uitgetrokken door baldadige jeugd. De politie zal een extra oogje in het zeil houden.

— Op de Provinciale Weg onder Munstergeleen werd de bromfietser Van O. uit Sittard zo ernstig gewond dat hij in het ziekenhuis is opgenomen. De heer Van O. viel met zijn brommer doordat hij een duwtje kreeg van een passerende bromfietser.

— Proces-verbaal werd opgemaakt door de rijkspolitie van Munstergeleen tegen klandestiene vuilstorters in de Hondskerk. In de toekomst zullen tegen het klandestien vuilstorten nog strengere maatregelen worden getroffen.

— Op nieuwjaarsdag wordt van 11.30 tot 12.30 uur in het Groene Kruisgebouw in de Kerkstraat de nieuwjaarsreceptie gehouden door burgemeester A. Wagemans, en echtgenote en pastoor Beenders.

Susteren

— Abusievelijk werd vermeld dat vanavond het jongerenkoor Sumadi de eucharistieviering zou opluisteren in de Amelbergparochie om 23 uur. Dit moet zijn om 22 uur.

Born

— De centrale priesterdienst voor de parochies Born, Buchten, Grevenbicht en Obbicht is tijdens de week van 26 december tot 2 januari in handen van kapelaan H. van de Loo, Kerkstraat 28, Grevenbicht; tel. 04497-225.

— De eerste nachtmis vanavond om 21.30 uur zal worden opgeluisterd door het grote jongerenkoor onder leiding van de heer Jos. Schlangen.

— De heer Wim Briels slaagde aan de Utrechtse universiteit voor zijn kandidaatsexamen scheikunde.

Spaubeek

— Tweede kerstdag zal er op het plaatselijk voetbalterrein een voetbalwedstrijd plaatsvinden tussen een team van 11 trimmende Spaubekenaren en 11 stamgasten van café Meuwissen. De wedstrijd begint omstreeks twee uur.

— De karnavalsvereniging De Kwakkert is voor het zottenseizoen 1972 voorzien van een nieuwe heerser over het Kwakkerterijk. In totaal waren drie gegadigden voor deze vacature. Inmiddels heeft de geestelijk afviseur, kapelaan Wagemans, de loting verricht uit dit drietal. Voor de Spaubeekse bevolking zal de uitslag echter onbekend blijven tot 8 januari 1972. Op deze dag zal de nieuwe prins tijdens het prinsenbal in café Eldorado aan de burgerij van Spaubeek worden voorgesteld.

— Tijdens de nachtmis in de kerstnacht zal het gemengde koor onder leiding van de heer Th. Heunen de meerstemmige mis van Frans Schubert ten uitvoering brengen. Het orgel wordt bespeeld door de organist H. Pittie, geassisteerd door enkele leden van de fanfare met hun instrument. Tevens zal de fanfare tijdens deze dienst enkele andantes uitvoeren. Een kwartier voor aanvang van de dienst zal er een bijbelse lezing met tekst en muziek zijn.

— Tweede kerstdag zullen leerlingen van de vijfde en zesde klas van de meisjesschool een kerstspel met zang voor de kribbe in de parochiekerk voordragen.

— Ter gelegenheid van nieuwjaar zullen de plaatselijke parochiegeestelijken nieuwjaarsreceptie houden op zaterdag 1 januari van 12 tot 13 uur in het zaaltje van de pastorie.

Stein

— Het overdekte zwembad in Stein is op 31 december na 16 uur gesloten en op 1 en 2 januari de gehele dag gesloten.

— Woensdagavond recipieerde de tafeltennisvereniging Jonk in verband met het behaalde kampioenschap van het eerste team in de derde klasse C in de eerste competitie en de promotie naar de tweede klasse. Dit team bestaat uit F. Cremers, J. Kohlen, F. van Beer. Het tweede team junioren, werd kampioen in C2 en promoveerde naar de B-klasse. De receptie werd onder meer bezocht door de zustervereniging Sempre Avanti, Kluis en De Treffers. Namens het gemeentebestuur was de wethouder P. Smeets van sport en cultuurzaken aanwezig en vele sportvrienden en andere belangstellenden. De receptie werd muzikaal opgeluisterd door het 12-jarig lid Frans Martens, een begaafd accordeonnist en leerling van G. Coumans uit Stein. Na de receptie volgde een gezellige avond, waarop de jeugdige accordeonnist eveneens voor de muziek zorgde en de aanwezige leden en belangstellenden tot in de late uurtjes samenhield.

Grevenbicht

— Zowel de kerstviering van de bejaardenvereniging als die van de Vrouwenbond, die beide in het parochiehuis werden gehouden, hadden grote belangstelling. Tijdens beide vieringen werd er gespeechd, gezongen, gedanst en natuurlijk voordrachten gehouden, waarbij de schooljeugd medewerking verleende. De bejaarden die slecht ter been waren, werden door automobilisten vervoerd.

— Het kerkelijk zangkoor St. Jozef van Rolduckerveld luistert de nachtmis op met een uitvoering van de mis van P. IJon, alsmede enkele meerstemmige liederen. Eerste kerstdag zal het koor eveneens de mis van half elf opluisteren.

— In de Blijde Boodschapkerk zal om tien uur op kerstavond het meisjeskoor het kerstgebeuren uitbeelden en met liederen opluisteren. Om 12 uur voert het gemengd koor de mis van Anton Bruckner uit. Het dertig leden tellende koor staat onder leiding van Jos Franken. Aan het orgel speelt Lex Lonij.

— Het mannenkoor St. Caecilia verzorgt tweede kerstdag een uitvoering in de parochiekerk O.L. Vrouw Verschijning te Molenberg-Heerlen. Het programma dat onder leiding van Bart Kockelkorn uitgevoerd wordt omvat een elftal nummers.

— Het gemengd kerkelijk zangkoor de Zon zal kerstavond de viering van half tien plechtig opluisteren. Het koor zal onder leiding van de heer W. Bonten de vierstemmige Missa ad Fugum van G. de Palestrina uitvoeren. De orgelbegeleiding is in handen van Paul Rutten. Op tweede kerstdag wordt dit programma tevens uitgevoerd tijdens de mis van 11 uur.

— Evenals andere jaren zal ook deze kerstmis de koninklijke harmonie St. Philomena zorgdragen voor kerstmuziek in de kerstnacht. Zo zullen de muzikanten van Philomena op diverse punten van Chèvremont muziek ten gehore brengen terwijl het in de bedoeling ligt gedurende de nachtmissen in de St. Petruskerk, de Zonkerk en Blijde Boodschapkerk eveneens kerstmuziek te brengen.

Gave uitvoering van The Messiah

GELEEN, 24 dec. — Voor een goed bezette Hanenhofzaal gaf de Christelijke Oratorium Vereniging Geleen een mooie uitvoering van Händels' „The Messiah". Er waren veel jeugdige toeschouwers. Men had een goede greep gedaan met het solistenkwartet; Maja Schermerhorn (sopraan), Hilda Tondellir (alt), Paul Schotsmans (tenor) en John Bröcheler (bas) mogen met ere worden genoemd. Zij hadden een groot aandeel in het welslagen van deze uitvoering. Dit geldt eveneens voor het LSO dat de zware taak van de begeleiding was toevertrouwd. In de aria The trumpet shall sound verdiende de trompettist 'n speciale vermelding voor zijn mooie solo. Lyda Jonker bespeelde bekwaam en uiterst betrouwbaar het clavecimbel. Dirigent Harm de Vries leidde het geheel met vaste hand. Hij wist de vele soms lang niet gemakkelijke koren machtig en bewogen tot klinken te brengen. Dit gold zeer zeker ook voor het beroemde Hallelujakoor dat stralend overkwam. De coupures in Händels' monumentale werk waren met zorg aangebracht zonder dit oratorium te schaden. Het ovationele applaus direct na het beroemde slotkoor en de bloemen voor de damessolisten waren een welverdiende beloning voor deze prachtige avond die bovendien een zinvolle belevenis was zo vlak voor het kerstgebeuren.

AGENDA

DOKTERS-DIENSTEN

Sittard: 25 dec. dr. Garé, tel. 3622, bij geen gehoor 5120. 26 dec. dr. Jessen, tel. 3339.

Geleen-Oost: 25 dec. dr. Sirre, tel. 3825. 26 dec. dr. Hundscheid, tel. 04490-2735.

Geleen-West: 25 en 26 dec. dr. Thomassen, tel. 2256.

Limbricht - Susteren: 25 en 26 dec. dr. Tijssen, tel. 04490-5656.

Nieuwstadt - Susteren: 25 dec. dr. Duysens, tel. 04497-302; 26 dec. dr. Flos, tel. 04498-1955 bij geen gehoor dr. De Leeuw, tel. 04498-1266.

Stein - Berg - Urmond: 25 dec. dr. Niël, tel. 1327; 26 dec. dr. Van Ansem, tel. 1382.

Elsloo: 25 dec. dr. Blokland, tel. 04402-1587; 26 dec. dr. Kuijpers 04461-1504.

Beek: 25 en 26 dec. dr. Crombach, tel. 1496.

Neerbeek - Beek: 24 dec. 20 uur tot 26 dec. 8 uur dr. Muris, tel. 2015; 26 dec. 8 uur tot 27 dec. 8 uur dr. Meessen, tel. 1750.

Spaubeek: 24 dec. 20 uur tot 27 dec. 8 uur dr. Aarts, tel. 04404-215.

Puth-Schinnen: 24 dec. 20 uur tot 26 dec. 8 uur dr. Steggerda, tel. 04492-1303; 26 dec. 8 uur tot 27 dec. 8 uur dr. America, tel. 04492-1215.

APOTHEEKDIENSTEN

Sittard: apotheek Buyzen, Burg. Arnoldstraat 15, tel. 5532.

Geleen - Beek: apotheek Engel, Kluis 32, tel. 2192, Geleen.

DIENST VERLOSKUNDIGEN

Geleen: 24 dec. 14 uur tot 25 dec. 24 uur mevrouw Schlössels-Mesters, tel. 5853 bij geen gehoor 3577; mevrouw Donners-Beltgens tel. 13484 26 dec. van 00.00 uur tot 27 dec. 8 uur; mevrouw Schlössels-Mesters, tel. 5853. bij geen gehoor 3577, mevrouw Van de Leeuw-Snik, tel. 3729.

TANDARTSENDIENSTEN

Geleen - Sittard e.o.: 25 en 26 dec. A. M. G. Kleefman-Keulers, Mauritslaan 42-44 Geleen, tel. 04494-2293; J. B. Willemars, praktijk: Groene Kruisgebouw, Elsloo, tel. 04402-2283; huisadres: Julianastraat 12 Elsloo, tel. 04402-2022.

AMBULANCEDIENST

Ongevallen- en Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek Geleen tel. 04490-2222.

GROENE KRUIS

Stein - Urmond - Berg: zr. Meurders, tel. 04402-2014.
Born - Grevenbicht - Obbicht: zr. Coenen, tel. 04497-351.
Nieuwstadt - Susteren - Limbricht: zr. Verbeek, tel. 04490-3996.
Spaubeek - Munstergeleen - Puth-Schinnen: zr. Kneepkens, tel. 04494-

AKTIE MOEDERS VOOR MOEDERS

Sittard: mevrouw A. Huynen, Vrangendael 57, tel. 3475.
Geleen: mejuffrouw De Loo, Raadhuisstraat 2, tel. 2960.
Stein - Elsloo: mevrouw M. Rijst, Sanderboutlaan 48, tel. 04495-2001.

BABYSITCENTRALE

Sittard: mevrouw Adriaans, Relindisstraat 1, tel. 3520.

KERKDIENSTEN

Sittard: 24 dec. 22 uur Gereformeerde Kerk gemeenschappelijke dienst met Nederlands Hervormde kerkdienst ds. Verschragen. 25 dec. 11 uur ds. Molemaker; 26 dec. 10 uur ds. Molemaker.
Nederlands Hervormde kerk 25 dec. en 26 dec. 10.15 uur ds. Verschragen.

Baptisten Gemeente Hemelsley 96 voorganger ds. Jac. Tromp; 24 dec. 23 uur; 25 en 26 dec. 10 uur.

Geleen: Gereformeerde Kerk Groenstraat 25 dec. 9.45 uur ds. Kuijper 26 dec. 9.45 uur en 16.45 uur ds. Kuijper.
Leger des Heils Groenstraat 95, 25 dec. 6 en 11 uur kerstwijding; 26 dec. 10 uur heiligingssamenkomst, 19 uur verlossingssamenkomst.

Fiscale opsporingsdienst concentreert zich op Limburg

Jacht op beunhazerij

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG, 24 december. — De fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst van het ministerie van financiën zal een onderzoek gaan instellen naar de belastingontduiking op grote schaal die vooral in Limburg plaats heeft, speciaal voor zwartwerkende bouwers en woninginrichters.

Volgens mededelingen vorige week gedaan tijdens een bijeenkomst van de Kamer van Koophandel in Maastricht levert deze zogenaamde vrijetijdsbouw 25 procent concurrentievoordeel op, dat verkregen wordt door het ontduiken van de loonbelasting, de BTW en de sociale wetten.

Staatssecretaris mr. W. Scholten heeft dat gistermiddag meegedeeld bij de begrotingsbehandeling van financiën in de Tweede Kamer. Zijn collega Oostenbrink van Economische Zaken had vorige week in Maastricht al laten weten, dat in het kabinet maatregelen overwogen zouden worden tegen deze praktijken.

Hij liet dat weten tijdens een bijeenkomst in Maastricht, waarop de heer J. van Kan van de Kamer van Koophandel meedeelde, dat een steekproef had uitgewezen, dat in het gebied van die Kamer in oktober 69 van dergelijke werken in uitvoering waren waardoor de staat een belastingverlies van 2,5 miljoen gulden zou lijden.

Besprekingen met DSM over bestemming Graetheide

GELEEN, 24 dec. — Hoewel over de bestemming van de Graetheide nog geen definitieve beslissing is genomen, houdt het bestuur van het Recreatieschap Westelijke Mijnstreek voorlopig rekening met de vestiging van chemische industrie op het terrein waarop SHELL/DSM-raffinaderij was gepland. Momenteel voert de begeleidingscommissie, waarin leden zitten van het dagelijks bestuur van het samenwerkingsorgaan westelijke mijnstreek, besprekingen met DSM en de partners Salemans-Toonen over de bestemming van Graetheide. Een direct gevolg daarvan is dat uitwerking van definitieve plannen voor het recreatiegebied Graetbroek — waarvan Graetheide een onderdeel is — op dit moment stagneert. Een eventuele milieubelasting van het gebied door de vestiging van chemische industrie, wil het recreatieschap zoveel mogelijk compenseren. Een tweede probleem bij het plan Graetbroek, is dat het krediet van 17.500 gulden dat de streekraad beschikbaar stelde voor het opmaken van een programma van eisen voor het gebied, tot nu toe te beperkt is gebleken. Het recreatieschap heeft nieuwe offertes aangevraagd voor het opstellen van een dergelijk basisrapport. Als die wel liggen benenden het gestelde maximum van f 17.500,- dan kan op korte termijn wel een opdracht worden verstrekt. Graetbroek is ongeveer 2170 hectare groot en strekt zich uit over de gemeenten Born, Grevenbicht, Limbricht, Obbicht, Sittard en Urmond. Als concentratiepunten zijn opgenomen de rollen in Born, kasteel Limbricht en de Maasvallei bij Obbicht. Op 7 januari 1972 zal voor het eerst een werkgroep bijeenkomen, die zich toelegt op inventarisatie van de bestaande mogelijkheden die van belang zijn bij de opstelling van een programma van eisen.

Kerstlammetje in Schimmert

SCHIMMERT, 24 december. — In Schimmert is bij landbouwer Simon, die in de buurt van de kerk woont, een „kerstlammetje" geboren. Het dartele beestje, dat afgelopen zaterdag het levenslicht bijzonder vroeg zag, is alleen nog maar in de stal te bewonderen, waar het door moeder schaap vertroeteld wordt. De schapenfamilie van landbouwer Simon is niet zo groot. Hij heeft nu drie grote schapen en een lammetje. Vanzelfsprekend is een van de schapen zwart. „Elke familie heeft per slot van rekening zijn zwarte schaap", was het commentaar van een van de nieuwsgierige toeschouwers. Vorig jaar werd rond deze tijd ook een lammetje geboren in Bemelen bij de heer Kicken aan de Bemelerweg. Dat beestje zette zijn eerste stappen in de toen versgevallen sneeuw.

Slotavond 20ste Toernooi der Lage Landen in Elsloo

ELSLOO, 24 dec. — Op 8 januari wordt in zaal Raeven aan de Stationstraat in Elsloo de slotavond van het Toernooi gehouden, zal van gemeentewege een herinneringswimpel aan de deelnemende verenigingen van dit jaar worden uitgereikt. Deze uitreiking gebeurt op 8 januari om 17 uur in het gemeentehuis.

Het programma van de slotavond werd als volgt samengesteld: 20 uur: „Schilderen op hout", een éénakter van Ingmar Bergman door de keurgroep van het Limburgs Toneelverbond onder regie van George Meuwis. 21 uur: Bekendmaking van de uitslag door de voorzitter van de jury, gevolgd door de prijsuitreiking. 22.15 uur: Aanvang „Bal der Lage Landen" met het orkest „The Twens".

'De Duuvelsboed' maakt dozijn vol

HEERLEN, 24 dec. — Voor het successtuk „De Duuvelsboed", dat reeds tien maal voor een uitverkochte zaal werd opgevoerd blijkt nog zo veel belangstelling te bestaan, dat de leiding van het Heerlens Streektheater voor de aandrang is gezwicht en besloten heeft in de week tussen Kerstmis en nieuwjaar, op dinsdag 28 en woensdag 29 december het stuk nog tweemaal op te voeren. Voor liefhebbers van dialecttoneel, die het Heerlens Streektheater nog niet kennen, een goede gelegenheid op amusante wijze de schade in te halen. De voorstellingen beginnen om 20 uur. Men kan plaatsen bespreken aan de kassa van de schouwburg.

Musicus B. Scheepers tijdens repetitie overleden

HEERLEN, 24 dec. — Woensdagavond is de musicus B. Scheepers (49) tijdens de repetitie van het kerkelijk zangkoor van de Annakerk in het Bekkerveld te Heerlen, waarvan hij directeur-organist was, als gevolg van een hartaanval overleden.

Het plotseling heengaan van deze eminente musicus is voor het koor een zware slag, omdat men in hem een goed leider en een bindende figuur verliest, die zich met een tomeloze inzet aan het koor gaf. De heer Scheepers was als leraar bovendien verbonden aan de muziekschool te Hoensbroek.

De uitvaartdienst vindt maandag om half 2 in de parochiekerk van de H. Moeder Anna plaats. Het kerkelijk zangkoor zal de gezangen verzorgen.

Het plotseling overlijden van de heer Scheepers brengt een wijziging in de opluistering van de kerstdiensten. De mis van 9 uur vanavond ondergaat geen wijziging omdat ze is voorbereid als volkszangmis. Tijdens de nachtmis van 11 uur zal het zangkoor niet de ingestudeerde mis van Nieland, maar de Missa Brevis van Palestrina, die was ingestudeerd voor de mis van 10.15 uur op Kerstdag, uitvoeren.

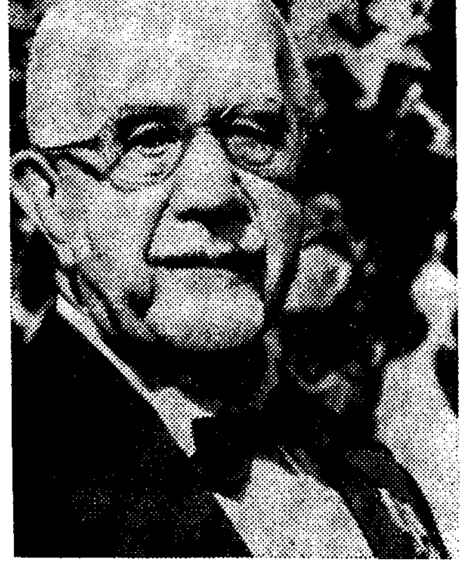
Met Felix Rutten stierf een Limburgse Romein

Felix Rutten, de Sittardse dichter in het verre Rome heeft op dezelfde dag als zijn goede vriend in Holland Godfried Bomans, het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Bomans was voor dr. Felix Rutten een rijk hoofdstuk in diens leven en ook omgekeerd heeft de geest van de grote Romekenner Rutten inspirerend op Godfried Bomans gewerkt.

Toen dr. Felix Rutten in de Stadsschouwburg van Sittard officieel bij gelegenheid van zijn 80ste verjaardag werd gehuldigd was Bomans een van de sprekers. Hij maakte er een van zijn geestigste nummers van onder de titel „De lege stoel", want Rutten zat zelf nog in Rome.

Hij was bang in Limburg terug te keren omdat de vele veranderingen hem een te grote schok zouden bezorgen. Hij was een Limburgse Romein geworden. In zijn boek „Wandelingen door Rome" voert Bomans zijn oude vriend, Rutten was toen 71, aldus ten tonele: „Ja mijne heren, de beste gids van Rome komt uit Sittard. Hij is een klein, stevig gebouwd mannetje, met borstelige witte wenkbrauwen, een witte snor en een wit baardje dat aan de stevige kin vol moed begonnen is, maar zich dan plotseling bedenkt en er in eens mee uitscheidt".

Felix Rutten liet Bomans Rome zien zoals men een geëerde gast een lekkernij voorzet. In Rome was Felix Rutten eindelijk thuisgekomen, nadat hij in 1921 uit Limburg was vertrokken om dan door veler heren landen te zwerven. Hij was doctor in de letteren en was gepromoveerd te Luik. Zijn echtverbintenis met Marie Koenen heeft maar korte tijd stand gehouden, zij accordeerden uitsluitend literair, al hebben zij samen als een goed minnepaar een bundeltje met liefdesgedichten geschreven en ook gepubliceerd.

FELIX RUTTEN

Het echtpaar vestigde zich te Geulle op de Schieversberg. Daar leefde men van schrijven en journalistiek. En Felix Rutten begon, na eerst als lyrische zanger in de Tachtigerrichting naam te hebben gemaakt, toneel te schrijven voor de openluchttheaters, die toen in Limburg opeens her en der werden aangelegd. In Valkenburg, in Spaubeek, in Tegelen en in andere plaatsen.

„Eva's droom" was zijn hoogtepunt. De Passiespelen te Tegelen zijn voortgekomen uit een successtuk dat Felix Rutten voor het theater had geschreven. Met zijn roman „Onder de rook der mijn", deed Rutten een poging om in naam van de oude tradities de vestiging van de grootindustrie uit het landelijke Limburg te weren. Hij was voor milieuhygiëne in een tijd, dat alleen een dromer, een onwerkelijk mens, zo reageerde.

„Onder de rook der mijn" was overigens als boek niet bijzonder sterk, een groot romancier was Rutten niet en is hij ook niet geworden. Tot zijn beste werk behoren zijn vele reisboeken, geschreven vol enthousiasme maar ook met kennis van zaken. Hij schreef boeken over Spanje, Jeruzalem, over Limburg, over Brugge.

Verrassend waren zijn verzen en novellen in Sittards dialect die hij op latere leeftijd te Rome uit een soort heimwee begon te schrijven: ontwapenend fijn en raak van visie en sfeer met een beschrijvingskunst zoals ze in het dialect nooit meer is aangetroffen. Deze boekjes, uitgegeven bij Alberts in Sittard, behoren tevens tot het beste dat in het Limburgs dialect is gepubliceerd.

PAUL HAIMON

Van aanhanger 100 kg konijnenbout gestolen

MAASTRICHT-HEER, 24 dec. — Onbekende smulpapen hebben gisternacht een welvoorziene Kerstdis weten te versieren, zij stalen van een aanhangwagen van de poulier T.H. aan het Raadhuisplein in Heer vijf dozen met elk 20 kilo konijnenbout. De diefstal gebeurde omstreeks vijf uur in de ochtend. De poelier had zijn vracht slechts enkele momenten onbeheerd achtergelaten.

Uit een in aanbouw zijnde flat aan de Dr. Bakstraat in Maastricht werden diezelfde nacht drie boormachines en een slijpmachine ontvreemd met een gezamenlijke waarde van tweeduizend gulden.

Verkoopkantoor DSM in Frankrijk

HEERLEN, 24 december. — DSM-Holland heeft in Frankrijk een verkoopkantoor opgericht onder de naam DSM France. Voor DSM wordt dit nieuwe kantoor in Parijs het eerste verkoopkantoor buiten Nederland. Het zal bepaalde produkten verkopen die afkomstig zijn van het chemie-complex van DSM in Limburg, met name rubber, polyetheen en polyvinylchloride (PVC), zo heeft DSM bekend gemaakt.

Met een produktiecapaciteit aan lage en hoge dichtheid polyetheen die binnenkort ca 260.000 ton per jaar zal bedragen, is DSM een van de grootste producenten van polyetheen in Europa. Voor de produktie van rubbers (ca. 30.000 ton per jaar) geldt dit eveneens. De productie van PVC zal in het begin van 1972 van start gaan. De begincapaciteit bedraagt 75.000 ton per jaar.

CNC nu volledig eigendom van DSM

HEERLEN, 24 dec. — De Columbia Nitrogen Corporation is volledig eigendom van DSM geworden. In principe is overeenstemming bereikt over de overname van het aandelenpakket van PPG Industries Inc. (51%) in Columbia Nitrogen Corporation (CNC). De CNC is in 1963 als een joint-venture van PPG Industries Inc en DSM gestart. CNC heeft een produktiecapaciteit van ca. 100.000 ton in eindprodukten gebonden stikstof per jaar.

DSM beschikt reeds over het volledig aandelenpakket in Nipro Inc., een onderneming voor de produktie van caprolactam, die direct naast de fabrieken van CNC in Augusta is gelegen en waar thans de produktiecapaciteit belangrijk wordt uitgebreid.

Vandaag nog geluidshinder DSM Geleen

Mankement bij schoonblazen oververhitter

GELEEN, 24 dec. — Het schoonblazen van een nieuwe oververhitter in de centrale Maurits te Geleen, is woensdag vroegtijdig stopgezet wegens het optreden van een technisch mankement. Het betreft hier een hogedruk stoomketel van de centrale, die gereed gemaakt wordt voor het stoken van aardgas. Alvorens in produktie te komen wordt de oververhitter met stoom schoongeblazen hetgeen niet zonder geluidshinder in de omgeving kan plaatsvinden. Woensdag werd met grote tussenpozen enkele malen, telkens gedurende vijf minuten — geblazen, waarbij in de middag een pakking van een flens losraakte, waardoor gedurende een half uur nog extra geluidshinder ontstond. DSM betreurt dit ten zeerste. Maar het bedrijf staat voor de noodzaak nog tweemaal gedurende vier minuten de apparatuur door te blazen. Volgens planning gebeurt dat vanmiddag op een zodanig tijdstip dat dit — naar DSM hoopt — zo min mogelijk ongemak voor de aangrenzende woongemeenschap Geleen zal veroorzaken: rond vier uur twee stoten van drie à vier minuten.

Gecompliceerde botsing in Amstenrade

AMSTENRADE, 24 dec. — Op de Hommerterweg onder de gemeente Amstenrade is een gecompliceerde botsing ontstaan, waarbij vijf personenauto's zwaar beschadigd werden. Een auto, die langs de weg geparkeerd was geweest, wilde de rijweg oprijden, waarbij hij door een achteropkomende personenauto werd aangereden. Door deze botsing schoof de tweede auto naar het linker weggedeelte, waar hij twee tegemoetkomende personenauto's in de vernieling reed. De eerste auto schoof door de botsing naar de rechterkant van de weg, waar hij een geparkeerd staande auto in de kreukels reed. De ravage was groot. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor.

Verruiming voor goederenverkeer

14 grenskantoren met Duitsland straks het gehele etmaal open

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG, 24 dec. — Staatssecretaris mr. W. Scholten van financiën heeft gisteren in de Tweede Kamer een plan ontvouwd, dat het mogelijk moet maken in de loop van volgend jaar het goederenverkeer naar Duitsland aanzienlijk te vereenvoudigen. Het is de bedoeling dat van de grenskantoren aan de Nederlands-Duitse grens er voortaan totaal 46 min of meer gedurende het hele etmaal opengesteld zullen zijn voor nagenoeg alle vormen van goederenverkeer. Welke deze grensstations zijn is nog niet definitief bekend, omdat daarover nog onderhandelingen worden gevoerd.

Alhoewel de staatssecretaris daarover in de Tweede Kamer geen mededelingen heeft gedaan, staat het vrijwel vast dat in deze beslissing nog de problemen rond de grensovergang bij Vaals en bij de Keulse Barrière in Venlo een rol spelen. Het is namelijk de vraag welk belang nog aan deze kantoren moet worden gehecht nu de grensovergangen in de E-39 bij Bocholtz en de E-3 bij Venlo gereed zijn. Met de organisatie van vervoerders en expediteurs worden over deze zaak nog onderhandelingen gevoerd.

De staatssecretaris kwam ertoe zijn plan te ontvouwen omdat namens de drie grote christelijke partijen hierom door de heer Wisselink (CHU) bij de begrotingsbehandeling van financiën was gevraagd. Ongeveer een half jaar geleden had het Limburgse Kamerlid drs. L. van Son deze zaak ook al aangesneden in schriftelijke vragen.

Duitsland akkoord

Het plan van de staatssecretaris, dat hopenlijk in de loop van volgend jaar geheel zal worden verwezenlijkt, heeft tot doel te komen tot een verruiming op grote schaal van de bevoegdheden en de openstellingsuren van de douanekantoren aan de grens met Duitsland. Het is de bedoeling dat het goederenvervoer op alle plaatsen en tijdstippen waarop dat wenselijk moet worden geacht, de grens kan overschrijden.

Van Duitse zijde heeft men in beginsel met dit plan ingestemd en zal men zich erbij aanpassen. Dat betekent dat ook Duitsland zal meewerken aan een belangrijke verruiming van de bevoegdheden en de openstellingsuren van de grenskantoren. Ook het bedrijfsleven is in deze zaak gekend, aldus de heer Scholten, en heeft er zijn instemming mee betuigd.

In grote lijnen komt het plan erop neer dat langs de hele grens zeven belangrijke kantoren aan E-wegen (voor Limburg dus Venlo en Bocholtz) en wegen die daarmee gelijk zijn te stellen het hele etmaal open zijn voor alle vormen van douanebehandeling, waaronder vrijmaking is inbegrepen.

Van de 17 iets minder belangrijke kantoren zullen er zeven ook het gehele etmaal open gaan. Welke die zeven zijn is nog niet definitief, maar hiervan zullen er naar verwachting zeker twee à drie in Limburg zijn gelegen. Van de andere tien kantoren van deze groep zullen de openstellingsuren worden verruimd.

Bij de overigens kleine grenskantoren, die slechts van plaatselijke betekenis zijn, zullen nagenoeg geen veranderingen worden aangebracht. Wel zullen langs de hele grens nog 32 kantoren worden aangewezen als kantoor van doorgang voor het zogenoemde communautaire douanevervoer en het TIR-vervoer. Vele van deze kantoren zullen eveneens het hele etmaal geopend zijn.

Spreiding

Volgens staatssecretaris Scholten beoogt dit behalve een vergroting van de mogelijkheden van grensovergang ook een bevordering van de spreiding van het vrachtverkeer gedurende het hele etmaal en dus een verschuiving van vrachtverkeer naar de nachtelijke uren. Ook de piekvorming aan de grens wordt hierdoor voorkomen, waardoor het grensoponthoudt tot een minimum zal worden teruggebracht.

Botsing in Berg en Terblijt: twee zwaar gewonden

BERG EN TERBLIJT, 24 dec. — Op de Rasberg in Berg en Terblijt is een vrij zwaar ongeval gebeurd, waarbij twee personen — P. van de L. uit Maastricht en P.D. uit Valkenburg — zeer ernstig gewond raakten en in het ziekenhuis van Maastricht opgenomen moesten worden. Het ongeval gebeurde toen de bestuurder van een personenwagen een andere wagen ging inhalen. Hij raakte daarbij in een slip en kwam op de linker weghelft terecht, waar de wagen tegen de auto van S. uit Valkenburg botste. S. werd slechts licht gewond. Beide wagens zijn total-loss.

Kamerleden willen herziening premieverhoging van V.G.Z.

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG, 24 dec. — Drie KVP-Kamerleden, onder wie de heer J. A. Heijmans uit Sittard hebben er bij de ministers van sociale zaken en economische zaken in schriftelijke vragen op aangedrongen hun invloed aan te wenden bij het bestuur van de stichting volksgezondheid (VGZ), dat de per 1 januari in te voeren drastische premieverhogingen en verhogingen van het eigen risico worden herzien.

De stichting VGZ, die in Nijmegen is gevestigd en bijkantoren heeft onder meer in Heerlen, Maastricht, Roermond en Venlo en haar werkterrein vooral in Limburg heeft, heeft per 1 januari belangrijke tariefsverhogingen aangekondigd op het gebied van de ziektekostenverzekering. Bovendien zijn er belangrijke verhogen aangekondigd van het eigen risico die vooral de ouderen zullen treffen.

De drie Kamerleden vragen aan de bewindslieden of het hun bekend is dat de VGZ, die een zonder winstoogmerk werkende stichting is, premieverhogingen toepast tot 40 à 50 procent voor een aantal tweedeklasverzekerden en tot ruim 70 procent voor een aantal eerste klas-verzekerden. Ook informeren ze naar het verhogen van het eigen risicobedrag en de koppeling daarvan aan de stijgende leeftijd, waardoor mensen boven de 60 jaar een eigen risico van maximaal f 450 moeten dragen.

Zijn de ministers niet van mening, zo vragen de drie Kamerleden, dat door het eigen risicobedrag te relateren aan het ziekterisico dat aan een leeftijd is gebonden, het beginsel van de solidariteitsgedachte, waarop de verzekering steunt (namelijk het gezamenlijk dragen van persoonlijk risico) ernstig geweld wordt aangedaan, zeker daar een aantal verzekerden al vele jaren aan deze verzekering deelnemen.

Met grote vreugde geven wij kennis van de geboorte van onze zoon

ROB

Bij het H. Doopsel ontvangt hij de namen:

ROB LEONARDUS MARGARETHA

H. G. Berends
M. C. Berends-Broekmans
Mare

Heerlen, 23 december 1971
Dr. Ir. Bungestraat 63

Tijdelijk adres: De Weverziekenhuis, Afd. 2, Kamer 1

---

in vreugde is ons geboren

noud

broertje van ilona.

frans krasovec
tiny krasovec-peters

eygelshoven, 22 december 1971
kommerveldlaan 7

tijdelijk: st. elisabethkliniek heerlerbaan, kamer 29

Verloofd

M. A. J. J. Kruijen

EN

E.G.M. Houtackers

Stationsstraat 16, Schimmen.
Dorpsstraat 82, Heel.

1e Kerstdag geen ontvangdag.

VERLOOFD.
2e Kerstdag

Alie Mulder

EN

Jacques Baggen

Amstenrade,
Putstraat 16
Amstenrade,
Nieuwstraat 10

Dankbetuiging

Langs deze weg betuigen wij onze hartelijke dank voor de vele felicitaties, bloemen en cadeaus, die wij bij gelegenheid van ons

gouden huwelijksfeest

mochten ontvangen.

Tevens wensen wij U prettige Kerstdagen en een voorspoedig Nieuwjaar.

J. H. Wetzels
M. H. Wetzels-Munsters

Grevenbicht, Houtstraat 73

IN PLAATS VAN KAARTEN

Op 8 januari 1972 hopen onze geliefde ouders en grootouders

J. Strijthagen

en

E. Strijthagen-Bosch

hun

50-jarig huwelijksfeest

te vieren.

Ter gelegenheid hiervan zal op die dag om 11.00 uur een H. Mis van dankbaarheid opgedragen worden in de kerk van de H. Brigida te Noorbeek.

Dat GOD hen nog lang moge sparen is de wens van hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Noorbeek, Dorpsstraat 33.

Adres van de dag: Hotel „Bon Repos", Bovenstestraat 17, Noorbeek.

Receptie: van 15.00 uur tot 17.00 uur.

In [illegible] ouders, zullen onze bedrijven

op 8 januari 1972

de hele dag GESLOTEN zijn.

BAKKERIJ J. STRIJTHAGEN
DRANKENHANDEL C. J. STRIJTHAGEN
NOORBEEK

Op 31 december a.s. hopen onze geliefde ouders

J. Quadvlieg

en

M. Quadvlieg-Fiecher

hun 40-jarig huwelijksfeest te herdenken.

Hun kinderen en kleinkinderen

Terwinselen, Vloedgraafstraat 27.

Om 14.30 uur zal uit dankbaarheid een H. Mis worden opgedragen in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Terwinselen.

Adres van de dag: „Ons Hoes", Schaesbergerstr. 108 Terwinselen. Receptie van 16.00-17.00 uur.

Op vrijdag 31 december a.s. hopen onze ouders

N. Reubsaet

en

A. Reubsaet-Smeets

HUN 25-JARIG HUWELIJKSFEEST TE VIEREN.

Hun dankbare kinderen

Jabeek, december 1971.
Sittarderweg 77.

IN PLAATS VAN KAARTEN

Wij bedanken hiermee iedereen, die door kado's, bloemen, kaarten, belangstelling of wat dan ook heeft meegeholpen om onze trouwdag tot een onvergetelijke dag te maken.

Doenrade, december 1971.
Kerkstraat 31.

Math. Bouwens
Annie Bouwens-Lenoir

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een [illegible] ziekte, voorzien van het Sacrament der zieken, in de ouderdom van [illegible] jaar, mijn innig geliefde echtgenoot, onze zorgzame en lieve vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Gerardus Martinus Wagemans

echtgenoot van

BETSY MORLOG

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:

Geleen: B. Wagemans
R. M. W. Hennekens-Wagemans
A. J. H. M. Hennekens

Familie Wagemans
Familie Morlog

Geleen, 22 december 1971
Dr. Ariënsstraat 18

De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben maandag 27 december a.s. om 11.00 uur in de rectoraatskerk van het H. Hart (Paterskerk) te Geleen, waarna de begrafenis op het R.K. Kerkhof te Oud-Geleen.

Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren in de kerk, vanaf 10.40 uur.

De overledene zal worden herdacht tijdens de Eucharistievieringen van 2e Kerstdag in voornoemde rectoraatskerk.

Bezoek: Rouwkapel ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11 tot 12 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

ENIGE EN ALGEMENE KENNISGEVING

† In de vrede van Christus is heden van ons heengegaan, voorzien van het H. Sacrament der zieken, in het ziekenhuis te Sittard, in de leeftijd van 75 jaar, onze zorgzame moeder, behuwdmoeder, grootmoeder, zuster, behuwdzuster, tante en nicht

Maria Gertrudis Coumans

echtgenote van wijlen

WILLEM JANSSEN

Wij vragen een aandachtig gebed voor haar zielerust.

Stein: J. Janssen
A. Janssen-Bankes en kind
Neerbeek: P. Janssen
M. Janssen-Spronken en kinderen
Stein: M. Smits-Janssen
J. Smits en kinderen
Stein: W. Janssen
L. Janssen-Euwes en kinderen
Familie Coumans
Familie Janssen

Stein, 23 december 1971.
Moutheuvelweg 52.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis zal plaats vinden op maandag 27 december a.s. om 10 uur in de St. Martinuskerk te Stein. Bijeenkomst in de kerk om 9.45 uur, alwaar gelegenheid tot condoleren. Zondagavond om 17.30 uur gebedsoefening in voornoemde kerk.

---

† Bedroefd, maar dankbaar voor het vele goede dat wij van haar mochten ontvangen, delen wij U mede, dat God heden tot Zich heeft genomen, op de leeftijd van 28 jaar, in de St. Elisabeth-kliniek te Heerlen, op dezelfde dag, waarop zij het leven schonk aan haar tweede zoontje, dat na te zijn gedoopt, haar volgde naar zijn Schepper,

Maria Anna Kockelkoren

echtgenote van

JOSEPHUS ADRIANUS STEEMAN

Wij vragen een aandachtig gebed.

J. A. Steeman
Helmut

Familie Kockelkoren
Familie Steeman

Kerkrade, 22 december 1971
Ailbertuslaan 167

Corr.-adres: Bilderdijkstraat 57 Molenberg-Heerlen

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis op het Kerkhof te Chevremont, zal plaats hebben op maandag 27 december a.s. om 10 uur in de parochiekerk van de Blijde Boodschap (Rolduckerveld).

Bijeenkomst aan de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren, vanaf 9.40 uur.

Eucharistieviering zondag 2e Kerstdag, om 11.30 uur in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in de rouwkamer Kerkraderweg 68 te Heerlen-Molenberg. Bezoek van 19 tot 19.30 uur.

VOLSTREKT ENIGE KENNISGEVING

† Heden nam God geheel onverwacht tot Zich, voorzien van het Sacrament der Zieken, op de leeftijd van 69 jaar, mijn lieve echtgenote, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Maria Catharina Heuts

echtgenote van

ADRIANUS TH. W. DE KLERK

A. Th. W. de Klerk
kinderen en kleinkinderen

Heksenberg-Heerlen, 23 december 1971
Adelaarstraat 18.

[illegible] hebben op maandag 27 december a.s. om 10 uur in de Parochiekerk van de H. Gerardus Majella Heksenberg-Heerlen.

Gelegenheid tot condoleren vanaf 9.45 uur in de kerk. Voor vervoer van kerk naar begraafplaats en terug is gezorgd.

Zeer onverwachts overleed mijn lieve vrouw, onze moeder, oma, dochter en zuster

Catharina van den Berg

echtgenote van

GERRIT TER VEEN

eerder weduwe van

GEERT TER HORST

in de leeftijd van 67 jaar.

De Heer is mijn Herder.
(Psalm 23.)

Geleen: G. ter Veen
Steenwijk: Ina en Bert van Dam-ter Horst
Enschede: Wija en Kees Colijn-ter Horst
Amersfoort: Jan en Riet ter Horst-Bijkerk
Geleen: Rens ter Veen
Hamilton (N.Z.): Auk en Bauk ter Veen-Gerkema
Geleen: Hadie en Jan Verbeek-ter Veen en kleinkinderen
Haarlem: G. van den Berg-Kleefman
Amsterdam: Fam. K. van den Berg-Brüder
Geleen: Fam. H. J. Gerritsen-van den Berg

Geleen, 22 december 1971
Pijperstraat 150

De rouwdienst zal D.V. gehouden worden op maandag 27 december a.s. om 14.00 uur in de Gereformeerde Kerk Groenstraat Geleen, geleid door de Weleerwaarde Heer Ds. H. Kuiper.

Gelegenheid tot condoleren in bovengenoemde kerk van 13.30 tot 14.00 uur.

Na de rouwdienst zal de begrafenis plaats vinden op de Algemene Begraafplaats, Vouersveld te Geleen.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Ziekenhuis te Sittard. Bezoekuren dagelijks van 11.00-12.00 uur en van 14.30-15.30 uur.

Wegens overlijden van Mevrouw

C. ter Veen-van den Berg
is onze fabriek en winkel
maandagmiddag na 12 uur gesloten

Zuid-Ned. Naamplaten Onderneming
G. ter Veen - Geleen

Voor de vele blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn dierbare echtgenote en onze moeder en grootmoeder

Katharina Toussaint-Kallrath

betuigen wij U onze oprechte dank.

E. J. Toussaint,
kinderen en kleinkinderen

Terwinselen, december 1971

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Terwinselen op donderdag 30 december om 9.00 uur.

Voor Uw zeer gewaardeerde blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden en de uitvaart van mijn dierbare man en vader

Leo Augustus

betuigen wij U onze oprecht hartelijke dank.

Mevr. A. Augustus-Hartmans
Peter

Hoensbroek, december 1971
Akerstraat 298

---

†

Bedroefd om het verlies, maar vervuld van diep respect voor de wijze waarop hij zijn ziekte droeg, hebben wij vandaag afscheid genomen van

Leon Kasprzak

geboren te Haspe (Duitsland) 10 april 1903

Versiliënbosch: Mevr. Fr. Kasprzak-Wojciechowski
Heerlen: Fam. Kazmierczak-Kasprzak en kinderen
Brunssum: Fam. Nowacki-Kasprzak en kinderen

Heerlen, 23 december 1971
Heerenweg 229

Wij nodigen U uit samen met ons, maandag 27 december a.s. om 10 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Nieuw-Einde, de H. Eucharistie te vieren en zijn begrafenis op het R.K. Kerkhof te Heerlerheide bij te wonen.

Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren vanaf 9.45 uur in de kerk.

---

† Geheel onverwacht werd op 22 december in de avond van ons weggenomen mijn onvergetelijke man en onze lieve vader, zoon, schoonzoon, broer, zwager, oom en neef

Bernard Scheepers

Hij werd maar 49 jaar. In ons verdriet zijn wij toch dankbaar voor al zijn goedheid.

Wij bidden voor hem en voor elkaar in de eucharistieviering van zondag 26 december 's avonds om 18.00 uur in de Annakerk, Bekkerveld Heerlen. Op maandag 27 december vieren wij de Liturgie van de uitvaart in de namiddag om 13.30 uur.

Mevrouw M. Scheepers-Wachelder
Paul en Norbert
Familie Scheepers
Familie Wachelder

Gelegenheid tot condoleren in de kerk vanaf 13.15 uur.

Heerlen, 23 december 1971

Corr.-adres: Kaldebornweg 1

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

Voor vervoer van kerk naar begraafplaats en terug is gezorgd.

Aan allen, die blijk gaven van hun medeleven bij het overlijden van

ZUSTER
IRMA VAN SCHAIJK,

zeggen wij hartelijk dank.

Haar medezusters

De zeswekendienst wordt gehouden op donderdag 30 december om 18.00 uur in de kapel, Bekkerveld 1 Heerlen.

---

† Wij delen U mede, dat tot onze ontsteltenis onverwacht gestorven is

de Heer

Bernard Scheepers

Hij was vele jaren dirigent en organist van ons kerkelijk zangkoor. Onze parochie lijdt in hem een groot verlies.

In dankbaarheid voor zijn persoon en werk,

Priesters, Kerkbestuur en Koster v.d.
Parochie van de H. Moeder Anna
Bekkerveld Heerlen

---

† Dankbaar, voor wat zij voor ons betekend heeft, geven wij met droefheid kennis, dat heden van ons [illegible] in de ouderdom van 84 jaar, voorzien [illegible] onze goede en zorgzame moeder, schoon-, groot- en overgrootmoeder en zusters

Anna Maria Weijers

weduwe van

GEORG WILLEM SIJSTERMANS

Wij bevelen de overledene in uw gebed aan.

Schaesberg: Wilh. A. Sijstermans
Waubach: P. Sijstermans-Lenders en kinderen
Schaesberg: E. Sijstermans
Terwinselen: H. Sijstermans-Coenen en kinderen
Heerlen: G. Rams-Sijstermans en kinderen
's-Gravenhage: M. Prins-Sijstermans en kind
Maastricht: E. van Wersch-Sijstermans en kinderen
Schaesberg: W. Sijstermans-Nelis en kinderen
St. Michielsgestel: J. Sijstermans-Funcken en kinderen
Schaesberg: J. Sijstermans-Ketjen en kinderen

Familie Sijstermans
Familie Weijers

Schaesberg, 23 december 1971
Eynattenstraat 1

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaats vinden op maandag 27 december a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H.H. Petrus en Paulus te Schaesberg.

Bijeenkomst aan de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren in de dagkapel vanaf 10.45 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij U, dat God onverwachts tot Zich heeft genomen, voorzien van het H. Oliesel op de leeftijd van 49 jaar, mijn goede en zorgzame man, onze lieve vader, schoonvader, schoonzoon, broer, schoonbroer en oom

Gabriel Hubert Ruiters

echtgenoot van

ANNA MARIA VLEUGELS

De diepbedroefde familie:

Eygelshoven: A. M. Ruiters-Vleugels
Heerlerbaan: Jo Ruiters
Gerda Ruiters-Hollands
Eygelshoven: Ria Ramaeckers-Ruiters
Leo Ramaekers
Eygelshoven: Peter Ruiters
Familie Ruiters
Familie Vleugels

Eygelshoven, 23 december 1971
Mgr. Nolensplein 1

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op maandag 27 december om 10.00 uur in de kerk van de H. Joannes de Doper te Eygelshoven. Bijeenkomst aan de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.45 uur.
Rozenkransgebed zondag 26 december om 17.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het St. Jozefziekenhuis te Kerkrade.
Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

---

†

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij u, dat God tot Zich heeft genomen, voorzien van het H. Sakrament der zieken, in de ouderdom van 90 jaar, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Johan Linssen

weduwnaar van

MARIA JOSEPHINA HUBERTINA VONDENHOFF

Wij bevelen de overledene in Uw gebed aan.

Arnhem: M. M. Griffioen-Linssen
Heerlen: R. Linssen-Moonen
Schaesberg: A. C. Hammers-Linssen
Heksenberg: N. Linssen
M. Linssen-Slangen
Kerkrade-West: H. J. Linssen
A. Linssen-Merx
Kerkrade-West: L. Linssen
J. H. Linssen
J. Linssen-v.d. Berg
Klein- en achterkleinkinderen

Schaesberg, 23 december 1971
Corr.-adres: Krijgersberglaan 8.

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op dinsdag 28 december a.s. om 10.30 uur, in de parochiekerk van de H. Martinus te Kerkrade-West. Bijeenkomst aan de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren achter in de kerk vanaf 10.15 uur.

Avondmis maandag 27 december a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Barbara te Schaesberg-Kakert.

Bezoekuren Chapelle-Ardente van het de Weverziekenhuis te Heerlen van 17.00 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieve deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† Diep bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij u, dat Onze Lieve Heer tot Zich heeft genomen, voorzien van het Sacrament der zieken, op de leeftijd van 74 jaren, mijn inniggeliefde echtgenoot, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, grootvader, overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Jan Theodoor Bertrand

echtgenoot van

ANNA MARIA JOSEPHINA SOUREN

Ransdaal: A. M. J. Bertrand-Souren
Houthem: M. A. C. Habets-Bertrand, kinderen en kleinkind
Schin op Geul: F. H. Bertrand-Pluymakers en kinderen
Ransdaal: L. Brull-Bertrand en kind
Ransdaal: M. C. H. Simons-Bertrand en kinderen
Schin op Geul: Wed. A. M. G. Pasmans-Bertrand en kinderen
Ransdaal: Wed. A. M. Leunissen-Bertrand en kinderen
Ransdaal: M. E. Houben-Bertrand en kinderen
Klimmen: J. H. L. Linden-Bertrand en kinderen
Schin op Geul: L. G. F. Bertrand-Lucassen en kinderen
Schin op Geul: M. L. J. Bemelmans-Bertrand en kind
Ransdaal: M. J. M. Bertrand-Bemelmans
Ubachsberg: L. L. J. Boon-Bertrand en kind
Klimmen: J. A. H. Bertrand-Brouwers
Nuth: M. J. H. M. Schulteis-Bertrand en kind

Familie Bertrand
Familie Souren

Ransdaal, 23 december 1971

De uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 28 december a.s. om 10.00 uur, in de parochiekerk van St. Mauritius te Schin op Geul. Vertrek vanaf het sterfhuis, Mareheiweg 6, Ransdaal, om 9.15 uur. Gelegenheid tot condoleren in de kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van de begrafenisvereniging „Voerendaal" aan de Looierstraat. Bezoek van 18.00 tot 19.00 uur.

GEBOORTEN

Wilmie, dochter en zusje van Hub. A. J. Weltens en Margret M. C. Weltens-Lahn en Herman. Maastricht, Wolfstr. 4.

Dana, dochter van Chrit en An Candel en zusje van Eva. Maastricht, Florijnruwe 36 f.

VERLOVINGEN en HUWELIJKEN

Sophie Lacroix en Hub Slangen. Beek, Hoolstraat 20 en Rothem-Meerssen, Kruisdonk 49. Op 1e Kerstdag.

Lena Sarneel en Gerard Thiessen. De verloving vindt plaats 1e Kerstdag. Adres: Kast. Wolfraatstraat 36, Maastricht.

Bella Servais en Marcel Haerens. De verloving vindt plaats op 26 december Brunistraat 32, Maastricht.

Lisette Jeurissen en Jo Ensinck. De verloving vindt plaats op 1e Kerstdag. Receptie van 16-18 uur Hovenstraat 14, Heer.

OVERLEDEN

† **Maria Johanna Dikkers**, oud 77 jaar, weduwe van Johannes Wilhelmus Jozef Duijsings. Meerssen, Kuileneindestraat 41. De uitvaartdienst vindt plaats op heden vrijdag 23 dec. om 14 u. in de Basiliek van het H. Sacrament te Meerssen. Bezoek rouwkapel ziekenhuis St. Annadal van 3 tot 4 uur.

† **Elisabeth Braeken**, oud 70 jaar, echtgenote van Joseph Hubertus van Engelshoven. Heer, Kruisstraat 13. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 27 december om 10 uur in de St. Petrus Bandenkerk te Heer-Maastricht. De overledene is opgebaard in de Bovensrouwkapel.

Onze fabrieken en filialen
zijn in verband met de komende feestdagen
vanaf

27 DECEMBER TOT EN MET
2 JANUARI 1972
GESLOTEN.

Wij wensen U een gelukkig 1972

Mevr. M. van Voorst-Beaujean

Schoonheidspecialiste
Heerlerheide

wenst haar clientèle prettige feestdagen en een voorspoedig 1972.

Wij wensen familie, vrienden en clientèle

PRETTIGE KERSTDAGEN en GELUKKIG NIEUWJAAR.

Kapsalon Fr. Jansen — Heerlen
Stationstraat 47,

filiaal Benzenraderweg 94
Heerlen

Verhuisd:
Dr. L. A. Schellekens
W. Schweitzerlaan 16, Heerlen.
tel. 716166,
b.g.g. 766666

Geen praktijk
P.P.M. Scheijmans
tandarts
Dautzenbergstraat 42
vanaf 17 dec. t.m.
31 december

Heerlerheide
H. A. Quaedvlieg
tandarts
afwezig t.m. 2 jan.

San.kaarten van dec. nog geldig in jan. Waarneming collegae.

Tandarts
F. de Wever
geen praktijk
tot 2 januari

San.kaarten blijven geldig in januari.

Afwezig
J. Verlaak
tandarts
van 16 dec. t.m.
27 januari

Saneringskaarten van december en januari blijven geldig gedurende de eerste 2 weken van februari.

Afwezig
J. G. A. Jessen
tandarts
H. Baggen
zaterdag 25 dec.
t.m. 2 januari

San.-kaarten dec. ook geldig in januari.

Tandarts
P. Vande Voort
VOERENDAAL
is afwezig
tot 5 januari

Tandartskaarten van december blijven geldig in januari

---

het graf van karl

onderweg met leo herberghs en karel gerrits

Als je in Londen de ondergrondse neemt en naar Hampstead gaat begin je aan een uitputtende slag. Hampstead is een wijk van Londen, maar met zóveel groen dat het eerder een vriendelijk dorp is. Je stapt de ondergrondse uit en gaat in een enorme kooi zitten die je in één ruk vanuit de allerdiepste diepte in de straten van Hampstead brengt. Wat er te zien is? Anna Pavlova woonde er. John Galsworthy (Forsyte Saga) woonde er. En Keats. Maar eerst de romanschrijver. Je loopt straatje in en straatje uit. Volgens de gids moet het huis liggen naast een villa die gebouwd is in de vorm van een schip. Er zijn weinig mensen op straat. Ergens op een hoek zijn een fotograaf, zijn assistent en een meneer (met een wagen vlak achter de hand) een klein, rood meisje aan het fotograferen. Ze staan met z'n vieren voor een oude pub. Het meisje heeft dikke winterkleding aan en een sjaal voor haar mond. Het blijft moedig lachen. Ergens verder in de doodstille straat is een man bezig met een reparatie aan de stoep. John Galsworthy? Nee, dat weet hij niet, hij is niet van hier. We dwalen door steile straatjes waarlangs gesloten huizen met lange muren liggen. Een meneer komt uit een huis. Weet hij waar John Galsworthy gewoond heeft? Nee, dat weet hij niet. Ja, hij zelf woont weliswaar in Hampstead, maar er zijn zoveel straten. Wacht eens even, er moet daarginds een huis liggen met een bordje aan de muur. Hij weet niet wat erop staat, maar dat zou best het huis van die schrijver kunnen zijn. We lopen prompt de verkeerde richting uit, maar zien dan toch eindelijk het grote landhuis in de vorm van een schip. En daarnaast, er klein tegenaan gebouwd,het huis waar John Galsworthy gewoond heeft. Het is niet te bezichtigen. Dus maar naar Keats House. John Keats leefde van 1795 tot 1821. Er staat een boom in de tuin van het landhuisje. Daar, onder die boom, schreef Keats zijn beroemde Ode aan de nachtegaal. D.w.z., die boom is er niet meer, er is een andere voor in de plaats gezet. We zijn in het Keats House samen met een Hollands meisje dat erg geïnteresseerd is. Zou zij de Ode aan de nachtegaal van buiten kennen? De huisbewaarder vragen we hoe we bij Kenwood House kunnen komen. Hij zegt dat zijn vrouw Nederlandse familie heeft, haalt een stuk papier te voorschijn en begint omstandig te tekenen hoe wij moeten lopen. In elk geval moeten we niet de kortste weg nemen. Die gaat namelijk door de heide en die heide is gevaarlijk. Daar zwerft allerlei tuig rond. Nee, we moeten met een grote boog erlangs lopen. Hij raadt ons bij het afscheid nog eens ten sterkste af die kortere weg te nemen. We vinden dat een beetje overdreven en vragen onderweg een vriendelijke dame nogmaals hoe we in Kenwood House kunnen komen. Ook zij spreekt van die heide, en dat we die weg beter niet kunnen nemen. Dus gaan we er langs. We komen voorbij het landhuisje van Katherine Mansfield (1888-1923) ook al een groot schrijfster, die er woonde met haar man John Middelton Murray (en die na haar dood alles wat ze ooit geschreven had publiceerde). De ene kant van de heide omhoog, de andere kant er weer af. Halverwege, de uitputting nabij (het gaat om kilometers) komen we langs de Spaniards Inn, een grote oude Engelse pub. Het is er vol, we drinken er zwart bier en eten een boterham. Langs de wanden overal ouderwetse foto's met taferelen uit de romans van Dickens. Het is nog een flinke ruk naar Kenwood House. Het kasteel zelf is niet te zien. Een brede laan tussen oude bomen voert er verder naartoe. Eekhoorntjes (ze zijn heel grijs) springen voor ons uit over de weg. Het kasteel ligt midden in grote, zich tot in de glooiende verten, uitstrekkende grasvelden. Het kasteel zelf hangt zaal na zaal vol met portretten en andere schilderijen. Er is 'n Rembrandt (zelfportret als Man), er is 'n Vermeer. Het meest boeien me de vergezichten die je hebt vanuit de grote ramen over het terras, glooiende grasvelden en, heel in de verte, een bliksemend wit brugje over een watertje. Daarachter beginnen bosschages. Aan alle kanten is het uitzicht bekoorlijk en meesterlijk: alsof het landschap door een meester tot kunstwerk verheven is.

De dag is een dag van uitputting. Want verder moeten we. Naar Highgate, een nabuurwijk van Hampstead. Er loopt weliswaar een ondergrondse verbinding vanuit Londen met Highgate, maar we nemen aan dat we niet ver van ons doel af zijn. Vergeet het maar. De afstanden zijn zo groot als tussen twee dorpen in zuidelijk Zuid-Limburg. Eindeloze straten, weliswaar veraangenaamd doordat je langs landhuizen loopt, maar niettemin. In Highgate ligt Karl Marx begraven. Die zoeken we. In Highgate vragen we de weg. Excuse me. Nee, ik ben zelf een vreemdeling hier. Nou, dan maar op goed geluk. We lopen langs het huis van de dichter en classicus A. E. Housman (1859-1936). En vragen dan maar weer. En dan blijken we al die tijd net de verkeerde kant uitgelopen te zijn. Moedig keren we terug. In het buitenland beschik je over ijzeren krachten, dus je loopt maar. Het kerkhof is na enig zoeken wel te vinden. Maar net als we er aankomen is de kerkhofbewaker bezig het te sluiten. Het is precies vier uur. Is al onze moeite tevergeefs? Zij we dáárom vanuit het verre Londen, sporend, lopend en hijgend aan komen lopen? Maar de man is onverbiddelijk. Het is geen gemeentelijk kerkhof, zegt hij, maar is privé-bezit. Hij moet om vier uur sluiten, daar helpt geen enkele smeekbede aan. Maar wilt u soms het graf van Karl Marx zien? Nou, dan moet u ginds door het park lopen en dan kunt u ergens vanachter de omheining, het graf in de verte zien. We lopen door het aangrenzende park, langs de omheining, turen. Zien graven, verouderde graven, treurig uit elkaar gevallen graven. Graven waarop het gras tussen de stenen woekert. Graven die bijna helemaal verdwenen zijn vanwege de struiken die erop groeien. Een kleine wildernis ontrolt zich voor onze ogen. Er komt een oudere vrouw achter ons aan. Het begint al een beetje schemerig te worden. „Zoekt u Karl Marx?", vraagt ze. Ja, dat doen we. „Kom mee', zegt ze, „ik weet waar hij ongeveer ligt".. Ze gaat ons voor, dringt het lage hakhout binnen dat tot aan de kerkhofomheining groeit. Ze keert terug. „Nee, hier niet". Enkele meters verder loopt ze weer tussen de bomen van het park het hakhout binnen. Ze wenkt ons en wijst. We moeten langs haar vinger kijken. „Daar is het", zegt ze. Dat daar? Met die torso? Ja, dat is het. Ze verwijdert zich. Wij kijken. Het graf ligt misschien twintig tot dertig meter van ons af. Veel is er niet te zien, maar goed, als dat het graf van Karl Marx is weten we het wel een beetje. Als we vanuit het hakhout weer naar het pad in het park toelopen komt een jongeman achter ons aan. „Het graf van Karl Marx?", vraagt hij. We gaan terug en wijzen het hem. „Zozo", zegt hij. „En heeft die vrouw jullie dat gewezen?" Ja, zeggen we, die vrouw wist het. Hij kijkt ons aan vanuit zijn gluuroogjes, hij stottert een beetje „Die vrouw is niet goed bij haar hoofd", zegt hij. „Die wijst de weg aan Chinese communisten, die komen in hele stoeten aan. Ze heeft er al een onderscheiding voor gekregen". Hij loopt een stukje met ons mee. Hij is een paar dagen in Londen, is Engelsman. Hij is gek op parken. „Clissold Park in Stoke Newington is mooi", zegt hij. „Er zijn daar veel kinderen. En de London Zoo. Bent u er nog niet geweest? De Georgian Squares zijn ook de moeite waard". Hij knippert met zijn ogen en hapert. Eekhoorntjes springen voor onze voeten. „Dat zijn geen Engelse eekhoorntjes", zegt hij, „ze zijn ingevoerd". Het park is nu bijna donker. Wij slaan een weg af die ons spoedig weer naar de bewoonde wereld brengt. Het is nog heel ver naar het volgende ondergronds station. We stappen ergens een eethuisje binnen. De jongeman zit er weer. Hij krabbelt op een papiertje nog enkele namen van parken. Onbekende parken. Die moeten we kennen. Hij lacht niet, tuurt doodernstig door zijn brilletje.

Al meer dan 25 jaar te voet heen en terug naar Banneux

Kerstmis betekent voor Florent Eijssen boete

door Jan Willem van Gils

VALKENBURG, 24 dec. — Ze kennen hem in België, de nu 70-jarige Florent Eijssen uit Valkenburg. Al meer dan vijfentwintig jaar gaat hij elke kerstnacht te voet naar de bedevaartplaats Banneux, waar hij de kerstviering meemaakt en daags daarop keert hij weer te voet terug naar zijn woonplaats.

Voor hem is kerstmis geen vreugdefeest. Kerstmis betekent voor Florent boetedoening. Florent is jarenlang een eenzaam pelgrim geweest op de oude weg van Zuid-Limburg naar Banneux, en het is nog niet zo gek lang geleden dat hij voor het eerst een compagnon vond die de tocht eens een keer wilde meemaken. En intussen hebben zich al meer dan 30 mensen bij Florent aangesloten. Ook dit jaar — ze zijn vanmorgen in alle vroegte vertrokken — hebben zich al bijna dertig dames bij de heer Eijssen aangemeld om mee te mogen lopen naar Banneux.

De 70-jarige pelgrim Laurent Eijssen. „Kerstmis moet geen vreetfeest zijn"

Belofte

Florent heeft onder alle weersomstandigheden gelopen. Een jaar heeft hij niets dan regen gehad. Doorweekt kwam hij toen in Banneux aan, maar even zo vrolijk als hij uit Valkenburg was vertrokken startte hij de volgende ochtend opnieuw in de stromende regen op weg naar huis. Twintig graden vorst heeft hij meegemaakt. De ijskegels hingen aan zijn wenkbrauwen toen hij tegen elf uur 's avonds in Valkenburg arriveerde. Barre sneeuwstormen heeft hij meegemaakt. „Het was in Battice een keer zo erg dat we nauwelijks de brug over de Boudewijnweg durfden oversteken, zo hard stormde het. Door elkaar goed vast te houden hebben we de brug kunnen oversteken", vertelt Florent, die liever zijn belevenissen tijdens zijn pelgrimages en het doel daarvan voor zichzelf houdt. „Toch kan ik niet zwijgen, want ik wil andere mensen laten weten dat kerstmis voor mij geen vreetfeest is, dat er nog andere waarden zijn", gaat hij verder. Florent spreekt over een belofte die hij kort na de oorlog heeft gedaan. Om een zeer persoonlijke reden zou hij enkele jaren te voet naar Banneux gaan om daar de kerstnacht door te brengen. Toen hij zijn belofte had ingelost besloot hij om zolang hij leefde Kerstmis in Banneux te vieren.

Geen helden

Het is een lange weg naar de bedevaartplaats, die in de uitlopers van de Ardennen ligt. Heen en terug betekent het 116 kilometer. De Banneux-pelgrims zijn het meest bang voor de „Col de Tancremont" die enkele kilometers vóór Banneux ligt, en waarbij een hoogteverschil van ruim 400 meter overbrugd moet worden. „Velen van ons krijgen hier de grote inzinking", zegt Florent die er uitdrukkelijk aan toevoegt dat hij en de zijnen geen rekordbrekers zijn. „We zijn geen sportmaniakken en ook geen helden.

We willen alleen maar kerstmis vieren op onze manier. En waar kan men dat beter doen dan op de plaats waar Onze Lieve Vrouw zelf is verschenen?" Florent die in 1901 in Parijs is geboren is een diepgelovig man. Daar komt hij rond voor uit. Hij zegt het verschrikkelijk te vinden dat tegenwoordig zoveel priesters het ambt verlaten. „Dat begrijp ik nou niet he", zegt hij verbitterd terwijl hij een nieuwe pijp stopt. „Telkens als wij bij elkaar komen in Hoogcruts bij de Belgische grens om gezamenlijk naar Banneux te vertrekken bidden wij de eerste rozenkrans voor de uitgetreden priesters. De hele weg bidden wij. We lopen op het ritme van het Weesgegroet". Florent Eijssen heeft veel vrienden gemaakt in al die jaren. Vooral langs de oude route van De Plank naar Banneux heeft hij rustpunten gevonden in herbergen en bij boeren waar hij praktisch kind aan huis is. „Le pélerin hollandais" is in de Voerstreek een begrip geworden. „Het is goed gebruik", vertelt Florent, „dat de oudere generatie de hoed voor ons afneemt als ze ons tegenkomt. Dat hoort zo bij pelgrims in België".

Operatie

Een keer heeft Florent de tocht gedeeltelijk moeten lopen. Dat was vorig jaar, toen hij na een operatie op doktersadvies thuis moest blijven. „Ik heb toch nog 35 kilometer kunnen lopen", zegt hij, „toen ben ik in de auto gestapt die ons volgde". De Banneuxgangers hebben nu ook vaste plaatsen gekregen in de kerk in Banneux.

„Langs de sacristie komen wij de kerk binnen", vertelt Florent. Jammer vindt hij het dat hier tegenwoordig geen Franse missen meer worden gelezen.

„Dat was een mooie tijd. Ik zorgde altijd dat ik bij de eerste mis in Banneux was, want dan werden Franse kerstliederen gezongen. Prachtig zijn die. De tweede en derde mis werd respektievelijk in het Latijn en het Nederlands gelezen. Nu is dat allemaal weg".

Lourdes

Florent Eijssen heeft al eerder een monstertocht gemaakt. In zijn jonge jaren is hij een keer te voet naar Lourdes gegaan. Maar hierover wil hij nu niet vertellen. „Dat is een verhaal apart", zegt hij. De man uit Valkenburg traint nooit voor de tocht naar Banneux. Het enige dat hij wel veel doet is fietsen. „Het moet een boetetocht blijven", zegt hij vastberaden. Toch bereidt Florent zijn tocht goed voor. In zijn totaal versleten rugzak heeft hij alle mogelijke spullen zitten om blaren te kunnen behandelen. Hij masseert zelf de „recruten", zoals hij degenen noemt die voor het eerst aan de tocht deelnemen. Zelf omzwachtelt hij zijn voeten en draagt een paar zware schoenen. Eén paar heeft hij in de rugzak zitten voor de terugtocht.

Herder

De Valkenburgse pelgrim heeft ook nooit angst gehad in de jaren dat hij eenzaam en verlaten naar Banneux liep. Alleen doorkruiste hij bossen waar zelfs op een kraakheldere zomerdag geen mens zich laat zien. Hij herinnert zich hoe hij een keer een berg sneeuw voor een gedaante had aangezien. „Dat kan geen spook zijn, want die bestaan niet", had hij tegen zichzelf gezegd en was vastberaden doorgelopen. Onderweg stopten soms wel eens auto's, waarvan de bestuurders Florent vroegen of hij mee wilde rijden. Hier wilde hij nooit iets van weten, want „le pélerin hollandais" stelt zich op het standpunt dat hij niet naar een festival gaat maar aan een boetetocht bezig is. „Ik voel me als een herder die naar de stal gaat waar Christus geboren is en van dit feit moeten we geen feest maken waarbij alleen maar veel gegeten wordt". Het ontbijt van Florent in Banneux bestaat dan ook alleen maar uit droog brood met bloedworst, hetgeen volgens hem daar gebruik is. De doorzetter uit Valkenburg weet zich elk jaar omringd met steeds meer pelgrims. Dit jaar is de jongste 16 en de oudste, hijzelf, 70 jaar. Voor hen is de pelgrimage naar Banneux de mooiste kerst die ze zich kunnen indenken.

Na jarenlang alleen gelopen te hebben, rond de heer Eijssen veel mensen die hem op zijn tocht vergezellen.

Het St. Antonius-Ziekenhuis te Horst
vraagt voor de loonadministratie en boekhouding

een medewerker/ster

met enige ervaring

De vereisten zijn:
Mulodiploma of gelijkwaardige opleiding.
Praktijkdiploma boekhouden strekt tot aanbeveling.
Leeftijd vanaf 18 jaar.

Salaris nader overeen te komen.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de administrateur-ekonoom van bovengenoemd ziekenhuis.

De Stichting Pedagogisch Sociaal Werk Midden-Limburg

roept sollicitanten op voor de functie van

GROEPSLEIDSTER

in het

KINDERDAGVERBLIJF

voor geestelijk gehandicapte kleuters vanaf 3½ jaar te Haelen.

Voor deze functie komen in aanmerking kandidaten, die in het bezit zijn van het diploma Kinderbescherming A en B, het diploma Z, of akte leidster Kleuteronderwijs.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan het bestuur der stichting, Charles Ruysstraat 25 te Roermond (tel. inl. 04750—8081).

PROVINCIAAL CENTRUM VOOR JEUGD- EN JONGERENWERK TE SITTARD

In verband met het part-timewerken van 2 beroepskrachten kan op de afdeling Jeugd-service een mannelijke of vrouwelijke kracht geplaatst worden als

FUNKTIONARIS

die o.a. belast zal worden met:

— onderhouden van kontakten met bij het Centrum aangesloten groepen van jeugdklups in de provincie Limburg
— in teamverband meewerken aan opzet en uitvoering van kursussen voor het vrijwillig kader van het jeugdwerk
— opzetten en begeleiden van provinciale werkgroepen en deelnemen aan het nationale overleg van de jeugdklups.

Vereist:
— Sociale Akademie of Mikojel met V.O.
— enige praktijkervaring

Het team zal betrokken worden in de sollicitatieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties voor 10 januari te richten aan: Bestuur Provinciaal Centrum voor Jeugd- en Jongerenwerk, Engelenkampstraat 57 te Sittard. Voor nadere inlichtingen tel. 04490—6262.

Jonge medewerkers

gevraagd.

— Na inwerkperiode mogelijkheid tot opleiding in bedrijf voor diverse funkties;
— verdienen volgens de top-C.A.O. voor de timmerfabrieken

sporken nv
houtindustrie
kaalheidersteenweg 219
kerkrade-west, tel. 045-41204

B.V. VERFHANDEL DERO
v.h. FA. GEBR. EYCK
Willemstraat 70-72-74, Heerlen

vraagt voor haar binnendienst

mannelijke kracht

voor het verrichten van magazijnwerkzaamheden en tevens in staat is om muurverven en lakken op kleur te maken.

Vereisten: accuraat werken, goed handschrift en afkomstig zijn uit de verfbranche.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de Directie van bovengenoemde B.V.

PROVINCIE LIMBURG

De Gedeputeerde Staten van Limburg roepen sollicitanten op voor de — in de loop van 1972 vacant komende — functie van

hoofdingenieur-directeur
van de provinciale waterstaat

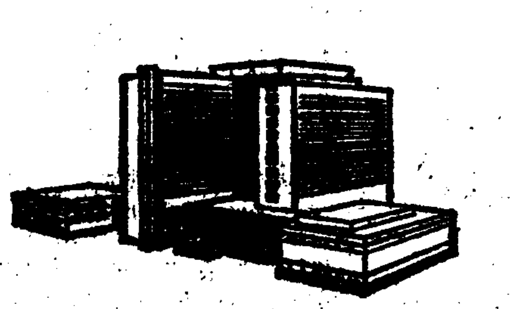
Het leiden van deze dienst — omvattende een bestand van in totaal ± 300 personeelsleden — stelt hoge eisen aan leidinggevende, organisatorische en contactuele eigenschappen.

De voorkeur gaat uit naar een functionaris, die reeds als zodanig in een soortgelijke c.q. vergelijkbare organisatie is werkzaam geweest.

Ter begeleiding van de selectieprocedure zal een psychologisch adviesbureau worden ingeschakeld.
Salarisgrenzen: ƒ 4707,— tot ƒ 5682,— per maand (schaal per 1-7-1971).

Sollicitaties — met pasfoto en zo uitvoerig mogelijke gegevens — te richten aan de Provinciale Staten van Limburg en binnen 3 weken in te zenden aan de Commissaris der Koningin, p.a. Gouvernementsgebouw, Bouillonstraat 3 te Maastricht.

Zo wordt het nieuwe Binnenziekenhuis in Eindhoven. Eén van de modernste van Nederland. Het is klaar als je de opleiding tot verpleegkundige hebt voltooid. Wel leuk om je opleiding te krijgen in een ziekenhuis van nu, en daarna te werken in het ziekenhuis van morgen.

bzh

Opleiding tot verpleegkundige

Begin het nieuwe jaar goed en informeer naar onze opleiding tot verpleegkundige.

Voor jonge mensen, zowel jongens als meisjes, die minimaal 17 jaar en 7 maanden oud zijn, en een vooropleiding hebben op 4-jarig MAVO-niveau, begint op 1 maart 1972 de nieuwe opleiding tot verpleegkundige. Onder bepaalde voorwaarden is ook het INAS-diploma voldoende.

Er is veel te vertellen over deze opleiding, en de verdere mogelijkheden die dit beroep biedt. Bel daarom eens met de hoofdverpleegkundige, Zuster M. Bruyere (toestel 229), die je graag alle inlichtingen zal geven.

Eindhoven is een moderne stad in het Zuiden, omgeven door prachtige natuurgebieden. Er is volop gelegenheid om te sporten, uit te gaan, theaters en musea te bezoeken. Het is niet alleen prettig leven in Eindhoven, maar ook plezierig wonen. Als je wilt, midden in het centrum, in een moderne flat, waar jij je eigen sfeer kunt bepalen. Wil je direkt schriftelijk solliciteren, stuur ons dan enige gegevens (t.a.v. het hoofd personeelszaken, de heer J. J. M. Bergmans) en zet op de enveloppe: Opleiding verpleegkundige.

Het adres is: Vestdijk 30, en het telefoonnummer 040-48222.

Binnenziekenhuis Eindhoven

CENTRUM VOOR ZWAKZINNIGENZORG
HUIZE "ST. ANNA", HEEL

Op korte termijn kunnen in ons instituut geplaatst worden

Z-VERPLEGENDEN
ZIEKENVERZORGSTERS
BEJAARDENVERZORGSTERS

Ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden geldt o.a.
— 5-daagse werkweek van 42½ uur
— salariëring overeenkomstig de geldende schalen, waarbij rekening wordt gehouden met reeds verkregen rang, ervaring en leeftijd
— [illegible]
— [illegible]

Huisvesting kan plaatsvinden in onze moderne personeelsflat welke onlangs in gebruik werd genomen.

Telefonische inlichtingen bij de adjunct-direktrice van de Verplegingsdienst Zr. Christienne Elders (04747—641, toestel 214).

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de Direktie van het Centrum.

VEETEELTVOORLICHTING IN GEMEENTE BORN:

50 koeien is nu minimum

BORN, 24 dec. — Terwijl elders in het land landbouwers zich met hand en tand verzetten tegen de structuur van nieuwe bedrijfsvoering in de vorm van ruilverkaveling, trekken de voorlichtingsbijeenkomsten die door de LLTB en de Rijksvoorlichtingsdiensten in Limburg worden gehouden, grote belangstelling. In Holtum bleek het gemeenschapshuis een dezer dagen te klein voor de stroom van de belangstellenden, terwijl tijdens de bedrijfsvoorlichting voor de rundveehouderij en akkerbouw te Born een ongekend aantal landbouwers het aandachtig (en vragend) gehoor vormde.

Het zijn momenteel geen gemakkelijke tijden voor de agrariërs, die vaak op korte termijn voor levensgrote beslissingen komen te staan. Mede daarom is door het Consulentschap voor de Rundveehouderij en Akkerbouw in Limburg besloten, dat geregeld in de gehele provincie bedrijfsvoorlichters voor beide genoemde agrarische takken werkzaam zullen zijn.

Veedichtheid

„In het verloop van de laatste 10 jaar, te beginnen in 1961, is gebleken dat in het rayon lopend van Echt tot Beek, ruim 1300 ha cultuurgrond aan het totale areaal is onttrokken„, aldus de heer J. M. Bijlmakers, voorlichter Rundveehouderij te Born. „In verhouding heeft de gemeente Born — men denke aan weterwerken, DAF en FIAT — met 173 ha de grootste aderlating ondergaan. Het aantal bedrijven in deze streek is — zoals trouwens overal in Nederland — gevoelig gedaald. Het aantal koeien is in die periode echter gestegen van 6750 tot 7234. Dit is een gevolg van de vergroting van het aantal eenheden op vele bedrijven. Toch is de veedichtheid nog lang niet optimaal, zodat nog het een en ander verbeterd kan worden. In de loop van de jaren zal hier grond vrijkomen, waardoor de bedrijven die de evolutie in de agrarische sector aan kunnen, over belangrijk meer cultuurgrond kunnen beschikken. Hierdoor zal de gemiddelde bedrijfsgrootte in dit rayon aanmerkelijk kunnen stijgen, hetgeen een gunstig perspectief opent op een grotere rendabiliteit van het bedrijf".

Bedrijfsopzet

De heer J. Coenen ing. uit Beegden (bedrijfstakdeskundige) belichtte vooral de moderne bedrijfsopzet: een forse evolutie in het bedrijf, waarmee vooral de jongere bedrijfsleiding, die ook over 20 jaar nog boer wil zijn, zich moet bezighouden. „Dit wil niet alleen zeggen" aldus de heer Coenen, „dat er een optimale benutting van het grasland moet zijn, dat men de kansen bij de ruilverkaveling moet grijpen of de voederwinning op het bouwland moet stimuleren, men dient ook de oppervlakte van de gebouwen aan te passen aan de behoeften van de nieuwe tijd. Ook hier is schaalvergroting noodzakelijk om de moderne techniek in vele vormen de kans te geven". Spreker ontveinsde zich niet dat de vaste koesten bij nieuwbouw of bij noodzakelijke aanbouw zeer groot zijn. Vandaag en morgen zeker is een aantal van 50 koeien een minimum en vanzelfsprekend speelt hierbij de voederwinning op het eigen bedrijf een grote rol. De heer J. Coenen deelde nog mee dat volgens schattingen van het Landbouwschap in 1980 slechts 55.000 van de thans 115.000 melkveebedrijven zullen overblijven. Aan de hand van berekeningen is duidelijk aangetoond dat het benutten van vers gras op de veebedrijven het meest economisch is.
De heer P. Creemers, specialist veevoedervoorziening, bekeek de technische uitvoerbaarheid van genoemde plannen, terwijl de heer J. Hogeboom, specialist werktuigen en arbeidsvoorziening, speciaal inging op de konsekwentie van de arbeidsaanpak van de plannen. Ir. J. de Jonge, die de vergadering voorzat, ging even in op de ontwikkeling van het rundvee in deze streek, dat de laatste jaren een grote verbetering te zien geeft. Zowel op het gebied van het exterieur van de dieren alsmede op de melkplas en het vetgehalte zijn er beste resultaten bereikt. Ook deze gunstige ontwikkeling geeft de (jonge) agrariër moed om via harde en uitstekend geleide arbeid, gepaard met de nodige risico's toch de dag van morgen in te gaan.

Corine Toussein Kasteel Ehrenstein

De jonge Belgische kunstenares Corine Toussein exposeert nog tot en met 2 januari in het Kasteel Ehrenstein te Kerkrade. Behalve wandtapijten zijn er borduurwerken, wolreliëfs en collages te zien. Haar werken zijn te koop. De tentoonstelling is geopend zaterdag en zondag van 1 tot 18 uur. Dus ook op tweede kerstdag. De Belgische kunstcritici hebben het weefwerk van Corine Toussein zijn plaats gegeven tussen de besten onder haar generatiegenoten. Technisch knap, gevoelig en verbeeldingrijk. Ze heeft dichterlijke aanleg. Vijf jaren geleden al verdiende ze de prijs van de kritiek en op de Biennale van Salzburg kreeg ze een eervolle vermelding.

„Moeilijk" verslag

SUSTEREN, 24 dec. — In de streekraadvergadering te Susteren vroeg de heer Hagedoorn (Geleen) zich af voor wie het jaarverslag van de directeur van de Gezondheidsdienst westelijke mijnstreek nu eigenlijk bestemd is. Dit omdat dit verslag is doorspekt met medische termen. „Voor mij is het abacadabra. Als het ook door ons betaald wordt, moet het ook door ons gelezen kunnen worden". Waarnemend voorzitter Dassen van de Gezondheidsdienst antwoordde dat het verslag primair bedoeld is voor artsen en gezondheids-inspekties. „Die hebben belangstelling voor de termen, waarover wij de nek breken".
De heer Hagedoorn: „Maar kan men voor gewone stervelingen dan geen bij-blad maken?"

MIR keurde begroting goed

HEERLEN, 24 dec. — De Mijnindustrieraad heeft in zijn openbare vergadering van woensdagmorgen de begroting van het schap voor 1972 goedgekeurd. De raad kon er zich mee verenigen, dat de commissie die de begroting heeft onderzocht, ook een onderzoek instelt naar de verwachte loop van de kosten van het bedrijfsschap en de hieruit voor het schap en de mijnondernemingen voortvloeiende gevolgen voor de tijd, dat het bedrijfsschap nog zal bestaan. Voorzitter mr. Van Thiel deelde mee, dat de heer Frans Dohmen nog tot eind januari lid van de MIR zal blijven. Hij herdacht wijlen ir. Knoups, die lid en plaatsvervangend lid van de MIR is geweest en de heer Van Hoofd, plaatsvervangend directeur voor de energievoorziening van het ministerie van Economische Zaken, die als zodanig vaker de vergaderingen van de MIR bijwoonde.

Kamerlid bezorgd over bevoegdheden douanekantoren aan oostgrens

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG, 24 dec. — Het Tweede Kamerlid H. Wisselink (CHU) heeft gistermiddag bij de behandeling van de begroting van financiën in de Tweede Kamer mede namens KVP en AR aan de staatssecretaris van financiën gevraagd wat er nu eigenlijk aan de hand is aan de Nederlands-Duitse grens. Met name wil hij weten wat de Duitsers met de grenskantoren van plan zijn.

„Welke plannen heeft de staatssecretaris terzake van de bevoegdheden en openstellingsuren van de douanekantoren aan de oostgrens?", vroeg het Kamerlid. Ook wilde hij graag horen of het georganiseerde bedrijfsleven voldoende inspraak zal krijgen in de onderhandelingen, die Nederland over deze zaak eventueel met Duitsland zal voeren.

Het is niet de eerste keer dat deze zaak de verontrusting van de Kamerleden wekt. Ongeveer een half jaar geleden heeft het KVP-Kamerlid drs. L. van Son uit Montfort al schriftelijke vragen over deze kwestie aan staatssecretaris Scholten van financiën gesteld. Er was toen met name in de Limburgse vervoerswereld grote ongerustheid ontstaan over een besluit in Keulen, dat de Duitse douane aan de grensposten Karken-Posterholt, Tuddern-Sittard en Wehr-Sittard in hun bevoegdheden aanzienlijk beperkt zou worden.

Drs. Van Son heeft in de schriftelijke vragen toen de bezorgdheid van het wegvervoer neergelegd, maar de staatssecretaris heeft de zaak toen gesust door te stellen, dat het allemaal zo'n vaart niet liep. Dat deze zaak nog niet helemaal uit de wereld is, is inmiddels gebleken. De staatssecretaris zal vandaag een antwoord moeten geven op de vragen van de heer Wisselink.

Optreden Burrito Bros in Sittard: uniek evenement

SITTARD, 24 dec. — Op zondag 9 januari in Sittard hèt popgebeuren van de laatste jaren, dat mogen we wel zeggen: tweemaal vijftig minuten de Flying Burrito Bros. Van hun **verzamelelpee Hot Burrito zijn tot nu toe in Nederland 30.000 exemplaren verkocht, en daarvoor krijgen ze tijdens de negendaagse tournee door Nederland een gouden plaat aangeboden.**

Het concert in de Sittardse stadsschouwburg (aanvang half negen) wordt georganiseerd door de Stichting Buitengewone Produkties, die ook zorgde voor Pinkpop '71. Kenners zeggen dat „het echte Byrds-geluid" gemaakt wordt door de Flying Burrito Bros. Drie van de huidige Burrito's zijn afkomstig van de Byrds, terwijl bij de Byrds nog maar één oorspronkelijke Byrd zit, Roger McQuinn. Overigens zijn de beide groepen dik bevriend en tournees in de VS worden gezamenlijk ondernomen.

Stijl van de Byrds

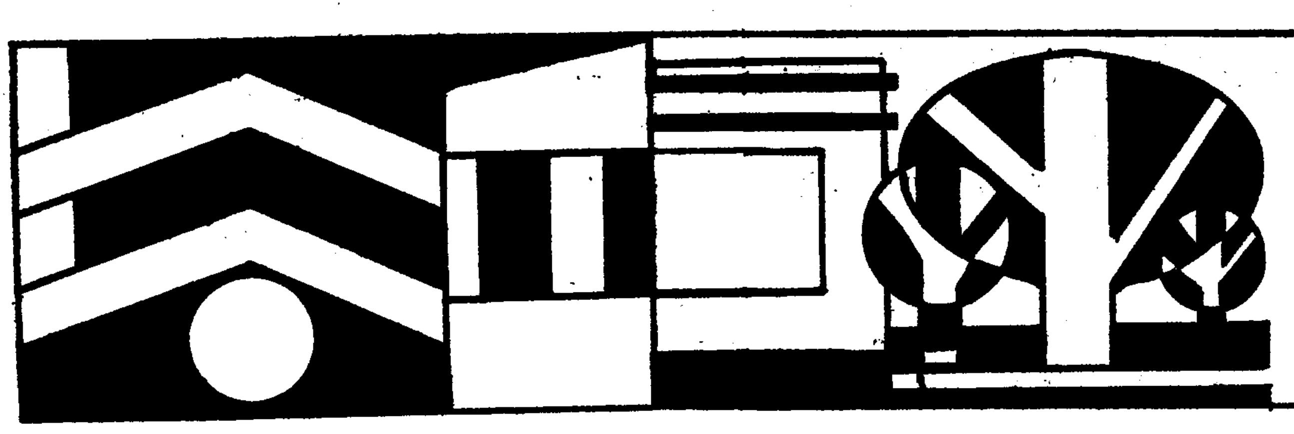
De Flying Burrito Bros horen wat hun stijl betreft thuis bij (uiteraard) de Byrds, en verder The Band, Poco etc. Vooral tijdens live-concerten laten zij soms adembenemende staaltjes van virtuositeit op diverse instrumenten zien. Dat de groep niet zo bekend is geworden als b.v. The Byrds ligt aan het feit dat ze nooit behoefte hebben gehad met gemakkelijke hits aan de weg te timmeren. De laatste geruchten willen dat twee violisten van The Dillards mee naar Nederland zouden komen, en dat zou natuurlijk helemaal een kraker van jewelste opleveren. In ieder geval zullen te zien zijn: Rick Roberts, akoestische gitaar en zang Sneeky Pete, steelgitaar, Bernie Leadon ritmegitaar en zang, Chris Hillman, basgitaar en zang en Michael Clarke, drums.

Voorverkoop

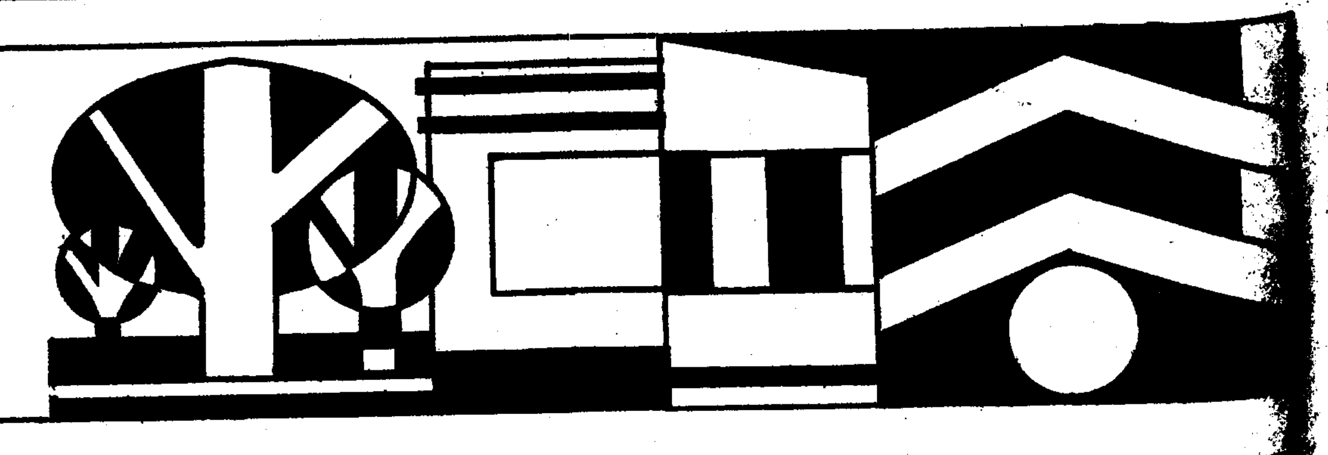
De plaatsen kosten f 9,— (voorverkoop) en f 10,— (aan de zaal), veel goedkoper dan tijdens de rest van het toernee, en de voorverkoop is bij Limburgs Platenhuis Geleen, Platenhuis De Man Stein, Regionale Jeugdraad Weert, Donkiesjot Sittard, SCJ Heerlen, Veith's musica Roermond, De Harp Maastricht, Kasteel Terborg Schinnen, Buro Jongerenservice Sittard en Stadsschouwburg Sittard.

Connery weer als Bond

De nieuwe James Bond is weer een echte. Dit is een bijzonderheid, omdat de James Bond-films hun eerste grote succes toch in hoge mate dankten aan de man die voor de super-agent 007 optrad, de uit Ierland afkomstige Sean Connery. Ook andere illustere spelers hebben zich aan de rol gegeven, deze aanvaardend als een uitdaging, maar niemand die de moderne held zo intelligent en link heeft vertolkt als Connery. Hij is in de nieuwste Bond „Diamonds are forever" weer de man die het allemaal klaart. Het is een productie van Albert R. Broccoli en Harry Saltzman.
Een kostbare verzameling diamenten uit de mijnen van Zuid-Africa afkomstig en daaruit stiekem weggesmokkeld, zelfs via de holle kiezen van arbeiders, zijn plotseling spoorloos verdwenen. Met die verdwijning begint de lawine van misdaden te rollen, want er verdwijnen ook mensen, en dat overal kris kras op het beschaafde of nog onderontwikkelde ondermaanse. Agent 007 bemoeit er zich mee, en zo verschijnt James Bond op zeker moment in Amsterdam. Hij ontmoet er Tiffany Case, een heel mooie verleidelijke vrouw. Wanneer hij zijn aartsvijand Bloberg eindelijk in het vizier heeft, is hij ook al gauw zover dat hij weet welk duivels plan deze heeft uitgedacht om de wereld op zijn grondvesten te doen schokken.
„Diamonds are forever" heeft naast Sean Connery nog als trekkers de mooie Lana Wood, die uit Peyton Place bekend is. De populariteit van de titelsong zal er ook voor zorgen dat ook deze James Bond weer het publiek krijgt waarop door de producers is gemikt. Ze garandeert weer een stuk amusement in het genere van de fantastische misdaad- en avonturenfilms met een eigen stempel.
Acteur Sean Connery heeft de rol van James Bond op zich genomen om van de geldelijke opbrengst iets terug te doen aan zijn moederland. Een deel van de gelden heeft hij bestemd voor een onderwijsfonds in Ierland. De film gaat op vele plaatsen van ons land tegelijk in première. Ook in het Royal-theater van Heerlen.

HUIZEN grond hypotheek

Notaris H. J. Van Reij te Sittard

zal op woensdag 12 januari 1972 's namiddags om 3.00 uur in de Studio van de Stadsschouwburg aan de Wilhelminastraat 18 te Sittard, om uit onverdeeldheid te geraken, krachtens rechterlijk bevel, in het openbaar verkopen:

Gemeente Sittard

1. **de Hofstede, genaamd Watersleijerhof**, met schuren, stallen, bakhuis en erf, aan de Watersleijerweg 2, kad. sektie C nummers 2330 en 1919, samen groot 56 are en 65 centiare (pachter: de heer P. Bosch).

Gemeente Munstergeleen

2. **bouwland en weiland** aan de Sittarderweg, kad. sektie D nummer 18, groot 7 hectare 92 are 70 centiare,
3. **bouwland** aan de Provincialeweg, kad. sektie D nummer 374, groot 3 hectare 80 are 70 centiare (pachter: de heer P. Bosch),
4. **bouwland** aan de Provincialeweg, kad. sektie D nummer 5, groot 1 hectare 25 are 40 centiare (pachter: de heer J. Tummers).

Gemeente Broeksittard

5. **bouwland** aan de Grub, kad. sektie A nummer 1010, groot 30 are 30 centiare,
6. **bouwland** aan de Grub, kad. sektie A nummer 1013, groot 58 are 70 centiare,
7. massa van de kavels 5 en 6 (pachter: de heer J. Wetzels).

Gemeente Oirsbeek

8. **de Hofstede** met schuren, stallen, erf en tuin, aan de Grachtstraat 1, en woning met erf aan de Oirsbekerweg 2, kad. sektie B nummer 1451, groot 9 are 40 centiare,
9. **tuin (bouwterrein)**, aan de Oirsbekerweg, kad. sektie B nummers 406 en 1403, samen groot 13 are 30 centiare,
10. massa van de kavels 8 en 9.
11. **boomgaard** aan de Dorpstraat, kad. sektie B nummer 2269, groot 60 are 15 centiare,
12. massa van de kavels 8, 9 en 11,
13. **bouwland** aan de Stegelenstraat, kad. sektie D nummer 588, groot 5 hectare 54 are 30 centiare,
14. massa van de kavels 8, 9, 11 en 13 (pachter. de heer J. H. Jeuken).

(Huurster van woning Oirsbekerweg 2: mevrouw Wed. Rijks).

Gemeente Bingelrade

15. **de Hofstede** met schuren, stallen, erf, tuin en weiland, Raath 142, kad. sektie B nummer 1499, groot 50 are 20 centiare,
16. **bouwterrein** aan de Dorpstraat, kad. sektie C nummer 361, groot 13 are 90 centiare.
17. **bouwterrein** aan de Dorpstraat, kad. sektie C nummer 281, groot 30 are 90 centiare,
18. massa van de kavels 15, 16 en 17,
19. **weiland (bouwterrein)** aan de Dorpstraat (bij de kerk), kad. sektie B nummer 1547, groot 73 are 35 centiare, (pachter. de heer J. H. Vrenken).

Gemeenten Bingelrade, Schinveld, Jabeek en Merkelbeek

20. **bouwland** Grachtweg, kad. Gemeente Bingelrade, sektie C nummer 362, Gemeente Schinveld, sektie C nummer 189, Gemeente Jabeek, sektie C nummer 272 en Gemeente Merkelbeek, sektie C nummer 375, samen voor het geheel groot 12 hectare 21 are 80 centiare (vormende één aaneengesloten perceel), (pachter: de heer J. H. Vrenken).
21. massa van de kavels 15, 16, 17, 19 en 20).

Gemeente Schinnen

22. **woonhuis met tuin** aan de Dorpstraat 56, kad. sektie C nummer 3716, groot 2 are 14 centiare, (huurster: mevrouw Wed. Proost),
23. **woonhuis met tuin** aan de Mouthagerveldweg 20, kad. sektie C nummer 3691, groot 2 are 53 centiare), (huurder: de heer Bothmer).

Gemeente Geleen

24. **bouwland** Raadhuizerveld, kad. sektie A nummer 128, groot 12 are 80 centiare), (pachter: de heer H. Kallen).

Gemeente Born

25. **bouwland** Grevenbichterheide, kad. sektie E nummer 2528, groot 8 are 80 centiare, (pachter: de heer J. Salden).
26. **bouwland** Rijksweg, kad. sektie D nummer 1365, groot 14 are 75 centiare, (pachter: de heer J. Coenen),
27. **bouwland** Heksenstraat, kad. sektie F nummer 1789, groot 17 are 35 centiare,
28. **bouwland** Heksenstraat, kad. sektie F nummer 1795, groot 12 are,
29. massa van de kavels 27 en 28, (pachter: de heer H. Wennmakers).

Gemeente Obbicht

30. **bouwland** Onder het Hetjen, kad. sektie B nummer 2310, groot 53 are 50 centiare, (pachter: de heer J. Knoors),
31. **bouwland** Onder het Hetjen, kad. sektie B nummer 2764, groot 86 are 85 centiare, (pachter: de heer P. Keulers).

Aanvaarding in genot — onder gestanddoening van de lopende pacht- en huurovereenkomsten — na betaling van de koopprijzen.

Betaling van de koopprijzen: uiterlijk op 15 februari 1972. Bezichtiging van de panden: donderdag 30 december, donderdag 6 januari en dinsdag 11 januari a.s., telkens 's middags tussen 2.00-4.00 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemde notaris, Parklaan 20, Sittard, tel. 04490-7873, alwaar de kadastrale plans en pachtkontrakten ter inzage liggen. x

---

SITTARD

Notaris Mr. F. A. J. Stelten te Wittem

zal op dinsdag 28 dec. 1971, nam. 3 uur precies, in café-restaurant „In het Witte Paard" te Sittard, Rijksweg Noord 6, t.v.v. de Fam. Beaumont-Ceunen, publiek bij opbod verkopen:

WOONHUIS met zij-opgang, berging, werkplaats, erf en tuin, te Sittard, Rijksweg Noord 81, kad. Sittard, sectie F nos. 1942 en 1935, samen groot 5 aren 40 centiaren.

Het pand omvat: gelijkvl. woonkamer, gang met trapenportaal, keuken, bijkeuken, berging; op 1e verd. 2 slaapkamers, badkamer, portaal; op 2e verd. 2 slaapkamers en zolder; verder kelder.

Het pand is voorzien van gas, electr. en waterleiding. Vrij van huur te aanvaarden bij betaling der koopppenningen. Betaling der kooppenningen uiterlijk 1 febr. '72. Bezichtiging: op di. 21 dec., do. 23 dec. en ma. 27 dec. van 2-4 uur nam., waartoe zich te vervoegen op adres Sittard, Overhoven 5.

Nadere inlichtingen ten notariskantore. Tel. 04450-1471.

BERG AAN DE MAAS

Notaris M. L. B. Schutgens te Sittard

zal op woensdag 29 december 1971 om 3 uur nam. in het Café van de heer J. W. H. Strijkers aan de Steenweg 3 te Berg aan de Maas krachtens rechterlijk bevel publiek verkopen:

Gemeente Urmond!

HET WOONHUIS

met ondergrond, erf en boomgaard, gelegen te Berg aan de Maas, Veerweg 4, kadastraal aldaar bekend in Sektie A nummer 2811, groot 6.20 aren.

Betaling der koopsom uiterlijk 15 februari 1972.
Aanvaarding in EIGEN bezit en genot: bij betaling der koopsom.

Nadere inlichtingen: ten kantore van voornoemde notaris, Walramstraat 24 te Sittard (tel. 04490-3960).

SCHAESBERG

Notaris E.C.C. Geraedts te Nieuwenhagen zal op dinsdag, 28 december 1971 om 3 uur n.m. in Café „Het Streperkruis", Streperstraat 66, Schaesberg, t.v.v. zijn principaal ex art. 1223 B.W. in het openbaar verkopen:

WINKELWOONHUIS

met garage, erf en tuin aan de Lichtenbergstraat nr. 30 te Schaesberg, kad.sectie E nr. 789 groot 3.27 are.

Het pand bevat o.d. begane grond: winkelruimte, kantoor, gang, toilet, keuken, bijkeuken en kelderkast; o.d. verdieping: grote zitkamer, 3 slaapkamers, badkamer en toilet.

Onverhuurd te aanvaarden terstond na betaling van de koopsom; betaling uiterlijk op 8 februari 1972. Bezichtiging op dinsdag en donderdag tussen 2 en 4 uur n.m. in overleg met de notaris, te wiens kantore aan de Raadhuisstraat 42, Nieuwenhagen (tel. 04443-1069) nadere inlichtingen zijn te

---

Grevenbicht

Notaris Dr. E. A. A. Luijten te Heerlen

zal op dinsdag 11 januari 1972, krachtens bevel der arrondissementsrechtbank, publiek verkopen:

I. des namiddags om 2 uur in het café Hoornick a.d. Raadhuisstraat 2 te Grevenbicht:
   a. **Winkel-woonhuis** met schuur, erf en tuin a.d. **Raadhuisstraat 39**, kadaster gem. Grevenbicht sectie B 3855, groot 6.68 are.
   b. **Bouwland** gelegen o.d. Kommel, kadaster gem. Obbicht sectie A 1686, gr. 11,35 are.

II. Onmiddellijk na afloop der sub I vermelde veiling om ongeveer 3 uur ten huize Raadhuisstraat 39:
   Roerende goederen:
   woonkamerameublement o.a. best. uit: tafel, stoelen, sofa, antieke lamp, salontafel, 2 clubs, bank, voorts: ledikanten met inhoud, dekens, linnengoed, keukeninventaris enz. en wat verder ten verkoop zal worden aangeboden.

Betaling van het sub I vermelde onroerend goed bij de aanvaarding uiterlijk 1 maart 1972, en van de sub II omschreven onroerende goederen kontant bij de veiling.

Nadere inlichtingen t.k.v. de notaris Ruys de Beerenbrouckiaan 16 te Heerlen (tel. 045—717551). x

---

TE KOOP

HEERLEN

Centrum.

Ruim vrijstaand herenhuis met c.v., salon, eetkamer, keuken, woonkamer, 3 slaapkamers, badkamer en zolder. Solide bouw. Direkt te aanvaarden.

Vraagprijs ƒ 135.000,— k.k.

MUNSTERGELEEN

Riant gelegen halfvrijstaand woonhuis met o.m. c.v., garage, keuken, woonkamer, badkamer met ligbad, 2e toilet, vaste wastafel en 3 slaapkamers. Bouwjaar 1969.

Vraagprijs ƒ 58.000,— k.k.

SCHINVELD

Halfvrijstaand woonhuis met o.m. garage, mooie ruime keuken, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en toilet en mooi aangelegde tuin.

Vraagprijs ƒ 43.000,— k.k.

WAUBACH

Halfvrijstaand woonhuis, leuk gelegen, met o.m. garage, kelder, woonkamer, 4 slaapkamers. Het pand bevat diverse kasten.

Vraagprijs ƒ 55.000,— k.k.

VAALS

Bioscoop met bovenwoning en café. Voor diverse doeleinden geschikt. TE KOOP of TE HUUR.

Prijs op aanvraag.

SCHINVELD

Winkel-woonhuis met front aan twee straatzijden gelegen, met o.m. winkelruimte (opp. 65 m2), magazijn (opp. 70 m2), garage, tuin, badkamer met ligbad en toilet, 2 keukens, woonkamer en 7 slaapkamers. Direkt te aanvaarden.

Vraagprijs ƒ 65.000,— k.k.

NIEUWENHAGEN

Woonhuis met winkelruimte. Bevat o.m. c.v., winkelruimte ca. 25 m2, kelder, woonkamer, keuken, serre en 4 slaapkamers.

Vraagprijs ƒ 60.000,— k.k.

HOENSBROEK

Nabij centrum.
TE HUUR.

Bedrijfspand, bestaande uit winkel-kantoor opp. ± 166 m2, magazijnruimte 1596 m2 en toonzalen 363 m2. Parkeerplaats is aanwezig. Het pand is gedeeltelijk voorzien van c.v. Deze ruimten zijn zeer geschikt voor opslag, show, verkoop of fabricage. De aanvaarding is direkt.

NIEUWSTADT

Landhuis, vrijstaand, bevat o.m. c.v., car-port, garage, kelder, hobbykamer, keuken, woon-eetkamer, zitkamer met terras, badkamer met ligbad, douche, 2e toilet en vaste wastafel en 3 slaapkamers. Totale opp. 790 m2.

Vraagprijs ƒ 115.000,— k.k.

Inlichtingen Makelaarskantoor Drs. Ruijters, Stationsplein 1, Sittard. Telefoon 04490—9151 *. Beursmakelaar.

Makelaarskantoor
DRS. RUIJTERS
Beursmakelaar

VUURWERK

KEPERS-BRULS

WILLEMSTR. 16 - HEERLEN - TEL. 712336 x

LANDHUIZEN BUNGALOWS

ONTWERPEN EN BOUWEN ALL-IN

Ons gespecialiseerd bedrijf verzorgt de gehele bouw. Beginnend met 'n oriënterend gesprek, het maken van een vrijblijvend exclusief ontwerp aangepast aan uw budget en afgestemd op karakter en persoonlijke smaak t.m. het bouwen.

Onze opzet is kosten- en tijdbesparend en biedt bovendien het voordeel van persoonlijk contact gedurende de hele periode.

BOUWGRONDEN beschikbaar in bijna alle plaatsen in Zuid-Limburg.

Minimale bouwsommen ƒ 70.000,—.

Wij leggen de nadruk op BETER BOUWEN zowel de manier waarop als de te gebruiken materialen.

Kantooruren: maandag t.m. vrijdag van 9 uur-12.30 uur; 2 uur-19.00 uur. Zaterdag van 10.00-13.00 uur.

Bouwcoördinatie H. C. Adriaens
SPOORSINGEL 38
HEERLEN - TEL. 719834-719462

BOUWTERREINEN TE KOOP

VOOR EXCLUSIEVE LANDHUIZEN

opp. 9 à 10.000 m2 per kavel
voorfront ± 60 m en ± 160 m diep
in bosrijke omgeving Sittard - autobaan.

Brieven onder no. G 2960 LD Geleen. x

Als nieuw

ZAKEN-PAND

te koop, gelegen te **ELSLOO**

vrij te aanvaarden
Binnenkort

Inlichtingen:
Telefoon 04494—6868

Welke persoon v.a. 18 jaar wil in zijn vrije uren

veel geld bijverdienen?

Geen colportage
Kaartje met adres sturen naar:
Postbus 264 Geleen

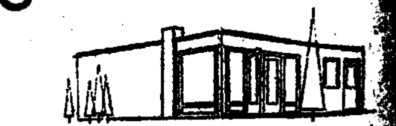
Deze klant van u leest per dag gemiddeld drie kwartier in de krant, blijkt uit het Nationaal Dagblad Onderzoek.

Zo ziet u maar weer, geen ander reclamemedium wordt zo intensief gelezen, als de krant. Logisch want die kunt u niet missen, geen dag.

---

veersemeer woners

veersemeer-woners krijgen voor hun inflatiegeld prijshoudende eigen grond, fl. 28,— de m², incl. BTW (waar koopt u dat nog ?). de ASD-recreatie-bungalow als huis, fl. 34.000 incl. BTW alles vrij op naam. ruim te financieren. soliditeit, comfort van klasse. vertrouwd-degelijk afgewerkt. ruimte, landschap, water, jachthaven (boothuur) in de buurt. vrij onderhoud van groenstrook en aanrijwegen op de koop toe. flink opschietende beplanting voor de privacy. het weidse, natuurlijk blijvende noord-beveland als woongebied. veersemeer-mensen wonen in Deltonapark, Kortgene. u kunt zelf zien hoe. binnen- en buitenshuis. nee, veersemeer-woners spijt het niet . ze hebben het gewoon fijn. vraag het ze maar.

alle informatie

ASD

deltonapark kortgene
telefoon 01108 534
na 6 uur 01110 2589
postadres: ASD antwoordnummer 7
zierikzee géén postzegel plakken

Financierings-moeilijkheden?

Snel opgelost als u een eigen huis hebt.

Financieren hoeft geen moeilijke zaak te zijn. Als u ons tenminste de garantie van een eigen huis kunt geven. Dat is voldoende. Zelfs een hypotheek (mits geen tophypotheek) is geen bezwaar. Dan kunnen wij uw problemen snel oplossen. En wel op korte termijn. Met leningen van f 3.000.- tot 100.000.-. Tegen een lage rentevoet en met looptijden van 5 tot 10 jaar. Het spreekt vanzelf dat u helemaal vrij bent in de besteding van dit geld. En! Natuurlijk verzekeren wij u een uiterst diskrete en vertrouwelijke behandeling.

Bent u geïnteresseerd in verdere vrijblijvende informatie? Bel of schrijf even. Dan hebt u snel onze brochure in huis.

f 5.000,-	kost f 78,-	per maand
f 7.000,-	kost f 108,-	per maand
f 10.000,-	kost f 154,-	per maand
f 15.000,-	kost f 229,-	per maand
f 20.000,-	kost f 305,-	per maand

Lágere, tussengelégen en hógere bedragen worden eveneens verstrekt.

1e, 2e en tophypotheken; alle financieringen van onroerend goed!

Hiermede verzoek ik u gebeel vrijblijvend, mij nadere inlichtingen te verstrekken over uw speciale leningen. Ik ben in het bezit van een eigen huis.

Naam: ________ LID 8
Straat: ________
Woonplaats: ________

MOONEN
Financieringskantoor MOONEN
Saroleastraat 42, HEERLEN, Postbus 221.
Telefoon 045 - 71 08 06 en 71 06 98.

MOONEN - voor een voordelig vooruitzicht op uw toekomst.

MEC BUNGALOWS te

LIMBRICHT

aan de Kennedylaan.
Bungalows met garage/kelder ± 35 m2 opp. een gasgestookte c.v. met grote voortuin en een achtertuin van ± 13 mtr. diep. Indeling: L-woonkamer 8,00 mtr lang, ± 35 m2 opp., ruime hal, keuken met R.V.S. aanrecht en 3 ruime slaapkamers. De woonkamer, keuken en 2 slaapkamers grenzen aan terras. KOOPPRIJS incl. alle kosten v.a. f 79.255,— v.o.n.

HERENHUIZEN te

PANNINGEN

(Gem. Helden-Panningen) aan de Oranjestraat („Panningen-Zuid")
Herenhuizen met garage en c.v. Indeling: hal, woonkamer 3,86x7,50 mtr., 4 grote slaapkamers, badkamer met ligbad 2e toilet en vaste wastafel, vaste trap naar 4e slaapkamer en zolder. KOOPPRIJS incl. alle kosten f 64.300,— v.o.n. EIGEN GELD f 6.874,—. RIJKSPREMIE f 5.642,—.

ROERMOND

aan de Kruisbroedersweg (Roer-Z.)

LIMBRICHT

aan de Kennedylaan

Herenhuizen met grote garage, c.v., grote voor- en achtertuin. Indeling: grote woonkamer van ruim 34 m2 opp. ruime keuken, 4 grote slaapkamers, badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel, ruime bergruimte op zolder, overdekte entree, garage via hal te bereiken. KOOPPRIJS (Roermond) incl. alle kosten, v.a. f 72.700,—. EIGEN GELD v.a. f 7.709,—. KOOPPRIJS (Limbricht) incl. alle kosten v.a. f 68.303,— v.o.n. EIGEN GELD f 7.275,— RIJKSPREMIE f 2.036,—.

STEIN

nabij de Dross. Ecrevissestraat.
Herenhuizen vrijstaand en halfvrijstaand, met garage en grote voor- en achtertuin, c.v. en c.a.s. Indeling, halfvrijstaand grote woonkamer, ruime keuken, 3 of 4 ruime slaapkamers, badkamer met ligbad, vaste wastafel en in de woning met 4 slaapkamers een 2e toilet. Vrijstaand: woonkamer 8,10 x 3,80 mtr., grote keuken, 4 grote slaapkamers, ruime hall, badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel.

KOOPPRIJS (Halfvrijst.) incl. alle kosten v.a. f 60.300,— v.o.n. EIGEN GELD v.a. f 6.364,—. RIJKSPREMIE f 5.202,—. KOOPPRIJS (Vrijst.) incl. alle kosten v.a. f 65.900,—. EIGEN GELD v.a. f 6.950,—. RIJKSPREMIE f 3.705,—.

PATIO-BUNGALOWS te

HAANRADE

(Gem. Kerkrade) aan de Paulus Potterstraat.
Bungalows met garage/kelder 8 mtr. lang en c.v. Indeling: L-woonkamer 8 mrt. lang 5.05 en 3.55 mtr. breed, grote hal, ruime keuken en 3 ruime slaapkamers. De woonkamer, keuken en 2 slaapkamers grenzen aan patio. KOOPPRIJS incl. alle kosten f 83.500,— v.o.n.

BOUWTERREINEN te

MEERSSEN

In het uitbreidingsplan "RAARBERG" gelegen tussen Lange en Korte Raarberg met schitterend panorama op het Geuldal hebben wij te koop : VILLA- en BUNGALOWTERREINEN.
oppervlakte variërend van 750 tot 2160 m2. KOOPPRIJZEN van f 27.000,— tot f 66.400,—.
Tevens kunt U zich nu reeds laten inschrijven voor onze objecten, welke het volgend jaar gebouwd zullen worden te HULSBERG, MEERSSEN, VENLO en GRUBBENVORST.
PROSPECTMATERIAAL WORDT OP AANVRAGE GRATIS TOEGEZONDEN

Inlichtingen:

PROJECTONTWIKKELING MESTEROM

Vest. BEEK ROERMOND VENLO
Potgieterstraat 2, BEEK (L.)
Tel. 04402 - 2244 en 3170 b.g.g. 043-22190 en 04402-2856
Kantooruren: ma t/m vr. v. 8.30-12.30 u. 14.00-18.00 u. ma. di. do. vr. 19.30-21.00 u. zaterdag: 11.00-16.00 u.

MAKELAARSKANTOOR FRANKEN N.V.

biedt U aan voor het jaar 1972

NIEUWBOUW-PROJEKTEN

o.a. in

MAASTRICHT:
Residance La Motterie. Zeer luxe koopappartementen met een fantastisch panoramisch uitzicht op de Maas. Hierover kunnen wij U volledige inlichtingen verstrekken.

HEERLEN:
Luxe vrijstaande bungalows onder de f 100.000,— met een mooie ligging. Moderne architektuur.

HEERLEN:
Luxe halfvrijstaande herenhuizen met grote woonkamer. Komt tegenover bungalowplan. Koopprijs vanaf f 70.000,—.

HOUTHEM:
1 luxe halfvrijstaande woning met wenteltrap en garage in souterrain. Grote woonkamer. Koopprijs f 72.000,— v.o.n.

HULSBERG:
exclusieve aanbieding. Riant landhuis met veel luxe, prachtige ligging met mooi achteraanzicht. Prijs ± f 100.000,—.

HULSBERG:
2 halfvrijstaande landhuizen met grote living, Z-kamer, open trap in kamer. Hoogwaardige kwaliteit, van f 75.000,—.

VOERENDAAL:
3 woningen onder een kap, alle met garage, ruime woonkamer + keuken, mooie omgeving.

UBACHSBERG:
Halfvrijstaande woningen met garage en leuke indeling.

UBACHSBERG:
Leuke bungalows met aantrekkelijk uitzicht, vanaf ± f 85.000,—.

ULESTRATEN:
Halfvrijstaande woningen met moderne architektuur. Riante ligging (tegen bungalowpark).

EIJSDEN:
In aanbouw zijnde halfvrijstaande woning met c.v., garage en leuke tuin. Koopprijs f 64.000,— v.o.n.

SPAUBEEK:
Halfvrijstaande woningen met garage, c.v. Hiervan zijn reeds 14 woningen gerealiseerd, die op afspraak bezichtigd kunnen worden.

SITTARD:
Halfvrijstaande woningen met garage en c.v., L-vormige woonkamer, aluminium ramen en deuren, dus geen onderhoud meer. Modelwoning aanwezig.

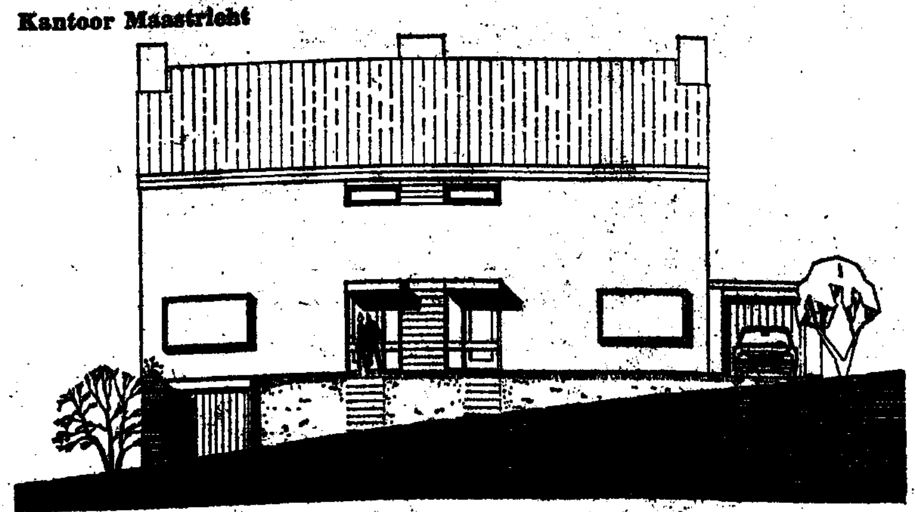
MAKELAARSKANTOOR FRANKEN

Hoofdkantoor MAASTRICHT,
Villa Regia 101, tel. 043-31223
Kantoor HEERLEN,
Tempsplein 33, tel. 045-711632

Openingstijden:
dagelijks van 9.00-18.00 uur
's zaterdags van 10.00-18.00 uur
en volgens afspraak

STIENSTRA WENST U PRETTIGE FEESTDAGEN

BERG EN TERBLIJT
Kantoor Maastricht

Riante halfvrijst. herenh. met centr. verw., garage en tuin. Indeling o.a. fraaie hal met garderobe, bet. keuken met moderne keukeninstall., grote doorzonk. met deur naar zonneterras en achtertuin, 3 royale slpk., een met vaste wast., diverse vaste kasten, bet. badk. met douche, vaste wast. en 2e toilet, vaste trap naar 2e verd. met 4e slpk. en zolder.

Koopprijzen vanaf f 67.577,-

BOCHOLTZ
Kantoor Heerlen

Drive-in-woningen voorzien van c.v. Ind.: o.a. royale hal met tegelvloer, garage, logeerk., toilet met fonteintje, woonk. in L-vorm met balkon, eetk. met balkon, bet. keuken, 3 slpk., berging, badk. met ligbad, vaste wast., 2e toilet en aansl.p. voor wasautom.

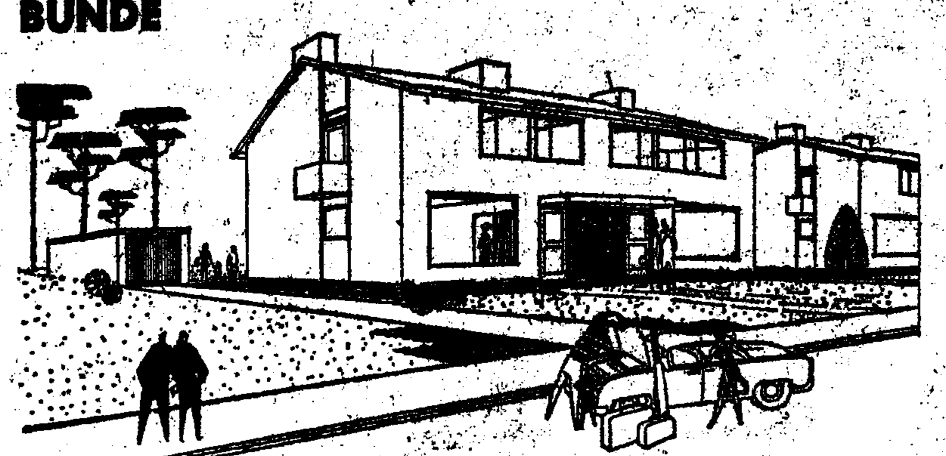
Koopprijs vanaf f 65.111,-
Rijkspremie f 4.194,-

BRUNSSUM
Kantoor Heerlen

Splitlevel drive-in-woningen met garage, voorz. van c.v., eetkamer/keuken, grote living, 3 slpk., badk. met ligb. en vaste wast.

Koopprijs vanaf f 56.805,-
Rijkspremie f 5.670,-

BUNDE

Kantoor Maastricht

Luxe herenhuizen voorz. v. c.v. en garage, grote tuin, grote woonk., bet. keuken met luxe keukeninstall. en aansl.punt v. wasautom., 4 slpk., bet. badk. met ligb., vaste wast. en 2e toilet, begaanb. zolder, mahonieh. deuren en aluminium ramen.

Koopprijzen vanaf f 69.204,-

GELEEN/ZUID
Kantoor Heerlen

Halfvrijst. [illegible] ken, garage, 4 slpk., douche [illegible]

[illegible]
Rijkspremie f [illegible]

GRONSVELD
Kantoor Maastricht

Afstand tot Maastricht 6 km. Halfvrijst. won. met garage en tuin. Woonk. aan buitenz., 3 slpk., bet. badk. met douche en vaste wast. en aansl.punt v. wasautom. Zolder.

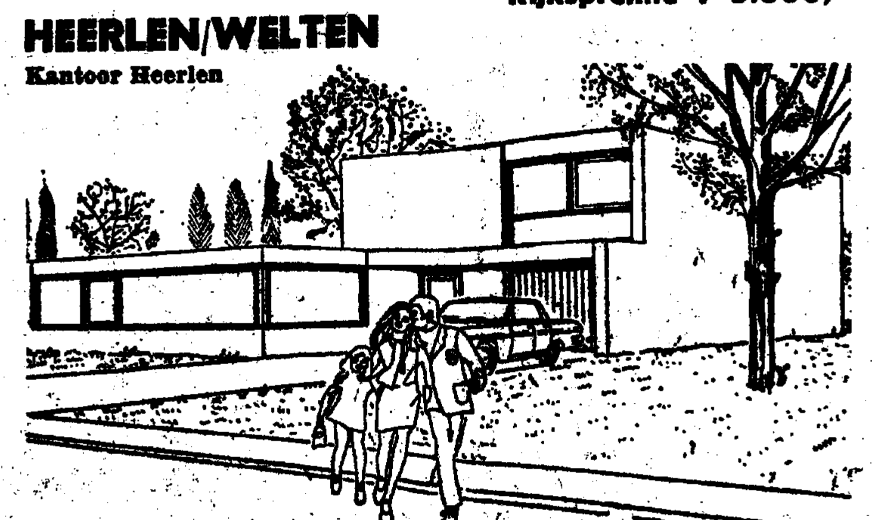
Koopprijzen vanaf f 54.804,-
Rijkspremie f 3.750,-

HEERLEN
Kantoor Heerlen

Herenhuizen voorz. van garage en c.v., grote living (10.20x4.36), aparte berging, 3 slpk., badk. met douche en vaste wast.

Koopprijzen vanaf f 67.853,-
Rijkspremie f 5.880,-

HEERLEN/WELTEN
Kantoor Heerlen

Herenhuizen en bungalows voorzien van c.v. Luxueuze uitvoering en afwerking o.a. grote hal met marmeren vloer, L-vormige woonkamer, keuken met poggenpohl keukeninstallatie, 3 of 4 slaapk., luxe sanitaire voorzieningen, badk. met ligbad, 2e toilet en 2 vaste wastafels. Grote garage.

Koopprijzen vanaf f 86.030,-

HULSBERG
Kantoor Heerlen

Vrijstaande woningen voorzien van c.v., grote woonkamer, ruime keuken, 4 slaapk., douche, vaste wastafel en 2e toilet.

Koopprijzen vanaf f 77.326,-

MAASTRICHT
Kantoor Maastricht

Te Amby zijn nog enkele halfvrijstaande woningen in aanbouw met c.v., garage en tuin. Leuke hal, ruime woonk., keuken met kunststof install. en aansluit. wasautomaat, 3 slaapk., badk. met ligbad en vaste wastafel.

Koopprijzen vanaf f 63.240,-
Rijkspremie f 7.245,-

MAASTRICHT
Kantoor Maastricht

Te Borgharen zijn nog enkele woningen met garage en tuin te koop. Indeling o.a. hal, bet. toilet, keuken, woonkamer met dubbele openslaande tuindeuren, bet. douche met vaste wastafel en aansluitp. wasautomaat, zolder en flinke tuin.

Koopprijzen v.a. vanaf f 57.177,-
Rijkspremie f 6.580,-

MAASTRICHT
Kantoor Maastricht

Te Heer herenhuizen voorzien van c.v., garage en tuin. Royale hal, ruime woonkamer, moderne keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad en vaste wastafel. Zolder te bereiken via vlizotrap.

Koopprijzen f 68.930,-
Rijkspremie f 2.636,-

NUTH
Kantoor Heerlen

Middenstandswoningen met garage of berging. Ind. hal, Z-vormige woonkamer, keuken, 4 slaapk., douche met vaste wastafel en toilet.

Koopprijs f 55.897,-
Rijkspremie f 6.055,-

Wij verstrekken U gaarne alle gewenste inlichtingen, betreffende de [illegible] hypotheekmogelijkheden tot 90% [illegible] U kunt daarvoor terecht op ons kantoor van [illegible] uur op werkdagen en van 9-13 uur op zaterdagen. Ook is het mogelijk een afspraak te maken voor de avonduren.

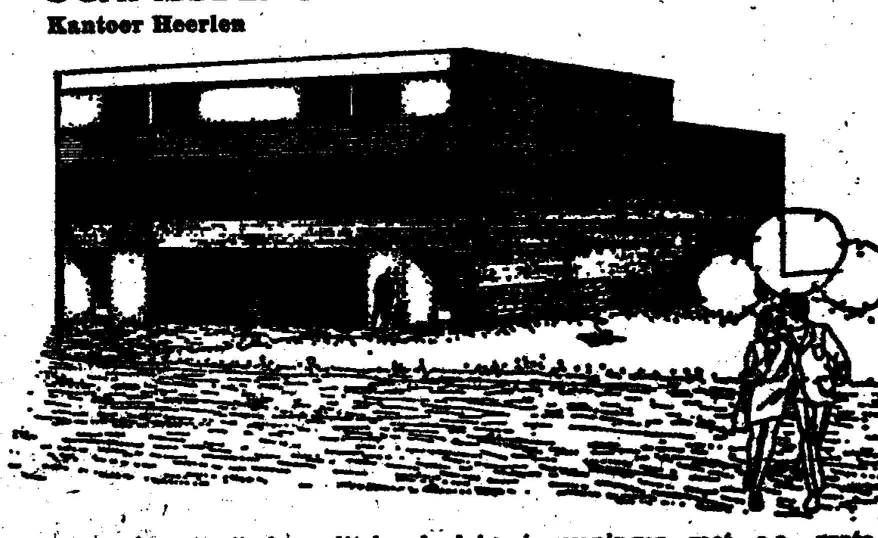
STIENSTRA
makelaars in onr. goederen
verzekeringen — hypotheken
bouwprojectontwikkeling
Dir.: [illegible] Makelaar in onr. goederen
HEERLEN, TEMPSPLEIN 28, TEL. 045—712255
MAASTRICHT, A. BATTALAAN 85,
TEL. 043—19177

OIRSBEEK
Kantoor Heerlen

Vrijstaande middenstandswoning voorzien van c.v., garage en tuin. Royale hal, L-vormige woonkamer, bet. keuken, 3 slaapk., douche met vaste wastafel.

Koopprijs f 69.374,-

SCHAESBERG
Kantoor Heerlen

In aanbouw zijnde split-level drive-in-woningen met o.a. grote garage voorzien van stalen kantelpoort, L-vormige eetkamer/keuken met terras naar tuin, ruime woonkamer, 3 slaapk., badk. met ligbad, vaste wastafel.

Koopprijs vanaf f 63.475,-

SCHIMMERT
Kantoor Heerlen

Halfvrijstaand herenhuis, woonkamer 7.80x4.00, ruime keuken, garage/berging, 4 slaapk., badk. met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet.

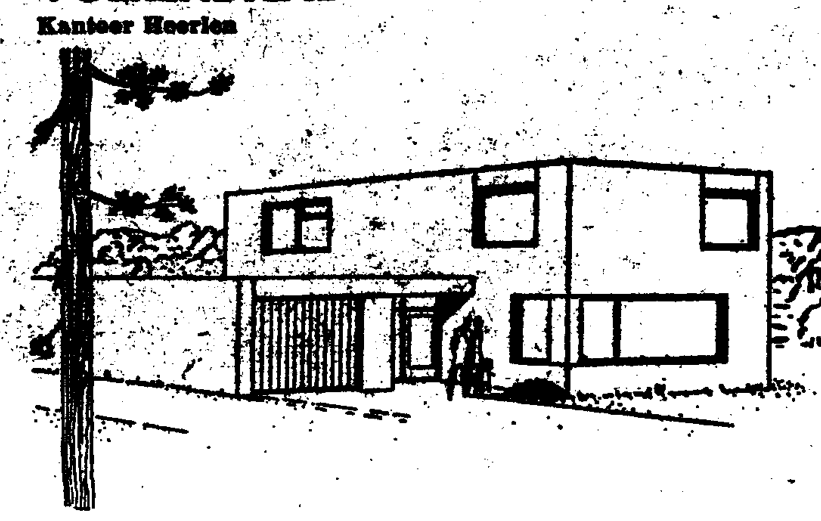
Koopprijs f 61.756,-
Rijkspremie f 3.350,-

ULESTRATEN
Kantoor Maastricht

Nog enkele halfvrijstaande middenstandswoningen met garage in het uitbreidingsplan „Klein Berghem". Ind. ruime woonkamer, bet. keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. Zolder te bereiken via vlizotrap.

Koopprijs f 58.761,-
Rijkspremie f 5.656,-

VOERENDAAL
Kantoor Heerlen

Herenhuizen voorzien van c.v. en garage, royale hal, woonkamer 9.00x4.00, grote bet. keuken (5.11x2.50), 3 grote slaapk., badk. met [illegible] m2.

Koopprijs vanaf f 72.720,-

WAUBACH
Kantoor Heerlen

Drive-in-woningen met garage en tuinkontakt, L-vormige woon-eetkamer, keuken met moderne keukeninrichting, 3 grote slaapk., badk. met douche, vaste wastafel en 2e toilet.

Koopprijs vanaf f 56.621,-
Rijkspremie f 5.398,-

PARKPLAN SIMPELVELD

Komende ZOMER nog wonen in het bungalowpark „Hulsveld" te Simpelveld. 'n Plan op niveau met een heel eigen stijl, gelegen tegen de helling van een der hoogste heuvels van Zuid-Limburg.

Enkele gegevens: woonkamer 40 m2, 3 of 4 slaapkamers, garage, berging, tuinkast, c.v., t.v.-antenne enz.
Wijzigingen mogelijk.

Verder:
- Door een speciale opstelling geen inkijk.
- Vrij uitzicht met mooi vergezicht.
- Uitsluitend wandelwegen met trappenverbinding.
- Geen gemotoriseerd verkeer tussen de bungalows.
- Apart geprojecteerde garages met parkeerplaats. Afstand hiervan tot hoogst gelegen bungalow 8 mtr., tot laagst gelegen bungalow 60 mtr.
- speelplaats voor de kinderen.
- 2 min. van autobaan Heerlen-Aken-Maastricht.
- 7 min van centrum Heerlen.

Totaal 18 bungalows.
Maquette van het hele plan en bungalows apart aanwezig.
Prijzen vanaf ƒ 92.000,— v.o.n.
Wij verstrekken U gaarne vrijblijvend alle inlichtingen.

Bouwcoördinatie H. C. Adriaens
SPOORSINGEL 38
HEERLEN - TEL. 719834-719462

Speciaal voor Kerstmis:
GROTE SORTERING: VOUW-, MINI-, KINDER- EN KLEUTERRIJWIELEN
„GUCO" Alles voor brommer en fiets
MARKT - NIEUWENHAGEN

Wij wensen onze clientèle
PRETTIGE KERSTDAGEN
GLASHANDEL DAM
NIEUWENHAGEN. TEL. 04445—1897

INTERCOMMUNAAL BOUWFONDS NOORD-LIMBURG

7½ %-Hypotheek-brieven

(SERIE K)

- Aan particuliere personen, verenigingen, stichtingen, enzovoort, kunnen hypotheekbrieven worden afgegeven met een rente-opbrengst van 7½% per jaar en een looptijd van 5 jaar.
- Hypotheekbrieven zijn de eerste vijf jaar niet opzegbaar van de kant van het bouwfonds.
- Geldgevers (beleggers) kunnen eventueel een hypotheekbrief beëindigen met 3 maanden opzegging (de rente wordt voor ieder jaar kortere looptijd met ¼% verlaagd).
- Opzegging kan door de geldgevers te allen tijde geschieden, mits een periode van 3 maanden na ontvangst van de hypotheekbrief is verlopen. (de looptijd is derhalve tenminste een half jaar).
- Terugbetaling van de hoofdsom van deze belegging, zowel als de voldoening van de jaarlijkse rente, worden gegarandeert door de gemeenten, die in bouwfonds samenwerken.
- Het bouwfonds heeft tot doel: Bevordering van eigen woningbezit door het verstrekken van hypotheken (hoofdzakelijk voor de nieuwbouw van premiewoningen).
- Toestemming tot de uitgifte van deze serie hypotheekbrieven werd verleend door Gedeputeerde Staten van Limburg bij besluit no. B 11800 dd. 24 mei 1971.
- Hypotheekbrieven worden toegezonden aan spaarders of beleggers na overschrijving van ƒ 1000,— of een veelvoud daarvan (tot maximaal ƒ 50.000,— per hypotheekbrief) op de postgirorekening no. 106.22.52 van het bouwfonds te Venlo. onder vermelding: „7½%-hypotheekbrieven, serie K".

7¾ %-Hypotheek-brieven

(SERIE L)

- Voor bedragen boven ƒ 50.000,— bedraagt de rentevergoeding 7¾% p.j.
- Opzegging kan in dit geval geschieden met een termijn van 6 maanden, mits een half jaar na het begin van de lening is verlopen (de looptijd is derhalve tenminste een jaar).
- Hypotheekbrieven worden toegezonden aan geldgevers na overschrijving van een bedrag van tenminste ƒ 50.000,— (of hoger in veelvouden van tenminste ƒ 1000,—) op de rekening-courant van het bouwfonds bij de n.v. Bank voor Nederlandsche Gemeenten te 's-Gravenhage (postgironr. van bank 1081) onder vermelding: „7¾%-hypotheekbrieven serie L".

- Adres Bestuur: Stadhuis Venlo, Telefoon 04700-93333 - Adres Administratie: Antoniuslaan 25, Telefoon 04700-22083.

Aangesloten gemeenten: Arcen en Velden, Bergen, Broekhuizen, Gennep, Grubbenvorst, Horst, Maasbree, Meerlo-Wanssum, Mook en Middelaar, Ottersum, Sevenum, Tegelen, Venlo en Venray.

[illegible]

PUBLIKATIE AANGEBODEN DOOR DIT BLAD IN SAMENWERKING MET DE STICHTING IDEELE RECLAME [illegible]

Misschien bent U het

die een zeer goede kijk heeft op courante mode, die deze feeling ook kan omzetten in een jeugdige modellering en er bovendien van overtuigd is dat de pasvorm "af" is.

In dat geval is het beslist de moeite waard kontakt met ons op te nemen. Wij zijn fabrikant van modieuze damesbovenkleding en betalen graag een goed salaris aan die ontwerper/coupeur (mannelijk of vrouwelijk) die deze job aankan.

Brieven onder no. 3746 bureau Limburgs Dagblad, Heerlen.

ANKERSMIT'S CHEMISCHE FABRIEKEN N.V., MAASTRICHT

Ankersmit's Chemische Fabrieken N.V. is producente van diverse soorten meststoffen, vulstoffen, krijtprodukten e.a.
De meeste van deze produkten zijn bulkgoederen in poedervorm, waarbij o.m. malen, drogen, mengen en intern transport belangrijke technieken zijn.

In verband met de momenteel in uitvoering zijnde uitbreiding van ons bedrijf en de verwerking van nieuwe grondstoffen, zoeken wij ter versterking van onze staf op korte termijn een:

technoloog of chemicus
(Ir.; Dr.; Drs.)

bij voorkeur niet ouder dan 35 jaar.

Deze medewerker zal zich voornamelijk gaan bezighouden met gerichte research op het gebied van grondstoffen, poedertechnologie en kwaliteitsbeheersing.

Naast speurzin en aktieve belangstelling, zal deze funktie, binnen het kader van te verstrekken richtlijnen, een grote mate van zelfstandigheid vereisen.

Ervaring op het gebied van de poedertechnologie kan tot aanbeveling strekken.

Van belangstellenden ontvangen wij gaarne een schriftelijke sollicitatie, met vermelding van levensloop en motivering der sollicitatie, en onder insluiting van recente pasfoto.

Kandidaten dienen er mee akkoord te gaan dat eventueel gebruik gemaakt zal worden van de diensten van een psycho-technisch bureau.

Sollicitaties te richten aan ons adres: Postbus 260, Maastricht, onder vermelding — Sollicitatie technoloog—.

[illegible]LIEHAARD DEFECT?

[illegible]an moet U bij Mireldi zijn.

TELEFOON 043—[illegible]
Service door geheel Zuid-Limburg

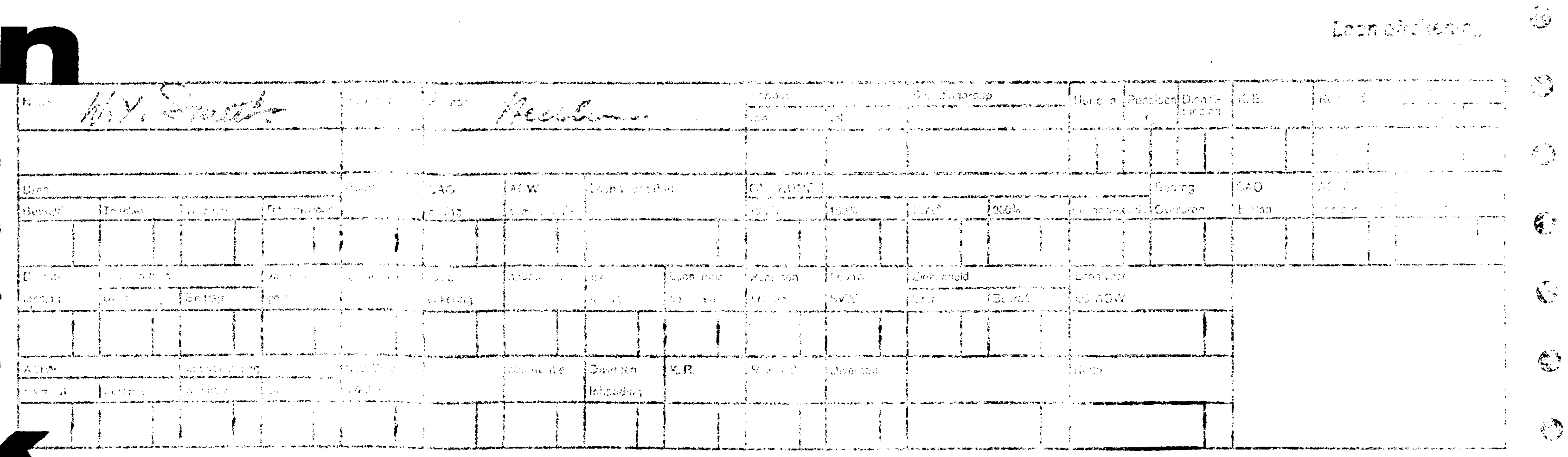
Limburgs Dagblad

Vrijuit

Vrijdag 24 december 1971

Directeur-Hoofdredacteur: Drs. J. P. S. van Neerven - Uitgave: Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad N.V. - Redactie Cultuur en Recreatie - Nobelstraat 21 - Heerlen - Telefoon 718100

De centen zijn niet eens zo belangrijk

WIE WINDT ZICH NOG OP over het jaarlijkse eet- en drinkfeest, waar iedereen zich begin december al over begint te verheugen? Niemand, iedereen doet eraan mee, denken velen. Maar de bejaarden dan? En mensen die van bijstand moeten leven of van een WAO-uitkering ?

Die hebben het niet breed, dat is duidelijk. Voor hen geen eet- en drinkfeest, al laten ze zich toch een extraatje goed smaken, want het steekt hen dat al die honderdduizenden onbekommerd en onbeschaamd aan het eten slaan.

Op twee pagina's in dit nummer staan interviews met mensen die naast dat feest staan. Twee invalide mannen, in de kracht van hun leven, een bejaarde alleenstaande vrouw, een bejaard echtpaar dat in een tehuis zit, een bejaard echtpaar dat nog altijd een eigen huishouden voert, en een ongehuwde moeder. Naast de interviews de keiharde werkelijkheid van hun huishoudboekje.

Dat laatste gaat over de centen, de interviews bijna niet. Want de centen zijn niet zo belangrijk vergeleken bij andere ervaringen van deze mensen — ervaringen van buiten de maatschappij te staan, door de maatschappij niet serieus genomen te worden. De meesten blijven er nog vrolijk bij ook, lijkt het wel.

NAAM : J.P. [illegible]

NR. WERKNEMER : 3274581.-

Omschrijving	
Bruto-loon	177,90
Pensioenpremie	
Loon voor soc. verzekeringswetten f 177,90	
Ziekte/ongevallen - uren/dagen	
Ziekte/ongevallen bedrag	
Ziekte/ongevallen Netto	
Loon voor Loonbelasting/AOW/AWW f 177,90	
AOW/AWW Bijzonder Tarief	19,01
AOW/AWW Normaal Tarief	
Loonbelasting Bijzonder Tarief ....%	
Loonbelasting Normaal Tarief	10,41
Sociale Verzekeringswetten	11,74
Kinderbijslag	
Netto-loon	136,74

Tips om het feestelijk weekend nog wat extra kleur en fleur te geven vindt u op

Vrijuit 7 en Vrijuit 8

Knutsel- puzzel- en gezellige doe-dingetjes voor het hele gezin hebben we verpakt in een dobbelspel.
Voor degenen die niet de hele tijd in huis willen zitten en op zoek willen gaan naar een „witte Kerst" is er een autoroute door de machtige kerstbomenwouden van de Noordelijke Ardennen — met een heleboel verrassingen.

Prettige feestdagen !

Redaktie Limburgs Dagblad

KORT GORT

informatie voor jongeren

Rhodesië moet vrij

Dat is makkelijker gezegd dan gedaan, als je kijkt naar de afgelopen paar weken. Toch is en blijft het zo dat in Rhodesië de zwarte bevolking door een blanke minderheid wordt onderdrukt. Het doel van het Rhodesië Comitee is te blijven protesteren tegen alle steun aan het huidige bewind in dat land, vooral de ekonomiese steun die ook door Nederland wordt gegeven. Het comitee zelf heeft een kalender uitgegeven, dwz. een pagina waarop zowel 1972 als '73 staan met een foto waarop je zien kunt hoe het blanke minderheidsregiem „rust" in Zinbabwe (Afrikaanse naam voor Rhodesië) bewaart. Voor een piek ben je de man. Ze zijn te krijgen op Kruisstraat 13 of in de wereldwinkel, (pas open op de Saroleastraat, naast de oude Pancratiusbank.

Inpoet

Er is een groep bezig met het uitwerken van allerlei aktiviteiten rond Kerstmis en op de twee kerstdagen. Veel kunnen we er nog niet van zeggen, maar wel dat NIEMAND zich op die „verschrikkelijke" feestdagen hoeft te vervelen, want INPOET is open voor jong en oud. Mochten mensen nog mee willen doen, kom dan de komende week even langs op INPOET in de Klompstraat, daar ligt het hele program. Ja, een soort van „open kerststal", maar dan anno 1971. Je kunt ook even bellen 714667.

Bejaarden-kerst

De mensen uit Schinnen zullen de eerste kerstdag thuis moeten doorbrengen. Want Terborg is dan dicht. Maar geen nood. De tweede kerstdag begint meteen 's middags al goed. Alle oudjes en mindervaliden uit de omgeving worden dan opgehaald en naar het kasteel gebracht om daar een gezellige middag voorgeschoteld te krijgen. Het wordt een groots gebeuren met onder andere een zangkoortje, een buuttereedner en de bekende Limburgse zanger Frits Rademakers. 's Avonds gaan de meer jeugdige voetjens van de vloer. De innemende klanken van de enige echte countrygroep C.C.C. Inc. uit de Peel, zullen de kerststilte op het kasteel ruw verstoren. Als je om half acht op Terborg bent en drie piek neertelt, kun je zo meedoen. Terborg. Heisterbrug 29, Schinnen.

De 24-uren kerst

Kerstmis heeft vele aspecten. Bijvoorbeeld, dat de eerste kerstdag 24 uren heeft. En als je deze tijd uitbuit, heb je twee keer een feest. De mensen van Heerlen-Noord hadden dit in de smiezen. Want in Torralba begint het kerstfeest één minuut over twaalf, 's nachts uiteraard, met een alternatieve kerstviering. Deze dienst is voorbereid en opgezet door een werkgroep van Sjapakwa. Kapelaan Sjaak Vestgens zal de eucharistieviering voorgaan. Om half twee ongeveer zal dit sfeervolle feestje afgelopen zijn, en als je dan denkt dat je naar bed moet heb je 't mis. Vanaf dat moment kun je naar eigen muziek luisteren, kun je relaxen, mijmeren, denken, praten of zelf een instrument bespelen. Om ongeveer 9 uur 's morgens wordt het tempo weer wat opgevoerd want dan opent de kindercrèche. En dit is effe belangrijk voor de ouders: breng uw kleintjes naar Torralba en ga dan pas rustig naar de kerk. De kinderen zijn hier echt in goede handen en u hoeft zich in de tussentijd niet ongerust te maken.

We gaan weer verder met het programma. Om ongeveer 2 uur 's middags zal protestzanger Frits Benjamin enkele kritiese, harde geluiden verspreiden in Sjapakwa, als tegenpool voor de zoete, lieve, zachte versluierende kerstliederen. 7 uur 's avonds, iedereen heeft ondertussen (normaal) gegeten, speelt een groep uit Geleen een Session en om 9 uur begint Dizzy Robby's Electric Band uit Heerlen. Als de D.R.E.B. dan ophoudt met spelen, betekent dit echt het eind van de 24-uurs-race. De dag en de nacht zitten zo goed in mekaar, dat een pluimpje aan de organisatoren best verdiend is. O ja, voor eventuele vervelers of anders-denkenden staan van allerlei soorten handenarbeidsmaterialen klaar. Dus in geval dat... je hebt steeds iets te doen. We hopen dat het echt een gezellig feest mag worden.

Kerst-blaren

Ook in Maastricht vieren ze kerstmis. De jongerencentra Berchmans en Kombi hebben de handen in mekaar geslagen en op die manier voor de Maastrichtse jeugd een kerstprogramma samengesteld. Op 24 december om half elf start vanuit de Berchmans een kerstvoettocht voor een kleine groep mensen (± 100). De tocht, ongeveer 5 kilometer lang, gaat naar een boerderij ergens in de buurt van Maastricht. Trek goeie schoenen aan, anders loop je inderdaad een stel kerstblaren op. Onder het wandelen praat je over kerstmis, vrede of gewoon over wat je bezighoudt. Je mag ook je mond houden en genieten van het nachtelijk landschap. Op de boerderij zal Henk Friebel s.j. een kerstviering leiden en daarna kun je voor de warme kachel, nog even napraten. Teruglopen mag je ook, het hoeft niet, want er gaat een bus terug. Het geheel kost 2 gulden 50 en je kunt je opgeven bij de Berchmans of bij Kombi.

Voor de mensen die überhaupt te lui zijn om te lopen, of het misschien om de een of andere reden echt niet kunnen, is er ook een kerstmismis georganiseerd door de Citydienst. Deze viering begint om twaalf uur 's nachts in de Annakerk op de Via Regia. Frans Bilsen s.j. zal proberen er iets van te maken. Enkele andere namen Etienne Vroemen licht, Harry Serpenti geluid, en het Anna Jongerenkoor voor de muziek. Je krijgt ook koffie, maar dit pas na afloop van de dienst. Dus, een aanrader voor principiële kerstwandelweigeraars.

En nu verder onder de kerstboom. 26 december om 2 uur gaan de lichtjes weer aan in de Berchmans. Elk jaar is er op die dag een feest voor bejaarden, verzorgd door jongeren. Als je nog een goede kerstdaad wil doen moet je Marijke Coenen bellen op de Berchmans. Want er zijn nog gastheren, gastvrouwen, garderobedames en een stoot andere medewerkers nodig. Kombi heeft op diezelfde dag, op hetzelfde uur een kinderspeelmiddag. Alle kinderen uit tehuizen en internaten, die thuis niet kunnen genieten van een vredige kerst worden op die middag verwend door de vredeswerkgroepen van Kombi en de Berchmans. Als je nog wil meewerken moet je vlug opbellen naar Henk Friebel, Berchmanssociëteit, telefoon 11711 of Kombi telefoon 14915.

Muzikale kerst

In het Sittardse Don Kiesjot wordt het kerstfeest veranderd in een groot muzikaal feest. Op vrijdag 24 december om half negen de topgroep „Focus" met onder andere Jan Akkerman en Thijs van Leer. Er is veel belangstelling voor dit kerst-top-konsert, dus kom op tijd. Dan knettert Don Kiesjot op tweede kerstdag door met een jazzkonsert van Han Bennink drums en J. R. Monterose tenorsax. Het is een werkelijk zeldzame gelegenheid om in 't so wie so al jazz-arme Limburg de wereldbekende jazzdrummer Bennink te kunnen beluisteren. Een kerstverrassing van de bovenste plank met als staartje een ekstra lage entree. (Waarbij ik het niet kan nalaten om je te adviseren toch eens na te denken over het al dan niet konsumptieve karakter van de programma's van D. K. weet je wel, dat geraffineerde konsumptieve waar andere groepen, organisaties, vooral met de kerst, tegen proberen te demonstreren). In ieder geval. Om half negen in Wal 3 in Sittard.

Happy Home kerst

Dracula heeft het feest van de geboorte heel sober gehouden. En waarom ook niet. Eerst even een mededeling: de judolessen van vandaag, vrijdag dus, beginnen allemaal een uur eerder, zodat eenieder op tijd bij het kribje kan zijn. Dan draaien zowel morgen als overmorgen, we vanaf 7 uur.

Voor de senioren. Op tweede kerstdag begint om half twaalf in de parochiekerk een heilige mis die, door het jongerenkoor uit Gulpen wordt opgeluisterd. Na de viering is het gehele koor te gast bij Happy Home. Loop gewoon even langs. En vanaf twee uur is weer disko en amusement voor de junioren.

Norretjes kerst

De Nor, het gebouw met de vele fietsen ervoor in de Geerstraat is op 24 en 25 december gewoon open. Dat wil zeggen, je krijgt niets bizonders voorgeschoteld. Maar dan. Op tweede kerstdag van 3 tot 6 uur is K.K.K.K.D.: Klassiek Kerst Krans Koffie Drinken. Wat is dat? Wel, als officiële omschrijving voor dit luisterlijk gebeuren mogen we zeggen: het is een feestelijk muziekje met 'n bakje leut en een verrassing. Maar het is nog niet afgelopen. Onder het motto: „Laat je muziekinstrument thuis", organiseren de Alcuinisleden een lifeoptredentje. Cecile Schouten en Els Schreuder, blokfluitistes, zullen een prachtig kerstrecital weggeven. Na dit optreden genieten we verder van de muziek van Bach en Händel.

Dit hele gebeuren krijgt op 30 december een dik staartje. Pray for Peace, de naam zegt 't al, begint om 8 uur zijn kerstmeditaties. Een beetje zang, een beetje muziek, en een bericht maken dit optreden tot een meditatief gebeuren. Nou ja. Alleen als je ook meedoet. Een vrolijk, fijn en gezellig kerstfeest, mensen van de Nor.

Zuidelijk Afrika met kerst

Ondanks het kerstgebeuren hier, blijven er delen in de wereld over waar gevochten wordt, omdat er onderdrukking heerst vanuit het westen: zuidoost Azië en zuidelijk Afrika. De werkgroep zuidelijk Afrika Limburg (ZAL) wil op haar manier uitdrukking hieraan geven door het houden van een toch naar de Afcent in Brunssum op kerstavond. Het vertrek is vanaf het plein voor de Pankratiuskerk. Het is een STILLE tocht, waarin zowel onze verantwoordelijkheid voor die situaties daar, als een solidariteitsverklaring met de slachtoffers van de onderdrukking, tot uiting wordt gebracht. Ook wil men heel het militairisme benadrukken en vragen of het niet tijd wordt om ons meer te gaan bezinnen op de problematiek van oorlog en vrede, maar dan niet vanuit het angstkomplex „ze moeten eens komen" zoals nu het geval is.

In een van hun pamfletten zal ook het oog opnieuw gericht worden op het verblijf van Jörgen Höyer, dit naar aanleiding van een advertentie, waarin om draaiers wordt gevraagd. Iedereen die met deze STILLE tocht wil meedoen kan inlichtingen inwinnen op nummer 717595, of aanwezig zijn om 7 uur bij de kerk.

Inpoet: open kerststal

Zoals de meesten al weten vanuit deze krant of door de affiesjes van onze „kunstenaren uit de natuur" (robiwan-jan), is er tijdens de kerstdagen een „her-berg-je" op de Klompstraat vanaf 11 uur 's morgens tot elf uur 's avonds. Zeker de tentoonstelling over apartheid lijkt ons de moeite van het zien waard, en de korte film over het geweld in onze samenleving en een over het uitmoorden van indianen. Eerste kerstdag om 8 uur Pray for Peace met hun kerstmeditaties en de groep Straight met o.a. Bert Smeets. Verder kun je er van alles, waardoor je er zeker moet binnenlopen als het diner voorbij is of je je verveelt. Ook is het goed te weten dat kerstmis nog niets te maken heeft met WERELDVREDE, ook al kun je tijdens die dagen op Inpoet een kaartje leggen, strips lezen en vele andere gezelschapsspelen beoefenen. LOOP BINNEN, joh, met broer of zus, vader of moeder, want het is voor IEDEREEN.

Kerst Gort Mediteert...

Je zou de vaste lezer van deze rubriek graag een kerstwens willen geven, maar meteen doemt dan de vraag op: „Moet dat nog in deze tijd?" Een tijd waarin elke kerstboom eigenlijk niet meer is dan een nachtmerrie. Er is veel aan de hand als je elke dag zo'n krant inziet. Deze bestaande orde lijkt wel een mijnenveld, zeker als je dit beziet vanuit de Limburgse situasie. Ja, en dan is het ook nog echt waar, al werken onze mijnen al bijna niet meer. Toch moet er leven in de brouwerij blijven. Niet alleen konsumptief — dat lukt vrij aardig — maar ook op politiek en kultureel gebied. We moeten gewoon nieuwe mijnen ontdekken, en daaraan besteden we elke week opnieuw onze aandacht. En wij zeker niet alleen. En toch blijkt onze „bemoeienis" nog steeds te weinig, zolang het „mijn en dijn" zo in grootte verschillen. Zowel hier als elders in de wereld.

Een kind kun je vrij maken van schuld, je kunt erover lachen, maar het kind dat nu door zoveel mensen wordt herdacht heeft dat nooit in zijn leven — tussen haakjes, hij stierf aan het kruis — gewild. Fijne kerstdagen, maar met een smakelijk bijsmaakje hoor!!

VRIJUIT 2

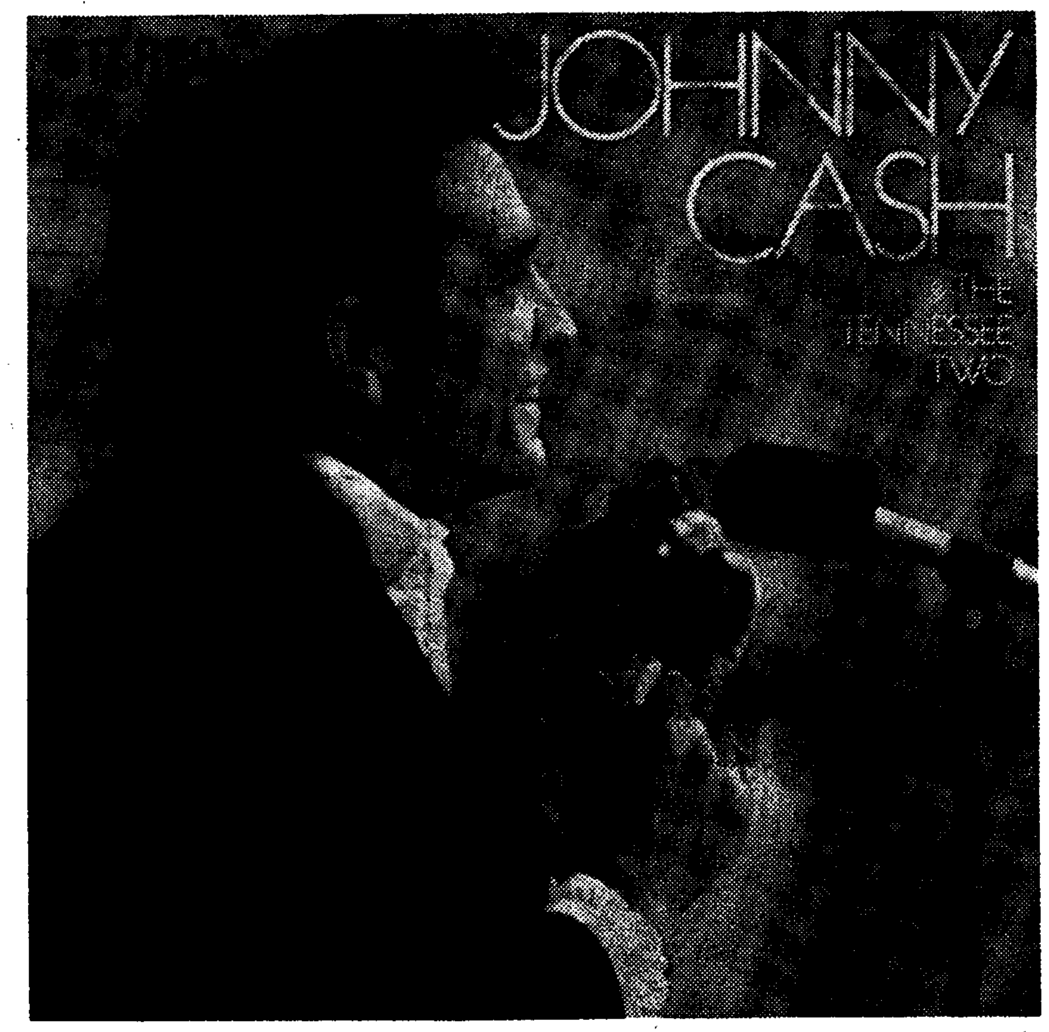
POP

Meer Sun-elpees en de J. Geils Band

Een tijdje geleden hebben we uitgebreid verteld over Sam Phillips en zijn schitterende Sunkatalogus. Ondertussen is een nieuwe serie platen verschenen. Misschien kunnen we het best eerst de hele handel inventariseren. Zo zijn er vier nieuw elpees van *Johnny Cash: „Original Golden Hits, Volume 2", „The Singing Story Teller", „Get Rhythm"* en *„The Rough Cut King of Country Music"*. Twee nieuwe platen van *Jerry Lee Lewis: Original Golden Hits, Volume 2 en „The Golden Cream of the Country"*. Tenslotte een elpee van *Charlie Rich „Lonely Weekends"* en een plaat van *Roy Orbison „The Original Sound"*. Nu moet ik meteen opmerken dat deze nieuwe zending minder indruk maakt dan de eerste. Het is allemaal best aardig, je kunt er veel plezier mee beleven maar de absolute klasse van de eerste serie wordt nergens gehaald. „Golden Hits, Volume 2" van Cash wordt gevuld met het echte Country en Westernwerk en deze maal nog echter dan bijv. de muziek van Merle Haggard. Ontspanning voor de gemiddelde burger in het zuiden der USA, vaak verlucht met een dames- of herenkoortje op de achtergrond. De tendens van de liedjes is vaak nogal zoetig en meestal met een moraal. Deze echte CenW-smaak neemt via „The Singing Story Teller" en „Get Rhythm" af en in „The Rough Cut King" is hij bijna helemaal verdwenen. Hier hoor je voornamelijk Cash zoals hij tegenwoordig zingt; al lijkt het alsof Johnny tegenwoordig weer meer de sentimentele kant opschuift. Hoe het ook zij; Cash werkt zich met verbluffend gemak door het materiaal, eigen komposities en songs van grote voorgangers als Hank Williams. Voor de CenW liefhebber valt er dan ook heel wat plezier te beleven maar voor de popliefhebber lijkt me het materiaal minder hoogtepunten te bevatten. „Golden Cream of the Country" van Jerry Lee bevat ook uitsluitend CenW-muziek en ook hier horen we songs van Hank Williams. Jerry is voor zijn doen nogal tam en gewoontes; de piano neemt weer een belangrijke plaats in maar Lewis volgt te nauwgezet het countrypad en legt te weinig persoonlijkheid in zijn vertolkingen om er echt uit te springen. „Golden Hits, Volume 2" van Jerry Lee is de eerste plaat in deze serie die midden in de roos zit. Zes Rock 'n Roll liedjes, waaronder zijn millionseller „High School Confidental" en het schitterende „Break-Up" (gezongen als Elvis bezig met „Don't be Cruel"), en 5 Country songs for Rockpeople. Hier krijgen de liedjes wel een geheel eigen behandeling, de piano is duidelijk weer op de pompende toer terwijl zijn stem zeer emotioneel en overtuigend klinkt. Vooral „I'll make it all up to you" en „I could never be ashamed of you" klinken hartverwarmend echt in het grote bos der commerciële Jim Reevessen. Weinig mensen weten dat Charlie Rich een grote hit had met „Lonely Weekends" maar slechts enkele ingewijden weten dat Rich ook nog een hele rits andere liedjes geschreven en op de plaat gezet heeft. Zijn elpee is van het soort dat men gemakkelijk in de bak laat staan of zelfs bij een paar maal beluisteren niet de moeite waard vindt. Mij overkwam hetzelfde totdat iemand plots opmerkte: „Wat is die man daar vreselijk gevoelig bezig". Wanneer je dan oplettend begint te luisteren bemerk je dat Rich een soort Randy Newman is maar wel in een vergrijsde verouderde omlijsting. Rich wekt de indruk volstrekt eenzaam te zijn, een man van middelbare leeftijd die ergens in het diepe Zuiden langzaam bezig is met sterven maar er ondanks alles de moed en de whiskey stevig inhoudt. Probeer eerst het laatste nummer van de elpee want dit is formidabel. De laatste Sunelpee, van Roy Orbison, is gewoon fijn. Je hoort Orbison bezig, in uizonderlijk veel Sam Phillips komposities, als een echte Rocker, rechttoerechtaan en zeer effektief. In vergelijking met zijn latere grote hits klinken deze liedjes meestal nogal ongevormd, wat hoekig, maar dit is slechts een reden te meer om deze Orbison plaat op te zetten. „Ooby Dooby" en Chuck Willis „It's too late" zijn mijn grote favorieten. Dit was de tweede serie uit de Sunkatalogus maar er volgen nog meer platen. Houd ze dus in de gaten. *„Monsters"* van *Jerry Lee Lewis* schijnt bijvoorbeeld erg goed te zijn.

Verleden week heb ik reed geschreven over *„The Morning After" (Atlantic)* van de *J. Geils Band*. Ik vind het nogal moeilijk om over deze plaat te schrijven want hij heeft met recht tussen de ogen getroffen. Ik ben dus min of meer blind (gelukkig niet doof) voor kritiek. Maar vooruit. De muziek van J. Geils is afgeleid van de zwarte Rhythm en Blues, muziek waarop je eerst en vooral kunt bewegen, dansen als je wilt, maar daarnaast ook rustig naar kunt luisteren. Het lijkt op de Stones in hun beginperiode (wild and exciting) toen ze nog arm waren en langs Engelse clubs toerden. „Cry one more time" en „Floyd's Hotel" konden de Stones zijn maar deze band is beter. Eigenlijk tweemaal zo effektief. Eén gitarist, J. „Plakharen" Geils doet alle gitaarpartijen maar Magic Dick neemt met zijn mondharmonika veel solo's voor zijn rekening. Geils en Dick zijn meer dan goed en vormen samen reeds een volledige band. Zo hard spelen ze maar ook zo gevarieerd en zij spelen nooit tweemaal dezelfde noot in een uur. Hun strakke geluid spat als een waterval uit de versterkers maar er zitten nog meer muzikanten in deze groep. Zanger Peter Wolf bijvoorbeeld, een shouter van het eerste uur en van het formaat Mitch Rider (van de Detroit Wheels; er komt een nieuwe elpee uit van Mitch) dat wil zeggen onovertroffen. Seth Justman schrijft samen met Wolf dé meeste songs en scheurt met zijn klein wrak orgeltje door zijn eigen komposities op zoek naar satisfaction. Zijn piano staat als een huis en hij ramt erop als Jerry Lee Lewis. Hij is de eerste die Lewis werkelijk evenaart en misschien is Justman wel beter. Tien korte duidelijke liedjes op deze plaat, liedjes zonder onzin of muzikale kisch; love is all we need dus. Probeer het eerste lied „I don't need you no more" of het tweede nummer, het instrumentale „Whammer Jammer" (de titel alleen al) of „So Sharp" (opgedragen aan „Dyke" Arleston Christian), alles gewoon erg goed. Je wou toch popmuziek? Dit is popmuziek. En. Een van de beste elpees van 1971. En. Prettig Kerstfeest allemaal.

JEFF EYMAEL

Johnny Cash: ..... weer vier nieuwe elpees ...

LICHT

Wordt „Schöne Maid" carnavals-kraker?

Schöne Maid — Tony Marshall. Ariola 85729 IT

Na een single is er dan ook een elpee van Tony Marshall en zijn „Schöne Maid" verschenen. Op vrij korte tijd heeft de aanvankelijk als operazanger voorbestemde Duitse Tony Marshall zich een belangrijke plaats weten te veroveren in de gelederen van zijn vakbroeders. „Schöne Maid", vanavond kunt u het nummer nog eens horen in de Rudi Carrel-show (Nederland II, 21.30 uur), is een meestamper en meezinger. In platenkringen voorspelt men dat het nummer best wel eens een carnavalskraker — zeker in Duitsland- — zou kunnen worden. Ook de andere nummers op de eerste, zojuist van Tony Marshall uitgebrachte elpee, liegen er wat hun temperament aangaat niet om. De reeks van meezingers wordt geopend met „Komm gib mir deine Hand". Bij het horen van deze titel zou je denken: zeker een sentimenteel nummer. Verre vandaar echter. Opvallend is dat alle 12 nummers waarmee de elpee wordt volgezongen gecomponeerd werden door White [illegible] land der lichte muze. White heeft geruime tijd gezongen. Klaarblijkelijk zit er nu voor hem meer muziek in componeren.

● TONY MARSHALL

The world of Lynn Anderson — Lynn Anderson. C.B.S. (s) 67225

Haar grootste succes was tot nu toe „Rose garden". Velen denken daarom dat de Amerikaanse Lynn Anderson (tot voor kort vrijwel onbekend in Europa) omwille van dit swingende nummer gezien moet worden als een pop-zangeres. Via de dubbel-elpee „The World of Lynn Anderson" zal men daarvan dan echter vlug terugkomen. De Amerikaanse laat zich eens van de andere kant horen. Met haar zoet gevooisde stem vertolkt ze een aantal country- en westernsongs. „Alabam", „Country gril" en „True love's a blessing" zijn wel de bekendste. Ook andere nummers — in totaal 21 — zijn alleszins, wanneer men er de tijd voor wil nemen, het luisteren waard.

Maria & Roberto — Chante, chante Rossignol, Carnavalito del amor, Dam in Amsterdam e.a. Negram NQ 20.044

Nieuw duo aan het firmament van de vaderlandse lichte muze: Maria en Roberto. In een toelichting staat op de hoes te lezen: „beide kinders van een muzikale potsenmaker hebben op hun eerste longplayer stem noch instrument gespaard om met een kleurrijk en internationaal repertoire hun maagdelijkheid op het platen-plastil te doorbreken." Geenszins twijfelen we eraan dat het duo Maria en Roberto stem noch instrument heeft gespaard. Of alle nummers op deze elpee echter mooi zijn is een heel andere vraag. Wanneer het er om gaat om „frisse — oprechte volksmuziek" te brengen — en dat pretendeert het duo en de platenmaatschappij — dan zal het heel wat liefhebbers van volksmuziek storen dat Maria en Roberto er een hutspot van gemaakt hebben. „Chante chante rossignol", een van oorsprong Venezolaans lied. wordt nu eens in verbasterd Spaans, een andermaal in het Nederlands gezongen. Kortom een plaat zonder veel pretenties.

HARRIE CREMERS

BOEK

Nieuwe uitgaven

Noem het geen liefde, door Dorothy Eden; uitg. West-Friesland, Hoorn. De horizon was zwart, door Irene Reif; uitg. idem.
Het schamele erfdeel, door Ewout Speelman; uitg. idem.
La Bruja, de merrie, door Helen Griffiths; uitg. idem.
De paradijsklok, door Isaac Faro; uitg. idem.
Noodlanding, door Ivan Southall; uitg. Van Holkema en Warendorff.
De wateren van Finn, door Alet Schouten; uitg. idem.
Het spel van de vrijheid, door Jurgen Moltman; uitg. Ambo Bilthoven.
Val niet van de berg, door Shirley Maclaine; uitg. H. Gottmer Haarlem.
't Zit in de lucht door Richard Scarry; NV Centrale uitgeverij.
Contraterrein, door H. Cornets de Groot; uitg. Nijgh en Van Ditmar.
Rode Zeus, blauwe Poseidon, door Jan Beizen; uitg. idem.
Onder goedkope vlag, door Jan Noordegraaf; uitg. C. de Boer jr. Bussum.
Het paard Rudolf, door Imme Dros; uitg. Van Holkema en Warendorff.
Eelke Puppie, door Jaap ter Haar; uitg. idem.
Eelke Bij het bosmeer, door Jaap ter Haar; uitg. idem.
Vader en Zoon zetten door, door Peter van Straaten; uitg. Van Gennep Amsterdam.
Pluk van de Petteflet; uitg. De Arbeiderspers Amsterdam.
Diverse Wimpieboekjes door Deni Wrigley; uitg. J. H. Kok Kampen.
Katrina, door Sally Salminen ; uitg. Van Holkema en Warendorff.
Vlammen in de nacht, door Victoria Holt; uitg. idem.
Grenspassages, door Johan Betzema; uitg. Kosmos Amsterdam.
Liefde is..., door Ken Groeve; uitg. Teleboek Bussum.
Evolutie of revolutie, door W. F. Wertheim; uitg. V. Gennep, Amsterdam.
De zomer van de rolde wolf, door Morris West; uitg. Nelissen Bloemendaal.
Vrije tijd, blije tijd, door Noelle Lavaivre; uitg. Unieboek NV.
Pietje Prik krijgt 20 kinderen, door Lea Smulders, uitg. Malmberg Den Bosch.
Arendsoog Mexicaans avontuur, door P. Nowee; uitg. idem.
Perspectief en projectie, door Alfred Faustle; uitg. Cantecleer De Bilt.
Werken met piepschuim — hardschuim, door Hans Fröling; uitg. idem.
Spel en speelgoed, door Hildegard Hetzer; uitg. idem.
Vormen met klei, door Rolf Hartung; uitg. idem.
De oppas is mijn grote vriend; door Jane Werner Watson; uitg. idem.
Stofdrukken, door Gisela Hein; uitg. idem.
Voor een krats een kreatie; uitg. idem.
Moet je me nu eens zien, door Jane Werner Watson; uitg. idem.
Soms word ik boos, door Jane Werner Watson; uitg. idem.

KLASSIEK

Historische opnamen

De Duitse sectie van HMV sluit het jaar met de heruitgave van enige onvergetelijke en historisch belangrijke opnamen. Het is ook daarom dat ik bij de samenvatting niet de komponist ditmaal voorop zet, maar de uitvoerende(n). Wie het werk om het werk zelf wil kopen, zal wellicht nieuwe, hi-fi-stereo opnamen wensen. Wie echter onvergankelijke vertolkingen van die werken wenst, moet de zeer billijk geprijsde HMV's in de gaten houden.

Aan kop gaan de uitvoering van Gustav Mahlers „Lied von der Erde" in een live-opname van 24 mei in de Weense Musikvereinssaal, waarbij Walter niet alleen over de superieure Wiener Philharmoniker beschikt, maar in tenor Charles Kullman en alt Kerstin Thorborg superbe solisten bezat. Als extra het Rückerlied „Ich bin der Welt abhanden gekommen" door Thorborg. Een uitvoering die nimmer meer is overtroffen en die in het teken van de over de wereld hangende oorlogsdreiging (Thorborg was Walters glansvolle Orpheus in 1935 en zegde op 12 maart 1938 de Tristan und Isolde aan de Staatsoper af, omdat de binnenrukkende Nazi's haar de bodem te heet onder de voeten maakten) werd uitgevoerd. Hoewel Walter het werk later nog diverse keren op de plaat heeft laten vastleggen, is deze uitvoering nooit overtroffen.

Het Thibaud-Cortot-Casals Trio verenigde drie fabuleuze solisten tot een subliem musicerend trio. Haydns Zigeunertrio en Schuberts zangerige trio in B, D 898, bewijzen welk een congeniaal musiceren ook drie als solist befaamde kunstenaars kunnen realiseren. De vastlegging van deze werken en het weer uitbrengen door HMV mag als een daad van grote artistieke waarde worden gekenschetst. Menuhin en Furtwängler vonden elkaar in Brahms' moeilijke opus 77. De violist, toen nog wars van de technische feilen die hij thans niet meer kan verhullen, speelde een imponerende solo-partij, waarbij de Luzerners onder de geniale Furtwängler een adequate begeleiding verzorgden. De plaat is ook technisch nog in uitstekende konditie, zodat niet-geluidsjagers eerst eens deze LP moeten beluisteren alvorens Brahms' vioolconcert te kopen. Dennis Brain; een naam waarmee het begrip eenmalig hoornist is verbonden. Huidige hoornsolisten als Civil en Tuckwell moeten nog steeds een vergelijking met Brain doorstaan. Deze koning der hoornspelers, die helaas bij een verkeersongeval het leven liet, bezat niet alleen een groot muzikantenhart, maar zijn spel dat gekenmerkt werd door grote ademcontrole en innemende poëzie, droeg een zo geheel eigen karakter. Daar is men middels deze LP dan getuige van. Jammer dat de partners van Brain in het Kwintet van Mozart en de Divertimenti-leden niet evenwaardig zijn. Hoewel de vastlegging van de Beethoven sonate niet vrij van ruis is, kan men hier nog Brain op de heerlijke F-hoorn (die hij later door een door Alexander gebouwde B/A verving) horen spelen. Wat een glans, wat een fluwelen toon en welk een noblesse in artikulatie. De plaat is ondanks de défauts alleen wegens Brains aandeel een coryphee.

Walter Gieseking geeft een staalkaart van zijn innemend en technisch vlekkeloos spel én van Mendelssohns pianokomposities op de LP met „Lieder ohne Worte". Zeventien van de 48 stukken zijn hier samengebracht, waarbij helaas niet werd vermeld wanneer de in 1956 overleden kunstenaar deze opnam. De plaat verscheen in begin 1957, zodat ik aanneem dat het een van de laatste vastleggingen van Giesekings spel is geweest. Een schitterend bewijs van de stijleigen verklankingen die men van Gieseking gewend was.

Tenslotte de vokale opnamen. „Liederen door Benjamino Gigli", een titel die de inhoud niet geheel dekt, want er staan ook opera-fragmenten op zoals Manon en Xerxes. Maar goed, het grootste deel betreft liedjes van Bixio (jawel, Mama), De Curtis, Rossini, Cardillo en Van Cottrau (diens Santa Lucia). Gigli's warme stemgeluid en zijn typisch Italiaanse voordracht maken elk der werkjes tot kleine briljantjes, waarbij men over minder geslaagde items als „Papaveri e Papere" gemakkelijk heenkomt.

Altijd welkom: Richard Tauber. Nu in een Weens programma, dat deze in Linz geboren zanger best ligt. Bekende en onbekende melodieën worden door hem met veel Schmelz en Schmalz gezongen, waarbij de kwaliteit van de meeste opnamen verrassend goed is. Veel — ten onrechte — vergeleken met Tauber is Rudolf Schock, die echter niet erg representatief is vertegenwoordigd. Het zijn Schocks grote film successen die HMV hier als thema koos en noch in „Königin der Manege" noch „Die Stimme der Sehnsucht" komt Schock boven het zoetgevooisde enerzijds en bravoureske anderzijds uit. Weinig diepgang en als zodanig geen LP die in één adem met voorgaande genoemd kan worden.

Dat is wél het geval met de box van DGG die ik zo prachtig vind aansluiten bij de HMV-serie. Fischer-Dieskau en Seefried in Wolfs „Italienisches Liederbuch". Beiden namen hun aandeel apart op met verschillende pianisten (Erik Werba en Jörg Demus). Fischer-Dieskau en Seefried geven met veel gevoel voor de tekst reliëf aan dit werk, dat té weinig plaatuitvoeringen heeft gekregen. Jammer dat Irmgard Seefried soms wat te veel gestrekte, gladde toonvorming laat horen, maar als geheel toch een uitvoering die prijzenswaard en prijswaard is. Om in de gaten te houden, temeer daar de herpersingen uitstekend slaagden. De presentatie in box en met tekst — weer dat uitklapvel met portret, ditmaal van Wolf — is zeer aantrekkelijk. Alle HMV-LP's zijn uiteraard mono; prijs f 10,- de DGG-set is stereo.

Bruno Walter leidt de Wiener Philharmoniker in Mahlers „Lied von der Erde". Solisten: Kerstin Thorborg (alt) en Charles Kullmann (tenor). Opname 24-5-1936 Musikvereinssaal te Wenen. HMV 1C047-01204.
Cortot-Thibaud-Casals: Haydn: trio in G-dur; Schubert: trio in B-dur Opnamen 20-6-1927/6-7-1927. HMV 1C047-01148
Yehudi Menuhin (viool); Orkest van het Luzern Festival o.l.v. Wilhelm Furtwängler. Brahms: vioolconcert. HMV 1C047-01239
Dennis Brain (hoorn): Mozart: Divertimento KV 289 dl. 2 en 3; Kwintet voor klavier, hobo, klarinet, hoorn en fagot KV 452. Beethoven: Sonate voor hoorn en klavier (met Dennis Matthews); Schumann: Adagio en Allegro voor hoorn en klavier. Dukas: Villanelle (beide met Gerald Moore). HMV 1C047-01242
Walter Gieseking: Lieder ohne Worte van Mendelssohn. HMV 1C047-451
Benjamino Gigli: Liederen HMV 5C047-01277
Richard Tauber: Wien, de Stadt meiner Träume. HMV 1C047-28533
Rudolf Schock: Filmerfolge HMV 1C047-28 560
Wolf: Italienisches Liederbuch. Irmgard Seefried (sopr.), Dietrich Fischer-Dieskau (bar.) DGG 2705 018 (stereo) f 28,-.

HANS C. M. VAN ROOY

ETEN

Andijvie nog duurder

Van het groenteprijzenfront deze week weinig nieuws. Of het zou moeten zijn dat de andijvie (van f 1,-- f 1,26 p. kg) nog duurder is geworden, de radijs per bosje de fancy-prijs van 94 ct-f 1,12 haalt en de beste tomaten van f 13,20-f 14,20 kosten per bakje van 6 kg. Bij deze topgroenten kunnen ook nog witlof (van f 1,18-f 1,48) en veldsla tussen f 1,60 en f 1,80 gerekend worden. De prijzen van de andere wintergroenten komen reeds weken zeer moeilijk in beweging. De inlandse bloemkool komt nog maar mondjesmaat terwijl de buitenlandse kool in kwaliteit ver achter blijft bij de Nederlandse. Spruiten blijven hangen tussen 54 ct-70 ct terwijl rode en savooiekool hoogult 20 ct ped kilo op de veiling doen. Witte kool stond op het laatst van de week tussen 10 ct en 13 ct genoteerd terwijl boerekool nauwelijks boven een dubbeltje per kg kwam. Knolselderij (van 32 ct-57 ct) en prei (37 ct-41 ct) kostten zomerse prijzen en champignons (f 2,50-f 3,10) noteerden nog ver beneden de basisprijs. Zware kassla voor export lag uitstekend in de markt en ging tot f 31,60 per 100 kroppen. De vraag naar kwaliteitsgroenten en vooral naar de toppers is zeer groot. Vooral op de Westduitse markten in het Ruhrgebied, waar het gros van de Limburgse groenten naar toe gaat.

Ook het inlandse fruit: appels en peren, ligt wel in de markt. De vraag naar peren geldt vooral de Doyenne de Comice, die aan redelijk tot goede prijzen volop verkrijgbaar is. Bij de appels worden vooral Cox Orange Pippin en Boscoop verkocht. Maar de vraag naar Jonathan en Golden Delicious is ook zeer bevredigend. De „Golden" kostte tot 32 ct per kilo, de Cox tot 68 ct en de Boscoop tot 60 ct. Bij de peren liepen de prijzen van de Conference op tot 71 ct terwijl de Doyenne in beste vorm tot 90 ct per kg haalde. Het inlands fruit heeft in dit seizoen minder concurrentie gehad van zuidvruchten (vnl. sinaasappelen) dan andere jaren. De winteraanvoer hiervan is trager op gang gekomen dan voorheen. Mede omdat de vorige oogst vrijwel geheel opgesoupeerd was, kwam er veel vraag en hierdoor betere prijzen. De laatste weken echter meldden de landen rond de Middellandse Zee topuitvoeren zodat de voorraden in de winkels groter zullen worden en de prijzen (wellicht) lager.

WIL LEBENS

HET GRUWELYKE EINDE VAN BERNHARD BECKX

VRIJUIT 3

De Bokkerijders zijn woedend omdat de herbergier, Peter, niet heeft verraden waar hij zijn geld bewaart. De dode man kan nu helemaal niets meer zeggen. Ze richten een vreselijke ravage in de herberg aan. Alle kisten en kasten worden geforceerd en opengebroken. Alles wat de Bokkerijders kunnen gebruiken wordt in pakken samengebonden.

Zij vinden een bedrag van ongeveer 40 rijksdaalders. De buit wordt naar een bosje tussen Eelen en Stokkum gedragen en daar verdeeld. De leiding hierbij krijgt Jan Janssen, de tamboer van Schinveld. Hoewel de buit aanzienlijk is, krijgen de bendeleden elk toch niet zoveel, omdat zij met zoveel leden aan de overval hebben deelgenomen. Bernhard Beckx krijgt vier rijksdaalders en een aantal kleren, waaronder een schort, een „levfke", een „Manswölle", een „linnen camisool". De kleren brengt hij naar een opkoper van oude kleren in de Brusselsestraat te Maastricht. De man geeft hem er drie rijksdaalders voor.

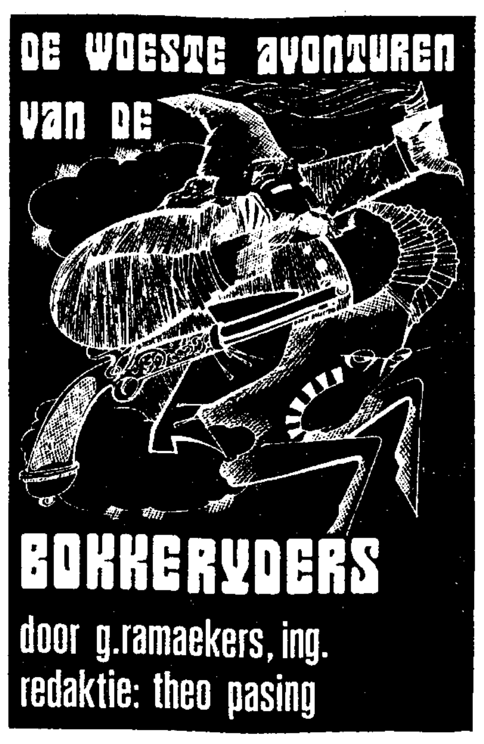
In hetzelfde jaar, 1740, is Bernhard Beckx opnieuw bij een moord betrokken. Nu gebeurt het in Wehr in Duitsland. Het slachtoffer is de herbergier Tilman uit de Karstraat. Twee Bokkerijders uit Broeksittard willen op Tilman in Wehr wraak nemen. Het zijn de zonen van „speelgeerken-kukencremers" uit Broeksittard. (speelgeerken is een speelman, die met zijn viool langs de deuren trekt. Een kukencremer is een koopman, die met een korf op zijn rug langs de huizen gaat om pluimvee te verkopen.) De beide Bokkerijders durven het karwei niet alleen aan en roepen de hulp van Bernhard Beckx in. Ze beloven hem drie rijksdaalders. Bernhard accepteert. Tilman heeft tegen de drie Bokkerijders weinig verweer. Een van de Broeksittardenaren slaat de waard zo hard met een stok op zijn hoofd, dat hij als een blok achterover valt. Bernhard en de andere Bokkenrijders rammen op de waard in, tot hij zich niet meer verroert. Dan gaan ze weg. Een van hen twijfelt echter. Hij gaat terug en ziet dat de waard nog levenstekenen geeft. Hij slaat hem nog eens drie keer op het hoofd en sleept hem een eind over de weg, waar hij Tilman laat liggen. Nu pas is de waard dood.

In Broeksittard krijgt Bernhard loon naar werken: drie rijksdaalders en een glas brandewijn.

In het jaar 1740 oefent Bernhard Beckx ook nog een van zijn lugubere praktijken in Vlodrop uit. Hij toont hierbij voor God noch gebod respect te hebben. Voor een buit van zes shillingen maakt hij zich schuldig aan een ernstige mishandeling van de pastoor van Vlodrop. Bij dit misdrijf wordt Bernhard weer terzijde gestaan door Mathias Ponts, de drie zonen en dochter Marie Ponts, Joannes Honnofs, Margriet Meelers en haar beide broers Wijnand en Hendrik uit Merkelbeek, Nicolaas Elven met zoon en dochter, Joannes Krayns en Joannes Klinckers. Als verzamelpunt wordt de Pepinusbrug (tussen Pey en het Echterbos) uitgekozen. Bij het vallen van de avond moeten de Bokkerijders daar bijeen komen. Als allen present zijn gaat de tocht onmiddellijk naar Vlodrop. Mathias en Joannes Ponts kloppen aan de voordeur van de pastorie. Zij stappen over de drempel, onmiddellijk gevolgd door de andere bendeleden. Hendrik en Peter Ponts en een zekere Berb uit de Groenstraat blijven op de uitkijk staan. Vader en zoon Ponts grijpen de pastoor, die verbouwereerd blijft staan. Ze binden hem de armen stevig op de rug, waarbij twee man van de familie Meelers een handje helpen. De Bokkerijders eisen geld. Veel geld. Driehonderd rijksdaalders. Ze verwachten, dat de pastoor van Vlodrop geld heeft.

Ze gooien de pastoor tegen de grond en martelen de man, als hij niet met geld over de brug kan komen. Een van zijn grootste kwellers wordt Margriet Meelers uit Merkelbeek. Het meisje pakt de brandende olielamp van tafel en laat de hete olie op het gezicht van de pastoor druppen. De kermende pastoor heeft echter nog niet genoeg geleden. Margriet Meelers neemt nu een helfken (een halve literkan) met heet bier en schudt het over de op de grond liggende geestelijke. Hij kan de Bokkerijders echter het geld nog niet geven, omdat hij het eenvoudig niet heeft. Langzaam begint het tot de bendeleden door te dringen dat de pastoor wel eens de waarheid kan spreken. Ze beginnen te twijfelen. En als iemand tot de ontdekking komt dat zij een jammerlijke vergissing hebben begaan, is de chaos compleet. De pastoor, waarop de Bokkerijders het gemunt hebben, is sinds kort vervangen door een nieuwe, die niet over zoveel geld als zijn voorganger beschikt. Om niet met lege handen thuis te komen, koelen zij hun woede op de kisten en kasten, die in huis staan. Alles wordt opengebroken. De Bokkerijders plunderen het huis bijna leeg. De goederen worden in grote pakken, vier in totaal, bijeen gedaan en naar Hoensbroek vervoerd. Geld hebben zij in de pastorie niet veel gevonden. Voor Bernhard Becks blijft er zodoende uit de gehele buit maar zes shilling over.

Behalve aan moorden en mishandelingen heeft Bernhard Beckx zich ook schuldig gemaakt aan een hele reeks inbraken. Een van de inbraken is in het huis van de koopman Abraham Clemens in Sittard gepleegd. De tipgevers zijn Joannes Hagens en zijn zoon Hendrik. Zij bewonen een huis bij de brug over de Geleenbeek in Sittard. Het huis heet „De Boon" en ligt naast de winkel van Clemens. Joannes Hagens heeft bij de Bokkerijders ook de bijnaam de „Boon". Op 3 november 1742 brengt Bernhard Beckx een bezoek aan huize „De Boon". Tijdens dat bezoek vertelt Joannes Hagens hem over de grote voorraad goederen, die onlangs in de winkel van Abraham Clemens zijn afgeleverd. Er is nog niets van verkocht. Bij kapitein Mathias

Ponts in Hoensbroek bespreekt Bernhard de plannen voor de inbraak. Zij besluiten met twaalf of dertien Bokkerijders de inbraak te plegen. Op 6 november trekken zij naar het huis van „De Boon". Bernhard is in gezelschap van zijn broer Hendrik en de bedelaar Bennedic. Bennedic woont op de Steenweg in Sittard. Hij heeft maar één hand. Via Bennedic wordt nog een andere bedelaar bij de inbraak betrokken. Het is Arnold Pott uit Ophoven. Pott heeft een zeer speciale kostwinning. Hij gaat tegen betaling voor andere mensen ter bedevaart. Zo is hij vaak op weg naar St. Hubertus in de Ardennen om er te bidden voor de hondsdolheid. Van een extraatje uit inbraken is Arnold Pott in het geheel niet vies. In de „Boon" krijgt het lugubere gezelschap enkele glazen brandewijn als hartversterkertje.

Na anderhalf uur gezellig verpoosd te hebben, wijst Joannes Hagens de bende vanuit een raam aan de zijkant van zijn huis de plaats aan, waar zij een gat in de winkelmuur kunnen breken. Mathias Ponts verricht dit karweitje. Een voor een kruipen de Bokkerijders door het gat naar binnen. In de winkel stelen ze alle goederen, die ze kunnen vinden, en brengen het naar de „Boon". Daar wordt alles in pakken bijeen gebonden — een pak krijgt de „Boon" —. Na nog enkele glazen jenever op de goede afloop gedronken te hebben, slepen de Bokkerijders de buit naar de Kollenberg, waar hij in een diepe kuil wordt verdeeld. Hier ontstaan echter moeilijkheden, omdat ze het niet eens worden. Mathias Ponts besluit niemand iets te geven. Alles wordt op een paard geladen en door complicen naar het huis van Mathias Ponts vervoerd. De kapitein van de bende verkoopt het goed en masse en verdeelt het geld. Bernhard krijgt hiervan 6 rijksdaalders, terwijl hij in de kuil achter de Kollenberg al 3 shillingen heeft gekregen.

Op 15 oktober 1743 is de misdadige loopbaan van Bernhard Beckx ten einde. Hij wordt in Nieuwstadt gearresteerd en in het kasteel Montfort opgesloten. Zijn levenslust is echter nog niet geblust. Hij wil nog niet sterven en doet een verwoede poging uit zijn gevangenis uit te breken. Op 17 november lukt hem dat. Hij ligt in de kelder van het kasteel. Zijn voeten zijn aan ijzeren ketenen geklonken, terwijl zijn handen met een „cluister" aan de muur zijn vastgemaakt. Om in de kelder te komen moet de bode een ladder gebruiken, die in het gat staat. Bernhard weet de bode om te praten de ladder niet twee keer per dag op te trekken, en zich deze vermoeiende bezigheid te besparen.

„Kijk maar, hoe stevig ik geboeid ben. Ik kan me onmogelijk los maken en van de ladder gebruik maken". De bode gelooft zijn praatjes en laat de ladder staan. Bernhard beschikt over zo'n onmenselijke kracht, dat hij na lang wringen het slot aan zijn voeten weet open te breken. Zijn linkerhand heeft hij tegelijkertijd uit het „cluister" aan de muur kunnen trekken. Even later is hij los. Hij klimt de ladder op. De deur van de kamer, waarin hij nu terecht is gekomen, is echter stevig vergrendeld. Geen nood. Met zijn blote handen breekt Bernhard Becks stukken steen uit de muur boven de deur. Hij verwijdert ook de bovendorpel. Het gat is nu groot genoeg om er door te kruipen. Via dat gat komt hij in de koestal terecht. Die is echter ook afgesloten. Het plafond van de koestal bestaat echter uit hooi. Bernhard rukt hieraan zo lang tot er een gat naar de zolder is ontstaan. Hij hijst zich naar de zolder op, licht enkele pannen uit het dak, klimt naar buiten en laat zich van het dak in de tuin glijden. Hij sluipt naar het aangrenzende bos en verstopt zich daar tot het donker is. Beschermd door de donkere nacht keert hij naar Nieuwstad terug. Vandaaruit gaat hij naar de Graatheide waar bij de Vreebos de Bokkerijder Christiaan woont. Christiaan geeft hem een schoon hemd, een paar sokken en een „blamuyser" (een geldstuk van weinig waarde).

Een uur later is Bernhard bij het veer in Elsloo. Tegen de veerman zegt hij, dat hij naar de pastoor in Boorsem moet om zich daar van de rheumatiek te laten genezen. De veerman herkent hem echter. Bernhard zet het op een lopen. De veermansknecht gaat hem achterna, grijpt hem vast en met behulp van anderen weet hij Bernhard te overmeesteren. Ze brengen hem naar het dorp Cothem (België) waar hij aan de schutten wordt overgeleverd. In het kasteel te Rekem wordt hij opnieuw opgesloten en na twee dagen naar het kasteel Montfort overgebracht. Zijn definitieve einde is aangebroken.

Tijdens de verhoren, die niet zonder martelingen gepaard gaan, bekent Bernhard Beckx alle moorden, mishandelingen, inbraken en diefstallen, waarbij een hele reeks diefstallen in kerken, zoals in Nieuwstadt, Spaubeek, Wijnandsrade, Schinveld, Waubach, Schaesberg, Mariënberg, Nuth, Schinnen en Brunssum. Bernhard wordt ter dood veroordeeld. Zijn vonnis druipt van de bestialiteit, waaraan de justitie zich nu schuldig maakt. Bernhard moet eerst bij de executie van de andere bendeleden toekijken. Dan is hij aan de beurt. De beul doet hem de strop om de hals. Zijn rechterhand wordt met zwavel bestreken, en aangestoken. Als de hand goed brandt kapt de beul hem met een bijl af en werpt hem in het vuur. Vervolgens bindt men hem op een kruis. Bernhard wordt tergend langzaam geradbraakt. Intussen slaat men hem met een ijzeren staaf de benen over. Daarna komen de armen aan de beurt. Met een mes steekt de beul Bernhard in zijn zijde, waarna hij hem nog vier keer met een stok op het hoofd slaat. Het kruis met het lichaam wordt in het vuur geworpen. Men wacht tot alles is verbrand. Het gruwelijk einde van Bernhard Beckx moet tot afschuw van anderen dienen.

Zijn goederen zijn in beslag genomen. Ze brengen echter zo weinig op, dat proces- en executiekosten door de Staten-Generaal betaald moeten worden.

WORDT VERVOLGD

Kladje is de klas uitgelopen, nadat zij door de schuld van Jantje op de nieuwe jurk van de juffrouw is gevallen. Buiten op straat ontmoet zij jongeheer Twietvogel die haar voorstelt met hem een wonderlijke reis te maken. Dat vindt Kladje goed. Na allerlei avonturen in het land van Zalfmannetje gaan ze verder door de lucht, nieuwe avonturen tegemoet.

Hoofdstuk 8

DE WONDERLYKE REIZEN VAN KLADJE

TEKST: LEO HERBERGHS TEKENINGEN: KAREL GERRITS

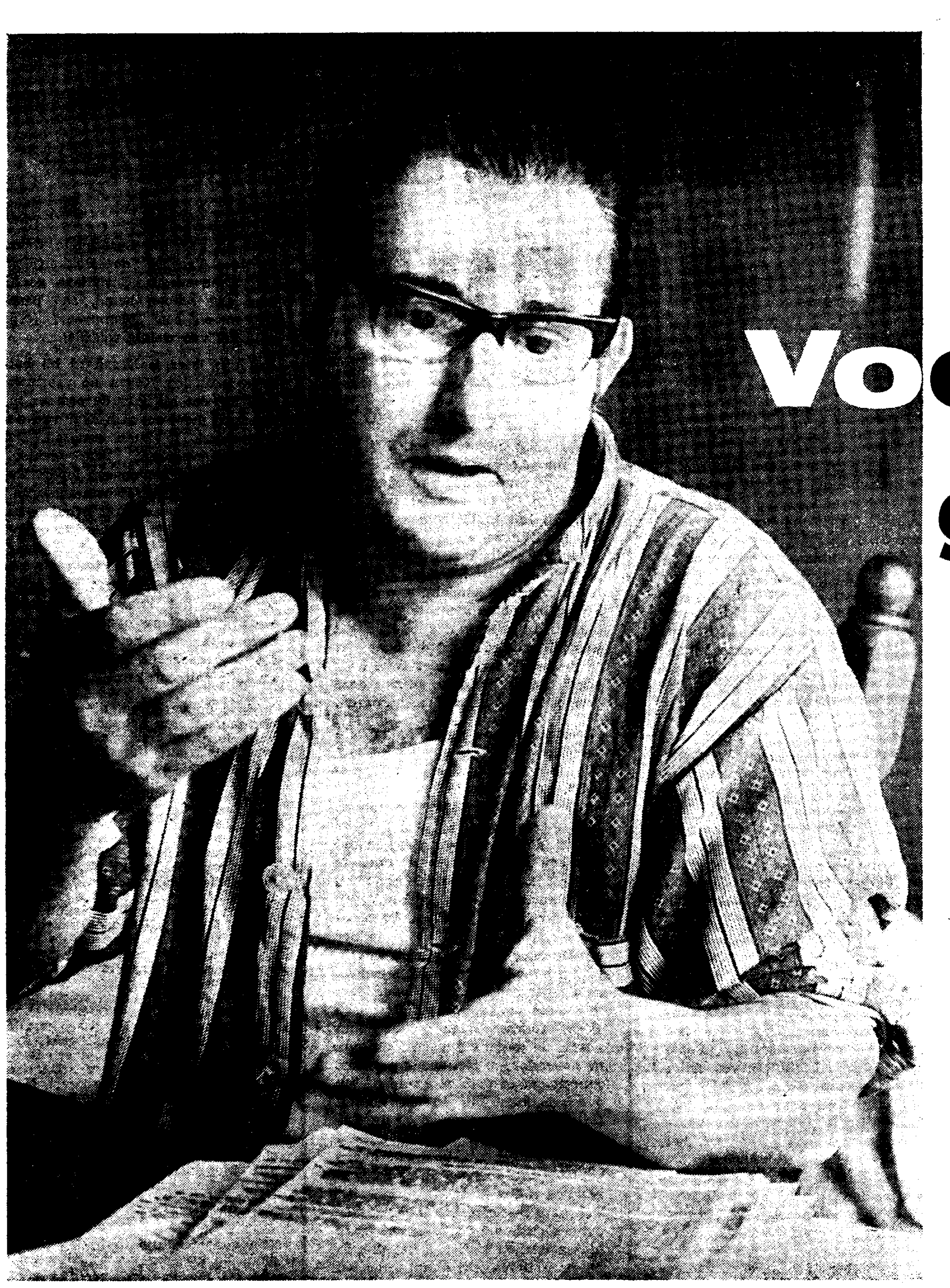
NADAT Kladje en Twietvogel afscheid van Zalfmannetje en Kijkhoutboom hadden genomen stegen ze weer op. Toen ze boven in de lucht waren liet Kladje haar muts naar beneden vallen precies op het hoofd van Zalfmannetje. En Zalfmannetje wuifde en riep „dank je wel" en zei dat ze alle bomen die ze onderweg tegen kwamen de groeten van hem moesten doen. Nadat Waaiwolk tussenbeide gekomen was zagen ze een hele tijd niets. Jongeheer Twietvogel probeerde de goede richting te houden. Nu en dan brak even het hoofd van Rondzonnetje door een wolk en dan keken Twietvogel en Kladje de hele hemel door tot aan de dagsterren toe. Want ook overdag schijnen sterren, dat weten de meeste kinderen niet. En pas als de dagsterren moe zijn en naar bed zijn gegaan komen de nachtsterren. Twietvogel en Kladje bewonderden de aarde onder zich waar veel bomen te zien waren. De Houtbomen zwaaiden met hun armen en nu en dan liet een Kijkhoutboom een Boomvogel los die tot dichtbij Twietvogel kwam om hem de groeten te doen. Soms ook zagen ze beneden een slapende Lachbeek met kruidjes aan de oevers die zich telkens opnieuw vooroverbogen om in het water te kijken naar hun spiegelbeeld. Want kruidjes aan het water zijn ijdel en ze willen graag de mooisten van het land genoemd worden. En op iedere grasspriet zat een puntje licht dat op de geur van de zalf van Zalfmannetje afgekomen was, en dat puntje licht was net een heel kleine zon die toch zoveel licht gaf dat ieder duister plekje onder het gras verlicht was. De kleine mieren die daar rondliepen hadden zodoende licht genoeg om hun werk te doen. Jongeheer Twietvogel en Kladje zagen dat allemaal en waren blij omdat Rondzonnetje scheen en omdat vanuit de aarde zo'n lekkere luchtjes opstegen van allerlei lekkerbekkruidjes. Maar toen Twietvogel nog zo'n tijdje gevlogen had werd het donker,

hoewel het nog geen avond was, en het werd ook een beetje frisser, niet koud, maar toch wel niet meer zo fijn. En er kwamen ook meer Waaiwolken die een treurig gezicht trokken en die elkaar achterna zaten. „Woei, woei", zeiden ze, en trokken daarbij een huilerig gezicht en ze bliezen om de oren van Twietvogel en Kladje. „Woei, woei", zeiden de Waaiwolken, „wat komen jullie doen in het land van de Oude Regen? Komen jullie soms Koning Stortregen opzoeken? Of moeten jullie de Koningin van de Heledag-regen spreken?". „Nee", zei Kladje, „ik wil de Schoolregen ontmoeten nu ik toch hier ben. Want altijd als ik in de klas zat heb ik aan de ramen het gezicht van Schoolregen gezien. Hij keek altijd heel oplettend naar binnen, en als iemand de tong tegen hem uitstak, zei hij: „Wacht maar, ik krijg jou wel, als de school uit is". „Woei, woei", zeiden de Waaiwolken, „Schoolregen ligt beneden bij de dorpsregenput. Hij rust uit van zijn schoolregenuren, want hij heeft heel veel uren aan het raam van de school op wacht moeten staan. Ga maar naar hem toe, woei, woei". Twietvogel zei tegen Kladje: „Waarom wil je Schoolregen zien? Wat heb je nu aan Schoolregen? Dat begrijp ik niet.". „Dat komt omdat jij nooit op een echte school gezeten hebt", zei ze tegen Twietvogel. „Jij hebt alleen maar gezeten op de Hoogvliegerschool en de Hoogvliegerschool weet niks van Schoolregen af." „Goed dan", zei Twietvogel, „laten we gaan zoeken naar Schoolregen. Ik vind het trouwens niet meer zo leuk met al die Waaiwolken om me heen. Het zijn net spoken met hun „woei, woei", alsof ze alleen maar slechte dingen kunnen vertellen." Twietvogel daalde naar beneden en samen liepen ze, nadat ze in de dorpsstraat geland waren, naar het dorpsplein. Ze kwamen onderweg burgemeester Kwat tegen. Hij had zijn hele leven de Regen bestudeerd. Vroeger was hij zelf Regen geweest, maar nadat hij heel Europa en Afrika erbij natgeregend had wilde hij toch wel iets anders, en net kwam er een plaatsje vrij in het dorp van het Land van de Oude Regen. Hij liep met een grote regenmuts op door de straten van het dorp en kontroleerde of alle regens op hun plaats waren. „Zo, zei burgemeester Kwat, „zoeken jullie Schoolregen? Hij heeft toevallig vanmiddag vrij omdat hij veel dagen achter elkaar voor school op wacht heeft moeten staan. Maar soms wachtte hij tevergeefs want als de school uit was scheen Rondzonnetje weer, en dan kon hij naar huis gaan. Woei, woei, wat een verdriet". En burgemeester Kwat vervolgde zijn weg, en overal waar hij liep was een spoor van regen te zien. Nadat Twietvogel nog een tijdje gelopen had en juist wilde gaan klagen over zijn zere voeten zagen ze de dorpsregenput. Het was een heel grote put en net toen zij aankwamen, kwamen een paar Waaiwolken langs en gingen aan de rand van de put liggen.

„Woei, woei", klaagden ze, „wat hebben we een best leven, steeds maar nat en koud. Het kon hier wel Nederland zijn. In Nederland is het altijd nat en koud en de kindertjes daar hebben altijd regenmutsjes op en daarom is Nederland zo'n fijn land". Zo praatten zij onder elkaar en kwamen niet uitgewoeid en uitgewaaid, terwijl ze hun benen in de put naar beneden lieten hangen en klagelijk met hun hoofden heen en weer schudden. Maar Kladje dacht alleen maar aan Schoolregen, want ze wilde graag de oude, goede Schoolregen, terugzien. Zou hij haar nog herkennen?

(wordt vervolgd)

GESINUS ARENTSHORST
... post is enige contact met de buitenwereld ...

GESINUS Arentshorst (46) in de Clematisstraat in Geleen is voor pech geboren. „Wat ik doe, doe ik precies", zegt hij. Urenlang haalt hij de ene ordner met brieven na de andere te voorschijn – of liever, hij laat ze zijn vrouw Henny te voorschijn halen – om zijn betoog, doorspekt met krachttermen, af en toe met door tranen verstikte stem, kracht bij te zetten.

Voor pech geboren

Die pakken brieven, kopieën van brieven en andere bescheiden, lijsten van in- en uitgaande pos, oude zakagenda's met minutieus bijgehouden dagboeken erin, dat alles heeft hem niet veel verder gebracht dan waar hij nu is: invalide in de kracht van zijn leven, levend op zeven verschillende soorten pijnstillende middelen, verlaten door vrienden en kennissen, overhoop met alle denkbare en ondenkbare autoriteiten, gedwongen met zijn gezin van tien personen te leven van zo'n 348 gulden per week.

Hoe komt het dat iemand zo volslagen schipbreuk kan lijden? Dit is toch een land waar niemand gebrek hoeft te hebben, waar geen corruptie bestaat en waar de sociale bijstand een recht is en geen gunst? Met dergelijke kreten hoef je bij Arentshorst niet aan te komen. Hij weet beter — het hele autoriteitendom heeft iets tegen hem, en hij weet ook hoe dat komt: „Wat ik doe, dat doe ik precies", en verder door zijn ongeduld met de spreekwoordelijk langzaam draaiende ambtelijke molens en de ongezouten taal die hij menig ambtenaar en zelfs minister naar het hoofd heeft geslingerd. En pech, pech en nog eens pech.

Het is allemaal in 1967 begonnen, toen hij na negen jaar ondergronds werk bij de staatsmijn Maurits ontslag nam en ww ging trekken. Uit zijn agenda van 1967: 20 januari: tachtig gulden voorschot (de familie Arentshorst bestaat dan uit man, vrouw en negen kinderen). De hele winter van '66-'67 heeft deze familie zonder verwarming gezeten, dat kon er niet af. Wat de diepere ondergrond van de toestand, die er uiteindelijk toe leidt dat het inkomen zich stabiliseert op f 92,47 per week, een bedrag dat in september door de gemeente Geleen voldoende wordt genoemd voor het levensonderhoud, wat daar de diepere oorzaak van is, laat zich niet zomaar verklaren. Kapitein Poppema van het Leger des Heils in Geleen veronderstelt dat de gemeente niet voor Arentshorst heeft gedaan wat optimaal mogelijk is, en er zijn wel aanwijzingen waarom dat zo is — Arentshorst heeft wat je noemt een grote mond. Hij zegt zelf: „Ik zeg waar het op staat", en ook een ambtenaar is niets menselijks vreemd. Wat deed u, geachte lezer, in de donkere dagen voor kerstmis van 1967?

Fles melk gestolen

Het was wat je noemt een vroeg wintertje, het vroor half december al een graad of acht. U zat ongetwijfeld achter de warme kachel, u keek tevreden naar de buis, u mopperde trouwens wel een beetje als u 's morgens het ijs van uw voorruit moest krabben, maar het vooruitzicht van maar liefst vier vrije dagen, want kersmis viel toen op maandag en dinsdag daar verheugde u zich al op.

En op al dat lekkers dat u zich in die door feeëriek kaarslicht beschenen dagen in vaste en vloeibare vorm zou doen smaken.

Zo niet de familie Arentshorst. Het klinkt bijna als het klassieke kerstverhaal uit de tijd van Charles Dickens, wat je leest in de oude agenda:
2 december — jassen aan en vroeg naar bed
9 december — fles melk gestolen voor het jongste kind
16 december — op steenberg, bij acht graden vorst, samen met dochtertje van acht jaar, een paar emmertjes kolengruis gehaald. En het klassieke verhaal is nog niet afgelopen: op 22 december wordt er olie voor de kachel gebracht en een grote stapel levensmiddelen, door de grossier waar nu een van de zoons werkt. De gedachte aan al die heerlijkheden die plotseling hoog stonden opgestapeld in zijn woning doet Arentshorst nu nog in snikken uitbarsten. Lang duurde die vreugde niet. „Ik heb die winter weer kolen gezocht tussen de rails. En ik moest wel gaan stelen, er zat niets anders meer op."

In april 1968 kreeg hij eindelijk een baantje — in een sociale werkplaats, voor 97 gulden in de week. Dit was een achteruitgang vergeleken bij de uitkering die hij tot die tijd kreeg, want nu moest hij de huur zelf betalen. Langzaam ging het echter beter — hoewel er wel verhuisd moest worden omdat er problemen waren met de buren, en er nog diverse moeilijkheden met officiële instanties ontstonden en maar ten dele werden opgelost.

Op 19 augustus 1970, ongetwijfeld de meest rampzalige datum in het leven van Arentshorst en zijn familie, was hij maatschappelijk gezien redelijk „boven jan": hij had de leiding over zes man in de sociale werkplaats en verdiende tegen de negenhonderd gulden schoon in de maand. Maar een pechvogel is een pechvogel; op diezelfde negentiende augustus van het vorig jaar immers lagen zes van zijn negen kinderen met min of meer ernstige aandoeningen in het ziekenhuis. Zijn vrouw zegt: „Ik rende van het ene ziekenhuis naar het andere, ik wist gewoon niet wat ik doen moest."

En toen gebeurde het. Arentshorst maakte met een kennis een ritje in diens wagen. Op de terugweg in België wilde de kennis op tijd zijn voor de veerboot over de Maas en in de haast vliegt de wagen uit een bocht. Arentshorst weet niet meer of hij eruit geslingerd is, of dat hij zelf uit het wrak kroop, in ieder geval was hij meer dan rijp voor ziekenhuis en invaliditeit. Wat in zijn lichaam niet gebroken, gekneusd, gescheurd of verwoest was, is de moeite van het opnoemen niet waard.

„Ik wil niet afhankelijk zijn van anderen, ik heb altijd alles zelf gekund", zegt Arentshorst herhaaldelijk. Hij kan ook veel zelf, zie maar eens de pijnlijk netjes verzorgde vogelkooitjes in de schuur achter het huis — bijna leeg nu, want hij kan er niet meer voor zorgen. Hij kwam na vele maanden uit het ziekenhuis, een gebroken man zonder hoop nog ooit diegene te zijn die hij nog altijd in zichzelf ziet: onanfhankelijk van wie dan ook. Zijn vrouw moet hem de bescheiden aangeven, en zijn pilletjes: „Geef me eens een blauwe", zegt hij, als hij een valium-tabletje nodig heeft, een van de zeven soort pijnstillers en tranquillizers die het kastje boven zijn bed vullen. En waarvan hij er begin dit jaar een keer met opzet een heel stel tegelijk innam, toen het hem weer eens te veel werd.

En dan begint het bladeren in de ordners met brieven opnieuw. Alleen al de postzegels moeten een aardige cent gekost hebben. En allemaal zijn het brieven die hem nog verder in het moeras brachten, of, en dat is misschien het ergste, helemaal niet beantwoord werden. Voorbeeld is een brief aan de minister van volkshuisvesting, over een huurkwestie die zich begin dit jaar voordeed. De eerste brief is in de voorgeschreven officiële ambtelijke stijl gesteld. Arentshorst is het type dat er een eer in stelt zo'n brief tot in de puntjes te verzorgen.

Maar na drie weken is er nog geen antwoord, en verliest Arentshorst zijn geduld. Hij stuurt een brief waarvan de aanhef niet meer gewaagt van „excellentie" maar van „meneer" en waarin hij nogal grove taal gebruikt — de huiseigenaars en anderen die hem naar hij veronderstelt persoonlijk willen treffen noemt hij „een stelletje flikkers", en de brief bevat meer van deze epitheta. Hij eindigt met: „Wij zijn en blijven een klootjesvolk". Of het een rechtstreeks gevolg is van dit taalgebruik of niet, feit is in ieder geval dat hij nu, vijf, zes maanden na dato niets gehoord heeft dan een briefje met de mededeling dat het geval in onderzoek is. Ieder ander zou berustend denken: ambtelijke molens draaien langzaam, Arentshorst niet: „Ze moeten mij hebben". Zijn betoog is doorspekt met opmerkingen als „die en die dacht mij een loer te draaien" en „die dacht, we zullen hem eens pakken".

Arentshorst gaat ervan uit, dat zijn kennis in wiens auto hij het ongeluk kreeg wettelijk aansprakelijk is voor de schade die hij bij het ongeluk heeft geleden. De rechtbank in Tongeren heeft een paar weken geleden de buurman formeel schuldig verklaard aan het ongeval, en veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding.

Het is typerend voor Arentshorst dat hij geen bedragen in de krant wil zien, niet omdat hij tegen publiciteit is — integendeel, maar als er bedragen genoemd worden, zullen, veronderstelt hij, ongetwijfeld hebzichtige elementen een inbraak bij hem plegen.

Iedereen, maar dan ook letterlijk iedereen moet hem hebben, meent Arentshorst, en het is ook moeilijk je aan die indruk te onttrekken als je een paar uur lang zijn monoloog aanhoord hebt.

Krukken delen

Kort na zijn ongeval raakt zijn oudste zoon bij een kettingbotsing betrokken en komt in het ziekenhuis terecht. De jongen moet achteraf een tijdlang op krukken lopen, net als zijn vader. Volgens Arentshorst zegt het Oranje-Groene Kruis, dat deze hulpmiddelen moet verstrekken: kunnen vader en zoon niet samen met hetzelfde paar doen? In machteloze woede smijt Arentshorst de twee aftandse krukken door de kamer — een man die hunkert naar een klein beetje contact met de buitenwereld, en die dat contact nu al vele maanden lang alleen maar kan leggen door middel van een tragische, niets dan onheil brengende correspondentie met alles en iedereen, moet samen met zijn zoon een stel krukken gebruiken om tenminste door het huis te kunnen lopen — een telefoon is aangevraagd maar komt niet, een elektrisch aangedreven invalidewagentje is toegezegd maar komt niet. „Ik voel me machteloos, ik wil alleen maar dat wagentje en die telefoon, ik ben volkomen geïsoleerd van de wereld." Geen wonder dat zijn vertrouwen in diezelfde wereld ernstig geschokt is.

„Hoe meer je de instanties bedriegt, hoe meer je los krijgt", meent hij. „Ik weet wel dat ik ze met mijn giftige brieven in het harnas jaag, maar dat is de enige manier waarop ik kan reageren, anders vreet ik me letterlijk kapot aan die pillen." En met een verwijzing naar de oorlog, waarin hij in het verzet zat: „De verkeerden zijn het slachtoffer geworden." Een man, achtervolgd door pech. Dit verhaal is zo toch al erg genoeg zou je zeggen. Waarom moet kapitein Poppema dan toch nog, tien dagen voor kerstmis bellen, met de volgende jobstijding: de kennis in wiens auto Arentshorst voor zijn leven invalide werd, van de wereld afgesneden en in een wurgend vacuum terecht kwam, heeft hoger beroep aangetekend. De schadevergoeding kan nu nog vele maanden uitblijven. Vrolijke kerstdagen, Gesinus Arentshorst.

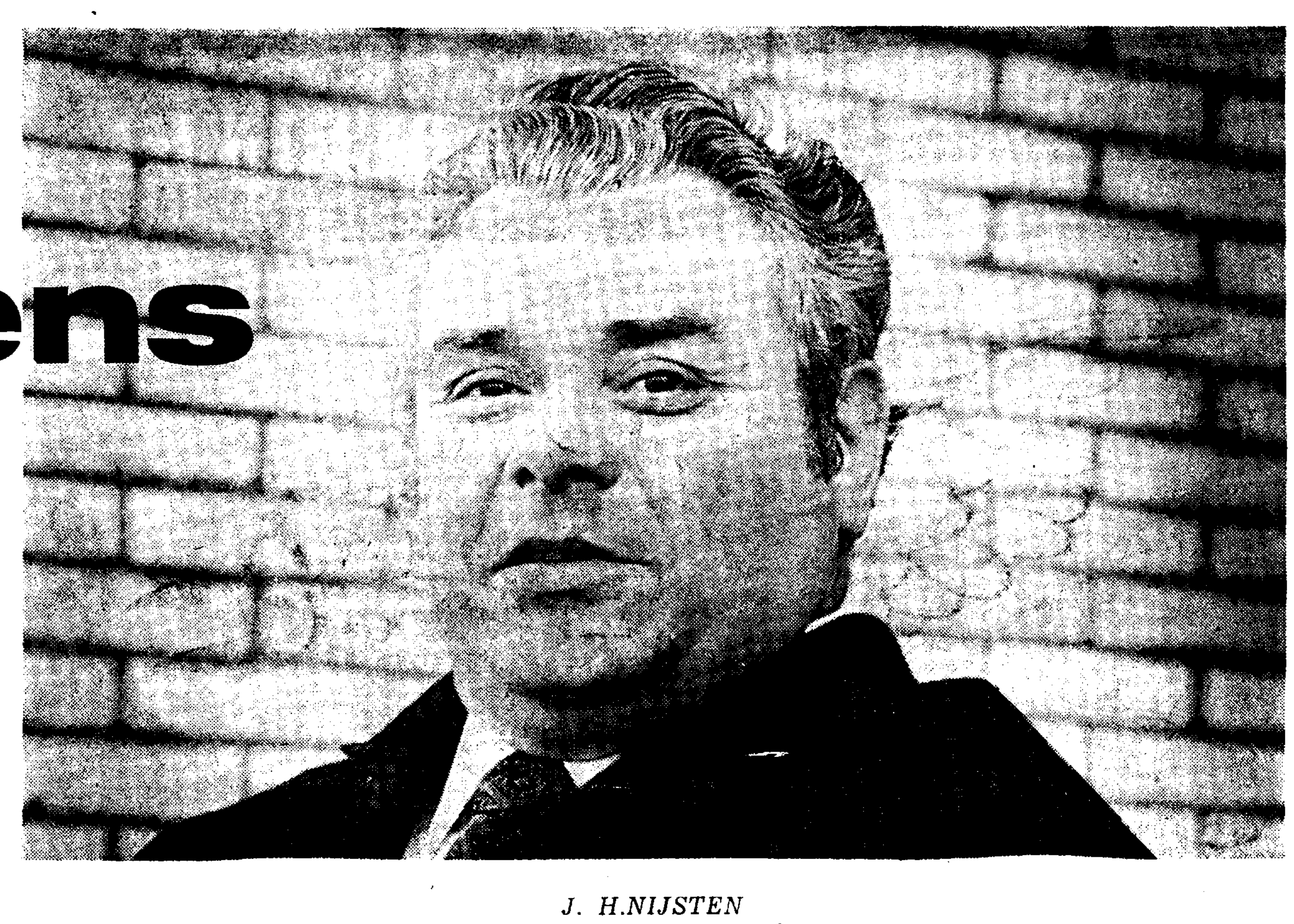
VRIJUIT 4

Een redelijk compleet mens

J. H. NIJSTEN, 47 jaar, wordt door een functionaris van de ZOL-bedrijven waar hij werkt, genoemd een „klassieke invalide", voor wie de nood niet zozeer materieel als wel immaterieel is – het gaat niet om de centen, met andere woorden, maar om het leven dat je als invalide moet leiden. Nijsten is al 23 jaar invalide, sinds hij in 1948 ondergronds een brok steen in de rug kreeg en over een hobbelige transportband naar de liftschacht vervoerd werd, waarna bleek dat hij nooit meer zou kunnen lopen.

Je zou dus zeggen dat Nijsten het voordeel (als je zoiets een voordeel kunt noemen) heeft, dat hij veel langer dan de heer Arentshorst gelegenheid heeft gehad te wennen aan zijn handicap. Maar de problemen, die A. nu heeft, kent de heer Nijsten niet en blijkt hij ook nooit te hebben gekend. Hij werkt tien jaar in het ZOL-bedrijf in Heerlen, hij beschikt over twee rolstoelen, een telefoon en een auto en binnenkort kan hij met zijn vrouw een aangepaste invalidenwoning betrekken. Hij heeft een redelijk inkomen waarvan hij samen met zijn vrouw behoeft rond te komen, kortom, waarom zoek je zo'n man op als je wilt begrijpen hoe mensen die het moeilijk hebben de Kerstdagen doorbrengen?

J. H.NIJSTEN
... invaliditeit als een soort hobby ...

Nijsten brengt de kerstdagen ongetwijfeld heel aangenaam door, hij bezoekt zijn kinderen, hij houdt zich bezig met zijn bandrecorder, hij kijkt misschien een paar films (die hij zelf maakt, natuurfilms in de Ardennen of Luxemburg), hij doet misschien wat werk als secretaris van de Invalidenbond. Ook hij heeft aanvankelijk problemen gehad met rondkomen. „Dat valt niet mee, als 23-jarige invalide met twee kleine kinderen", zegt hij nu.
Nijsten is typisch iemand die niet kapot te krijgen is. Na verloop van tijd accepteert hij alles, hij ziet van alles de positieve kant. Want probeer het maar eens, verlamd vanaf het middel, zonder macht over plas en ontlasting. Hij vertelt erover alsof het een soort hobby is — en dit is niet onaardig bedoeld. Hij heeft de uitweg van de positieve benadering gekozen en zo is zijn invaliditeit inderdaad iets geworden waarover je openlijk vertelt, waarop je trucjes hebt gevonden waar je trots op bent. Brieven schrijven doet hij ook. De invalidenwoning die hij zou krijgen staat inmiddels een half jaar leeg en er is niets aan gedaan. Hij heeft nu een schrijven gericht naar de maatschappelijke dienstverlening van de organisatie gehandicapten in Nederland. Hij wacht maar af, kennelijk vol goede hoop, en niet zonder reden, want veel dingen waar hij om gevraagd heeft, die heeft hij vroeg of laat ook gekregen.
Vooral zijn beweging door het huis baart hem zorgen. „Als ik in mijn stoel zit, dan zit ik", zegt hij. Als ik tegen mijn vrouw zeg, geef me de schrijfmachine eens, zet de televisie eens aan, geef de bandrecorder eens aan, dan moet ze dat doen, want ik kan dat zelf niet." Ook heeft hij grote moeilijkheid met het wegrijden 's morgens, want dan moet hij eerst 35 meter „schravelen" naar de garage, waar hij dan echt wel even moet uitblazen. Problemen met instanties heeft hij niet of nauwelijks. Die hebben hoogstens betrekking op details van de aanpassing van zijn DAF aan zijn handicap, die een maand of vijf op zich lieten wachten, of de vergoeding vanwege de WAO voor zijn gehoorapparaat, die hij pas na een jaar kreeg. De financiële regeling gaat gesmeerd, maar zo gauw zich een nieuw feit voordoet, gaat het wel eens lang duren, en dat is een probleem waar veel invaliden mee kampen.
Nijsten schrijft geen boze brieven, hij wacht rustig af. „Wat wil je ook. Je wacht maar weer tot die meneer komt en dan begin je van vorenaf aan. De laatste keer heb ik wel gezegd (dat hield verband met de vervanging van zijn auto); maar luister eens hier lieve man, wat heb ik er aan ditzelfde steeds te vertellen, er komt toch niks uit de bus. Maar ik verlies er mijn geduld niet bij. Dit is natuurlijk wel een probleem dat iedereen heeft die afhankelijk is van instanties".
Zo zijn er problemen met behandeling in garages. „Je wordt niet behandeld zoals het moet." Achteraf blijkt dat deze problemen niet afwijken van wat iedereen wel bij garages ondervindt — dat reparaties die op de rekening staan niet zijn uitgevoerd, dat servicebeurten slordig worden gedaan etc. Kennelijk weegt dit voor een invalide zwaarder, hij trekt het blijkbaar op zijn toch al wankele fatsoen. Nijsten heeft een verandering waargenomen in de houding van „de mensen" tegenover een invalide. Hij heeft opgemerkt dat tegenwoordig de invalide geen bijzondere behandeling meer krijgt. „Vroeger wel.
Toen ik zo'n fiets had met handaandrijving, dan moest ik wel eens stoppen omdat ik moe was. Dan kwam er nog wel eens een kennis bij je staan die zei: potverdomme, je bent ook een arme hals. Dat is er vandaag de dag gelukkig niet meer bij. Hoe dat komt weet ik niet — misschien komt het doordat er tegenwoordig veel meer invaliden zijn".

Hobbies

De aanpassing nadat hij uit het ziekenhuis was, nu 22 jaar geleden, heeft enkele jaren geduurd. Hij heeft het toen eerst geprobeerd met kanaries, maar dat ging toch niet; hij is voor de sociale dienst van de staatsmijnen in de weer geweest, schilderde lampekapjes en nog wat van die dingen, „als je maar even bezig was". Toen hij in 1960 bij de ZOL kwam kon hij zich hobbies veroorloven die geld kostten: filmen, muziek opnemen. Een groot geluk noemt hij dat zijn vrouw zich helemaal bij zijn toestand heeft aangepast. „Ik heb wat dat betreft een heel goede vrouw".
Hij is, zegt hij, heel tevreden nu. Kan iedereen zich aanpassen op de manier waarop Nijsten zich heeft aangepast? Nee, zegt hij. „Daarvoor moet je een geweldig doorzettingsvermogen hebben. Ik heb indertijd in het ziekenhuis echt geprobeerd te lopen, terwijl de specialist had gezegd dat het helemaal niet zou kunnen. Ik heb gelopen, met spalken en beugels. Ik ben een voorbeeld geweest voor andere invaliden. Maar ik weet van mensen die niets anders doen dan dagen en jaren in bed liggen; ze komen er niet uit. En dat is verkeerd. Ze krijgen er trouwens allerlei aandoeningen van". Maandelijks heeft hij een bijeenkomst met andere invaliden, zodat hij weet waar hij over praat. Hij meent dat je toch een bepaalde tact moet hebben om met deze mensen te kunnen omgaan, er zijn erbij die louter door hun handicap tot moeilijke mensen zijn geworden. Zijn er niet veel invaliden die menen dat ze door iedereen in de maling worden genomen, gewoon doordat ze van veel mensen afhankelijk zijn? De heer Nijsten meent, dat veel invaliden de juiste weg niet weten. Ze hebben dat gevoel gauw — het gevoel dat ze maar lastig gevonden worden. Maar met die mensenn moet eens goed gepraat worden, en daarvoor wordt door de in federatief verband samenwerkende invaliden-organisaties veel werk gedaan. Geduld is vooral voor invaliden een schone zaak, omdat allerlei instanties langzamer werken dan eigenlijk wenselijk zou zijn. Maar Nijsten noemt het voorbeeld van zijn telefoon — tien dagen na de aanvraag had hij hem aan huis. Een kwestie van de juiste mensen ervoor spannen, en verder van de „zachte lijn". Nijsten vindt overigens dat te weinig gehandicapten lid zijn van de organisaties, doordat het te weinig bekend is wat zo'n organisatie kan doen, of misschien nog door andere redenen.

Dieet

De heer Nijsten heeft als gevolg van zijn handicap wel bijzondere onkosten, die gelukkig voor hem van zijn inkomen goed bekostigd kunnen worden. Zijn dieet schrijft bijvoorbeeld duur, want mager vlees voor. Hij moet veel fruit en groenten eten, hij moet dieetjam gebruiken die veel duurder is. Zijn kleren slijten sneller door zijn manier van staan en zitten. En zo zijn er nog wat dingen. Maar hij is ondanks zijn handicap een redelijk compleet mens.

VRIJUIT 5

Oud en gebrekkig, een schrikbeeld waar „de jeugd" liefst maar zo weinig mogelijk aan denkt. Als je oud bent en/of gebrekkig, hoe zie je dan de wereld? Kun je dan eigenlijk nog wel een leven leiden waar je wat aan hebt? Is het inkomen dan erg belangrijk? Uitgebreide gesprekken met in totaal vijf bejaarden, levend in diverse omstandigheden, kunnen daar natuurlijk geen definitief antwoord op geven. Wat er wel uit blijkt is dat het afhangt van ieders temperament en aanpassingsvermogen of hij er iets van maakt of niet. Allemaal zijn ze het met elkaar eens dat je van AOW of WAO geen bokkesprongen kunt maken, maar voor de meesten is het contact naar buiten belangrijker dan het geld.

Mej B. is bijna 76 jaar en heeft alleen AOW. Ze heeft altijd gewerkt bij „de geestelijke stand" en tot op hoge leeftijd in het jeugdwerk. Ze woont in een bejaardencentrum, helemaal zelfstandig in een kleine flat. Ze betaalt daarvoor 112.70, verwarming inbegrepen. Acht jaar woont ze er, en ze is zeer tevreden. „Als je uit het raam kijkt zie je altijd beweging in de buurt. Dat vind ik leuk."

Aan rondkomen van een klein bedrag heeft ze heel haar leven kunnen wennen. Toen ze vroeger nog werkte kreeg ze naast kost en inwoning maar honderd gulden per maand, zodat het eigenlijk nooit erg „dik" is geweest voor mej. B.
Overdaad is er niet, zegt ze nu. „Ik kan niet zeggen dat ik er niet van kom, maar ik merk wel dat alles duurder wordt. Als ik voor kerstmis iets extra's zou moeten doen, doe ik mezelf tekort. Gelukkig heb ik twee getrouwde zusjes die er redelijk voorzitten, en die stoppen me af en toe nog wel eens wat toe".
Ze krijgt tamelijk veel aanloop, die natuurlijk extra geld kost, maar toch zegt ze dat ze daar een beetje op leeft. Grote aankopen vormen een heel probleem.
Onlangs had ze besloten een nieuwe jas te kopen, maar die bleek tegen de vierhonderd gulden te kosten. Ze heeft toen de oude maar weer laten stomen. Om een paar schoenen te kopen moet ze toch altijd wel vier of vijf maanden geld opzij leggen.
Ze is ook al jaren niet op vakantie geweest. Dat is niet zozeer een geldkwestie. „Je moet toevallig maar iemand treffen die je kan en wil meenemen. Ik ben gauw iemand tot last, omdat ik nu eenmaal wat vlugger moe ben. Maar als mijn zusters op vakantie zijn, dan pas ik wel eens op hun huizen. Dan ben ik ook uit de sfeer".
Maar voor de rest: een opvallend tevreden leven. „Ik had er indertijd echt een zwaar hoofd in, hier met die flat — tenslotte heb ik altijd tussen de jongeren gezeten. Maar ik heb nog geen seconde gedacht: wat zit je hier alleen. De eerste minuut moet nog komen dat ik moet zeggen: ik heb me verveeld of eenzaam gevoeld".
Zoals veel oudere dames houd ze zich bezig met breien en handwerken. Met de mensen in het bejaardentehuis heeft ze heel weinig contact. „Ik wil nogal eens vallen, en dan ben ik een paar dagen niet zo goed ter been. Iedereen is dan erg vriendelijk, ze komen vragen of ze boodschappen voor me moeten doen en zo. En ik doe dat ook voor anderen. Maar geen koffie- en theeuurtjes, daar komt maar roddelarij van onder elkaar".

Het echtpaar J.-V. (75 en 73) bewoont één kamer in een bejaardentehuis met vol pension. Hoeveel het kost om dit huis te bewonen weet de heer J. eigenlijk niet — de hele AOW gaat naar de sociale dienst, het echtpaar krijgt alleen 206 gulden zakgeld. Daarvan moet ze ziekenpremie (23 gulden), kleding, een borreltje, sigaretten etc. betalen. Het is toereikend, „maar we houden natuurlijk geen cent over".
Vroeger had de heer J. het veel breder: tot voor twee jaar had hij een goed lopende middenstandszaak, 33 jaar lang. Hij werd er uiteindelijk uitgejaagd door de stormachtige opkomst van het caféleven in de omgeving van zijn winkel. „Als ik nog drie maanden had kunnen wachten, was ik misschien voor sanering in aanmerking gekomen, maar ik kon het niet meer uithouden". Het echtpaar werd in feite behandeld als een soort noodgeval en kon dus op zeer korte termijn in het bejaardentehuis terecht. Sindsdien is hij veel rustiger, en daarvoor blijkt de heer J. graag over te hebben dat hij nu krapper rondkomt.
Veel ander contact dan via het kaartspel heeft hij niet met de andere bewoners van het huis, en ook buiten het huis heeft hij weinig contact, hetgeen ten dele het gevolg is van nervositeit die hem ook uit zijn zaak heeft gedreven. „Ik heb een vriend buiten het huis waar ik wel eens ga kaarten. Maar ik ben bang om alleen uit te gaan, dan ben ik op van de zenuwen". Aanloop is er wel.
Mevrouw is nogal doof als gevolg van een ooroperatie, maar nog zeer goed ter been, vrijwel dagelijks doet ze boodschappen in de stad. Ze staat er ook op „het boeltje" in huis zelf te doen,
hoewel de staf van het tehuis dat graag zou doen. „Dan heeft ze ook wat omhanden", zegt de heer J., die zelf liefhebber is van kaarten en het oplossen van kruiswoordpuzzels. De televisie is een belangrijke bron van de duidelijk broodnodige verstrooiing. Voetballen is meneers hobby, en samen kijken ze graag naar circus, naar Kuhlenkampff en naar Mies Bouwman. „En natuurlijk Johnny Kraaykamp", voegt de heer J. eraan toe.
Mevrouw beperkt zich in de krant tot de overlijdensadvertenties, meneer weet opvallend veel van het wereldgebeuren, hij heeft er ook een opinie over.
Vorig jaar is het echtpaar J. voor het eerst van zijn leven op vakantie geweest, vijf dagen naar Parijs. Hoewel ze blij waren weer thuis te zijn na afloop vonden ze het een prachtige reis die voor herhaling vatbaar is. Voor die reis, die ongeveer 400 gulden heeft gekost, hebben ze stevig moeten sparen. De heer J.: „Het was een prachtige reis, maar we hebben ons ervoor tekort moeten doen".

In nogal andere omstandigheden leeft het echtpaar B.-S. Hij is eigenlijk nog niet bejaard — 63 jaar, zij wel: 65. Ze leven nog van de WAO, maar hun omstandigheden zijn in feite die van bejaarden. Zo wonen in een klein, wat krottig maar pijnlijk netjes onderhouden huisje dat 42.50 per maand kost. De huiseigenaar doet nauwelijks iets aan het onderhoud. Een fatsoenlijke aanrecht is er iet, alleen een wrakke bak, zonder zwanehals in de afvoer; de rioollucht is een bron van voortdurende zorg van het echtpaar.
De heer B. is in 1967 afgekeurd. Hij heeft 24 jaar op een koekfabriek gewerkt waar hij 1700 keer per dag dezelfde handeling deed met het onderdeel van een machine. Wellicht is de daardoor veroorzaakte slijtage de oorzaak van zijn invaliditeit.
Buiten de enige dochter en haar gezin (één kind) is er weinig aanloop. Vanwege zijn handicap moet de heer B. vaak beweging hebben en frisse lucht; hij gaat kaarten in een bejaardencentrum in de stad en doet in het algemeen wat hij zelf noemt „goed werk" voor bejaarden en anderen. Met smaak vertelt hij het verhaal hoe hij een geitje „versierde" voor de kinderen van een mythylschool. Ook hier hoor je, gekke sprongen kan ik niet doen. „Ik moet een nieuw gebit hebben, maar dat kost nogal wat". Een bij de Bijstandswet aangevraagde uitkering werd zonder opgaaf van redenen afgewezen. Omdat het echtpaar boven de 500 gulden inkomen heeft (580) moet het ook zelf het kijkgeld betalen voor de tv.
B. moet teveel drukte vermijden, daarom gaan ze ook niet op vakantie. Zeven, acht jaar geleden zijn ze voor het eerst en het laatst geweest, naar het Harzgebergte. Er zou trouwens geen geld zijn voor vakantie. „Ik denk er maar niet aan", zegt B. „Ik stel me tevreden met kaarten, ik ben blij als ik de mensen een plezier kan doen".
Mevrouw zit in een zangkoor, en leest veel. Meneer heeft voor lezen en puzzelen weinig geduld. Mevrouw doet verder heel veel aan het huis, je krijgt uit wat de heer B. zegt de indruk, dat ze wel overdreven veel poetst. Dat het leven steeds duurder wordt merkt natuurlijk vooral een echtpaar dat het helemaal zelf moet zien te rooien. Met name ook omdat de heer B, die broodmager is, „wel aan het eten kan blijven". Vier keer per dag een flinke maaltijd is heel normaal. Mevrouw kient uit waar de boodschappen het goedkoopst zijn: „dat merk je uiteindelijk toch wel".
Maar ook hier zijn de zorgen op het materiële vlak niet zo belangrijk. „In dat bejaardencentrum praat ik nog wel eens met alleenstaande bejaarden, die behoefte hebben aan contact", zegt B. „En dan kom ik thuis en dan denk ik: wat zijn wij eigenlijk gelukkig dat we nog samen zijn. Die mensen daar zijn goed verzorgd, maar ze zitten op hun dood te wachten. Dan hebben we het toch maar goed, al is het niet meer wat het geweest is".
En: „Ik ben blij dat ik dat nog voor die mensen kan doen. Als ik dat niet meer kon, dan zat ik hier niet lang meer. Die mensen, die gaan drinken, omdat ze geen aanspraak hebben. Daar zijn er bij, die hun kinderen nooit meer zien, die kijken niet meer om naar hun vader of moeder. Daarom moet ik zorgen dat ik altijd over iets lolligs praat, anders denken ze: laat die maar wegblijven".
Als hij zo tegen kerstmis al die bedrijvigheid in de stad ziet, met cadeaus en bergen eten, wat denkt hij dan?
„Ja, dan denk ik: toen ik nog werkte, kon ik dat ook nog doen. Maar ik hecht er niet meer zo aan. Ik denk: ik heb mijn tijd gehad". Maar hij is maar 63 jaar.
„Och, ik vind het fijn dat de mensen het kunnen doen. Vroeger konden ze dat niet. Ik werkte al toen ik twaalf was, we hadden thuis acht kinderen en maar twee kamers, we sliepen op stro en liepen op klompen. Daarom hebben we het nu toch veel beter".
Mevrouw: „Om vroeger kun je nu lachen".
Wat vindt B. van de wereld?
„Ik zal het u ronduit zeggen, de wereld is echt rot. En dan hoef je helemaal niet naar India en Pakistan te kijken. Hier in Nederland hebben we, meen ik 600.000 ongelukkige kinderen. Ik ben pas de laatste tijd duidelijk gaan voelen wat het betekent om ongelukkig, gehandicapt te zijn. Als ik voor zo'n mens iets kan doen, dan vind ik dat geweldig".
De heer G. is 25 jaar accordeonist geweest, speelde bij allerlei gelegenheiden, o.a. carnavalsfeesten. Op het moment dat hij daarover spreekt komt er pas een brok in zijn keel: „Toen ik hoorde dat ik was afgekeurd, kon ik dat ding niet meer zien. Ik heb het direct verkocht".

De voor deze publikatie noodzakelijke research en wetenschappelijke begeleiding werden verzorgd door de Stichting voor Research en Marketing in Heerlen. Interviews: Sante Brun.

OP VERZOEK van de Redactie van het Limburgs Dagblad werd deze maand door de Stichting voor Research en Marketing een onderzoek ingesteld naar het bestedings- en vieringspatroon van financieel minder draagkrachtigen uit onze Limburgse samenleving.

Juist in de voor velen gezellige en huiselijke kerstperiode, leek het zinvol een indruk te krijgen van de wijze waarop personen die aan de rand leven van onze welvaartsstaat, de financiële draadjes aan elkaar weten te knopen en van de wijze waarop zij hun kerstfeest vieren.

Het gehouden onderzoek had geenszins de bedoeling noch de pretentie om een representatief beeld te geven van het bestedings- en kerstvieringspatroon van alle bevolkingskategorieën welke het in onze samenleving financieel minder voor de wind gaat.

Het ging er alleen om een eerste oriënterend inzicht te krijgen in de financiële, sociale en psychische problemen van deze groeperingen in het algemeen en de desbetreffende problemen rond de kerstdagen in het bijzonder.

	INVALIDE, GEHUWD 8 KINDEREN THUIS	INVALIDE, GEHUWD ZONDER KINDEREN	ONGEHUWDE MOEDER	BEJAARD ECHTPAAR MET EIGEN HUISHOUDING	BEJAARD ECHTPAAR IN VERZORGINGSTEHUIS
I Voedings-en genotmiddelen					
a. kruidenierswaren 1)	47,81	18,33	11,68	12,44	-
b. zuivelprodukten 2)	30,86	18.10	11.41	10,18	-
c. aardappelen, groente, fruit	14.77	10,55	9.43	8.95	-
d. vlees- en vleeswaren	71,35	25,20	12,27	22,80	-
e. vis en viskonserven	-	-	-	1,75	-
f. banket en chocolade 3)	-	-	0,88	1,75	2,-
g. tabakswaren	12,25	4,50	7,-	9.62	9.-
h. dranken	6,32	-	1,78	2,30	12,65
i. brood	20,58	8,70	4,34	5,80	-
j. ijs	-	-	-	-	-
k. overige kruidenierswaren	5,58	51,-	-	-	-
TOTAAL I	209,52	136,38	58.79	75.59	23,65
II Duurzame consumptiegoederen					
a. textiel en kleding	7,50	462,-	-	-	-
b. schoeisel	4,-	49,-	-	-	-
c. kleine huish. artikelen	-	8.85	-	-	-
d. overige cons. goederen 4)	-	-	-	-	-
TOTAAL II	11,50	519,85	-	-	-
III Drogisterij-artikelen 5)	4,14	24,10	-	-	-
IV Geneesmiddelen 6)	2,40	13,67	-	-	-
V Was- en reinig. middelen 7)	12,50	8,-	4,99	-	-
VI Overige goederen en diensten 8)	37,-	23,60	-	-	20,45
TOTAAL	277,06	725,50	63,78	75,59	44,10
Andere uitgaven i/h kader v/h gezinshuishoudbudget: schoolgeld					
premie ziekenfonds					
overige premies					
....					
....					
....					
....					
....					
TOTAAL ANDERE UITGAVEN	400,-	158,-	21,15	41,45	9,50
TOTAAL-GENERAAL	677,06	883,50	85,93	117,04	53,60

Als financieel minder draagkrachtigen werden in dit onderzoek beschouwd:

1. personen met een inkomen uit beroep gelijk of nagenoeg gelijk aan het thans geldende minimuminkomen van f 177,90 bruto per week voor werknemers van 23 jaar en ouder.
2. personen die op grond van persoonlijke en/of lichamelijke omstandigheden aangewezen zijn op financiële ondersteuning krachtens de daarvoor in aanmerking komende sociale wetten.

Aangezien ook nog vele kategorieën aan deze voorwaarden voldeden, is uit dit geheel een aantal sub-kategorieën geselekteerd, te weten:

1. ongehuwde moeders.
2. invaliden met eigen huishouding thuis.
3. bejaarde echtparen met eigen huishouding thuis.
4. bejaarde echtparen in verzorginstehuis.
5. alleenstaande bejaarden met eigen huishouding thuis.
6. andere personen welke aangewezen zijn op financiële ondersteuning krachtens de Sociale Wetgeving.

Van elk van deze sub-kategorieën werd één gezin of één persoon geselekteerd.

Het onderzoek vond plaats in de periode 13 t.m. 20 december jl. en omvatte een schriftelijke en een mondelinge enquête.

Het schriftelijke gedeelte bestond uit een dagelijks in te vullen „huishoudboekje" met betrekking tot bestedingen welke in het kader van het huishoudbudget in de week van 13 t.m. 18 december werden gedaan.

In een uitgebreid mondeling vraaggesprek werd informatie ingewonnen met betrekking tot de financiële en sociale achtergronden, de psychische problemen en de persoonlijke levensomstandigheden.

Drs. P. L. C. Nelissen
direkteur.

Je bent altijd 'n beetje bang voor je medemens

MARIA S. is bijna 35 en ongehuwde moeder. Haar dochtertje van bijna vijf jaar gaat op de kleuterschool. Trouwplannen van zo'n jaar of zes geleden liepen op de klippen, en daarmee raakte Maria in de situatie waarin ze nu zit. Er wordt alimentatie betaald, maar daar is een probleem mee; ze krijgt 103 gulden in de week van de gemeentelijke sociale dienst, waar de alimentatie bij inbegrepen is.

Maar ze krijgt precies evenveel als iemand die geen alimentatie krijgt, en ze vindt dat onrechtvaardig. Ze heeft overigens bij al haar problemen veel steun van de Stichting Limburgse Provinciale Commissie voor de Nietgehuwde Moeder en haar kind (LPC). Ze vindt zelf dat ze in een uitzonderlijke positie zit. Er zijn meisjes die de deur uitgegooid worden als ze zwanger blijken. „Die ouders denken kennelijk dat ze er door de buren op aan gekeken worden", zegt ze. „Mij hebben ze niets verweten, al zullen ze zich ongetwijfeld gekrenkt hebben gevoeld".

Na de geboorte van het kind heeft ze anderhalf jaar op een fabriek gewerkt, vroeger werkte ze als serveerster en verkoopster. Toen het kind anderhalf jaar was, heeft ze een flat gekregen. Met kerstmis gaat ze met haar dochtertje naar de avondmis; ze is huiselijk en wil het kerstfeest leuk maken voor de kind. Voor extra uitgaven, die ongeveer 35 gulden zullen belopen, brengt ze zegelboekjes weg. Ze heeft geen krant (die ze wel mist), wel een modetijdschrift, omdat ze de meeste kleren zelf maakt. Uitgaan lukt niet. Ze zou graag willen, „want zo oud ben ik ook nog niet", maar ze wil niet altijd de familie lastig vallen voor het babysitten. Financieel zit het er trouwens ook niet aan. „Mijn manier van uitzingen met het geld is: als het water me te hoog stijgt, ga ik een paar weken naar een oom of tante".

— Gaat u die mensen op zekere dag niet de keel uithangen?

„Ja, je moet natuurlijk altijd je benen onder andermans tafel steken. Gelukkig dat ik nog in de gelegenheid ben, dat hebben veel anderen niet. En ik heb een hartstikke goeie moeder, die me af en toe wel eens wat toestopt".

— Hebt u een gevoel van lotsverbondenheid met andere ongehuwde moeders?

„Ja, heel erg".

— Ontmoet u er ook wel?

Ja. Hier in de buurt wonen er een paar. We helpen elkaar als het nodig is".

— Zou er niet wat meer georganiseerd contact moeten zijn?

„Ja, maar je blijft toch bang om in de openheid te treden, je prijs te geven. Ik heb trouwens ook wel bezwaren tegen dat soort groepsvorming. Je zondert je eigenlijk nog maar meer af. Je moet juist in je eigen wijk geaccepteerd worden. Maar degenen die ik ken zullen niet gauw lid worden van een vereniging of zo, ik trouwens ook niet".

— Wordt u op ambtelijk niveau redelijk „normaal" behandeld, of kijkt men op u, als ongehuwde moeder, neer?

Ik ben tot op heden heel erg netjes behandeld. Behalve dan die vraag op dat formuliertje, of er iemand in huis was die de rol van echtgenoot vervult, en dat werd me ook nog een paar keer hardop gevraagd: er waren een paar mensen bij, dat was dus niet zo leuk. Voor de flat heb ik heel lang moeten lopen, en ook hele rare antwoorden gekregen. Die ambtenaar vroeg: hebt u geen vrienden of kennissen waar u in kunt trekken? Toen heb ik gezegd: ik ben wel een ongehuwde moeder, maar nog geen hippie, en als u dan zoveel ruimte hebt, kan ik dan niet bij u komen wonen".
Bij haar ouders blijven wonen zou wel zijn voordelen hebben gehad, maar „je wilt toch op jezelf zitten, want al ben je dan maar met zijn tweeën, ergens voel je je toch een huisgezin".
Ze heeft nooit overwogen het kind af te staan, hoewel ze nooit iemand zal veroordelen die dat wel doet. De eerste jaren zijn echt heel moeilijk, je moet er ook echt geestelijk rijp voor zijn.

„Want je moet een dubbele rol spelen — nooit kun je zeggen: tegen het kind: nou maar even niet, je moet de hele dag bereid zijn er aandacht aan te schenken. Maar toch probeer ik haar te leren dat ze zich niet zo erg aan me vast moet klampen, omdat ik een geestelijk gezond kind groot wil brengen. Ze moet ook niet het idee krijgen: ik mag niet naar vriendinnetjes gaan, want dan zit mijn moeder alleen; je bent wel bang dat die binding te groot wordt".
Het kind vraagt wel naar de vader. „Ze stelt de vragen erg direct, en voor leugens ben ik niet in de wieg gelegd, dus ik vertel gewoon waar het op staat — je vader vond ons niet meer lief en is nu heel ver weg. En dan zegt ze: als hij me niet lief vindt, dan moet hij maar wegblijven ook". Studie van de kunst van het opvoeden heeft ze niet gemaakt: „De praktijk is toch anders". Ze heeft zich er wel voor honderd procent ingestopt.

Zou u wel willen gaan werken?

„Als het kind groter is wel, maar ik zou er nooit een sleutelkind van willen maken. Dat zal zich, geloof ik, later gaan wreken".

Zou u willen trouwen?

Nee, helemaal niet, en als ik ooit voor de beslissing zou komen te staan, zou ik erg moeilijk tot een besluit kunnen komen. Ik geloof dat je een knak hebt gekregen, je een beetje ingekapseld hebt en bang bent, je leven nog een andere wending te geven".

Vindt u het leven dat u nu leidt wel een afgerond geheel, voelt u zich er thuis in?

„Nee, dat ook weer niet. Ik denk ook wel eens, wat heeft het eigenlijk allemaal voor zin, je bent tenslotte altijd alleen, en dan denk je ook wel eens, het was toch wel eens fijn als je eens met iemand kon praten. Het blijft altijd een gemis".

Daar zit een beetje een tegenspraak in.

„Je kunt het vergelijken met iemand die al jaren bij een baas zit waar het hem niet bevalt, maar de stap naar het ontslag niet durft te nemen".

Had u vroeger die angst niet? Was u echt argelozer?

„Ja eigenlijk wel gemakkelijker dan nu. Je bent terughoudender geworden omdat je bang bent weer heel hard geraakt te worden".

Hebt u het gevoel dat het voorlopig is, dat leven nu?

„Ja — als ik jonger was misschien eerder. Die meisjes kunnen nog gaan dansen, met vriendinnen mee. Die hebben het trouwens ook anders gemakkelijker geloof ik. Als je ouder bent, zoals ik, kun je teleurstellingen moeilijker verwerken.
Als je de eerste keer met je kind buiten gaat, voel je je erg ongelukkig, maar je denkt: kan me niet schelen, ik doe het toch. En de eerste reactie van de mensen is dan: goh, is toch wel een leuk kindje. Of het een ander kind moet zijn, als een dat wel een vader heeft. Ook toen ik hier dat huis kreeg, toen kwam er een buurvrouw die zei: nou, ik heb ook altijd pech. Terwijl ze me nog nooit gezien had. Alsof een ongehuwde moeder automatisch iemand is die niet deugt. Je krijgt direct dat etiket opgeplakt".

Hebt u meer ervaring met die reacties?

Als wij als ongehuwde moeders, en ik heb het van anderen ook gehoord, ons kind een tik geven die ze soms even goed verdienen als ieder ander kind — dan zeggen ze meteen: we hebben haar horen huilen, wat was dat? Dat is toch absurd? Ik ken een meisje dat zegt: ik durf het echt niet te doen, want dan komen de buren meteen vragen wat er aan de hand is. Je bent altijd een beetje bang voor je medemens. Als mijn kind vuil is zeggen ze: goh wat is die vies, en als een ander kind zich smerig heeft gemaakt zeggen ze: nou, die is gezond".

U bent natuurlijk ook wel meer gespitst op dat soort dingen.

„Ja, dat geloof ik wel. Je zorgt meer dan een ander, dat je kind er goed uitziet".

Heeft dat niet een wat nadelige invloed op het kind?

Nee, het enige waar ik bang voor ben is: hoe reageert men later op haar als kind van een ongehuwde moeder. Ik kan dat hele principe: onwettig kind trouwens helemaal niet vatten .Wat is dat? Staat het kind buiten de wet? Ik vind het ook zo vreemd als ze spreken over „de verwekker van het kind". Het is net of je aangerand bent. Kennisjes van me hebben dat meegemaakt in de wachtkamer van de Vroedvrouwenschool; die zit vol met zwangere vrouwen en dan komt er zo'n piepjong verpleegstertje en dat roept: juffrouw zo en zo, wilt u even komen. En dan denkt natuurlijk de hele wachtkamer: hee, daar is wat aan de hand. Hoe kan iemand zo ongevoelig zijn. Ik kan me wel handhaven, maar ik ken meisjes die zich echt door dergelijke dingen in de hoek zouden laten dringen. Het ligt aan je natuur en aan de medemens, hoe je het rooit.

Wat vindt u van tehuizen waar veel meisjes de laatste weken voor de bevalling en de eerste week erna verblijven? Geven die niet een zekere steun bij lotgenoten? Gedeelde smart is halve smart?

„Ik ben daar juist tegen. Als het aan mij lag, dan zou ik zo'n meisje liever die laatste weken in huis opnemen om te laten zien: kijk, zo kun je daar toch nog iets van-maken. Het lijkt me een ongezond sfeertje in zo'n tehuis. Zoals in de Vroedvrouwenschool, daar liggen al die meisjes bij elkaar op een zaal.

Wordt dat niet een beetje gedaan om ze te schermen tegen de medemens?

„Misschien wel. Maar zo kweek je juist angst voor de medemens. Het is hard, maar ze moeten toch weer in die maatschappij terug. Je moet er doorheen. Je kunt je toch niet je hele leven gaan afzonderen? Al ben je daar automatisch wel toe geneigd".

VAKANTIE wintersport

VRIJUIT 6

Een meneer Australië aan de telefoon, pappa...

Een kerstverhaal van Paul Haimon

OP een donkere dag in november was het weer zover, wij begonnen ons tegen de duistere winter te verweren door te denken aan de komende feestdagen. De natuur prikkelt de mens tot een tegenbeweging; als het rondom hem donkerder wordt, maakt hij het in zijn huis lichter, de vromen ontsteken dan zelfs meer licht in hun ziel. De wind die eerst nog wat om het huis gespeeld had, vond het welletjes geweest met het praeludium op fijne snaren en ging over in forte en fortissimo, in de radio voorspelde een ferme mannestem klankvol maar iets hol, windkracht negen. „Dat hoeft u niet meer te zeggen, die windkracht is er al", mompelde Patricia tegen de onbekende man, maar de kleine Jod, zijn neus tegen het venster om aan de spaarzamer wordende bomen het natuurgebeuren beter te kunnen volgen, oordeelde anders en riep de wind tot nog meer onstuimigheid op. „Sjoesjoe, wat meer gas geven, nog meer gas," gebood hij. Ze kunnen een hele dag denken en praten in auto-termen.

„Wat doen we dit jaar, lieverd?" vroeg Patricia zonder dat ze haar woorden scandeerde. Dat betekende dat zij de vraag niet aan iemand anders maar aan zichzelf stelde en ik liet haar dan ook zelf maar het antwoord bedenken. Zij trok de overgordijnen voor de ramen en haalde Jod weg van zijn opwindende natuurfilm („straks ben je weer verkouden") en nestelde zich gezellig in ons nieuwste meubel, een vleermuiszetel waarvoor ieder ander dan Patricia een gebruiksaanwijzing behoefde om er, zonder lachwekkend te worden, weer uit op te staan. Wie kon er ook met zo mooie benen als Patricia in plaats nemen, het was een stoel voor haar geschapen, om haar en aan wie zij dat helemaal gunde, van haar mooie benen en knieën te laten genieten. Laat nu de wind maar doen, wij zijn ertegen gewapend, hoorde ik haar denken. Waar zij niet tegen gewapend was, dat waren, — onbegrijpelijk bijna bij een verschijning als Patricia, gezond, jeugdig nog, een natuurlijke glans in haar asblond haar — de veranderingen van de laatste tijd waarvan zij vond dat zij haar werden opgedrongen.

Als ze een morgen door de stad had gelopen en ze had een nieuw gebouw ontdekt op een plek waar zo lang als zij zich heugde een pakhuis had gestaan dat door het knagen van de tijd een geel-en-rose patine had gekregen, had de stad weer iets van de specifieke charme verloren. Ze miste het aftandse gebouw, zei ze. Tot de dag dat ze, met een kokette paraplu onder de arm, zich in de grote ruiten van de nieuwbouw kon spiegelen. Als vrouw was Patricia één uit duizend, maar was ze dat niet juist omdat ze alles met DE vrouw gemeen had. Hoe elegant nemen zij de overgangen! Zij zingen met haar muzikale stem de tegenstellingen weg, halen de mannelijke logica met een verleidelijke lach uit elkaar, zeggen: „nee, dat moeten ze niet doen, niet die appelboom met gifstof besproeien om zo die arme rupsjes dood te maken'„ maar ze zijn de eersten die in de mooie gave Golden Delicious happen. En dan reiken ze hem aan de man. „Proef eens, heerlijk zijn ze." En als hij zegt dat hij er de pittige smaak van de Corps Pendu aan mist, is hij het die niet met zijn tijd is meegegaan. „Ze mogen zoveel veranderen als ze willen, maar ze moeten ons niet komen zeggen dat de mensen vroeger niet wisten hoe ze een feest moesten maken. Stel je voor," zegt Patricia, „er zijn nu zelfs progressieve kleuterleidsters die vinden dat we onze kinderen meteen moeten voorlichten omtrent het geheim van Sinterklaas. Wij moeten onze kinderen zeggen dat de gemijterde mooie bisschop niemand anders is als onze bakker of doctorandus Jo Hanssen. Wat kan die kinderen die doctorandus schelen, zij willen Sint Nicolaas. En als ze bang zijn voor hem of voor zijn knecht, dan willen ze bang zijn en ze genieten daarvan. Mogen ze nou, mogen ze dat tenminste nog met ons gemeen hebben, die kindertjes van deze tijd die elke dag nog nieuwer wordt. Nieuw, nieuwer kan het niet, hé. En ik wil Kerstmis", zei ze, bijna frenetiek, „en zo mooi als wij dat feest vroeger gekend hebben."

„Zal ik niet toch maar de open haard aanmaken, liefste?" Mijn vraag was natuurlijk geen antwoord, maar ik sprak wel mezelf tegen omdat ik steeds had gewaarschuwd bij teveel wind de stapel houtblokken een vuurtje te geven; de vlam zou te hoog opslaan. „Ik wil niet onverdraagzaam zijn," begon haar stem weer, „maar je hoeft je ook niet alles te laten afnemen. En dan zeker ook nog dank-je-wel zeggen tegen de nieuwe tijd. Ik verdraag het nu eens niet als ze het mooiste feest van het jaar ook nog willen veranderen. Kerstmis is voor mij het mooiste feest, maar je kunt nergens meer van opaan bij die nieuwlichterij van vandaag. Ik zou het weer intiem, gezellig en ook ontroerend willen. Ze mogen me gerust ouderwets noemen, dat kan mij niéts schelen. Ik heb een heerlijke herinnering aan ons Kerksfeest van vroeger en ik wil dat onze kinderen ook zulke herinneringen aan onze Kerst van nu hebben."

„Waarom zouden we het niet kunnen maken zoals jij het wilt, Patricia. Jij hebt altijd glanzende ideeën," zei ik terwijl ik angstig bezorgd naar het steeds feller oplaaiende vuur bleef kijken. Ik had met de Kerst wel eens in een oud kasteel willen zitten, met overal grote echte haardvuren. En daarbij muziek op oude houtinstrumenten. En rondom het kasteel hele velden met dikke pakken sneeuw. Ik sprak mijn verlangen evenwel niet uit, want in deze tijd met zijn ruimschootse mogelijkheden kon er altijd wat tussenkomen dat een nostalgiek verlangen schipbreuk deed leiden en een morele kater was het eerste gevolg. Wat deed de televisie bij voorbeeld met de kerstdagen? Daar moest je rekening mee houden. De vlam van de haard weerspiegelde in het vandaag onberoerd gelaten toestel en daarin kronkelde ze bijna angstwekkend omhoog.

„Dan zou ik eerst willen vaststellen wat we niet gaan doen, Boris. We kijken met Kerstmis niet naar de tv. Die moderne despoot met zijn absolutistische pretenties komt er niet aan te pas. Al zou er een man op verschijnen met de brille van president Kennedy, gesteld dat zo iemand nog was te vinden. Als er een show komt waar al mijn vriendinnen en al jouw kennissen, fantasieloos als ze zijn, toch op afstemmen, houden we ons nuchter als ze de volgende dag ons erover aanklampen. Ze krijgen dan een hoge dunk van onze kritische zin. Ik wij Kerstmis niet opofferen aan gratis amusement. Vroeger hadden de kranten altijd van die echte kerstverhalen. Sentimenteel meestal, vooral die van de schrijfsters van toen. Wie heeft ook weer „De klop op de deur" geschreven, dat was toch iemand anders dan die „Kniertje" schreef, hé. In die tijd was dat vast modern. Heel fijn vond ik ook de harsgeur van de hoog opgestapelde dennebomen in de stad die nog verkocht moesten worden, en helemaal in de stemming kwam ik als dan ook nog de grote klok begon te luiden. Het was een stemming die de oude schrijvers toen gewijd noemden. Dat mogen die nu ook niet meer en daarom zijn ze dan ook verdwenen. Weg. Bor, ik vond de stad in die ogenblikken zo mooi dat ik er nooit uit weg wilde. En als ik toen had moeten weggaan, omdat ik nu eenmaal een vrouw was en mijn man misschien een Amerikaan of iemand die naar Australië wilde emigreren, dan wilde ik hem bij elk Kerstfeest vertellen hoe trillend van geluk ik op ons plein had gestaan en naar het silhouet van de torens had gekeken en gezegd heb: „Mijn stad, mooie oude stad van mij. Je moet nooit veranderen. Dit tenminste moet je je nooit laten afnemen." Hij zou dan zeker een keer met mij mee zijn gegaan en dan zou hij gezegd hebben: ja, je hebt gelijk." Ze stond naast me, Patricia, ik streelde haar haren maar hoe ver weg was zij nu In zulk moment vraagt een man zich pas werkelijk af welke verwachtingen

zijn vrouw heeft gekoesterd over de man voor haar leven en kan hij opeens bezorgd zijn of hij wel in enige mate aan haar droom heeft beantwoord. Ze streelde over mijn hand en keek naar mijn gezicht alsof ze het voor de eerste keer goed in zich ging opnemen. „Je hoeft mij niet te zeggen, dat je met mij zou zijn terug gegaan, Bor. Ik denk nu vooral aan onze kinderen. Zij leven al helemaal in de tijd na de grote verandering. Maar moeten wij hen daarom toch niet iets trachten te geven dat zij als een ballon van geluk mee zullen voeren in hun herinnering?"

Ik kende mijn Patricia haast niet meer terug. Was zij daar niet zelf een kerstverhaal aan het vertellen, in zijn ontroering zo echt dat het op dit ogenblik gebeurde. Ik zei niets, ze keek mij nog aan, haar ogen glansden, warm, licht, rijk. Het waren geen vragen die eruit opkwamen maar glinsteringen die als electrische vonkjes oversloegen uit de verte van haar geluk. „Ik heb toen, 'n keer tijdens het bonzen van de grote klok, het vroor en de verkopers bij de kerstbomen stonden te trappelen van de koude voeten, uit de cafés ertegenover bracht men hen koffie, maar tenslotte gaven ze de bomen weg voor een paar kwartjes en voor niets, anders moesten ze hen nog terugsjouwen ook, ik heb toen opeens geweten dat ik jou zou ontmoeten, iemand met wie ik heel gelukkig zou worden. Ik wist ook dat ik niet weg zou moeten, al had ik dat op dat moment niet erg gevonden."

Op zulke ogenblikken zou men zijn huis van de buitenwereld willen afsluiten. Ik wilde naar onze huisbar om een fles sherry te halen, want wat kon ik anders doen dan nu met Patricia klinken op ons verbond. Er is echter een telefoon uitgevonden en zo'n apparaat komt vaak op de meest ongelegen momenten met zijn irriterend aanhoudend signaal je melden dat je toch niet met zijn tweeën bent. Zoals toneelschrijvers van dat instrument gebruik maken om een intrige te forceren, doet de werkelijkheid in ons leven dat ook wel. Patricia en ik hadden het gerinkel nog willen laten voor wat het was, maar de kleine Valentine liep naar het toestel en riep: „een meneer Australië aan de telefoon, papa." Mooie momenten duren niet lang, ik had dat maar al te vaak ervaren. Maar wie was Australië, of wie woonde in dat werelddeel aan de andere kant van de aardbol die ik kende. Was dat misschien die emigrant die Patricia toch had gekend? Zij bleef in mijn ogen kijken, we bleven aan elkaar gehecht door onze blikken tot ik bij het toestel was. En toen nog. „Hallo!" zei ik, zonder mijn naam te noemen.

„Mag je eens raden met wie je spreekt," zei de meneer. Een vlotte zakenman leek het. Zijn stem had toch iets sympathieks, menselijks, maar op dit ogenblik was ze toch verkeerd. Ik zond een knipoogje naar Patricia en kreeg een lief gebaar van haar lippen terug. Valentine en Jod probeerden ons spel na te doen. Valentine knipoogde naar mij maar dat met de lippen ging haar niet af, haar tongetje kwam er tussen uit. Jod vertrok zijn hele gezicht en werd nu door zijn zusje geholpen om dat gebaar van de ervarenen in de erotiek tijdig onder de knie te krijgen.

„Je bent toch Bor. Boris Wichers."

„Ja, daar spreekt u mee." Ik hoorde de post in de bus vallen, zo weinig belangstelling had ik voor de onbekende man. „Je spreekt met Ruud. Daagt er nu iets bij mijn oude vriend? Misschien herinner jij je mij beter als Rudy."

Ik wist het nog niet. Een stem kan erg veranderen in een microfoon.

Er waren twee Rudy's in ons bedrijf, maar deze stem klonk anders. Eerder als die van Rudy, de stinkrijk geworden komiek, maar die had toch zeker genoeg aan zijn mannetjes en zijn fanmail.

„Daag Ruud" zei ik dan maar, om de man niet helemaal te ontgoochelen. „Waar ben je?"

„Ik zit nu in een café. Schrik niet. In een havencafé."

Rudy van het havencafé. Dit man was mesjokke. Ik wilde ophangen. „Ik bel dadelijk nog eens op. Vanuit mijn hotel. Blij dat ik je gevonden heb. Blijf je thuis vanavond?"

Dat was ik van plan. Bij Patricia blijven. Plannen maken in haar zin. Als ik nog eens naar Düsseldorf moest, zou ik zeker kopen waar ik bij mijn laatste reis in gedachten mee gespeeld had. Iets wufts. Erg prijzig ook, maar dan ook iets voor deze vrouw uit duizend die alles had wat een vrouw tot een waarlijk mooie vrouw maakt.

Ik hing op. Ruud zou straks weer bellen. Er daagde nog niets in mij. Ik liep weer naar Patricia terug, maar ik zag dat het nu helemaal te laat was geworden voor de bestendiging van onze kleine roes. Valentine had de bus gelicht en had haar moeder een hele vracht met kleurige papieren, boekjes, folders, kaarten in de schoot gedeponeerd. Patricia zat weer in haar stoel en ging na op welke wijze de uitgebreide middenstand de kost voor de baat liet uitgaan. Er kwam een opwindende onrust over haar bij het doornemen van enkel reclame-papier. Als ik die dingen zonder scrupule in de papiermand laat glijden is zij in staat ze daar weer uit te halen, alleen omdat ze meent dat de mensen die ze ons toezenden recht hebben om gehoord te worden. „Wie weet is er toch iets bij waar we al jaren behoefte aan hebben maar dat gewoon niet in onze geest is opgekomen dat we het missen." Zo kon vrouwelijke logica luiden.

„Dit moet u eens zien, moeder," zei Valentine. Ze heeft uit haar eigen een korrekter taalgevoel dan de rest van onze familie, onze Valentine, en vindt „moeder" zuiverder dan „mama" of „mamma" dat ze Jod al probeert af te leren; het kereltje gaat nooit op haar voorstel in. Onze dochter wees naar een keurige familie op een kleurig plaatje. Allemaal lachend, de vader met Silvikrin-haren, nog ouderwets, de moeder met MacLeans tanden, de grote jongen met Asterix, de kleine nog een Biggles-verslinder, de jonge dochter onze eigen dochter als ze veertien is misschien. Er wordt een pick-up uitgepakt en er rolt een serie LP's te voorschijn met een gebaar of er gedevalueerde dollars uit rollen. De mooie haren van Patricia knisterden.

„Nee, Valentine, dat nooit. Die firma wil van ons Kerstfeest een grammofoonplatenconcert maken. Ik word al wild als ik eraan denk. Jod houdt trouwens alleen maar van Bach, dat weet je. Al toen hij twee was zei hij toen je tante vroeg van wie de muziek was die zijn vader draaide; „van Bach." Daardoor werd hij meteen ons wonderkind, maar dat was dan ook genoeg. De smaak van je vader is helemaal ouderwets. Scarlatti kan ik nog wel hebben en de madrigalen van Monteverdi. Bor, vergeef me, dat ik het zeg, maar soms vooral als je ook nog met die modieuze Tsjaikowski aankomt, geloof ik toch dat je ergens een Rus bent."

Laat nu die onbekende Rudy maar weer opbellen, wenste ik. Onze muzikale smaak is ons meest persoonlijk eigendom, wie daaraan raakt verwondt onze ziel. Opeens wist ik ook met welke Rudy ik getelefoneerd had. Ik sloeg me voor het hoofd. Hoe had ik zo dom kunnen zijn om zijn stem niet dadelijk te herkennen. Dat is toch een blijk van een tekort aan intelligentie. Natuurlijk was hij Rudy Flinck, mijn schoolvriend. Vier jaar kameraadschap, vriendschap, jong leven. We hadden samen gesport, getennist, gevoetbald. We hadden onze cup gewonnen. Hij gaf de juiste passes die ik inkopte. We vielen elkaar drie keer per wedstrijd om de hals omdat we het samen weer gefikst hadden. Ik droeg zijn scheenbeschermers, hij mijn schoenen met noppen. Hij hielp mij bij wiskunde, ik hem met Vergilius. Wat er ook zou gebeuren in ons leven, we zouden trouwe vrienden blijven. Geen vrouw zou daar zelfs tussen komen, zeiden wij na ons eindexamen. Ik wilde naar de badkamer, maar Patricia was mij voor. Had ze nu weer mijn gedachten gelezen? Ik ging de slaapkamer binnen om me alvast te scheren voor het geval Rudy vanavond bij ons thuis wilde komen. Door het matglas van de badkamerdeur zag ik vaag de blanke gestalte van Patricia die zich blijkbaar ook op iets feestelijks voorbereidde en een douche nam. Handige kerels, die lui van de woningbouw. Met wat matglas wisten ze je te strikken. Ik had, toen Patricia de woning wel geschikt vond, die glazen deur gezien en stelde mij voor hoe zij daar achter zou staan, poedelend onder het bruisende water, en ik had Okay gezegd.

De telefoon rinkelde, juist toen ik met scheren gereed en Patricia met haar douche klaar was. Ik rende naar het toestel en zei: „Man, Kerel, makker. Je komt toch bij ons op bezoek. Kom wanneer je wilt." We hadden elkaar weer herkend, de film van ons leven nam een flash-back. Wij lachten en grapten of er nooit een onderbreking in onze omgang was geweest. Ik zag Patricia, geheel hernieuwd, in een groene japon nu, de kamer binnenkomen, ze had iets van Tippi Hedren uit „The Birds" van Hitchcock, dacht ik. Ik wenkte naar haar en riep, zonder mijn hand op de hoorn te houden: „Het is Rudy, je weet wel, Rudy Flinck."

„Die vriend van je van heel vroeger?" „Mijn vriend van vroeger en van altijd."

„Wat heeft je vriend voor vrouw?", fluisterde ze in mijn oor. Daar sprak de echte vrouw weer. Maar als ik Rudy zo goed kende had ik dat ook moeten weten en tot mijn spijt moest ik haar het antwoord schuldig blijven. Ruud Flinck was, na zijn studie in Delft, bij de Bataafse gegaan, de Maatschappij had hem naar Australië gestuurd. Wat had hij voor vrouw? Ik kon het moeilijk op die manier vragen. Misschien had hij zich wel verliefd in de dochter van een haaiendoder. Misschien was hij muzelman geworden en had hij vier vrouwen. Het kon mij als zijn vriend weinig schelen, maar Patricia had er wel recht op te weten of hij alleen kwam of met z'n tweeën of met een kleine harem, voor het geval ik hem in ons huis uitnodigde.

„Ben je met verlof?" „Zei ik je straks al, toen je me niet kende. Of was er iets.... thuis?" „Nee,. nee, Ben je alleen Ruud?" „Jij weet het dus niet? Maar Bor". Op eenmaal was zijn stem helemaal veranderd. De vroegere makker werd plotseling een man, hij was niet meer Rudy van vroeger. De reden daarvan moest iets met een vrouw zijn. Ik had telkens gezien dat vroegere studiemakkers als het ware halve vreemden voor je werden door het simpele feit, dat ze getrouwd waren met een vrouw die je niet kende. Sommigen gingen zich dan eerst ontplooien. Ze klommen en klommen en bleven klimmen tot ze gewoon aan het hoofd van alles stonden en minister-president waren, anderen, waar je heel wat van had verwacht, verdwenen bij hun huwelijk in het onbekende. Zij hadden misschien genoeg aan een gelukkig huwelijk, en leefden. Op stel en sprong naar me toekomen kon hij helaas niet. Eerst had hij in Holland nog allerlei affaires af te wikkelen. Zijn hoofdkantoor bezoeken, familie goedendag zeggen, kennissen van zijn kennissen de groeten overbrengen, je weet wel hoe dat gaat Ik wist hoe dat ging, iedereen weet het wel. Een mens is niet beroerd voor een ander. Ik polste mijn zakagenda en vond uit dat ik nog voor mijn bedrijf naar Hoek van Holland moest. We legden een datum vast waarop we mekaar in Rotterdam zouden ontmoeten.

„Zo", zei Patricia. „En nu ons Kerstfeest. We halen zelf onze kerstboom. Met een voetje. Die van de baron zijn heel mooi, maar ik weet niet of die ook voetjes erbij levert. Dat zouden dan adellijke voetjes zijn. En we kopen rotspapier. En echte kaarsjes. Niet van die electrische lampjes. Een kerstboom moet schitteren". „Zouden we hem toch niet beter op je plein kopen, als daar de grote klok luidt?"

Het was een testcase van haar, dat ze het niet meteen had voorgesteld. „Ja", riep Valentine, „ja, mama?" Ze hield het deftiger moeder gereserveerd voor haar officieeel optreden als dochter, nu was ze weer kind. „En we gaan samen naar de nachtmis. Die zijn tegenwoordig om twaalf uur.

Vroeger waren die om vier. Gek, ik vond vier uur middernachtelijker dan twaalf. Je verging dan van de slaap maar je vond het toch fijn. „Het viel niet mee, om vier uur" zei ik droog. „Toch was de kerk altijd stampvol. Nu ja, het knapenkoor in de tweede mis hoorde je wel eens tegen de slaap vechten. Maar het deed ons meer dan de orkestzangers van nu; die moeten laten horen dat ze voor de gouden platen-industrie werken. Vroeger kwam de muziek uit het eenvoudige hart, nu komt ze glad verpakt uit een zaak". Patricia werd nog eens de kritica namens het volk dat bijna niet meer gehoord wordt, hoeveel inspraak er ook heet te zijn. „Hoe is het met je vriend van heel vroeger?" informeerde ze daarop laconiek.

„Hij is met verlof uit Australie".

„Zie je wel, dat ik goed gehoord had. Een meneer uit Australië, het wijsneuzig stemmetje van Valentine.

„Uit Australië. Nou, dat is dan de vriend die we niet moeten hebben. Met Kerstmis komen daar altijd plaatjes van in de krant en op de tv met blote mensen aan de stranden. En die zingen dan bij de enige sparreboom van het hele werelddeel „Silent night, holy night" met een show toe.

Stil nu,", zei ik maar.

„Dat telefoontje heeft je wel aangegrepen, Bor. Boris is er wat? Iets met het bedrijf?" „Ik heb een afspraak gemaakt met hem voor een ontmoeting. Ik moet binnen een paar weken naar Holland".

„Nog voor Kerstmis? Je hebt ermee ingestemd, dat wij het zullen vieren onder ons. Intiem. Geen vreemden erbij of wij bij vreemden". „Ja. Patricia".

Het is bijna steeds een hachelijke onderneming iemand die je heel goed gekend hebt, aan wie je gehecht bent geweest, na lange tijd terug te zien. Je hebt in je geest het oude beeld vast gehouden maar de tijd met zijn sporen die rimpels drijven in een huid, en de trots of de ontgoocheling waardoor men zich tezeer verheft of te diep neerbuigt, werken in op dat beeld en je gelooft bij het eerste gezicht soms je ogen niet. Kan een mens in zo korte tijd zo sterk veranderen? Wat is er met hem gebeurd? Zo zag ik ook Rudy Flinck terug, flinke Rudy zoals hij heette als hij na een schitterende soloslalom de bal aan mij doortikte om zijn werk af te ronden; zeven goals haalden we in de wedstrijd toen wij onze cup wonnen, een schoolbeker, maar toch werd erom gevochten als voor een wereldcup. Hij was een forse man geworden maar op zijn gezicht lagen de groeven van een echte veertiger.

Rudy had de foto van ons voetbalelftal voor zich op tafel in het restaurant dat hij had uitgezocht. Dacht hij dat ik hem anders niet herkend zou hebben? Wij schudden mekaar de hand als showende diplomaten maar toen was het ook alleen nog maar de vriendschap die telde.

„Je weet het dus niet, Bor. Ik heb al een heel leven achter de rug. Mijn vrouw is dood. Op een afschuwelijke manier gestorven. Ook op een idiote manier eigenlijk. Ze is gesneuveld, zeg ik soms, maar dan niet in een oorlog, die is er in Australië nog nooit geweest. Oorlog is een verhaaltje voor de Australians. Ze is ook niet gestorven in het kraambed, wat vroeger een onzalige oorlogshitser het slachtveld voor de vrouw heeft genoemd. Zij was geweldig, uitdagend gelukkig in de laatste ogenblikken voordat zij een verschrikkelijke dood inging".

„Kerel".

„Wij waren gelukkig. Zeer gelukkig, zeg ik nu, al zijn we mannen bij elkaar. Ik vertel je nu ook waarom ik met Kerstmis hier terug ben gekomen. Wilde komen. Zij was protestant, maar ze had ook iets katholiserends en las alles van Douglas D. West. Oecumenisch noemen ze dat nu bij jullie, geloof ik. Dominees bij ons schrijven daar soms wel over. In Australië, zo ver weg, je weet, men probeert daar ook wat bij te blijven. Met Kerstmis benijdde ze mij enigszins mijn verleden. Ze vond het wel niet ongepast om op die dag aan het strand te zonnen, maar wilde toch liever iets anders. Overal draaiden ze gewijde smartlapsongs en Negro Spirituals, in alle toonaarden. De laatste keer wilde ze zelf iets anders en ze vroeg mij: hoe vierden jullie in Brabant het Kerstfeest. Ik heb haar daar iets van verteld. Bij ons thuis deden we dat niet uitbundig, maar gewoon stemmig, zoals het op een dorp gebeurt. Met de roep van de kerels die om konijnenvellen leuren in de dagen voor de kerst, de slacht bij de boeren en het gaan over de stille wegen naar de nachtmis. Dat vond ze mooi. Dat burgermeisje uit Australië, ze kwam van een stadje aan de Westkant, vond dat mooi. „Als we kinderen krijgen, moeten die ook zulke herinneringen kunnen hebben", zei Ellen. Verdomd, dat zei ze. Laten we toch maar uitgaan, stelde ik voor. Brabant was voor ons toch niet te bereiken. Zij kwam toen zelf met het voorstel met onze boot een eind de zee op te varen en dan ons samen aan een sterrenbeeld te hechten. Ze was jong, vierentwintig pas, en van het overmoedige type. Soms stond ze rechtop te zingen in de boot. Ik voelde mij als de Hollandse dichter Marsman die ook naast zo'n vrouw zijn paradijs gevonden had toen hij, je weet nog wel, dat gedicht uit de bloemlezing op ons gymnasium, dichtte

zwervende tussen fonteinen van licht
en langs de stralende pleinen van 't water

voer ik een jonge vrouw aan mijn zij
die verrukkelijk zingt langs het eeuwige water

Ellen was een verschijning als een Griekse godin. Dat is een beeld van een rhetoricastudent maar het is ook ergens de waarheid. Ik heb me wel eens afgevraagd of jij ook zulk geluk zou kennen. Die dag werd ze van stil opeens buitengewoon overmoedig en niet te temmen. „We moeten niet verder gaan. Er zitten hier wel eens haaien, Ellen, waarschuwde ik". „Dan worden we haaienvechters." riep ze. Het was of die uitdaging van hogerhand gestraft werd. Opeens stortte ze van de voorplecht in volle zee. Er wàren haaien, heel dicht bij onze boot. Er was een grote, ik zag tot mijn verschrikking een van die monsterlijke typen waar de eilandbewoners de verschrikkelijkste namen aan geven. Ik ramde hem met mijn boot, maar sloeg bijna om. Daarop kwam hij terug als een echte meester van de zee en sleurde mijn zoëven nog zingende vrouw mee. Met alles wat ik had en vond poogde ik hem te verdrijven. Nu nog wens ik vaak dat ik haar toch was nagesprongen, om persoonlijk met het zeemonster te vechten. Ik heb Ellen niet... Nee, je begrijpt wat ik heb meegemaakt. Daarop volgde nog een soort proces dat mijn schoonfamilie had aanhangig gemaakt. Ik was met die boot te ver gegaan. Ik had geweten dat er gevaarlijke haaien waren. Ik was de bestuurder. Ik had haar dol gemaakt. Niets kon ik zeggen of zij vonden er opnieuw een schuldbewijs in. Zelfs durfden ze te zeggen dat ik het erop aan had gestuurd.. Nee, dit is genoeg. Er heeft nog iets over in de kranten gecirculeerd. Ook bij jullie. Daar is het dan een sensatiebericht. Nu ben ik leeg. Ik zou ook liever uit Australië wegwillen. Er is een kans dat het me lukt. Dit jaar met Kerstmis daar blijven kon ik niet meer. Nog liever zit ik alleen in een hotelletje in een Hollands stadje of in een Brabants dorp, als die er nog zijn. Want het is hier wel veranderd..."

Ik kwam de volgende dag vroeg thuis, de dag voor Kerstmis. De kerstboom was er en Patricia was er met de kinderen lief en druk bij bezig. Ze maakten van het rotspapier grotten zo mooi dat in zulke intieme woningen te huizen verkieslijker leek dan zich op te houden in de reeksen woningen van de planbureaus. „En hoe is het met je Australiër?" vroeg Patricia. Ik kon het haar toen niet vertellen. Niet waar de kinderen bij waren, het leek me te cru. Pas toen we gearmd, de kinderen voor ons uit lopend, langs de laatste denneboompjes schuifelden en de grote klok hoorden, heb ik haar het verhaal van Ruud en Ellen gedaan. „Zo'n vrouw had Ruud", zei ik. „Juist zo'n verrukkelijke vrouw als jij". Ze zei niet „afschuwelijk" of zoiets. Ze zei: „Wil jij nu met de kinderen de kerststalletjes gaan bekijken, ik moet nog even voor een paar boodschappen zorgen die bij deze drukte wat tijdrovend kunnen zijn. Dat houden de kinderen niet vol". Ik liep met Jod en Valentine de kerststalletjes af. Grappig hoe de kinderverbeelding zich snel aanpast. Ze vonden de nieuwe artistieke scheppingen ook mooi. Thuis vond ik mijn zakagenda niet.

De telefoon rinkelde en Valentine was er weer het eerste bij, alsof ze door had dat het weer haar Australiër zou zijn. Ze riep het al luidop door het huis alsof hij ook een kennis van haar was: „De Australische mijnheer is weer aan de telefoon, moeder".

„Fijn. Het zal voor vader zijn", zei ze.

Maar ik vond dit geen moment voor hem om ons lastig te vallen. Ik had hem toch gezegd hoe spijtig ik het vond dat Patricia deze Kerst met de kinderen en mij alleen wilde zijn. Nu moest ik hem dat opnieuw duidelijk gaan maken. Patricia keek niet op toen ik de hoorn in mijn hand nam, maar Valentine bleef mijn gezicht bestuderen. Met een Australiër telefoneren kwam bij ons dan ook niet alle dagen voor. Ik vond mijn zakboekje bij de telefoon. Dat wees erop dat ik de laatste tijd blijkbaar verstrooid kon zijn, ik herinnerde me niet dat ik het daar had gebruikt.

„Wat Ruud? Je kunt nog net om twaalf uur bij ons zijn? maar luister eens, kerel... Je hebt toch wel gehoord wat ik...

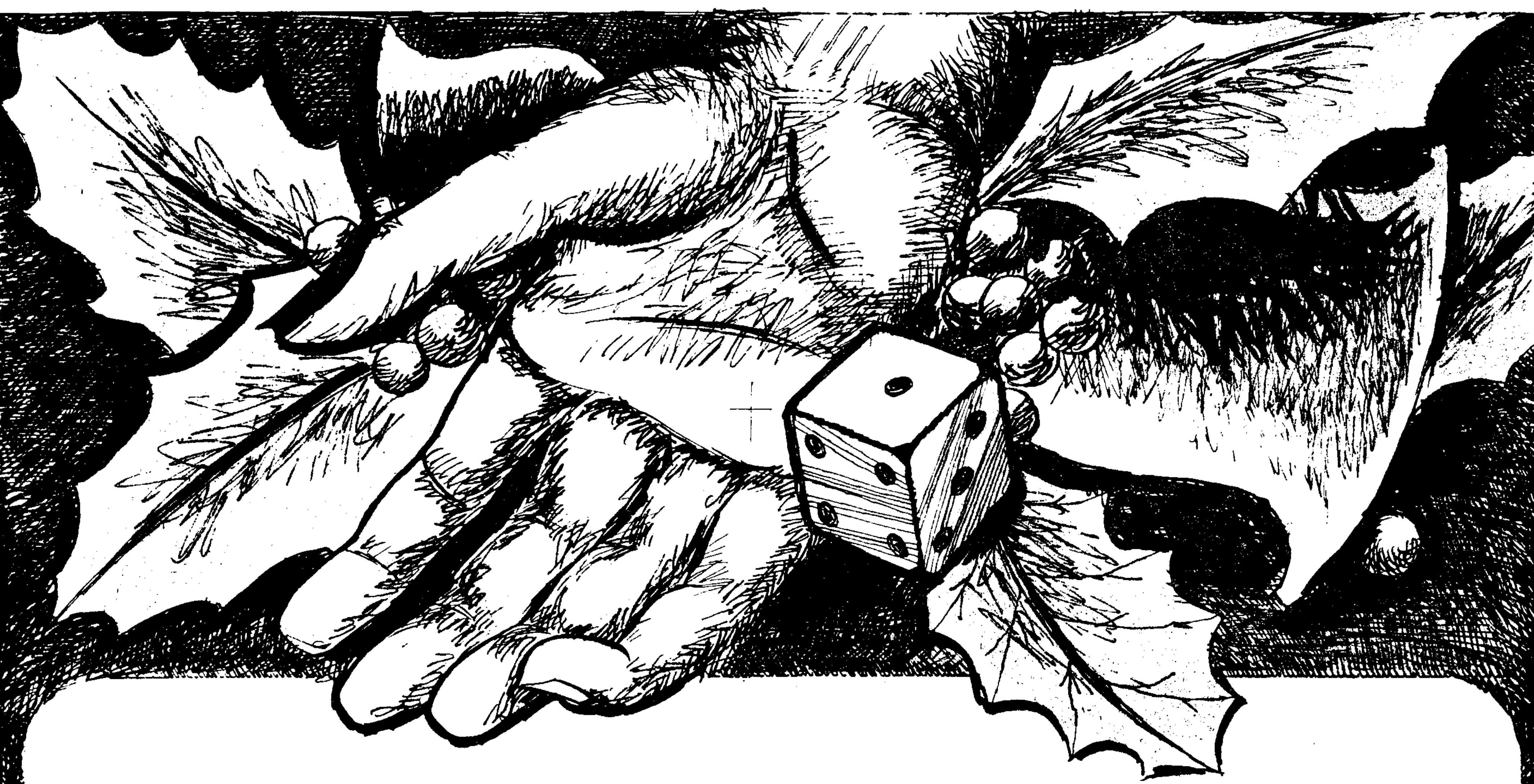
„dat ik een geweldige vrouw heb... nou en of ik dat weet... Maar..." En hij zei nog eens dat ik Patricia moest bedanken voor haar uitnodiging om bij ons de feestdagen..door te...". De rest slikte hij in of ik hoorde het niet meer.

„Klopt dat, Patricia? Ben je dan vergeten wat je de kinderen had willen meegeven?"

„Het klopt, Boris. Ik wilde de kinderen iets van Kerstmis zelf meegeven. Dat wil jij toch ook." Ik stak het zakboekje terug in mijn colbert.

Kerstidee Thuis

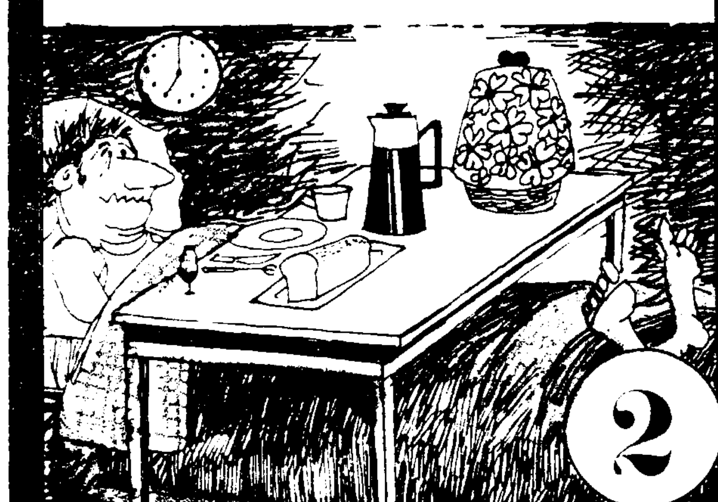
VRIJUIT 7

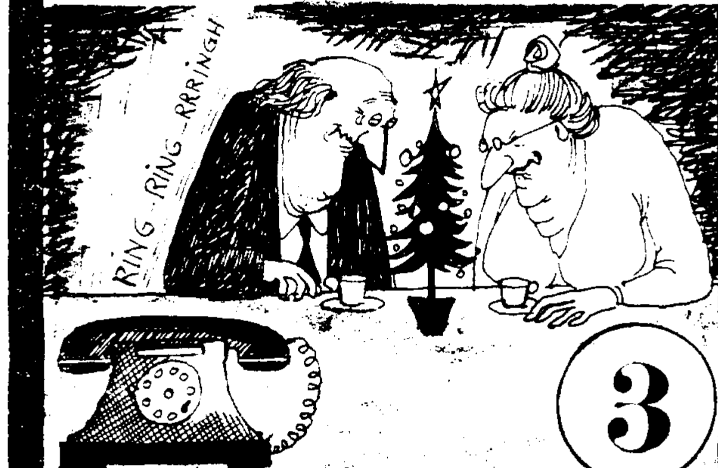
Zing 'n lied

U boft!

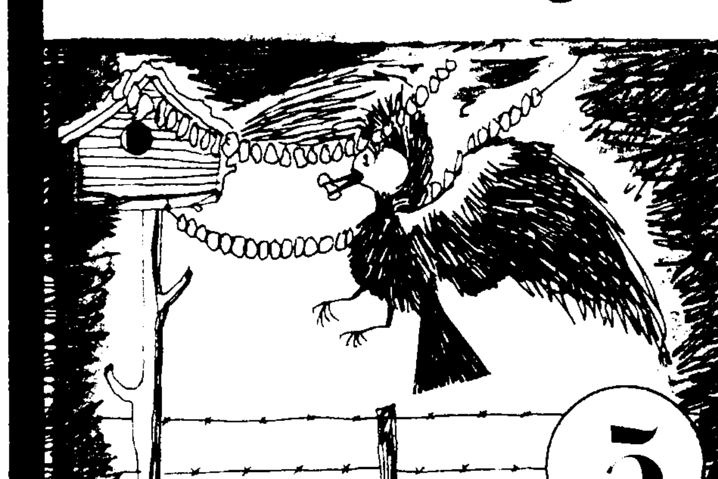
Opa en oma bellen

Wat wenst U me?

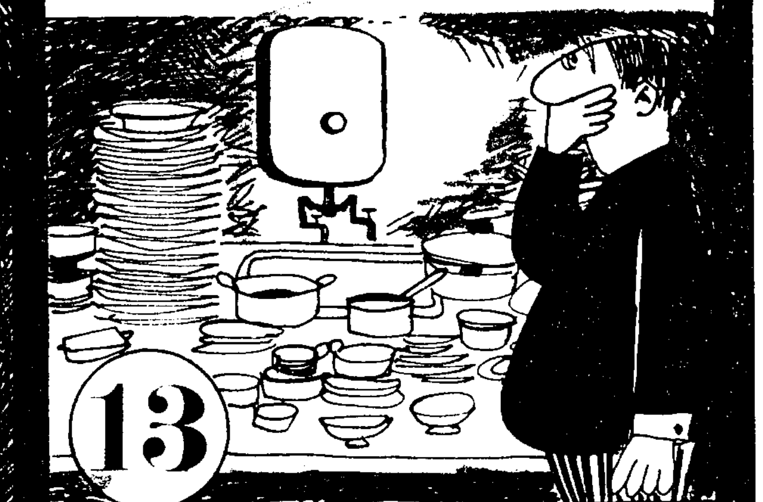

Gedenk de vogels

Kerststal kijken

U hebt pech!

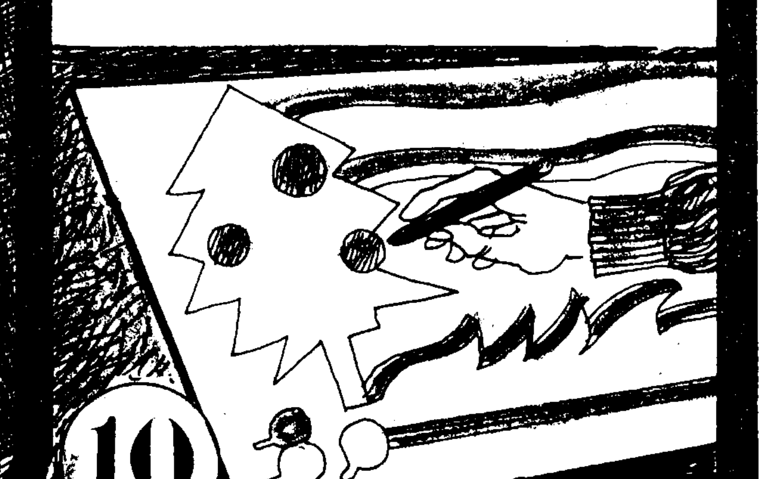
Puzzel, Puzzel

Ik zou graag

Teken kerst

WE GAAN SAMEN een kerstspel spelen. Niet zomaar een spel, maar eentje waarmee je je één dag, twee dagen of misschien wel een hele week kunt amuseren. Vader en moeder spelen mee. de kinderen spelen mee en misschien ook opa en oma als ze op bezoek zijn. Niemand hoeft toe te kijken, geen van de spelers kan in de gevangenis terecht komen en er is geen Kalverstraat waar je je kapitaal kunt verspelen. Nee: met dit kerstspel winnen we blijheid en gezelligheid en nog meer . . . . maar dàt merkt u wel als u aan het spelen bent !

★ WAT HEBBEN WE NODIG?

1. Dobbelsteen
2. Goede zin
3. Blij gezicht
4. Potlood

Hebt u geen dobbelsteen in huis, maak er dan zelf een van karton.

★ SPELREGELS

1. Het spel wordt gespeeld met een dobbelsteen. In het midden van de pagina staan de opdrachten die corresponderen met de cijfers in het spel! U dient deze opdrachten uit te voeren.
2. Het hele gezin doet mee.
3. De jongste begint, dan volgt de op een na jongste. De oudste speler komt het laatst aan de beurt.
4. Het spel telt 14 kansen. Elke kans kan maar éénmaal gebruikt worden. Daarna moet de speler die aan de beurt is het betreffende hokje doorstrepen. Uitzondering: kans 1 en kans 9 blijven steeds in het spel: dus niet doorstrepen. deze opdracht steeds uitvoeren wanneer een speler op een van deze nummers komt.
5. Komt een volgende speler op een hokje terecht dat al gebruikt is, dan moet hij net zo lang doorspelen totdat hij in een nog niet gebruikt hokje terecht komt. Blijft er aan het einde van het spel nog maar een hokje over, dan gaat de speler die aan de beurt is rechtstreeks naar dit hokje toe.
6. Iedere speler begint met tellen vanaf het hokje waarop zijn voorganger geëindigd is.
7. Het spel dient net zolang te worden doorgespeeld, totdat alle mogelijkheden zijn uitgeput.
8. Bij geschillen beslist het op een na jongste lid van het gezelschap.
9. Alle spelers moeten opdrachten uitvoeren van degene die aan de beurt is, voorzover het spel dit eist.
10. Zijn alle mogelijkheden uitgeput, verzin dan zelf nieuwe kansen en speel het spel eventueel opnieuw.

★ VOORBEELD:

Vader staat op hokje 12. Hierna is de jongste weer aan de beurt en hij gooit 4. Hij telt dan gewoon door, tegen de richting van de klok en komt dan op hokje 2 te staan. Zou dit hokje al doorgestreept zijn — omdat al iemand deze kans heeft benut — dan gaat de jongste gewoon door totdat hij in een nog niet gebruikt hokje komt. Het spel wordt dus steeds tegen de richting van de klok in gespeeld.

★ SPELEN MAAR!

1. U ZINGT EEN KERSTLIEDJE. Eerst alleen. Daarna nodigt U de andere spelers uit samen met U. een kerstlied te zingen. U kiest uit welk lied. Bespeelt een van de andere spelers een instrument, dan moet deze begeleiden. (Hokje 1 niet doorstrepen. Dit blijft in het spel!)

2. U boft. Morgenochtend krijgt U uw ontbijt op bed en u mag zelf aanwijzen wie van de spelers dit moet doen! Hierop geldt een uitzondering: U mag moeder niet aanwijzen.

3. U belt Oma en Opa om hen zalig kerstfeest toe te wensen. Hebt u geen telefoon, schrijft dan een gezellige brief. Hebt U hen al zalig kerstfeest toegewenst, denk dan eens aan mensen die alleen de kerstdagen door moeten brengen. Misschien kent U wel zo iemand. Zou het niet leuk zijn om hem of haar te verrassen met een brief of met een telefoontje? Laat de andere spelers mee denken om iemand te verrassen en verzin samen met hen iets.

4. U schrijft uw weekend-Idee-redacteur Hubert Haenen een nieuwjaarskaart! Maar U moet zelf die kaart maken en U zet ook de andere spelers aan het werk. OPDRACHT: Teken u zelf en laat ook de andere spelers zich zelf tekenen. Pak er een spiegel bij, en zet iedereen ervoor. Het gaat dan wel wat gemakkelijker. Denk aan de afmeting van de kaart (ansichtkaart). Stuur de beste kaart op naar WEEKEND-IDEE Hubert Haenen, POSTBUS 1 in VALKENBURG. U mag beslissen welke kaart van uw medespelers ingezonden wordt. Uw eigen kaart zendt U natuurlijk ook in! Doe dat zo snel mogelijk: De beste inzending wordt gehonoreerd met een fijne verrassing! Bovendien wordt deze kaart afgedrukt in de krant van vrijdag 31 december. Vanavond nog op de post doen!

5. U maakt een vogelsnoer, samen met de andere spelers. De vogels hebben het in deze tijd niet gemakkelijk om aan voer te komen. Rijg daarom hele apenootjes en spekzwoertjes aan een draad. U hangt het snoer zo op, dat de kat er niet bij kan! Het is overigens steeds weer een leuk gezicht te zien welke acrobatische toeren de meesjes maken om de pinda's uit de bast te halen!

6. U verrast Uw medespelers met een bisschopswijntje. Recept: Ingrediënten: 2,5 dl water, vier schijven sinaasappel, half pijpje kaneel, 2 kruidnagelen, stukje foelie, 1 fles rode wijn, nootmuskaat en ongeveer 70 tot 80 gram basterdsuiker. Indien niet in voorraad ook te vervangen door gewone suiker of door rietsuiker. Bereiding: U brengt het water aan de kook, samen met de sinaasappelschijven en de andere kruiden. Hierna laat u dit ongeveer tien minuten trekken. Daarna wijn bij schenken en tevens de suiker toevoegen. Dit alles tot het kookpunt brengen. Hierna de ingrediënten uit de grog halen en warm serveren. U kunt er wat geraspte nootmuskaat bijgeven. Proost.
Hebt U de ingrediënten niet bij de hand dan serveer Uw medespelers een ander drankje waar ze trek in hebben.

7. U pakt alle foto-albums en plakboeken uit de kast. Leg ze op tafel en ga ze doorkijken met het hele gezin. Heerlijk 'n uurtje of wat herinneringen ophalen. U kunt natuurlijk ook dia's bekijken. Indien U, of een van de andere spelers een fototoestel bezit, maakt U nu een foto als herinnering aan deze dag. Denkt U dat het een aardig plaatje is geworden, stuur de foto dan in naar uw weekend-idee-redacteur. De drie beste inzenders nodigt hij dan uit voor 'n lekker glaasje van 't een of 't ander met een lekker hapje erbij. Smullen heet dat. (Weekend-Idee, Postbus 1, Valkenburg).

8. Menuutje maken. Er is beslist iets in huis waarmee u een lekker hapje voor tussen door kunt maken. 'n Kaashapje bijvoorbeeld met 'n lekker glas wijn erbij. Laat uw fantasie eens goed werken. Serveer het leuk.

9. U gaat een kerstverhaal voordragen. Bent U de eerste die op dit hokje komt, dan leest U het kerstverhaal, dat Paul Haimon in deze krant schreef, voor. Bereidt het verhaal eerst goed voor en vindt U het wat te lang wijs dan een of twee spelers aan die ook een gedeelte voor hun rekening moeten nemen. Bent U nummer twee, drie of vier, dan verzint U zelf een voordracht. Maak er iets leuks van. Verkleedt U er bij of betrek ook de andere spelers in uw voordracht. De andere spelers moeten uiteraard goed luisteren.

10. We gaan weer samen iets doen: Een kersttekening maken. U zorgt voor de materialen en zet iedereen aan het werk. Het moet een tekening worden waaraan iedereen heeft meegewerkt. U mag tekenen, knippen, scheuren, plakken, alle materialen kunnen gebruikt worden, kortom doe het eens anders! De tekening stuurt U op naar Weekend-Idee, Hubert Haenen, Postbus 1, Valkenburg. Het Limburgs Dagblad heeft maar liefst vijf cadeau-bonnen beschikbaar gesteld voor de vijf beste inzendingen. Dit zijn cadeau-bonnen ter waarde van f 25.— van de V.V.M. Maastricht. Ze zijn lang geldig en u kunt er zowel een plaat of boek van kopen als ergens gaan eten, en een bioscoopje pikken, of gewoon ergens met z'n allen een lekker glaasje gaan drinken.
Degene die aan de beurt is zorgt dat de tekening goed verpakt ingezonden wordt.

11. U schrijft een briefje naar de hoofdredactie van het Limburgs Dagblad. Schrijf in die brief wat u eens graag wilt lezen in uw krant, en wat U er in mist! Wij zullen dan ons best doen aan uw wensen tegemoet te komen. Uiteraard geeft U uw medespelers inspraak in de brief. Deze brief sturen naar Hoofdredactie Limburgs Dagblad, Nobelstraat 21, Heerlen. Op de briefomslag zet u linksboven in de hoek: „KERST-IDEE".

12. U gaat de puzzle maken op pagina twee van deze krant. Uw medespelers moeten U daarbij helpen.

13. U hebt pech. U doet vanavond of morgenavond de vaat. Uw medespelers hoeven U niet te helpen, maar ze mogen wel medelijden betonen. Doet U al elke dag de vaat dan mag U dit hokje overslaan en nog eens gooien. (In dit geval het hokje niet doorstrepen).

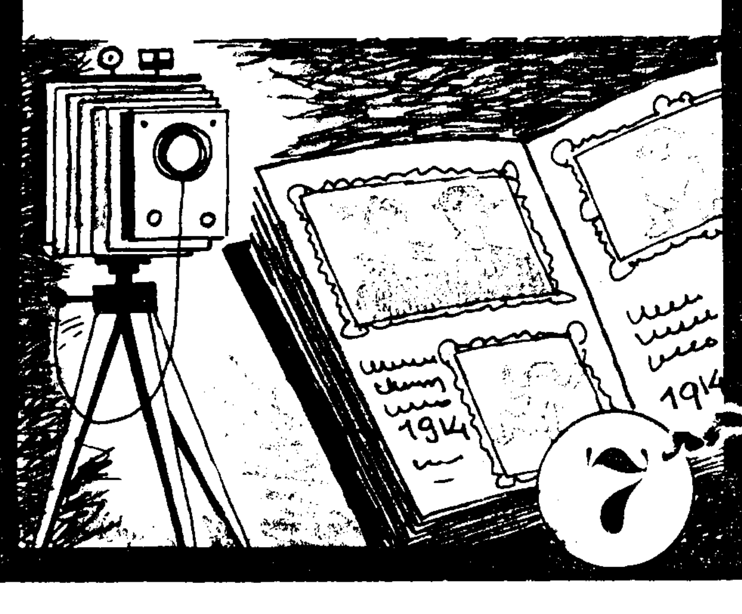
14. WE GAAN SAMEN EVEN DE FRISSE LUCHT IN. U moet uw medespelers een blokje om laten maken, en kiest daarbij de weg uit die u bevalt. Uiteraard moet u op uw wandeling ergens langs een kerststal komen.

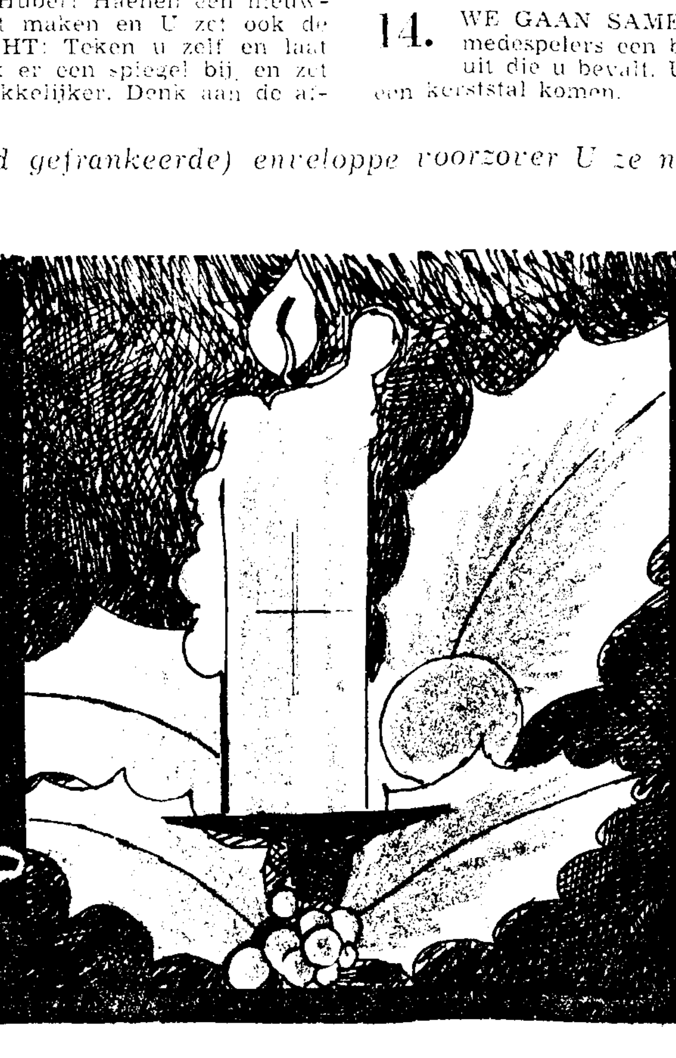
● *Doe Uw inzendingen in een (goed gefrankeerde) enveloppe voorzover U ze naar Postbus 1 in Valkenburg zendt.*

Maak 'n wijntje

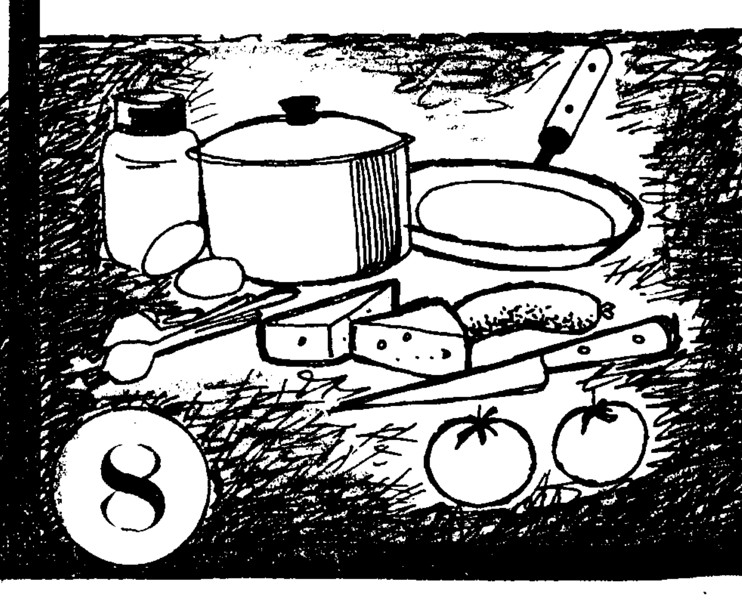

Haal ze er uit

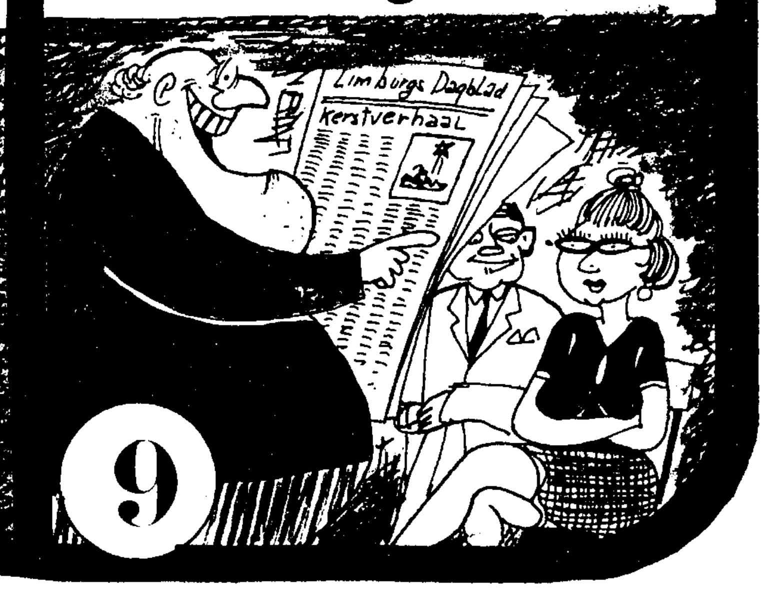

Maak iets lekkers

U draagt voor

Kerstijden Uit — VRIJUIT 8

Puzzelrit met verrassingen

'n Verrassingsrit met ingebouwde puzzel. Dat is de 200 kilometer lange auto-tocht die wij — omdat het kerstmis is — voor U hebben uitgestippeld. De verrassingen zitten in de bijzonder afwisselende route, het lekkertje bij de koffie ergens onderweg en het opkikkertje aan het einde van de tocht.

We beginnen de rit in Valkenburg. Zelden zult U een tocht hebben gemaakt die zoveel moois op zo'n kleine afstand bood. Wij leiden U langs sprookjesachtige kastelen, door diepe dalen waarin snelle riviertjes kronkelend hun weg zoeken en door romantische stadjes. U zult genieten van de bossen, de bergen, de weidse vergezichten en... de rust.
Tegen de tijd dat U trek krijgt in een lekkere kop koffie vindt U op de route een restaurantje dat U een speciale kerst-surprise serveert bij de koffie. Om deze surprise in ontvangst te nemen moet U wel een kerstboompje, dat op deze pagina getekend staat, afgeven.

De volgende verrassing vindt aan het einde van de tocht. We willen U alleen verklappen dat dat eindpunt in Valkenburg ligt, maar waar precies, dat moet al puzzelend onderweg zelf zien uit te vinden. U ziet op de kaart hier en daar sterretjes staan. Bij de plaatsen waar een sterretje is getekend, kunt u een deel van het raadsel oplossen door de opdracht in de reisbeschrijving uit te voeren. U zult dan steeds een of meerdere letters vinden.

Deze letters vult U in, in de hokjes die op deze pagina in de verrassingsbon getekend zijn. De letters en de hokjes zijn genummerd, zodat dit geen moeilijkheden kan opleveren. Als u alle opdrachten hebt uitgevoerd, dan hebt u de naam van het einddoel van deze kerst-route en tevens de plaats waar het LD U een verrassing heeft bereid.

Om te weten

Natuurlijk kan deze tocht altijd gemaakt worden. De verrassingen zijn echter alleen maar geldig van eerste kerstdag tot donderdag na kerstmis. Op eerste kerstdag kunt u de LD-verrassing(en) tussen 4 uur en 6 uur in ontvangst nemen, als u tenminste uitgevonden hebt waar dit einddoel is, op de andere dagen tussen 10 en 7 uur. (U kunt bijvoorbeeld een dag nadat u de route gereden hebt, ook nog de bon inwisselen!).

Het grenswisselkantoor in Eysden is op tweede kerstdag open. Op eerste kerstdag kunt u terecht bij het Grenswisselkantoor te Maastricht.

Neem uw paspoort mee.

Begin de tocht 's morgens rond 10 uur.

U hebt dan alle tijd om alle bezienswaardigheden op uw gemak te bekijken, maar bedenk wel dat het om vijf uur al donker is.

Start- en eindpunt Valkenburg

We starten in Valkenburg.

Op het Grendelplein, onder aan de Cauberg, rijden we richting Sibbe. Bij eerste kruising recht door naar Bemelen. U passeert enkele grote, typisch Limburgse, boerderijen.

Even voor het plaatsnaambord 'Bemelen' ziet U aan uw linker hand een waterput. Bemelen telt een aantal waterputten. Hoeveel putten komt u op het Bemeler grondgebied tegen? U neemt nu de eerste letter van het cijfer dat het aantal putten aanduidt en plaatst die letter in hokje 1.

U vervolgt uw weg via een kronkelige afdaling en in de kom van Bemelen gaan we links af. We volgen de weg tot Cadier en Keer. Steek daar de Rijksweg over en bij de eerste splitsing gaan we rechts af. Op die hoek vraagt een bijzonder mooi vakwerkhuis de aandacht.
Weg vervolgen. Voor U ziet u de molen van Gronsveld. Bij die molen komt U op de weg van Eijsden naar Maastricht. U gaat links naar Eijsden. Bij de grens rijdt U rechtdoor richting Battice. Enkele kilometers na de grens, bij Mortroux, links, richting Val Dieux. U rijdt dan door het mooie dal van de bochtige Berwinne. Na vijf minuten komt u bij de Trappistenabdij van Val Dieux.

Hier stappen we uit om de tweede letter te vinden. U gaat de kerk naast de abdij binnen. Achter [illegible] beeld. De eerste letter van de naam van de [illegible] vult U in in hokje 7.

Vanuit Val Dieux gaan we naar Aubel. U rijdt Aubel door — leuke pleintjes — richting Clermont-Battice. Na Aubel moet U eerst weer de Berwinne oversteken alvorens links af te slaan naar Clermont. U rijdt in dit stadje onder het stadhuisje door en komt dan op een romantisch, mooi gerestaureerd pleintje. Even uitstappen en kijken! Achter aan het pleintje gaan we links richting Limbourg. Direct achter Clermont bij een wegsplitsing links aanhouden. Na 100 meter komt u op een voorrangsweg. Deze oversteken richting Dolhain. Opletten want dit is een moeilijk kruispunt. Op weg naar Dolhain steekt U de autoweg Luik-Aken over. Vervolgens komt U bij een onoverzichtelijke vijfsprong. Hier even naar links en dan direct rechts naar Limbourg. Goed opletten? Vervolgens rijdt U Dolhain-Limbourg binnen. Op het [illegible] rechts aanhouden. Opmerkelijk op [illegible] kerstboom. U rijdt nu plm. 100 m richting Verviers, maar direct nadat U de Vesdre bent overgestoken, links afslaan. Bij een splitsing houdt U rechts aan. De weg gaat vervolgens steil omhoog en U komt in het oude stadje Limbourg. Doorrijden tot u op het marktpleintje komt. Limbourg is een bijzonder schilderachtig stadje. Eertijds was het de hoofdstad van het hertogdom Limbourg. Het plaatsje ligt op een smalle bergrug, 75 meter boven het dal van de Vesdre. Wat het pleintje betreft: dit is een van de gaafste die er in Europa te vinden zijn. Voor iemand die Limbourg niet kent is het bijzonder verrassend.
[illegible] het restaurant Le Dragon (op nummer 30). [illegible] van het op deze pagina getekende kerstboompje ontvangt u hier een 'kerst-surprise bij een koffie-complèt.
'n Koffie-complèt in 'Le Dragon' betekent dat U zoveel koffie krijgt als U dorst hebt en dat deze koffie aangekleed is met petits-fours. Dit kost u 30 francs per persoon. U krijgt er bovendien de kerstverra[illegible] moeite waard! Het restaurant is o[illegible]

Op het pleintje vinden we weer enkele letters die iets meer over het einddoel van deze tocht onthullen. Er is een school waarop aan de rechterzijde van het gebouw een in het [illegible] opschrift is aangebracht. Van het [illegible] woord, neemt u de eerste letter en vult die in hokje 3.

Na de koffie rijdt u de zelfde weg weer terug naar beneden. In Dolhain links af, richting Verviers. Verviers laat U links liggen. Na een bordje "toutes directions", bij een nieuw weggedeelte, gaat U bij het tweede kruispunt links af, richting Spa via Theux.
Ook Theux is een aardig plaatsje, met veel oude gebouwen. Van hieruit richting Spa rijden. Opletten: ongeveer een kilometer buiten Theux rechts afslaan richting Remouchamps. We komen nu langzamerhand in de echte Ardennen, waar prachtige vergezichten te bewonderen zijn. We passeren het plaatsje Becco, een oud dorpje waar de mestvaalten van de boerderijen nog langs de weg liggen. Bij een driesprong richting Remouchamps aanhouden. We rijden deze plaats, die aan de Amblève ligt binnen.

Langs de hellingen van deze rivier ligt een kasteel. Dit heet Château .... Indien U nu de eerste letter van het eerste woord waaruit de naam bestaat, neemt, en de laatste letter van het tweede woord, bent U weer verder bij de ontmaskering van het einddoel.
De eerste letter van het eerste woord vult u in in hokje 11, de laatste letter van het tweede woord komt in hokje 6.

In Remouchamps gaan we links af richting Nonceveux, Stoumont, Coo en Trois Ponts. (28 kilometer). U volgt na het prachtige dal van de Amblève, 'n goede maar kronkelige weg. Even voor Stoumont, 100 meter voor het plaatsnaambordje is een uitzichtpunt.

Hier stoppen we om weer een letter te vinden. Op dit punt is namelijk een herdenkings-monument voor dr. M. Terwagne opgericht. Het opschrift is ondertekend door ....? U neemt de eerste letter van het laatste woordje van de ondertekening en vult deze letter in, in hokje 5. Het uitzicht op dit punt is overigens bijzonder.

Via de Cascade de Coo — de watervallen die de moeite van het bekijken waard zijn, rijden we richting Trois Ponts en vandaar links naar Stavelot.

U rijdt dit plaatsje binnen, richting centrum. Bij de abdij slaan we rechts af richting Refat. Op deze, overigens bijzonder spectaculaire route, wijzen bordjes naar een kasteel: "Château des ....". Neem van dit ontbrekende woordje de letters 4 en 5. Letter vier komt in hokje 15, letter vijf in hokje 14.

Vanuit Stavelot blijven we de weg richting Refat links aanhouden. Aan de linkerhand een dal. Kronkelige weg, met aardige hellingen. Direct nadat U uit Stavelot komt steken we weer de Amblève over. Bij de volgende wegwijzer richting Bellevaux [illegible] naambordje Bellevaux [illegible] 'maison Classée [illegible] vakwerkhuis. Onder het bordje dat naar dit huis verwijst is nog een bord gemonteerd.

Neem hiervan de vierde en vijfde letter van het laatste woordje. Plaats de vierde letter in hokje 8 en de vijfde in hokje 9. Bent U goed bekend in Valkenburg dan kunt U nu misschien al raden waar het einddoel van de route ligt?

We rijden vervolgens richting Malmedy, passeren een kerkje uit 1436. Even hierna verwijst een bordje naar de Ferme de Bruyères, een restaurantje vanwaaruit men een prachtig uitzicht heeft op het dal van de Warche. Specialiteit van dit restaurant zijn wafels en appelgebakjes. Door naar Malmedy. Malmedy is rond de kerst prachtig verlicht. Er zijn bovendien heel wat kerstkribben te bezichtigen. In Malmedy richting Eupen en Baraque Michel rijden. De weg vanuit Malmedy kronkelt nu met [illegible] haarspeldbochten naar het hoogste gedeelte van België, de Baraque Michel. Dit gebied is bekend dor zijn uitge[illegible] moerassen en heiden.

Een paar kilometer achter Baraque Michel zoudt u kunnen afslaan naar een bekend stuwmeer. Wat is de naam van dit stuwmeer? Neem de derde letter van de naam, [illegible] van het voorvoegsel meetellen. Zet deze letter in hokje 13.

Doorrijden naar Eupen. En nu gaan we snel naar ons einddoel. In Eupen richting Vaals aanhouden. Buiten Eupen komt u weer over de autoweg Luik-Aken. Op het einde van deze weg, bij een T-kruising rechts richting Vaals, Aken rijden. Vervolgens de tweede weg links bij het bordje Vaals-Moresnet. In Moresnet rijdt U onder het bekende spoorwegviaduct uit de eerste wereldoorlog door. Richting Vaals blijven volgen. We komen [illegible] deze plaats binnen rijdt, valt Uw o[illegible]

Hierbij is ondermeer het volgende opschrift geplaatst: "Lieu de pèlerinage ...... des crétiens depuis 1750". Hierbij ontbreekt 'n woord. Neem de vierde letter van het ontbrekende woord en plaats deze in hokje 12.

Via Gemmenich komen we aan de grens bij de doorlaatpost Wolfhaag. Richting Vaals blijven rijden en in Vaals op de rijksweg Maastricht-Vaals links afslaan.

Om de naam van het einddoel vol te maken volgt hier de laatste opgave. Neem de 2e, 5e en 6e letter van het plaatsje dat direct achter Vaals ligt, gezien in de richting Maastricht. Plaats deze letters zo, dat U de juiste naam krijgt.

Bij het kruispunt Wittem, rechts af richting Wijlre, Schin op Geul, Oud-Valkenburg, Valkenburg. En nu zoeken maar naar ....

Uw weekend-Idee-Redacteur staat klaar met Uw verrassing.

LD-verrassingsbon

Tegen inlevering van deze bon ontvangt u in:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

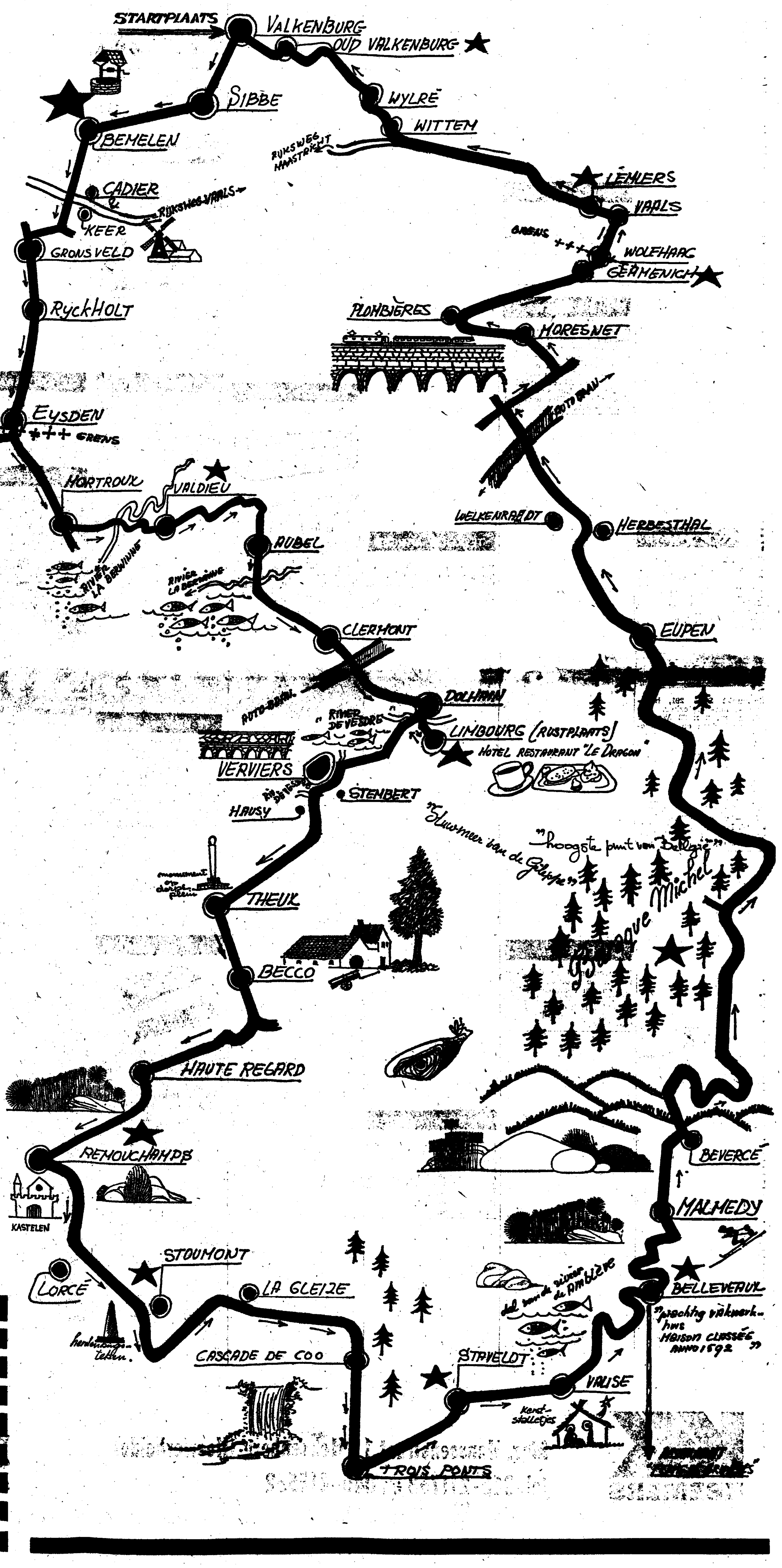
(de naam vindt U als U de opdrachten uitvoert tijdens de kerstroute)

een L.D.-verrassing van f. 3.- voor f. 1.-.

Een kerst-aperatief om op te kikkeren na de tocht; daarbij wordt U ook nog een exotisch hapje geserveerd.

Inleverbaar: Eerste kerstdag tussen 4 en 6 uur, zondag t.m. donderdag tussen 10 en 7 uur.

(De bon geldt voor één gezin. Mocht de bon wegens grote drukte niet op de dag dat U hem aanbiedt inleverbaar zijn, dan blijft ze gedurende de rest van de week geldig).

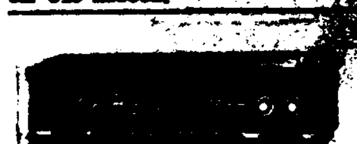

WIJ HEBBEN EEN NAAM

in garantie... in service... in prijs... in kado's...

TE KOOP AANGEB.

Kleuren TV's, met 5 jaar garantie, geen arbeidsloon, voorrijkosten of onderdelen worden u in rekening gebracht. 66 cm beeld vanaf f 1998,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Blaupunkt STG [illegible], hi-fi-stereo-tuner-versterker, alle golflengten, 2 x 22 Watt [illegible] voor f 798,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Philips stereo-tuner-versterker [illegible]. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Onze moderne technische dienst met zijn 24-uurs service vraagt met spoed een all-round service-monteur. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

DIVERSEN

Uniek in Limburg!!! 5 jaar absolute garantie voor kleuren- en zwart-wit tv's. 5 jaar lang geen arbeidsloon - geen onkosten aan onderdelen. Helemaal geen onkosten aan Uw tv. Alleen bij KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Wij wensen U en de Uwen van harte prettige feestdagen en een voorspoedig 1972. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Nieuwste model, all-transistor kleuren tv, 110° beeldbuis, 66 cm beeld, alle zenders, schuifregelaars, van f 2595,— voor f 1995,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Radiomeubel, zwaar eiken uitvoering, inbouwend stereo tuner-versterker, 2x10 watt en stereo-platenspeler met element, van f 1190,— voor f 945,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Blaupunkt-Bilbao, stereo tuner-versterker

alle golflengten, 2x8 watt van f 729,— voor f 388,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Imperial 2000, hi-fi-stereo tuner-versterker, alle golflengten, 2x25 watt van f 1095,— voor f 698,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

DIVERSEN

Kent U ons 5-jarig garantiesysteem voor kleuren- en zwart-wit tv's? Bijna niet te geloven. Informeer eens bij KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Toshiba, hi-fi-stereo tuner-versterker, platenspeler en 2 boxen, 2x16 watt, slechts f 748,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Cassetterecorder, batterijen en lichtnet, compleet met microfoon, cassette en snoeren, f 99,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

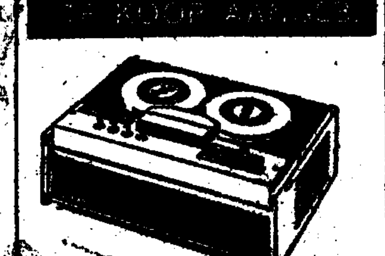
TE KOOP AANGEB.

Philips hi-fi-stereo platenspeler met boxen en MD-element, 2x20 watt, van f 849,— voor f 629,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Diverse kleuren TV's van f 1998,— voor f 1898,—, van f 2580,— voor f 1645,— en van f 2898,— voor f 1748,—, alle 66 cm beeld en ontvangst voor alle zenders. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Akai stereo-bandrecorder, compleet met snoeren, band, haspel en microfoon, 2 boxen [illegible] f 722,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

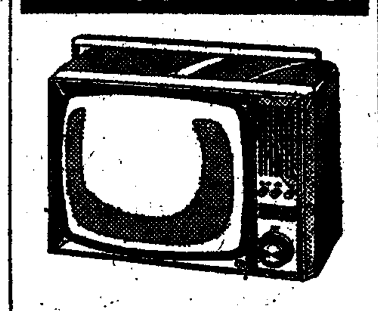
Erres kleuren TV, 66 cm beeld, op rijdend onderstel, alle zenders, van f 2548,— voor f 1775,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

DIVERSEN

Lieve Truus, kom eens even bij ons binnen wippen met de kinderen. We hebben nl. een kleuren-t.v. gekocht bij Kremers op de Heksenberg en die moet je zien. Geweldig zeg. Kom je? Mieke. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Kent U ons 5-jarig garantiesysteem voor kleuren- en zwart-wit tv's? Bijna niet te geloven. Informeer eens bij KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Portable TV voor lichtnet en accu, alle zenders, diverse uitvoeringen, v.a. f 398,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

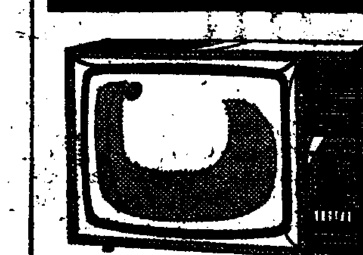
Aristona zwart-wit t.v., 61 cm beeld, alle zenders, vanaf f 498,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Wasautomaten vanaf f 699,—. Tijdelijk f 100,— extra inruil. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Zwart-wit TV's, met 5 jaar garantie, geen materiaal-, voorrij- en loonkosten worden u berekend. Alle merken. 61 cm beeld v.a. f 690,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Aristona kleuren TV, uitgevoerd in wit-laqué, 110° beeldbuis, alle zenders, 66 cm beeld, van f 2645,— voor f 1995,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Toshiba stereo-bandrecorder, compleet met 2 boxen, 2 microfoons, snoeren, band en haspel, van f 798,— voor f 598,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Electrische onderdekens, 2-persoons, van f 160,— voor f 119,—. Inclusief 5 jaar garantie! KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Zwart-wit TV's, met 5 jaar garantie, géén materiaal-, voorrij- en loonkosten worden u berekend. Alle merken, 61 cm beeld v.a. f 690,—. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Blaupunkt kleuren TV, 66 cm beeld, van f 2495,—, met alle zenders. Unieke prijs f 1698,— (met inruil). KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

Ruton draaitopstofzuiger met alle toebehoren, van f [illegible] voor f [illegible]. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

TE KOOP AANGEB.

Grundig RTV 370, stereo tuner-versterker, alle golflengten, van f 590,— voor f [illegible]. KREMERS, Mgr. Hanssenstraat 1, Heksenberg (Heerlerheide), tel. 045-211753 en 045-215562.

24 uurs service. Reparatie alle merken, beeld-, geluid en huish. apparatuur. KREMERS en Zn., Mgr. Hanssenstraat 51, Heerlerheide, tel. 045-211753 - 215562.

KREMERS

Mgr. Hanssenstraat 1 - Heksenberg (Heerlerheide)
tel. 045-211753 en 045-215562

Winkelcentrum
Grote weg Heerlen-Brunssum
achter de kerk

Alle artikelen met volledige service en garantie!
Ons 5-jarig garantiesysteem is bekend!

Arabieren maken op papier zelf geen enkele kans

VRIJUIT 9

door H. Kolb en mr. J. van Wesel

JERUZALEM, 24 dec. — Jeruzalem — kostbaarste voorwerp uit de Israëlische prijzenkast. Op steenworp afstand van Bethlehem, waar het lang geleden allemaal gebeurd moet zijn. — Er is het een en ander verandert sedert de wijzen niet meer uit het oosten komen. Maar er is nog steeds opmerkelijk weinig plaats in de herbergen omdat vliegtuigladingen luidruchtige Amerikanen de indruk wekken dat het Land vooral hun werd beloofd. En zij bewijzen bij voortduring dat Jeremia's klaaglied over het glansloze goud en de weggeworpen heilige stenen door de actualiteit werd achterhaald. De Mandelbaumpoort, op de scheidslijn tussen Arabisch Oost-Jeruzalem en het Israëlische Westen, is een keurig geasfalteerd pleintje geworden, waarover de betonnen schietgaten van een belendend huis blind uitkijken.

Op de voorheen stille glooiingen van de heuvels rondom verrijst een nieuwe stad: het Jeruzalem van straks — bolwerk van verlangens en frustraties. Politiek maakwerk op geannexeerde grond. Voor joden en Arabieren naar verluidt geenszins.

Middelpunt

Godlof echter, voor de „heilige plaatsen" wordt beter dan ooit gezorgd. De paus kan als „Stellvertreter" dus gerust zijn, dat wel, ook al schieten mensen daarmee soms weinig op. Maar het zij hier dan nog maar eens gezegd: een legalijk die denkt dat Jeruzalems oostelijke part ooit nog eens zal worden teruggegeven aan Arabieren — hij late die gedachte schielijk varen. En dat niet alleen omdat de joodse elite bij voorkeur op de Olijfberg wenst te worden begraven.

Want, zegt een hoge ambtenaar van het Israëlische ministerie van buitenlandse zaken: „Jeruzalem is het middelpunt van de joodse historie en het joodse gevoelsleven. De joden hebben de stad gemaakt van een nederzetting aan de rand van de woestijn tot de hoofdstad van een land. Jeruzalem — dat is Israël. Jeruzalem — dat is het joodse volk. Onze politiek [illegible] mogelijk maken, dat iedere jood die zich in Jeruzalem wil vestigen daartoe de gelegenheid heeft".

Want, zegt een architect: „Jeruzalem kan alleen maar naar het oosten worden uitgebreid, [illegible] de topografie dit voorschrijft". Het klinkt, vanuit het Israëlische standpunt bezien, logisch. Jeruzalem, voor de joden, die op de aarde hun nieuwe bouwwerken optrekken en in de aarde graven naar tastbare resten van hun oudste historie.

Jeruzalem zo goed een eeuwige stad als Rome? Misschien, maar je zou het niet zeggen als de Israëlische minister voor huisvesting beweert dat het hem niet in het minst interesseert hoe de stad er in het jaar 2000 uit zal zien en dat hij alleen maar belangstelling heeft voor de toestand in 1975.

Dat is een uiterst domme opmerking, natuurlijk, maar zij weerspiegelt de zichtbare haast, die Israël maakt om Jeruzalem op te blazen tot een omvang, die elke toekomstige discussie over de status van een stad tot een farce moet maken. Over de bouwplannen voor Jeruzalem willen gemeentelijke functionarissen niet spreken. Zij verwijzen naar het ministerie voor huisvesting en dit laat op zijn beurt verdere mededelingen over aan het hoofd van de afdeling Verenigde Naties van het ministerie van buitenlandse zaken.

Op zijn minst mag dat een ongewone procedure heten, die alleen maar onderstreept dat ook voor Israël Jeruzalem nog steeds een politiek probleem vormt, ook al is het voormalige Arabische deel, met een flink stuk eromheen officieel geannexeerd. En wie een eenvoudig VVV-kaartje van de stad neemt en daarop aantekent waar de nieuwe wijken van de grond komen, beseft ogenblikkelijk dat zij als een gordel rond de Arabische buurten komen te liggen. Hoog op de heuvels, kortom strategisch gesitueerd.

Handzaam

Want, zegt de ambtenaar van buitenlandse zaken: „De strategische consequenties vormen een legale overweging bij het ontwerpen van de nieuwbouw".

Hebben joden meer recht op Jeruzalem dan Arabieren? De pauselijke nuntius te Jeruzalem heeft het wat dit betreft het gemakkelijkste. Het Vaticaan heeft hem benoemd in „het Heilige Land" en houdt zich wat dat betreft handzaam aan een situatie van vóór 1925, toen zelfs Jordanië nog niet bestond. De (overigens pro-Israëlische) nuntius heeft de gewelddadige regeringswisseling over zich heen laten gaan en onderhoudt voor zover het zijn werk betreft hartelijke betrekkingen met de joden die de laatste maanden noch door de paus noch door de Osservatore Romano meer worden aangevallen. Het Vaticaan, zo fluisteren de Israëli's hoopvol, lijkt de status quo te hebben aanvaard.

Recht op Jeruzalem. Aan de betekenis van die stad voor joden kan geen twijfel bestaan. Dat geldt niet alleen voor de orthodoxe religieuzen, die bidden met het gezicht naar Jeruzalem, die de stad driemaal per jaar behoren te bezoeken en bij godsdienstige hoogtijdagen tweemaal per jaar wensen: „Volgend jaar in Jeruzalem". Deze betekenis bestaat voor iedere jood, ook al is hij niet godsdienstig, want hij begrijpt wat er in 1967 is gebeurd, toen bij de klaagmuur op de ramshoorn werd geblazen.

En de Arabieren? Zij bouwden zelf, nabij Jeruzalem, de stad Ramle, als hoofdstad van hun Palestina. De Koran noemt Jeruzalem niet eenmaal en erkent geen heilige plaatsen in die stad. Eén van hun grootste heiligdommen, de moskee van Omar, werd opgetrokken door een boze liberale kalief, uit nijd over het feit, dat de orthodoxen zich de bedevaartplaatsen Mekka en Medina praktisch hadden toegeëigend.

En, noteren de joden met enig welgevallen: in 1215 hebben de moslims Jeruzalem al eens, bij onderhandeling, aan kruisvaarder Frederik II afgestaan, op voorwaarde dat de moskeeën onaangetast zouden blijven.

„Dus", zegt men in Israël, „Jeruzalem heeft voor de Arabieren in religieuze zin nauwelijks betekenis". En ook: „Als de historie inderdaad perioden kent, dan zijn wij nu aan de beurt: eerst 1.000 jaar moslims, toen 1.000 jaar christenen en nu zijn we net begonnen aan 1.000 jaar van de joden".

Sneldichten

Maar, uit dit politieke sneldichten, valt een in al zijn subtiliteit zo onaantastbaar begrip als „recht" niet zo duidelijk te destilleren, dat het „verenigd Jeruzalem" meer wordt dan een voldongen feit alleen. Men kan er in elk geval tegenoverstellen, dat Jordanië zijn stuk Jeruzalem door geweld verkreeg, het behield en er behalve een stuk toeristisch hanteerbaar, breed geschaald sentiment, ook een politieke en strategische voorpost mee verwierf. Internationalisering van de stad? Niemand heeft zich daarom bekommerd toen anno 1948 Britten en moslims er gewelddadig tewerk gingen — het is ook nu een volmaakt overbodige, zinloze, onhanteerbare formule, die thuishoort in de hoek van de politieke [illegible].

Het blijft [illegible] vraag wat er met de Arabieren gebeurt. Wat er omgaat in mensen, die plotseling ervaren dat Jeruzalem met behulp van veel meer joodse immigranten op korte termijn tot steeds groot-steedser formaten wordt opgeblazen. Zodat zij wel worden geduld, en voor de levering van arbeidskrachten zelfs onmisbaar zijn, maar toch meer en meer dreigen te vervallen tot het bestaan van een tweederangs burger.

Men kan zich ook afvragen hoe Israël, hoe het stadsbestuur van Jeruzalem zich voorstelt de Arabieren in het geannexeerde gebied gelijkwaardigheid te verschaffen, zelfs al is dat maar „op den duur". De Israëlische maatschappij maakt treurig duidelijk dat de Oriëntaalse joden al tot de lagere rangen vervallen en veelal met de nek worden aangekeken, terwijl het even duidelijk is, dat Israël er 20 jaar lang niet in is geslaagd het vraagstuk van de zogenaamde Israëlische Arabieren (die na 1948 niet vertrokken) bevredigend op te lossen.

Zij zijn nooit volwaardige burgers geworden, ook al konden zij zich dan economisch verheffen.

De wereld heeft helaas, omdat sterren van Bethelem tot eeuwenlange verblinding kunnen leiden, geleerd de Joden allerlei aspecten van de heiligheid van hun land als een soort eeuwigdurend servituut op te leggen.

Dit is onzin, want, om met een joodse realist uit vroeg-Zionistische tijden te spreken: Israël zal pas eén echt land zijn wanneer er joodse hoeren zijn en joodse zakkenrollers. Welnu: Israël is een echt land. En de annexatie van Elten en Tudderen kan nu eenmaal niet worden vergeleken met die van Jeruzalem.

Maar toch . . .

Maar toch weet de plaatsvervangend burgemeester van Jeruzalem, rabbijn Porush, met sociale zaken — ook voor de Arabieren — belast, niet precies hoeveel van die Arabieren er in zijn stad wonen: „60.000?"

Maar toch zegt een jonge architect: „Hele blokken nieuw gebouwde huizen worden verkocht aan religieuze groeperingen uit de VS. Dat schept weer een probleem onder de joden zelf, want die mensen zijn fanatiek... Ze denken dat ze de laatsten met een nog brandende fakkel zijn".

Maar toch beweert deze rabbijn Porush dat ongeveer evenveel grond van joden als van Arabieren wordt onteigend. De cijfers tonen aan dat in totaal 1.100 hectaren werden onteigend en dat daarvan 12 hectaren in de oude stad aan joden toebehoorden.

Maar toch zegt een maatschappelijk vooraanstaand Arabier: „Bezetting is een slecht ding, doch ik geloof niet dat de Israëli's ons slecht behandelen. Ze dwingen ons niet om weg te gaan door het leven opzettelijk moeilijk te maken. Bezetting is moeilijk te omschrijven — je voelt je nooit op je gemak of zeker van de toekomst.

Onder Arabisch beheer, van Jordanië, werd soms de vrijheid van meningsuiting onderdrukt. Zelfs wanneer dat nu niet zo is — kan ik die bezetting nog niet fijn vinden. Vrede zal hier pas zijn als de Arabieren heersen over Arabisch Jeruzalem. Ik blijf hier zo lang ik kan. Mijn familie woont hier tenslotte al 1.400 jaar".

Het nieuwe

Jeruzalem

FOTO BOVEN: Rijen flats als staande doodkisten langs de „heilige stad".

FOTO BENEDEN: Nonnen met de Baedeker bij de klaagmuur.

Wie Arabieren hoort vertellen over hun leven, over het feit dat zij om de haverklap op de hoeken van straten worden aangehouden voor controle, vanwege hun uiterlijk. Dat er daarom voornamelijk Arabische vrouwen in het joodse stadsdeel komen en minder mannen, beseft dat dit andere aspecten van het bestaan zijn dan rabbijn Porush vanachter zijn religieuze verschansing wil prijs geven.

Hij zegt: „Zij hebben het nog nooit zo goed gehad als onder de Israëlische bezetting". Geldt dat dan ook voor de Arabieren in de voormalige joodse wijk van de oude stad? Die immers moesten vertrekken, opdat daar straks na vernieuwing van het oude erfgoed 600 geselecteerde joodse families kunnen gaan wonen: vice-premier Allon heeft er een huis gekocht en ene Rothschild".

Porush: „Ze zijn weg gegaan omdat ze onze suggesties hebben aanvaard".

Hadden ze dan keus? „Maar ze woonden in huizen die vroeger joodse huizen waren".

Strompelend door de zandhopen en modderstraatjes van het in 1948 door Arabieren kapotgeschoten en nooit herstelde joods kwartier, stoot men op Arabieren. Zij staren vanuit hun schamele behuizinkjes nieuwsgierig naar de betonmolens.

Vinden die mensen het niet wat bitter dat zoveel nieuws en moois wordt opgetrokken, zo vlak naast hun eigen miezerige doch schilderachtige straatjes? „Dat hoeft niet", zegt een stadsontwerper, „want volgens de plannen moeten zij toch daar weg". En dit betekent dan dat mensen tegen hun eigen verlangen in moeten verhuizen naar een onderkomen in de omgeving, omdat joodse aanwezigheid dat vereist — Arabieren die niet in voormalige joodse huizen wonen.

Bevordert dat de samenleving? Of bevestigt het dat in Jeruzalem vooral niet naar integratie, maar wel naar samen bestaan van joden en Arabieren wordt gestreefd, waarbij de joden de regels opstellen?

Jeruzalem heeft geprobeerd zijn Arabische burgers een aandeel te geven in de verkiezingen — zij mochten stemmen (iedereen, en niet alleen de bezittende klasse en de belastingbetalers, zoals onder Hoessein de gewoonte was). Ook mochten zij gekozen worden in de gemeenteraad, die juist met het oog daarop van 21 tot 31 zetels was uigebreid.

De Arabieren hebben wel gestemd, althans vele Arabieren hebben dat gedaan, maar er waren geen kandidaten voor raadszetels, want het aanvaarden van zo'n kandidatuur zou erkenning inhouden van een gezag, dat zij nadrukkelijk als bezettende macht in een tijdelijke situatie willen beschouwen.

Het gemeenteraadslid Eliazar Ronen zegt dat in Jeruzalem een samenleving moet worden gebouwd op basis van de wederzijdse sociale en culturele en historische verworvenheden. Daarmee wordt rekening gehouden. Want Israël [illegible] stukje van de joodse, mohammedaanse en christelijke geloofsgenoten zoveel mogelijk zijn rechten geven: winkels van moslims zijn op vrijdag gesloten, die van joden op zaterdag en die van christenen op zondag.

Ronen: „Wij moeten de Arabieren de maximale, economische, culturele en sociale vervulling geven die bereikbaar is. Maar vergeet niet dat elders in Israël de Arabieren, die er na 1948 bleven wonen, pas in 1966 alle burgerrechten hebben gekregen, al mogen zij dan nog steeds niet bij alle onderdelen van het leger dienen. „Burger zijn", zegt Ronen terecht, „is meer dan een kwestie van alleen maar eten en kleren, maar ook van eigenwaarde en zelfrespect".

Samenleving? Eliav, de ambtenaar van buitenlandse zaken, beschrijft hoe die tussen de ouderen moeilijk verloopt, maar bij de jeugd mogelijkheden biedt: „Wij hebben jaarlijks een jongensstad, waar joodse en Arabische kinderen samen zichzelf besturen: een joodse burgemeester, een Arabische onderburgemeester, door henzelf gekozen. Maar hij heeft geen oplossing voor het feit dat zijn dochtertje op school wordt geleerd, dat zij bijvoorbeeld op straat geen jasknopen mag oprapen als die er liggen: want dat kan een bom zijn. En er wordt uiteraard bijgezegd dat Arabieren die dingen neerleggen. „Op deze manier leert een kind dat Arabieren vijanden zijn. Aan de ene kant doen wij alles om tussen joodse en Arabische kinderen een verstandhouding te creëren, waarin zij een basis voor hun latere verhoudingen kunnen vinden. Anderzijds moeten wij uit pure veiligheidsoverwegingen argwaan aankweken, die lang kan blijven doorwerken".

Dit is even tragisch als het feit, dat volgens een architect de Arabische werklieden in het bouwbedrijf (en zij leveren bijna alle arbeidskrachten in die sector: zonder Arabieren zou Jeruzalem niet bouwen...) door hun Israëlische voorlieden bij tijden uiterst grof worden behandeld.

In dit beeld passen ook de overtuigende verhalen van Arabische studenten, die in het westelijk deel van Jeruzalem geen kamer kunnen vinden, van de Arabieren die proberen Hebreeuws te leren, maar geen contact kunnen krijgen met de joodse jongeren.

Contacten

Een sociologe: „De onderzoekingen die ik heb gedaan, tonen aan dat er onder de Arabieren veel meer behoefte bestaat aan contact met joodse jongeren dan bij de Israëli's zelf. Die hebben het niet nodig, want zij hebben zelf alles waaraan zij voor hun leven behoefte hebben. Treuwens er zijn veel te weinig Israëli's die zich realiseren dat zij zich enige moeite zullen moeten geven, bijvoorbeeld door het leren van de eerste beginselen van elkaars taal, om ooit tot de samenleving te komen, die ons door de overheden als bereikbaar wordt voorgehouden".

Arabische jongeren beweren met nadruk dat aanstaande studenten werd afgeraden om politieke wetenschappen te gaan studeren. Officieel zegt men daarover dat Arabieren meer behoefte hebben aan artsen en andere praktische wetenschappelijk geschoolden, dan aan filosofen die geen bijdrage metterdaad aan de verheffing van hun volk kunnen leveren: „Waar je ook kijkt in het Midden-Oosten, zie je de jongeren toestromen naar de afdeling politieke wetenschappen van instituten als de Amerikaanse universiteiten in Beiroet en Cairo. Daar hebben ze niets aan". Zou het ook een poging kunnen zijn om de opkomst van een geschoolde politieke voorhoede onder de jongere Arabieren tegen te huden? Als reactie op de door sommigen geconstateerde toenemende verbittering onder de Arabieren? Spreken met mensen in Jeruzalem — dat levert definities op.

Architect:
— Jeruzalem, dat is officieel denken op kleine schaal.
— In Israël wordt alles in kleine geheimzinnige groepjes beslist. De plannen zijn niet openbaar en komen te weinig ter discussie.
— Het ontwikkelingsplan voor Jeruzalem is een som van meningsverschillen.
— Toen het plan openbaar werd, waren alle beslissingen al genomen.
— Als we de morele en politieke verantwoordelijkheid van de stad voor de bouwplannen op haar grondgebied niet veilig kunnen stellen, dan zal hier alles mislukken.

En daar is ook nog het verhaal van de Arabische arbeiders in Hebron. Zij weigerden mee te werken aan een woningbouwplan. „Waarom?", vroegen de Israëli's. „Dit is uw land niet", zeiden de Arabieren waardig. En: „U zult hier niet lang zijn".

„We nemen het risico dat we spoedig weg moeten", bedachten de Israëli's, maar jullie moeten wel werken want als wij weg zijn mogen jullie de huizen houden". De volgende dag werd er gebouwd en toen de huizen er stonden schreven de Arabische arbeiders alvast hun namen op de brievenbussen: „Voor straks". Het is weerzinwekkend, maar Israël lacht erom.

Tussen Arabieren en joden in Jeruzalem, wordt nog niet werkelijk samengeleefd. Langs de economische gordel zijn er wat samenwerkingsprojecten, restaurants [illegible] Arabieren sowel als joden: „Je blijft altijd denken aan het conflict. Dat is de blinde vlek waarop je hoe dan ook altijd uitkomt".

Een bittere jonge Israëli: „Hoe meer religieuze mensen naar Jeruzalem komen, hoe meer zij het in verhouding tot liberaler mensen te zeggen zullen krijgen. Voor velen hunner is een Arabier een soort ezel: Je legt er wat op en hij draagt het".

In Jeruzalem worden hele dure villa's gebouwd, van een kwart tot een half miljoen gulden per stuk en zelfs al is het leven in Israël dan duur — het blijft veel geld. De woningprijzen zijn geweldig gestegen. Bijna alle huizen zijn koophuizen en het geld van de nieuwe immigranten van na 1967 heeft de prijzen opgejaagd: appartementen die voor de oorlog 20.000 tot 27.000 gulden kostten, doen nu 100.000 gulden.

Huizen

En intussen wordt voortgebouwd. Ratelende bulldozers vreten grote gaten in de heuvels rond de stad. En op French Hill is het landschap voorgoed bedorven door flats die als staande doodskisten tegen de hemel afsteken. Moeten daar Arabieren in? Nee. Mogen zij erin? Sommige makelaars zeggen rondweg, wij verkopen niet aan Arabieren, andere ontwerpen behendig een zo ingewikkeld systeem voor het aanvragen van vergunningen dat daar, in die nieuwe wijken, samenleving praktisch is uitgesloten.

Wat wordt er dan door de Arabieren gebouwd? „Tachtig huizen", zegt de Arabische aannemer en ingenieur Nuseibi, „tachtig huizen, terwijl Israël voor zichzelf meer dan 2000 aan het bouwen is. Ons percentage is veel te klein, want studies hebben uitgewezen dat we voorlopig tenminste 300 nieuwe huizen per jaar nodig hebben".

„Maar", weerleggen Israëlische autoriteiten: „de Arabieren willen niet in de grote flat-wongingen, zij willen naar bestaande huizen die leegstaan. Wij hebben inmiddels aan leningen voor bouw al vier tot vijf miljoen pond uitgegeven. Aan Arabieren".

Jeruzalem, nu met 198.000 joden en 60.000 Arabieren als inwoners, moet in het jaar 2010 liefst 600.000 mensen onderdak bieden: 440.000 joden en 160.000 Arabieren.

Een grote stad, met industrie. Hoofdstad van Israël voorgoed. Een stad, rond een ommuurd heiligdom, waarvan de bouw inmiddels nogal onvredelijk en autoritair is begonnen. In weerwil van oorlogsdreiging, internationale politieke complicaties en grote menselijke problemen.

De Israëli's weten zich in zulke momenten bijvoorbeeld te herinneren hoe één van de grote veldheren uit hun historie, Simon bar Cochba (die in de tweede eeuw een opstand begon tegen wat tóen de wereld was, het Romeinse rijk), eens bad: „Heer, u behoeft ons niet te helpen, als u het maar niet voor ons bederft'.